

ΟΜΙΛΟΣ
ΕΛΛΑΚΤΩΡ

ΕΤΗΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ 2019

Για τη χρήση από
1η Ιανουαρίου έως
31η Δεκεμβρίου 2019

(Σύμφωνα με το άρθρο 4
του ν. 3556/2007)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΕΤΗΣΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

A. Δηλώσεις των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου	5
B. Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου	7
B.1. Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε.	8
B.2. Επεξηγηματική Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου	35
B.3. Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης	38
Γ. Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή	59
Δ. Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις χρήσης από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2019	69

Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας από τη σελίδα 69 έως και τη σελίδα 184 εγκρίθηκαν κατά τη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου στις 28.04.2020.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΠΡΟΒΟΠΟΥΛΟΣ**

ΑΔΤ ΑΜ 195627

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

**ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ
ΚΑΛΛΙΤΣΑΝΤΣΗΣ**

ΑΔΤ Ξ 434814

Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

**ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ
ΧΡΗΣΤΕΑΣ**

ΑΔΤ ΑΝ 403334

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

(σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2 του Ν. 3556/2007)

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία ΕΛΛΑΚΤΩΡ Ανώνυμη Εταιρεία και διακριτικό τίτλο ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε. (εφεξής Εταιρεία), που εδρεύει στην Κηφισιά Αττικής, οδός Ερμού, αρ. 25:

1. Γεώργιος Προβόπουλος του Αθανασίου, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου
2. Αναστάσιος Καλλιτσάντσης του Παρίση, Διευθύνων Σύμβουλος
3. Δημήτριος Καλλιτσάντσης του Παρίση, Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, ειδικώς προς τούτο ορισθείς με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας

υπό την ως άνω ιδιότητά μας, δηλώνουμε με την παρούσα ότι, εξ όσων γνωρίζουμε:

(α) οι Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας και του Ομίλου για τη χρήση 01.01.2019-31.12.2019, οι οποίες καταρτίστηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα διεθνή λογιστικά πρότυπα, απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού, την καθαρή θέση και τα αποτελέσματα χρήσεως της Εταιρείας, καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 4 του Ν. 3556/2007 και

(β) η Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας απεικονίζει κατά τρόπο αληθή τις πληροφορίες που απαιτούνται βάσει της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του Ν. 3556/2007.

Κηφισιά, 28 Απριλίου 2020

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΘ.
ΠΡΟΒΟΠΟΥΛΟΣ**

ΑΔΤ ΑΜ 195627

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

**ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Π.
ΚΑΛΛΙΤΣΑΝΤΣΗΣ**

ΑΔΤ Ξ 434814

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Π.
ΚΑΛΛΙΤΣΑΝΤΣΗΣ**

ΑΔΤ ΑΙ 677171

Αιολικό Πάρκο Λύρκειο,
Πελοπόννησος

B

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

B.1. Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε.

Επί των ενοποιημένων και ατομικών οικονομικών καταστάσεων για τη χρήση από 1η Ιανουαρίου έως 31η Δεκεμβρίου 2019

Η παρούσα Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου αφορά στη χρονική περίοδο των δώδεκα μηνών της κλειόμενης χρήσης 2019 (01.01.2019-31.12.2019) και παρέχει συνοπτικές χρηματοοικονομικές πληροφορίες για τις Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις και τα αποτελέσματα της Εταιρείας ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε. και του Ομίλου Εταιρειών ΕΛΛΑΚΤΩΡ. Στην Έκθεση περιγράφονται τα σημαντικότερα γεγονότα που έλαβαν χώρα κατά τη χρήση 2019 και η επίδρασή τους στις οικονομικές καταστάσεις, οι κυριότεροι κίνδυνοι και αβεβαιότητες που αντιμετωπίζει ο Όμιλος, ενώ παρατίθενται και ποιοτικού χαρακτήρα στοιχεία και εκτιμήσεις για την εξέλιξη των δραστηριοτήτων του. Τέλος, περιλαμβάνονται οι σημαντικές συναλλαγές που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ της Εταιρείας και του Ομίλου και συνδεδεμένων προσώπων καθώς και Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης σύμφωνα με τα άρθρα 152 και 153 του ισχύοντος νόμου 4548/2018.

Οι επιχειρήσεις που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση, πλην της μητρικής εταιρείας ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε., είναι εκείνες που αναφέρονται στη σημείωση 42 των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων.

Η παρούσα Έκθεση συντάχθηκε σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν.3556/2007 και συνοδεύει τις οικονομικές καταστάσεις της χρήσης 01.01.2019-31.12.2019.

I. Εισαγωγή

Η ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας συνεχίστηκε το 2019, παρά την επιβράδυνση της παγκόσμιας οικονομίας. Οι δείκτες οικονομικού κλίματος και προσδοκιών εμφανίστηκαν βελτιωμένοι και καταγράφηκαν θετικές εξελίξεις στον χρηματοπιστωτικό τομέα, με αύξηση των καταθέσεων, βελτίωση των συνθηκών χρηματοδότησης των τραπεζών και την πλήρη άρση των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων από την 1η Σεπτεμβρίου 2019. Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, ο ρυθμός μεγέθυνσης του πραγματικού ΑΕΠ το 2019 διαμορφώθηκε σε 1,9%, στο ίδιο επίπεδο με το 2018, ελαφρώς χαμηλότερα των προβλέψεων των αρμόδιων αρχών, ενώ η απόδοση του 10ετούς ομολόγου σημείωσε σημαντική βελτίωση και βρέθηκε χαμηλότερα από το 1%, υποδηλώνοντας την αυξημένη διάθεση των επενδυτών να αναλάβουν ελληνικό ρίσκο.

Ωστόσο, η πορεία της παγκόσμιας οικονομίας κατά το 2020 επηρεάζεται αρνητικά από την πανδημία Covid-19 και οι επιπτώσεις θα εξαρτηθούν από τη διάρκεια και την έντασή της ενώ οι επιπτώσεις στις επιμέρους εθνικές οικονομίες εξαρτώνται μεταξύ άλλων, από τη συνάρτησή τους με τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας που πλήττονται περισσότερο από την αναστολή λειτουργίας τους. Η οικονομία της χώρας μας εκτιμάται ότι θα πληγεί ιδιαίτερα, λόγω της εξάρτησής της από τον τουρισμό.

Σε ό,τι αφορά στον Όμιλο ΕΛΛΑΚΤΩΡ κατά το 2019 έλαβαν χώρα τα ακόλουθα σημαντικά γεγονότα:

- ▲ Στον κλάδο της Κατασκευής, η ΑΚΤΩΡ εστίασε στην υλοποίηση σημαντικών έργων όπως το Μετρό Θεσσαλονίκης, η Ανάπλαση του Φαληρικού Όρμου και το έργο Gold Line Metro στο κράτος του Κατάρ (το οποίο τέθηκε σε λειτουργία τον Νοέμβριο 2019), ενώ παράλληλα έδωσε ιδιαίτερη βαρύτητα στην ολοκλήρωση και απεμπλοκή από έργα με αρνητική οικονομική απόδοση ή σημαντικούς συμβατικούς κινδύνους (Σερβία, Αλβανία, φωτοβολταϊκά έργα στην Αυστραλία) που αναλήφθηκαν πριν το 2018. Το 2019 υπήρξε σημαντική καθυστέρηση στην ολοκλήρωση διαγωνιστικών διαδικασιών και κατ'επέκταση στην ανάθεση δημοσίων έργων συνεπεία των αποφάσεων της Επιτροπής

Ανταγωνισμού για τον κατασκευαστικό κλάδο σε συνδυασμό με την έκδοση της απόφασης του ΔΕΕ επί της υπόθεσης υπ. αριθ. C-124/17 που οδήγησαν τις σχετικές διαφορές οι οποίες ανέκυψαν ενώπιον των αρμοδίων Δικαστηρίων. Η έκδοση των πρώτων σχετικών με τα ζητήματα αυτά αποφάσεων εντός του 2019 οδήγησε στην αναστολή προόδου των περισσότερων διαγωνιστικών διαδικασιών έως ότου ξεκαθαριστούν τα σχετικά ζητήματα. Μετά την ψήφιση του άρθρου 235 του Ν. 4635/2019, δυνάμει του οποίου τροποποιήθηκαν διατάξεις του Ν. 4412/2016 και του Ν. 3959/2011, και αποσαφηνίστηκαν ζητήματα που σχετίζονται με την ορθή συμπλήρωση των σχετικών δηλώσεων συμμετοχής σε δημόσιους διαγωνισμούς, καθώς και των σχετικών συνεπειών για εταιρείες οι οποίες είχαν υπαχθεί στη διαδικασία διευθέτησης με την Επιτροπή Ανταγωνισμού για παραβάσεις των κανόνων ανταγωνισμού, σε συνδυασμό με τη σταδιακή έκδοση πρόσφατων αποφάσεων του Δ.Ε.Ε. αλλά και εθνικών δικαστηρίων χωρών της Ε.Ε. που αποσαφηνίζουν προς την αντίστοιχη κατεύθυνση τα ζητήματα αυτά, αναμένεται όπως πλέον περιοριστούν σε σημαντικό βαθμό τα πιθανά εμπόδια για υπογραφή δημοσίων συμβάσεων απορρεουσών από διαγωνιστικές διαδικασίες που ήταν σε εξέλιξη προ της ισχύος του νέου Νόμου και των πρόσφατων αποφάσεων του Δ.Ε.Ε. στην Ελλάδα, τη Ρουμανία και τις λοιπές χώρες της Ε.Ε. για τις ανωτέρω αιτίες, ενώ αναμένεται να εξαιρεθούν πλήρως για τις νέες διαγωνιστικές διαδικασίες που ξεκίνησαν μετά τη θέση σε ισχύ των ως άνω νέων διατάξεων, επίσης για τις ανωτέρω αιτίες.

- ▲ Στον κλάδο των Παραχωρήσεων, η κυκλοφορία των οχημάτων στα ώριμα έργα συνέχισε να παρουσιάζει σημάδια ανάκαμψης (π.χ. η κίνηση στην Αττική Οδό το 2019 αυξήθηκε κατά 4,5% και στο Μορέα αυξήθηκε κατά 4,8%). Τον Απρίλιο του 2019, η ΑΚΤΩΡ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ανακηρύχτηκε «Προτιμητέος Επενδυτής» στο διαγωνισμό για την ανάθεση σύμβασης παραχώρησης του δικαιώματος χρήσης, λειτουργίας, διαχείρισης και εκμετάλλευσης της Μαρίνας Αλίμου για περίοδο 40 ετών, που πραγματοποίησε το Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ).
- ▲ Στον κλάδο του Περιβάλλοντος, η ΗΛΕΚΤΩΡ Α.Ε. προχώρησε στην αγορά του 75% της Εταιρείας Ανακύκλωση Στερεών Αποβλήτων Α.Ε. (ASA RECYCLE), διευρύνοντας την παρουσία της στην σχετική αγορά. Πλέον, ο Όμιλος λειτουργεί 5 μονάδες επεξεργασίας αστικών αποβλήτων, 2 μονάδες επεξεργασίας κλινικών αποβλήτων, καθώς και 4 έργα παραγωγής ενέργειας από αξιοποίηση βιοαερίου εκλυόμενου από Χώρους Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων.
- ▲ Στον κλάδο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας:
 - Ολοκληρώθηκε η κατασκευή τριών αιολικών πάρκων συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 105,6 MW, τα οποία και τέθηκαν σε δοκιμαστική λειτουργία. Στις 31.12.2019 η συνολική εγκατεστημένη ισχύς έργων ΑΠΕ της Εταιρείας και των θυγατρικών της ήταν 401 MW.
 - Μέχρι τη δημοσίευση της παρούσης είχαν τεθεί σε δοκιμαστική λειτουργία επιπλέον 90 MW, με τη συνολική εγκατεστημένη ισχύ του Κλάδου ΑΠΕ να ανέρχεται πλέον στα 491 MW.
 - Νέα έργα συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 88,2 MW βρίσκονται σε φάση υλοποίησης. Ο αρχικός στόχος ήταν να τεθούν σε λειτουργία μέχρι το τέλος του 2020. Λόγω καθυστέρησης διοικητικών πράξεων αλλά και των επιπτώσεων της πανδημίας Covid-19 στην καθημερινή λειτουργία της Εταιρείας, η ολοκλήρωση της υλοποίησης των υπό κατασκευή αιολικών πάρκων μετατίθεται για το 2021. Διευκρινίζεται ότι με νομοθετική ρύθμιση έχει ήδη δοθεί τετράμηνη παράταση για την ισχύ των όρων σύνδεσης έργων ΑΠΕ που είχαν αρχική προθεσμία σύνδεσης την 31.12.2020.
- ▲ Στον κλάδο της Ανάπτυξης Ακινήτων, ολοκληρώθηκε το Νοέμβριο του 2019 η Β' Φάση Ανάπτυξης του εμπορικού κέντρου SMART PARK, με την προσθήκη επιπλέον 15.000 τ.μ. εκ των οποίων το 80% έχει ήδη μισθωθεί.
- ▲ Η συγχώνευση με απορρόφηση της εταιρείας ΕΛ.ΤΕΧ. ΑΝΕΜΟΣ Α.Ε. από την ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε. εγκρίθηκε από την Έκτακτη Γενική Συνέλευση των Μετόχων στις 21.05.2019 και η τυπική διαδικασία ολοκληρώθηκε στις 19.07.2019 (έγκριση από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων και καταχώριση στο Γ.Ε.ΜΗ.).

- ▲ Στις 05.12.2019 ολοκληρώθηκε η έκδοση και διάθεση από την ELLAKTOR VALUE PLC, 100% θυγατρική της ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε., διεθνούς ομολόγου άνευ εξασφαλίσεων, με την εγγύηση των εταιρειών ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε., ΑΚΤΩΡ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ Α.Ε. και ΗΛΕΚΤΩΡ Α.Ε., ύψους € 600 εκατ., με επιτόκιο 6,375%, λήξη το 2024 και τιμή έκδοσης 100,000%. Με την εν λόγω έκδοση επετεύχθη απόλυτα ο στόχος ενός ομολόγου με διευρυμένη διεθνή διασπορά (πρόκειται για το μεγαλύτερο High Yield Green Bond στην Ευρώπη για το 2019 και το πρώτο High Yield Green Bond στην Ελλάδα) που αναμένεται να διευκολύνει μελλοντική πρόσβαση σε μεγάλα ξένα χαρτοφυλάκια για χρηματοδότηση μελλοντικών επενδυτικών σχεδίων του Ομίλου.

II. Επισκόπηση αποτελεσμάτων 2019

Σχολιασμός Βασικών Μεγεθών Κατάστασης Αποτελεσμάτων και Ισολογισμού 2019

Τα ενοποιημένα έσοδα του Ομίλου για τη χρήση 2019 διαμορφώθηκαν σε € 1.273,6 εκατ. έναντι € 1.857,3 εκατ. το 2018, παρουσιάζοντας μείωση κατά 31,4%. Η μείωση αυτή προήλθε κυρίως από τον κλάδο Κατασκευής όπου τα έσοδα μειώθηκαν κατά 40,2%, και διαμορφώθηκαν σε € 875,2 εκατ. έναντι € 1.463,1 εκατ. το 2018. Ο κύκλος εργασιών του κλάδου των ΑΠΕ ανήλθε σε € 64,0 εκατ. παρουσιάζοντας αύξηση κατά 6,4% σε σχέση με το 2018, ενώ τα έσοδα από τον κλάδο του Περιβάλλοντος ανήλθαν σε € 87,1 εκατ. έναντι € 86,3 εκατ. το 2018, οριακά αυξημένα κατά 0,9%. Στον κλάδο των Παραχωρήσεων τα έσοδα διαμορφώθηκαν σε € 239,9 εκατ. έναντι € 240,6 εκατ. το 2018, οριακά μειωμένα κατά 0,3%, ενώ ο κλάδος της Ανάπτυξης Ακινήτων παρουσίασε έσοδα € 7,1 εκατ., αυξημένα κατά 3,7% σε σχέση με το 2018.

Το EBITDA του Ομίλου διαμορφώθηκε για τη χρήση 2019 σε € 80,6 εκατ. έναντι € 142,9 εκατ. το 2018, παρουσιάζοντας μείωση κατά 43,6%.

Τα αποτελέσματα εκμετάλλευσης για τη χρήση 2019 ήταν ζημιές € 21,9 εκατ. έναντι κερδών € 41,6 εκατ. το 2018. Σε επίπεδο αποτελεσμάτων προ φόρων, ο Όμιλος παρουσίασε ζημιές € 84 εκατ. έναντι ζημιών € 25,8 εκατ. το 2018 και μετά από φόρους ο Όμιλος παρουσίασε ζημιές € 105,7 εκατ. έναντι ζημιών € 95,6 εκατ. κατά την προηγούμενη χρήση.

Διευκρινίζεται ότι τα αποτελέσματα του 2019 περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων και τα ακόλουθα:

1 Κατασκευή:

Τα αποτελέσματα της δραστηριότητας της Κατασκευής περιλαμβάνουν μη-επαναλαμβανόμενες ζημιές € 113,3 εκατ. από κατασκευή φωτοβολταϊκών έργων στο εξωτερικό, οι οποίες προήλθαν κυρίως από τις δραστηριότητες στην Αυστραλία όπου η ζημιά διαμορφώθηκε σε € 96,6 εκατ., καθώς και ζημιά € 41,8 εκατ. από απομείωση υπεραξίας που είχε σχηματιστεί από εξαγορές εταιρειών του κλάδου. Σημειώνεται ότι ο Όμιλος έχει μειώσει σημαντικά τη δραστηριότητα του στο εξωτερικό, είτε ολοκληρώνοντας τα έργα που είχε αναλάβει (π.χ. Αλβανία ή Σερβία) ή αποχωρώντας από ζημιογόνες δραστηριότητες στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης του κλάδου της κατασκευής, εστιάζοντας σε κερδοφόρα έργα και επιλεγμένες αγορές.

2 Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας:

Τα αποτελέσματα μετά από φόρους περιλαμβάνουν θετική επίδραση € 11,6 εκατ. από την αναγνώριση Αναβαλλόμενης Φορολογικής Απαίτησης κατά τον συμψηφισμό μελλοντικών κερδών του κλάδου των Αιολικών με τις φορολογικές ζημιές της ΕΛΛΑΚΤΩΡ, στο πλαίσιο των δυνατοτήτων που απορρέουν από τη συγχώνευση της εταιρείας ΕΛ.ΤΕΧ. ΑΝΕΜΟΣ Α.Ε. από την ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε.

3 Λοιπά:

Τα αποτελέσματα περιλαμβάνουν κέρδος € 4,7 εκατ. από την πώληση του ποσοστού συμμετοχής της ΕΛΛΑΚΤΩΡ στην εταιρεία παραγωγής και προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας ELPEDISON, ως αποτέλεσμα της στρατηγικής που προβλέπει επικέντρωση στις κύριες δραστηριότητες του Ομίλου και αξιοποίηση μη βασικών συμμετοχών και παγίων.

Σε επίπεδο ισολογισμού, τα συνολικά ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα του Ομίλου στις 31.12.2019 ήταν € 298,2 εκατ. έναντι € 479,4 εκατ. στις 31.12.2018, κυρίως λόγω αυξημένης ανάγκης κεφαλαίου κίνησης και αρνητικών αποτελεσμάτων της κατασκευαστικής δραστηριότητας. Τα ίδια κεφάλαια διαμορφώθηκαν σε € 533,1 εκατ. έναντι € 652,0 εκατ. στις 31.12.2018.

Το σύνολο των δανείων σε ενοποιημένο επίπεδο ανήλθε στις 31.12.2019 σε € 1.491,2 εκατ., έναντι € 1.416,3 εκατ. στις 31.12.2018, κυρίως λόγω της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου στον κλάδο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας. Από το σύνολο των δανείων, € 114,7 εκατ. είναι βραχυπρόθεσμα και € 1.376,5 εκατ. μακροπρόθεσμα. Στο σύνολο των δανείων συμπεριλαμβάνονται ποσά ύψους € 471,8 εκατ. από δάνεια χωρίς δικαίωμα αναγωγής στην μητρική εταιρεία (non recourse debt) από συγχρηματοδοτούμενα έργα.

Ο καθαρός δανεισμός του Ομίλου, αφαιρουμένων των κάθε μορφής καταθέσεων και των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων στις 31.12.2019 διαμορφώθηκε σε € 1.028,2 εκατ. έναντι € 785,5 εκατ. στο τέλος του 2018. Εξαιρουμένων των εταιρειών με δάνεια χωρίς αναγωγή, ο καθαρός δανεισμός του Ομίλου ανήλθε σε € 846 εκατ. έναντι € 584 εκατ στο τέλος του 2018 λόγω της μεταβολής των δανείων και των διαθεσίμων όπως αναφέρθηκε παραπάνω.

Εναλλακτικοί Δείκτες Μέτρησης Απόδοσης (ΕΔΜΑ)

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί Εναλλακτικούς Δείκτες Μέτρησης της Απόδοσης στο πλαίσιο λήψης αποφάσεων σχετικά με την αξιολόγηση των επιδόσεών του, οι οποίοι χρησιμοποιούνται ευρέως στον τομέα που δραστηριοποιείται. Οι βασικοί χρηματοοικονομικοί δείκτες καθώς και οι υπολογισμοί αυτών αναλύονται ακολούθως:

Χρηματοοικονομικοί Δείκτες Κερδοφορίας

	Έναρξη	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Πωλήσεις	1.273,6	1.857,3
EBITDA	80,6	142,9
Περιθώριο EBITDA%	6,3%	7,7%
EBIT	(21,9)	41,6
Περιθώριο EBIT%	(1,7%)	2,2%

Ορισμοί Χρηματοοικονομικών Μεγεθών και Επεξηγήσεις Δεικτών:

EBITDA (Earnings before Interest, Tax, Depreciation and Amortization): Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων που αντιστοιχεί στη γραμμή «Αποτελέσματα Εκμετάλλευσης» της Κατάστασης Αποτελεσμάτων του Ομίλου πλέον Αποσβέσεων από την Κατάσταση Ταμειακών Ροών.

Περιθώριο EBITDA %: Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων προς κύκλο εργασιών.

EBIT (Earnings before Interest and Tax): Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων που ταυτίζεται με τη γραμμή «Αποτελέσματα Εκμετάλλευσης» της Κατάστασης Αποτελεσμάτων του Ομίλου.

Περιθώριο EBIT %: Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων προς κύκλο εργασιών.

Καθαρός Εταιρικός Δανεισμός και Δείκτης Κεφαλαιακής Μόχλευσης

Ο καθαρός δανεισμός του Ομίλου στις 31.12.2019 και στις 31.12.2018 παρουσιάζεται αναλυτικά στον ακόλουθο πίνακα (ποσά σε € εκατ.):

	31-Δεκ-19*			31-Δεκ-18		
	Σύνολο Ομίλου	Μείον: Εταιρείες με δάνεια χωρίς αναγωγή**	Υποσύνολο Ομίλου (εξαιρουμένων εταιρειών με δάνεια χωρίς αναγωγή)	Σύνολο Ομίλου	Μείον: Εταιρείες με δάνεια χωρίς αναγωγή**	Υποσύνολο Ομίλου (εξαιρουμένων εταιρειών με δάνεια χωρίς αναγωγή)
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός	114,7	29,5	85,2	161,6	36,6	125,1
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	1.376,5	442,2	934,2	1.254,7	470,3	784,4
Σύνολο Δανείων	1.491,2	471,8	1.019,4	1.416,3	506,8	909,4
Μείον:						
Ταμειακά Διαθέσιμα και ισοδύναμα	298,2	159,9	138,4	479,4	201,6	277,8
Δεσμευμένες Καταθέσεις	70,7	35,7	35,1	81,4	34,9	46,5
Προθεσμιακές καταθέσεις άνω των 3 μηνών	50,4	50,4	-	-	-	-
Χρημ/κά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβέσιμο κόστος (διακρατούμενα ως τη λήξη)	43,6	43,6	-	70,0	69,0	1,0
Καθαρός Δανεισμός / (Διαθέσιμα)	1.028,2	182,2	846,0	785,5	201,4	584,1
Σύνολο Καθαρής Θέσης Ομίλου			533,1			652,0
Σύνολο Απασχολούμενων Κεφαλαίων			1.379,0			1.236,1
Δείκτης Κεφαλαιακής Μόχλευσης			0,613			0,473

(*) Συνεπεία της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16, η αύξηση των υποχρεώσεων από μισθώσεις (ποσού € 19,5 εκατ. λόγω αναπροσαρμογής την 01.01.2019, σημείωση 2.3.3) οδήγησε σε αντίστοιχη αύξηση του καθαρού δανεισμού του Ομίλου.

(**) Αφορά εταιρείες αυτοχρηματοδοτούμενων / συγχρηματοδοτούμενων έργων Παραχωρήσεων που ενοποιεί πλήρως ο Όμιλος (ήτοι Αττική Οδός Α.Ε. και Μορέας Α.Ε.)

Ο Δείκτης Κεφαλαιακής Μόχλευσης ανήλθε στις 31.12.2019 σε **61,3%** (έναντι 47,3% στις 31.12.2018).

Ορισμοί Χρηματοοικονομικών Μεγεθών και Επεξηγήσεις Δεικτών:

Καθαρός Δανεισμός: Σύνολο δανείων βραχυπρόθεσμων και δανείων μακροπρόθεσμων μείον τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, τις δεσμευμένες καταθέσεις, τις προθεσμιακές καταθέσεις άνω των 3 μηνών (γνωστοποιούνται στις Απαιτήσεις), τα Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβέσιμο κόστος (Ομόλογα) και τα Αμοιβαία Κεφάλαια Διαθεσίμων (γνωστοποιούνται στα Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων).

Καθαρός Εταιρικός Δανεισμός: Καθαρός Δανεισμός εξαιρουμένου όμως του Καθαρού Δανεισμού εταιρειών Παραχωρήσεων με δάνεια χωρίς αναγωγή στη μητρική (ήτοι εξαιρουμένων των εταιρειών Αττική Οδός Α.Ε. και Μορέας Α.Ε.).

Δείκτης Κεφαλαιακής Μόχλευσης Ομίλου: Καθαρός Εταιρικός Δανεισμός προς το σύνολο των Απασχολούμενων Κεφαλαίων.

Απασχολούμενα Κεφάλαια: Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων πλέον Καθαρός Εταιρικός Δανεισμός.

Ταμειακές Ροές

Συνοπτικά στοιχεία κατάστασης ταμειακών ροών της χρήσης έως 31.12.2019 σε σύγκριση με την αντίστοιχη χρήση 2018:

Όλα τα ποσά είναι σε εκατ. Ευρώ.	31 Δεκ '19	31 Δεκ '18
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης περιόδου	479,4	510,1
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	(113,9)	46,9
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	(94,8)	(102,2)
Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	26,9	24,2
Συναλλαγματικές διαφορές στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	0,6	0,3
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης περιόδου	298,2	479,4

III. Εξέλιξη δραστηριοτήτων ανά κλάδο

1. ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ

1.1. Σημαντικά γεγονότα

Ο κλάδος της Κατασκευής παρουσίασε κατά τη χρήση 2019 έσοδα € 875,2 εκατ., μειωμένα κατά 40,2% έναντι εσόδων € 1.463,1 εκατ. το 2018, κυρίως λόγω της καθυστέρησης ανάθεσης έργων.

Το EBITDA του κλάδου Κατασκευής για το 2019 διαμορφώθηκε σε € (127,0) εκατ. έναντι € (91,9) εκατ. το 2018.

Τα αποτελέσματα εκμετάλλευσης της Κατασκευής ήταν ζημιές € 140,8 εκατ. έναντι ζημιών € 109,5 εκατ. την προηγούμενη χρήση. Σε επίπεδο αποτελεσμάτων προ φόρων για τη χρήση 2019, προέκυψαν ζημιές € 146,4 εκατ. έναντι ζημιών € 126,8 εκατ. το 2018, ενώ μετά από φόρους ο κλάδος Κατασκευής είχε ζημιές € 154,9 εκατ. έναντι ζημιών € 132,4 εκατ. το 2018.

Διευκρινίζεται ότι τα αποτελέσματα της χρήσης 2019 έχουν επιβαρυνθεί με μη-επαναλαμβανόμενες ζημιές € 113,3 εκατ. από έργα κατασκευής φωτοβολταϊκών πάρκων στο εξωτερικό λόγω αυξημένου κόστους που προκλήθηκε από ελαττωματικά υλικά προμηθειών, καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση των έργων, οι οποίες απέφεραν και ποινικές ρήτρες καθώς και λόγω αυξημένων απαιτήσεων του νομοθετικού πλαισίου, ειδικότερα στην περίπτωση της Αυστραλίας. Τα έργα αυτά συνολικής συμβατικής αξίας € 350 εκατ. βρίσκονται στο τελευταίο στάδιο ολοκλήρωσης. Επίσης, μετά τη διενέργεια του ετήσιου Ελέγχου Απομείωσης Υπεραξίας, σύμφωνα με τον οποίο, η αξία χρήσης του κλάδου ήταν μικρότερη από τη λογιστική του αξία σε επίπεδο ενοποίησης τα αποτελέσματα του κλάδου επιβαρύνθηκαν με απομείωση ποσού € 41,8 εκατ. της υπεραξίας που είχε σχηματιστεί στο παρελθόν από τις εξαγορές εταιρειών με κατασκευαστική και λατομική δραστηριότητα.

Κατά το 2019 υπήρξε περιορισμένη δημοπράτηση νέων έργων στην Ελλάδα. Από πλευράς υλοποίησης έργων, η έμφαση δόθηκε στην πρόοδο των έργων Μετρό στη Θεσσαλονίκη, στην υλοποίηση του έργου Gold Line Metro στο κράτος του Κατάρ και στην υλοποίηση οδικών αξόνων καθώς και σιδηροδρομικών έργων τόσο στην Ελλάδα όσο και στις λοιπές χώρες των στα Βαλκανίων.

Ο Όμιλος έχει αποφασίσει να εστιάσει γεωγραφικά στην Ελλάδα και στη Ρουμανία που είναι μια ευρωπαϊκή χώρα με παρεμφερή προς την Ελλάδα κουλτούρα και σημαντικές ανάγκες σε έργα υποδομών. Η έμφαση στην ανάπτυξη εργασιών του κλάδου στη Ρουμανία δίνει τη δυνατότητα κεφαλαιοποίησης της συσσωρευμένης εμπειρίας και τεχνογνωσίας που κατέχει ο Όμιλος στη χώρα αυτή.

Επιπρόσθετα ακολουθεί πολύ επιλεκτική προσέγγιση ως προς τη διεκδίκηση συμβάσεων στο κράτος του Κατάρ, στοχεύοντας σε συμβάσεις παροχής υπηρεσιών Facility Management (O&M).

Στην Ελλάδα και στο εξωτερικό μεταξύ των συμβάσεων που υπέγραψαν η ΑΚΤΩΡ και οι θυγατρικές της κατά το έτος 2019 περιλαμβάνονται:

- ▲ Το οδικό έργο «Bucharest Motorway KM 0+000 - KM 100+900" - Lot 3: Sector 1. KM 85+300 - KM 100+765 Related to South Ring Road and Sector 2. KM 0+000 - KM 2+500 Related to North Ring Road» στη Ρουμανία, αξίας € 188, 3 εκατ. με ποσοστό συμμετοχής στην κοινοπραξία 51%.
- ▲ Η ανανέωση της σύμβασης συντήρησης στο αεροδρόμιο της Ντόχα (Κατάρ) για 3 χρόνια με δικαίωμα προαίρεσης για επιπλέον 3 χρόνια (συνολική αξία € 170,6 εκατ.)
- ▲ Οι εργολαβίες της Εγνατίας Οδού συνολικού ύψους περίπου € 36,0 εκατ.
- ▲ Η επέκταση στο Εμπορικό Κέντρο River West αξίας € 18,5 εκατ.

- ▲ Οι επιπρόσθετες εργασίες στο Φαληρικό Όρμο αξίας € 18,2 εκατ.
- ▲ Συμβάσεις αξίας € 17 εκατ. της θυγατρικής εταιρείας TOMH
- ▲ Οι επιπρόσθετες εργασίες στο έργο κατασκευής φράγματος Ασωπού αξίας € 12,0 εκατ.
- ▲ Project A, B Φάση (Project Hines επί της Λεωφόρου Κηφισού): Κατασκευή (Cold Shell) διώροφου κτιρίου καταστημάτων και αποπεράτωση περιβάλλοντος χώρου € 11,1 εκατ.

Αναφορικά με τις συμβάσεις έργων κατασκευής Φ/Β Πάρκων, η ΑΚΤΩΡ συνέχισε την κατασκευαστική της δραστηριότητα στο εξωτερικό, κυρίως στην Αυστραλία, στη Βραζιλία, στη Χιλή και στην Ιταλία, σχεδιάζοντας ταυτόχρονα την απεμπλοκή της κυρίως από τα έργα στην Αυστραλία. Τέλος, συνέχισε τη δραστηριοποίησή της στην Ελλάδα μέσω της κατασκευής Φ/Β και Αιολικών Σταθμών Παραγωγής Ενέργειας.

Μετά τις 31.12.2019 η ΑΚΤΩΡ και οι θυγατρικές της έχουν, μεταξύ άλλων, υπογράψει συμβάσεις για τα ακόλουθα έργα:

- ▲ Το σιδηροδρομικό έργο «Rehabilitation of Brasov- Simeria railway, part of the Rhine – Danube corridor, for traffic with maximum speed of 160 km/h, Brasov – Sighisoara section, sub-sections: 1. Brasov -Apata and 3. Cata-Sighisoara- lot 1-3» στη Ρουμανία με αξία σύμβασης € 627 εκατ. (εκ των οποίων αντιστοιχούν στην ΑΚΤΩΡ € 188 εκατ., ως συμμετέχουσα με ποσοστό 30% στην κοινοπραξία «ALSTOM-ΑΚΤΩΡ-ARCADA-Euroconstruct Trading '98 S.R.L.»)
- ▲ Σύμβαση - προαίρεση για τη λειτουργία και συντήρηση εγκαταστάσεων Ψυττάλειας αξίας € 26 εκατ.
- ▲ Η θυγατρική εταιρεία TOMH μετά τις 31.12.2019 υπέγραψε ή θα υπογράψει άμεσα συμβάσεις αξίας € 25 εκατ.
- ▲ «Εγνατία Οδός: Τμήμα από Α/Κ ΒΙ.ΠΕ. Αλεξανδρούπολης έως Α/Κ Αρδανίου - εργασίες αποκατάστασης ασφαλτικών στρώσεων ανοικτής οδοποιίας (15.7-15.8)» με αξία σύμβασης € 4,3 εκατ.

Έργα στα οποία η ΑΚΤΩΡ και οι θυγατρικές έχουν ανακηρυχθεί μειοδότες μετά τις 31.12.2019 είναι τα εξής:

- ▲ Ανακατασκευή σιδ/κης γραμμής Brasov- Simeria τμήμα Apata – Cata Lot 2 στη Ρουμανία, με το αναλογούν στην ΑΚΤΩΡ ποσό προϋπολογισμού € 362 εκατ.
- ▲ «Κατασκευή δικτύων ακάθαρτων και αγωγών μεταφοράς ακάθαρτων, σε περιοχές του Δήμου Σπάτων - Αρτέμιδας» με ποσό προϋπολογισμού € 70,0 εκατ.
- ▲ «Κατασκευή δικτύων ακάθαρτων και αγωγών μεταφοράς ακάθαρτων, σε περιοχές των Δήμων Ραφήνας - Πικερμίου και Σπάτων - Αρτέμιδος» με ποσό προϋπολογισμού € 63,7 εκατ.

Επιπροσθέτως η ΑΚΤΩΡ:

- ▲ Συγκαταλέγεται μεταξύ των δύο τελικών διεκδικητών που έχουν υποβάλει δεσμευτική οικονομική προσφορά για το έργο «Γραμμή 4 – Τμήμα Α' – Άλσος Βεΐκου – Γουδή» του Μετρό της Αθήνας συνολικού προϋπολογισμού €1,51 δισ.
- ▲ Συμμετέχει στον διαγωνισμό του έργου «Λειτουργία και συντήρηση του κέντρου επεξεργασίας λυμάτων Ψυττάλειας» (ΚΕΛΨ) – προϋπολογισμού € 260 εκατ.

1.2. Προοπτικές

Το ανεκτέλεστο υπόλοιπο της ΑΚΤΩΡ και των θυγατρικών της ανήλθε στις 31.12.2019 σε € 1,3 δισ. Κατά το 2019 υπεγράφησαν συμβάσεις αξίας € 337,4 εκατ., μετά τις 31.12.2019 υπεγράφησαν επιπλέον συμβάσεις ύψους € 235 εκατ., ενώ έχουν εξασφαλισθεί νέα έργα ύψους € 570 εκατ., οι συμβάσεις των οποίων αναμένεται να υπογραφούν. Αυτή τη στιγμή, οι διεθνείς δραστηριότητες συνεισφέρουν περίπου το 48% των εσόδων της δραστηριότητας κατασκευής (2019), ενώ αντιπροσωπεύουν το 58% του κατασκευαστικού ανεκτέλεστου (συμπεριλαμβανομένων των προς υπογραφή συμβάσεων) και επικεντρώνονται στη Ρουμανία.

Τέλος, αναμένεται αύξηση των Δημοσίων Επενδύσεων, ως αποτέλεσμα των εξαγγελιών της Κυβέρνησης για επιτάχυνση της υλοποίησης έργων αλλά και ως συνέπεια των μέτρων ανάκαμψης από την πανδημία του Covid-19 στις Οικονομίες των χωρών όπου δραστηριοποιείται στρατηγικά η ΑΚΤΩΡ, προσφέροντας σημαντικές ευκαιρίες σε έργα Υποδομών που αφορούν στην δραστηριότητα της εταιρείας.

1.3. Κίνδυνοι και αβεβαιότητες

Μετά την ολοκλήρωση των μεγάλων έργων υποδομής στην Ελλάδα, παρατηρείται καθυστέρηση στη δημοπράτηση νέων έργων κατασκευής (δημοσίων έργων ή και έργων παραχώρησης). Παράλληλα, ο Όμιλος περιόρισε την παρουσία του πέραν της Ελλάδος, αποκλειστικά στη Ρουμανία και το Κατάρ. Ειδικά στο Κατάρ, τα έργα που αναλαμβάνει, στοχεύει να αφορούν μόνον σε υπηρεσίες συντήρησης και λειτουργίας. Επιπλέον, ο έντονος εγχώριος ανταγωνισμός, καθώς και το αυξημένο κόστος δανεισμού και εγγυητικών επιστολών επιδρούν αρνητικά στα περιθώρια κερδοφορίας του Ομίλου αναφορικά με τα έργα της κατασκευής. Σημειώνεται, ότι στο πλαίσιο της εκτέλεσης κατασκευαστικών συμβάσεων, υφίσταται πάντοτε ο κίνδυνος της ενεργοποίησης ποινικών ρητρών λόγω καθυστερήσεων στην εκτέλεση των έργων χωρίς υπαιτιότητα εταιρειών του Ομίλου.

Η ΑΚΤΩΡ προκειμένου να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις του κλάδου και τις επιπτώσεις των σωρευμένων ζημιών στη ρευστότητά της, προχώρησε σε μέτρα εντατικότερης διαχείρισης των ταμειακών της διαθεσίμων, ενώ παράλληλα ενισχύθηκε ταμειακά από τις μητρικές εταιρείες ΕΛΜΑΚΤΩΡ και ΑΚΤΩΡ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ.

Η πανδημία του Covid-19 έχει επηρεάσει αρνητικά την ικανότητα εκτέλεσης υφιστάμενων έργων της ΑΚΤΩΡ (διαθεσιμότητα προσωπικού, επιπρόσθετοι κανόνες υγιεινής και ασφαλείας προσωπικού, προβλήματα στην αλυσίδα τροφοδοσίας) ενώ επίσης, παρόλο που δεν επηρέασε τις εργασίες του τμήματος προσφορών σχετικά με τους διαγωνισμούς εντός και εκτός Ελλάδας (δεδομένου ότι οι περισσότεροι διαγωνισμοί πλέον διενεργούνται ηλεκτρονικά) το χρονοδιάγραμμα συμβασιοποίησης νέων έργων για την αναπλήρωση του ανεκτέλεστου αναμένεται να επηρεαστεί αρνητικά.

Παρά τη δυσλειτουργία που παρουσιάζεται στην τροφοδοτική αλυσίδα και στις μετακινήσεις του προσωπικού, επιδιώκεται η συνέχιση της λειτουργίας των εργοταξίων αν και οι τυχόν επιπτώσεις σε καθυστερήσεις και επιπλέον κόστος δεν μπορούν ακόμη να αποτιμηθούν.

2. ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ

2.1. Σημαντικά γεγονότα

Για τη χρήση 2019 τα έσοδα του κλάδου των Παραχωρήσεων ήταν € 239,9 εκατ. έναντι € 240,6 εκατ. το 2018, παρουσιάζοντας οριακή μείωση 0,3%. Η αύξηση της κυκλοφορίας στα ώριμα έργα παραχωρήσεων συνεχίστηκε και το 2019. Ενδεικτικά η κίνηση στην Αττική Οδό το 2019 αυξήθηκε κατά 4,45%, αλλά η αύξηση αυτή στα έσοδα του τομέα Παραχωρήσεων αντισταθμίστηκε από α) τη μη ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων της ΕΠΑΔΥΜ (έσοδα € 3,5 εκατ. το 2018) λόγω πώλησης της συμμετοχής του 50% της ΑΚΤΩΡ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ στην ΗΛΕΚΤΩΡ τον Μάιο του 2019 και β) τη μείωση των εσόδων των Αττικών Διαδρομών από το έργο της Εγνατίας Οδού (€ 5,0 εκατ.) κυρίως λόγω μειωμένου κατασκευαστικού εσόδου από νέους σταθμούς διοδίων.

Το EBITDA του κλάδου των Παραχωρήσεων για τη χρήση 2019 διαμορφώθηκε σε € 155,1 εκατ. έναντι € 168,6 εκατ. το 2018. Η μείωση οφείλεται κυρίως στην αναγνώριση στην χρήση του 2018 της, με θετική επίδραση, αναδρομικής προσαρμογής του προγράμματος Πρόσθετης Επιδότησης Λειτουργίας του Μορέα ύψους € 20,3 εκατ.

Αντίστοιχα τα αποτελέσματα εκμετάλλευσης διαμορφώθηκαν σε € 91,8 εκατ. έναντι € 106,3 εκατ. το 2018, μειωμένα κατά 13,7%. Τα αποτελέσματα προ φόρων σημείωσαν κέρδη € 60,4 εκατ. έναντι € 80,9 εκατ. για τη χρήση 2018, μειωμένα κατά 25,3% και τα καθαρά κέρδη μετά τους φόρους διαμορφώθηκαν σε € 41,0 εκατ. έναντι € 26,1 εκατ. το 2018, αυξημένα κατά 57,1%. Σημειώνεται ότι το 2018 τα καθαρά κέρδη μετά από φόρους περιλάμβαναν αρνητική επίδραση από προσαρμογή αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης € 31,4 εκατ.

Η ΑΚΤΩΡ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ επιδιώκει να διευρύνει το χαρτοφυλάκιο έργων παραχώρησης και στο πλαίσιο αυτό συμμετέχει στη δημοπράτηση μιας σειράς νέων έργων Παραχώρησης και ΣΔΙΤ. Μεταξύ άλλων:

- ▲ Τον Απρίλιο 2019 η ΑΚΤΩΡ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ανακηρύχθηκε «Προτιμητέος Επενδυτής» στο διαγωνισμό για την ανάθεση Σύμβασης Παραχώρησης του δικαιώματος χρήσης, λειτουργίας, διαχείρισης και εκμετάλλευσης της Μαρίνας Αλίμου για περίοδο 40 ετών, που πραγματοποίησε το Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ). Η Μαρίνα του Αλίμου είναι η μεγαλύτερη μαρίνα των Βαλκανίων με 1.100 θέσεις ελλιμενισμού και βρίσκεται Νότια της Αθήνας, 15 χλμ. από το κέντρο της πόλης, 8 χλμ. νοτιοανατολικά του Λιμανιού του Πειραιά και 30 χλμ. από το Διεθνές Αεροδρόμιο «Ελ. Βενιζέλος». Η υπογραφή της σύμβασης παραχώρησης ήταν προγραμματισμένη για τα τέλη Μαρτίου 2020, αλλά αναβλήθηκε λόγω της πανδημίας Covid-19 και πλέον αναμένεται να υπογραφεί εντός των επόμενων εβδομάδων.
- ▲ Τον Μάρτιο του 2019 εγκρίθηκε από το Υπουργείο Μεταφορών και Υποδομών η συμμετοχή της ΑΚΤΩΡ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ στο επόμενο στάδιο του Διαγωνισμού (Β΄ Φάση) για το έργο «Μελέτη, Κατασκευή, Χρηματοδότηση, Λειτουργία, Συντήρηση και Εκμετάλλευση του Βορείου Οδικού Άξονα Κρήτης (ΒΟΑΚ) στο Τμήμα Χανιά – Ηράκλειο και στο τμήμα Χερσόνησος – Νεάπολη με ΣΔΙΤ».
- ▲ Τον Μάρτιο του 2019 η ΑΚΤΩΡ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ υπέβαλε Φάκελο Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος για το έργο «Μελέτη, Κατασκευή, Χρηματοδότηση, Λειτουργία και Συντήρηση των Σχολικών Μονάδων και Πάρκου του Δήμου Χανίων με ΣΔΙΤ».
- ▲ Τον Ιούλιο του 2019 η ΑΚΤΩΡ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ υπέβαλε Φάκελο Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος για το έργο «Μελέτη, Κατασκευή, Χρηματοδότηση, Λειτουργία και Συντήρηση του Οδικού Άξονα Νοτιοδυτικής Πελοποννήσου Τμήμα Καλαμάτα – Ριζόμυλος – Πύλος – Μεθώνη με ΣΔΙΤ» και τον Ιανουάριο του 2020 εγκρίθηκε από το Υπουργείο Μεταφορών και Υποδομών η συμμετοχή της στο επόμενο στάδιο του Διαγωνισμού (Β΄ Φάση). Σε συνέχεια προσφυγής που κατατέθηκε από άλλον Υποψήφιο κατά της συμμετοχής της ΑΚΤΩΡ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ στην εν λόγω διαδικασία, η Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών με την υπ. αριθ. 379/2020 απόφασή της, έκανε δεκτή αυτή και απέκλεισε την ΑΚΤΩΡ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ από τη συμμετοχή της στο διαγωνισμό. Η ΑΚΤΩΡ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ κατέθεσε τον Απρίλιο του 2020 ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας Αίτηση Αναστολής Εκτέλεσης της ως άνω υπ αριθ. αρ. 379/2020 απόφασης της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών και εκκρεμεί η συζήτηση αυτής και η έκδοση σχετικής απόφασης. Σε περίπτωση που γίνει δεκτή η ως άνω αίτηση αναστολής, η ΑΚΤΩΡ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ θα συνεχίσει να συμμετέχει στην ως άνω διαδικασία.
- ▲ Το Φεβρουάριο του 2020 η ΑΚΤΩΡ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ υπέβαλε Φάκελο Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος για το έργο «Μελέτη, Κατασκευή, Χρηματοδότηση, Λειτουργία και Συντήρηση Φοιτητικών Εστιών του Πανεπιστημίου Κρήτης, με Σ.Δ.Ι.Τ.».

2.2. Προοπτικές

Υπάρχουν σημαντικές ανάγκες νέων έργων υποδομών στην Ελλάδα και εκτιμάται ότι τα ιδιωτικά κεφάλαια θα συνεισφέρουν στην προσπάθεια αυτή μέσω Παραχωρήσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα ιδιαίτερα λόγω των περιορισμένων διαθέσιμων οικονομικών πόρων του Ελληνικού Δημοσίου.

Το επιχειρηματικό σχέδιο της θυγατρικής ΑΚΤΩΡ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ, με κύριο γνώμονα τις συνέργειες με τις λοιπές δραστηριότητες του Ομίλου, επικεντρώνεται σε:

- ▲ Συμμετοχή σε νέα έργα που πραγματοποιούνται μέσω συμβάσεων ΣΔΙΤ ή συμβάσεων παραχώρησης
- ▲ Επεκτάσεις και ενέργειες αύξησης της αποδοτικότητας των έργων της
- ▲ Διεύρυνση συμμετοχών της μέσω της δευτερογενούς αγοράς

Τα υπό δημοπράτηση έργα στα οποία επικεντρώνεται η ΑΚΤΩΡ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ, των οποίων ο προϋπολογισμός κεφαλαιουχικών δαπανών (capex) υπερβαίνει συνολικά τα € 3,5 δισ., αφορούν στη:

- ▲ Χρηματοδότηση, λειτουργία, συντήρηση και εκμετάλλευση της Εγνατίας Οδού και των τριών κάθετων οδικών αξόνων της,
- ▲ Μελέτη, κατασκευή, χρηματοδότηση, λειτουργία, συντήρηση και εκμετάλλευση του έργου: «Μόνιμη Υποθαλάσσια Ζεύξη Νήσου Σαλαμίνας»,
- ▲ Μελέτη, κατασκευή, χρηματοδότηση, λειτουργία, συντήρηση και εκμετάλλευση του Βορείου Οδικού Άξονα Κρήτης (ΒΟΑΚ) στο Τμήμα Χανιά – Ηράκλειο και στο τμήμα Χερσόνησος – Νεάπολη με ΣΔΙΤ,
- ▲ Μελέτη, κατασκευή, χρηματοδότηση, λειτουργία και συντήρηση του Οδικού Άξονα Νοτιοδυτικής Πελοποννήσου Τμήμα Καλαμάτα – Ριζόμυλος – Πύλος – Μεθώνη με ΣΔΙΤ,
- ▲ Μελέτη, Κατασκευή, Χρηματοδότηση, Λειτουργία και Συντήρηση Φοιτητικών Εστιών του Πανεπιστημίου Κρήτης, με ΣΔΙΤ,
- ▲ Μελέτη, Κατασκευή, Χρηματοδότηση, Λειτουργία και Συντήρηση των Σχολικών Μονάδων και Πάρκου του Δήμου Χανίων με ΣΔΙΤ.

Άλλα μελλοντικά έργα παραχώρησης στα οποία στοχεύει η ΑΚΤΩΡ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ περιλαμβάνουν:

- ▲ Έργα ΣΔΙΤ κατασκευής σχολικών μονάδων, φοιτητικών εστιών και διαχείρισης απορριμμάτων,
- ▲ Έργα επεκτάσεων Αττικής Οδού και λοιπών έργων παραχώρησης (ΜΟΡΕΑΣ και ΟΛΥΜΠΙΑ ΟΔΟΣ).

Τέλος, σημαντικές επενδυτικές ευκαιρίες διαφαίνεται να υπάρχουν στη δευτερογενή αγορά των υπαρχόντων έργων παραχωρήσεων των οδικών αξόνων και στο πλαίσιο αυτό, σε περίπτωση πιθανής πρόθεσης από-επένδυσης υφιστάμενων μετόχων, ο Όμιλος προτίθεται να εξετάσει πιθανή αύξηση των ποσοστών συμμετοχής του (ή/και νέας εισόδου), πάντα με γνώμονα την αποδοτικότητα των επενδυμένων κεφαλαίων και την ενίσχυση ευρύτερων συνεργειών.

2.3. Κίνδυνοι και αβεβαιότητες

Η εταιρεία ΘΕΡΜΑΪΚΗ ΟΔΟΣ Α.Ε., η οποία ενοποιείται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, έχει αναγνωρισμένη απαίτηση ύψους € 67,9 εκατ. από το Ελληνικό Δημόσιο σε συνέχεια των σχετικών διαιτητικών αποφάσεων που είχαν δικαιώσει την εταιρεία το 2010 και 2012 αναφορικά με την καταγγελία και διακοπή της Σύμβασης

Παραχώρησης της Υποθαλάσσιας Αρτηρίας Θεσσαλονίκης. Το Ελληνικό Δημόσιο άσκησε κατά των ανωτέρω διαιτητικών αποφάσεων επτά αγωγές ακυρώσεως και από το Εφετείο Αθηνών εκδόθηκαν αποφάσεις επί των αγωγών αυτών, οι οποίες τις κάνουν δεκτές για λόγους τυπικούς. Ωστόσο, ο Άρειος Πάγος αναιρέσε τις τέσσερις εφετειακές αποφάσεις (αναμένεται η απόφαση και των υπόλοιπων τριών) αποκτώντας εκ νέου αναδρομική ισχύ οι διαιτητικές αποφάσεις του 2010 και κράτησε τις υποθέσεις για εκδίκαση των ουσιαστικών λόγων που τέθηκαν ενώπιόν του, διά αυτής δε της απόφασης θα κριθεί εάν οι ως άνω διαιτητικές αποφάσεις είναι αμετάκλητα ισχυρές ή άκυρες στη νέα δικάσιμο η οποία είχε οριστεί για τις 27.04.2020 αλλά λόγω της παράτασης της αναστολής λειτουργίας των δικαστηρίων και των προθεσμιών για προληπτικούς λόγους δημόσιας υγείας έναντι του κορωνοϊού Covid-19, θα πρέπει να κατατεθούν νέες κλήσεις μετά τη λήξη της προαναφερόμενης αναστολής, ώστε να ληφθεί νέα δικάσιμος. Μετά την εκδίκαση των υποθέσεων κατά των ανωτέρω, οι αποφάσεις θα είναι αμετάκλητες.

Επιπρόσθετα, η εταιρεία τον Ιούλιο του 2018 επανέφερε τις διαιτησίες με τις ίδιες απαιτήσεις. Η εκ νέου διαιτητική απόφαση, που εκδόθηκε τον Ιανουάριο 2019, δικαιώνει την εταιρεία και επιδικάζει αποζημίωση ύψους €65,2 εκατ. πλέον τόκων υπερημερίας από 30.01.2011. Το Δημόσιο επέδωσε αγωγή για την ακύρωση και αίτηση για την αναστολή της ανωτέρω διαιτητικής απόφασης ενώπιον του Εφετείου Αθηνών η οποία συζητήθηκε στις 10.12.2019. Στις 07.04.2020 εκδόθηκαν οι Εφαθ 2128/2020 και Εφαθ 2131/2020, οι οποίες απορρίπτουν η πρώτη την αγωγή ακύρωσης και η δεύτερη την αίτηση αναστολής του Ελληνικού Δημοσίου κατά της από 03.01.2020 Διαιτητικής Απόφασης υπέρ της Θερμαϊκής Οδού.

Η εταιρεία εκτιμά, βάσει των συμβατικών όρων και της υφιστάμενης νομολογίας, ότι η απαίτησή της είναι καθόλα βάσιμη και θα εισπραχθεί από το Ελληνικό Δημόσιο.

Ως προς την κυκλοφορία των οχημάτων, για τα έργα που είναι ήδη σε λειτουργία, ανάλογα με τις συνθήκες της εκάστοτε οικονομικής συγκυρίας υπάρχει κίνδυνος μείωσης της κυκλοφορίας και συνεπώς των εσόδων των έργων, αν και η τάση από τις αρχές του 2015 ήταν αυξητική. Ωστόσο, από τα τέλη Φεβρουαρίου 2020 λαμβάνονται σταδιακά μέτρα από την ελληνική κυβέρνηση για τον περιορισμό της διάδοσης της πανδημίας Covid-19, τα οποία έχουν επηρεάσει αρνητικά τις δραστηριότητες των εταιρειών Παραχώρησης. Η έκταση των συνεπειών εξαρτάται από τη διάρκεια της πανδημίας και των μέτρων προστασίας των πολιτών που υιοθετούνται από το κράτος. Η πτώση της κυκλοφορίας στους αυτοκινητοδρόμους, ιδίως μετά τα απαγορευτικά μέτρα της Κυβέρνησης για τον περιορισμό της εξάπλωσης της πανδημίας, έχει μειώσει σημαντικά τα έσοδα εκ διοδίων, όμως λόγω των ταμειακών διαθεσίμων καθώς και των αποθεματικών λογαριασμών που συμβατικά διατηρούν τα έργα Παραχώρησης, εκτιμάται ότι δεν θα δημιουργηθεί βραχυπρόθεσμα ταμειακό έλλειμμα και οι δανειακές υποχρεώσεις θα καταβληθούν στον προβλεπόμενο συμβατικό χρόνο. Σημειώνεται ότι οι εταιρείες Παραχώρησης λαμβάνουν κάθε πρόσφορο μέτρο περιορισμού των συνεπειών πάντα με γνώμονα τη διασφάλιση της υγείας των εργαζομένων και των χρηστών των αυτοκινητοδρόμων και εξετάζουν μέτρα διαχείρισης των επιπτώσεων, καθώς και τη δυνατότητα εφαρμογής αποζημιωτικών διατάξεων των Συμβάσεων Παραχώρησης.

Η αβεβαιότητα σε μακροοικονομικό επίπεδο μπορεί να οδηγήσει σε καθυστερήσεις στην υλοποίηση νέων έργων.

Τυχόν ταυτόχρονη υλοποίηση έργων παραχώρησης τα επόμενα 1-3 έτη ενδέχεται να επηρεάσει τη δυνατότητα του Ομίλου ως προς την παράλληλη διεκδίκηση / χρηματοδότησή τους, λόγω χρηματοοικονομικών περιορισμών αναφορικά με την ταυτόχρονη κάλυψη των απαιτούμενων ιδίων κεφαλαίων των έργων αυτών.

3. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

3.1. Σημαντικά γεγονότα

Ο κύκλος εργασιών του κλάδου Περιβάλλοντος για το 2019 ανήλθε σε € 87,1 εκατ., έναντι € 86,3 εκατ. το 2018, παρουσιάζοντας οριακή αύξηση 0,9%.

Το EBITDA του κλάδου Περιβάλλοντος για τη χρήση 2019 διαμορφώθηκε σε €6,7 εκατ. έναντι € 26,4 εκατ. το 2018.

Τα αποτελέσματα εκμετάλλευσης ήταν ζημιές € 1,8 εκατ. έναντι κερδών € 20,0 εκατ. κατά το 2018, όμως πρέπει να σημειωθεί πως το αντίστοιχο διάστημα του 2018 περιελάμβανε μη επαναλαμβανόμενο κέρδος ποσού € 4,2 εκατ. (λόγω αντιστροφής παλαιότερης πρόβλεψης από διακανονισμό συνέχεια της Συμπληρωματικής Συμφωνίας 21ης Μαΐου 2018 για το έργο Λάρνακας) καθώς και αναδρομικές αποζημιώσεις αναφορικά με ασυμβασιολογήτες εργασίες προηγούμενων ετών ύψους € 5,8 εκατ., οι οποίες μερικώς αντισταθμίστηκαν από πρόβλεψη € 2,0 εκατ. για επισφαλείς απαιτήσεις. Πλέον, σημειώνεται ότι τα αποτελέσματα του 2019 επιβαρύνθηκαν κυρίως λόγω:

- ▲ αναγνώρισης ζημιών € 4,1 εκατ. στην Helector Recycling Center Osnabruck GmbH (~€ 2,4 εκατ. λόγω τεχνικής αναδιάταξης της μονάδας που οδήγησε σε εκτροπή εισερχόμενων ποσοτήτων σε τρίτους με μεγαλύτερο κόστος και € 1,7 εκατ. λόγω εκτιμώμενων μελλοντικών ζημιών υλοποίησης έργων)
- ▲ μειωμένων εισερχόμενων ποσοτήτων στο Εργοστάσιο Μηχανικής Ανακύκλωσης (€ 2,5 εκατ.) καθώς και στις μονάδες διαχείρισης κλινικών αποβλήτων (€ 0,4 εκατ.)
- ▲ απομείωσης υπεραξίας (goodwill) της Helector GmbH που τέθηκε υπό εκκαθάριση ύψους € 1,5 εκατ.

Τα αποτελέσματα προ φόρων ήταν ζημιές € 0,9 εκατ. έναντι κερδών € 21,2 εκατ. κατά το 2018 ενώ τα αποτελέσματα μετά από φόρους ήταν ζημιές € 1,8 εκατ. έναντι κερδών € 15,2 εκατ. το 2018.

Σημειώνεται ότι την 28.05.2019 πραγματοποιήθηκε η αγορά του 75% της Εταιρείας Ανακύκλωση Στερεών Αποβλήτων Α.Ε. με διακριτικό τίτλο ASA RECYCLE. Επιπλέον, την 21.05.2019 πραγματοποιήθηκε η ενδοομιλική απόκτηση του υπόλοιπου 50% της ΕΠΑΔΥΜ Α.Ε., από την «ΑΚΤΩΡ Παραχωρήσεις Α.Ε.»

Οι κυριότερες συμβάσεις που υπογράφηκαν στον κλάδο του Περιβάλλοντος, στην Ελλάδα και στο εξωτερικό έχουν ως εξής:

- ▲ Υλοποίηση της Δ' Φάσης του έργου «Design, build and operate a solid waste disposal facility: A landfill gas recovery and power generation system in the existing Ghabawi Landfill, Amman, Jordan (23.1.2010)» προϋπολογισμού € 8,2 εκατ. το οποίο εκτελείται μέσω του Κοινοπρακτικού σχήματος JV HELECTOR SA - CONSTRUCTION COMPANY CHRISTOPHER D. CONSTANTINIDIS (συμμετοχή ΗΛΕΚΤΩΡ 49%) (Ιούνιος 2019),
- ▲ Κατασκευή του έργου «Ίδρυση Σταθμού Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων (ΣΜΑ) Αθήνας και Όμορων Δήμων στον Ελαιώνα (Δ. Αττική)», οικονομικού αντικείμενου €10,84 εκατ. (Ιούλιος 2019),
- ▲ Κατασκευή του έργου «Αποκατάσταση Τριών (3) Κυττάρων ΧΥΤΑ Τεμπλονίου» μέσω κοινοπρακτικού σχήματος στο οποίο η ΗΛΕΚΤΩΡ διατηρεί το 52%, με οικονομικό αντικείμενο €2,8 εκατ. (Ιούλιος 2019),
- ▲ Εκτέλεση του έργου «Επέκταση του Χ.Υ.Τ.Υ. Χανίων – Γ' Φάση», με οικονομικό αντικείμενο €4,67 εκατ. (Σεπτέμβριος 2019),
- ▲ Τεχνική ανακαίνιση της μονάδας κομποστοποίησης Buchstein με οικονομικό αντικείμενο € 7,6 εκατ. (Νοέμβριος 2019),
- ▲ Σύμβαση για ΧΥΤΑ Μαυροράχης, που απαρτίζεται από δύο τμήματα: α) μίσθωση, λειτουργία και συντήρηση δύο νέων μονάδων επεξεργασίας στραγγισμάτων για τριάντα έξι (36) μήνες και δικαίωμα προαίρεσης δώδεκα (12) μηνών και β) επισκευή, λειτουργία και συντήρηση των δύο (2) υφιστάμενων μονάδων εξάτμισης για τριάντα έξι (36) μήνες και δικαίωμα προαίρεσης δώδεκα (12) μηνών, με οικονομικό αντικείμενο €5,24 εκατ. (Δεκέμβριος 2019).

3.2. Προοπτικές

Ο κλάδος του Περιβάλλοντος παρουσιάζει ιδιαίτερες προοπτικές στην Ελλάδα καθώς η χώρα έχει καθυστερήσει να προσαρμοστεί στους Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως προς τη διαχείριση απορριμμάτων, ενώ παράλληλα επιβαρύνεται με σημαντικά πρόστιμα για τη διατήρηση παράνομων χωματερών. Συνεπώς, καθίσταται επιβεβλημένη η εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων διαχείρισης απορριμμάτων που θα συμβάλλουν στην ανάπτυξη του κλάδου στο εσωτερικό της χώρας.

3.3. Κίνδυνοι και αβεβαιότητες

Σχετικά με την πανδημία του Covid-19, η ΗΛΕΚΤΩΡ, οι θυγατρικές της εταιρείες και οι ελεγχόμενες από αυτή κοινοπραξίες, λόγω και της ιδιαιτερότητας των δραστηριοτήτων τους για τη δημόσια υγεία, έχουν λάβει εγκαίρως και προσηκόντως όλα τα απαραίτητα μέτρα σχετικά με την προστασία των εργαζομένων και τον περιορισμό της εξάπλωσης του ιού, βάσει των οδηγιών των αρμόδιων αρχών και των εξειδικεύσεων από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Ομίλου. Παράλληλα, πραγματοποιείται κάθε δυνατή προσπάθεια για τον περιορισμό των όποιων λειτουργικών ή άλλων επιπτώσεων της κρίσης αυτής, οι οποίες αξιολογούνται και προσεγγίζονται σε συνδυασμό με τα μέτρα στήριξης που λαμβάνουν οι εκάστοτε κυβερνήσεις στις χώρες όπου δραστηριοποιείται ο Κλάδος Περιβάλλοντος.

Στις 15.06.2016, απαγγέλθηκαν κατηγορίες κατά της εταιρείας HELECTOR CYPRUS Ltd, (100% θυγατρική της ΗΛΕΚΤΩΡ) σχετιζόμενες με εικαζόμενες παράνομες πρακτικές πρώην στελεχών της εταιρείας στο πλαίσιο της δραστηριοποίησής της στην Κυπριακή Δημοκρατία κατά την περίοδο 2010 - 2014. Με την από 18.03.2019 ενδιάμεση ομόφωνη απόφαση του Μόνιμου Κακουργιοδικείου Λευκωσίας, η HELECTOR CYPRUS Ltd αθώωθηκε για τις κατηγορίες που σχετίζονταν με την ανάθεση της σύμβασης διαχείρισης απορριμμάτων του εργοστασίου στη Λάρνακα, ενώ με την από 07.02.2020 απόφαση του Κακουργιοδικείου Λευκωσίας, η HELECTOR CYPRUS Ltd κρίθηκε ένοχη για άλλες κατηγορίες που τις είχαν απαγγελθεί. Με την από 11.03.2020 απόφασή του το Δικαστήριο της επέβαλε χρηματική ποινή ύψους € 183 χιλ.. Στη συνέχεια, η HELECTOR CYPRUS Ltd άσκησε νομίμως την υπ' αριθμ. 34/2020 έφεση κατά της προαναφερόμενης καταδικαστικής απόφασης, η εκδίκαση της οποίας εκκρεμεί. Σημειώνεται ότι η Εταιρεία κατά τα τελευταία δύο έτη έχει δώσει ιδιαίτερη έμφαση στην ενίσχυση των δομών και των μηχανισμών Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης υιοθετώντας τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές, ενισχύοντας τις ασφαλιστικές δικλίδες διαφάνειας και ελέγχου.

Η ανάγκη αναβάθμισης των εγχώριων υποδομών διαχείρισης απορριμμάτων είναι αναμφισβήτητη, όμως η υλοποίηση των νέων έργων μπορεί να επηρεαστεί αρνητικά από αλλαγές στο σχεδιασμό υλοποίησής τους, την περιορισμένη και ακριβότερη ρευστότητα από το εγχώριο τραπεζικό σύστημα καθώς και από χρονοβόρες διαδικασίες έκδοσης αδειών και τυχόν αντιδράσεις τοπικών κοινωνιών (π.χ. προσφυγές στο Συμβούλιο της Επικρατείας). Πιθανές καθυστερήσεις στο σχεδιασμό υλοποίησης των απαραίτητων εγχώριων υποδομών διαχείρισης απορριμμάτων πιθανώς να παρατηρηθούν ως συνέπεια της πανδημίας Covid-19.

4. ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

4.1. Σημαντικά γεγονότα

Το σύνολο της εγκατεστημένης ισχύος του κλάδου ΑΠΕ ανέρχονταν στις 31.12.2019 σε 401 MW από τα οποία τα 105,6 MW βρίσκονταν σε δοκιμαστική λειτουργία. Μέχρι τη δημοσίευση της παρούσης είχαν τεθεί σε δοκιμαστική λειτουργία επιπλέον 90 MW, με τη συνολική εγκατεστημένη ισχύ του κλάδου ΑΠΕ να ανέρχεται πλέον στα 491 MW. Σε αρχικό στάδιο κατασκευής βρίσκονται σήμερα ακόμη δύο αιολικά πάρκα, συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 88,2 MW. Αν και ο αρχικός στόχος ήταν να έχουν τεθεί και αυτά σε λειτουργία μέχρι 31.12.2020 εκτιμάται ότι λόγω των επιπτώσεων της πανδημίας Covid-19, η ολοκλήρωση

της υλοποίησης των υπό κατασκευή αιολικών πάρκων μετατίθεται για το 2021. Διευκρινίζεται ότι με νομοθετική ρύθμιση έχει ήδη δοθεί τετράμηνη παράταση για την ισχύ των όρων σύνδεσης έργων ΑΠΕ που είχαν αρχική προθεσμία σύνδεσης την 31.12.2020. Επιπλέον αυτών, 454,14 MW έργων ΑΠΕ (κυρίως αιολικά πάρκα) βρίσκονται σε διάφορα στάδια αδειοδότησης.

Η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας κατά το 2019 ανήλθε σε 708 GWh, αυξημένη κατά 6,6% σε σχέση με το 2018, γεγονός που οφείλεται στην κατ' αντιστοιχο ποσοστό αυξημένη εγκατεστημένη ισχύ. Το μέσο ετήσιο capacity factor¹ του 2019 παρέμεινε πρακτικά αμετάβλητο σε 26,8% έναντι 26,9% του 2018.

Ο κύκλος εργασιών του κλάδου ΑΠΕ κατά το 2019 ανήλθε σε € 64,0 εκατ. έναντι € 60,2 εκατ. το 2018, παρουσιάζοντας αύξηση 6,4%.

Το EBITDA του κλάδου των ΑΠΕ για τη χρήση 2019 ανήλθε σε € 50,1 εκατ. έναντι € 42,1 εκατ. το 2018, δηλαδή σημείωσε αύξηση κατά 19,1%.

Τα αποτελέσματα εκμετάλλευσης ανήλθαν σε € 35,2 εκατ. έναντι € 28,6 εκατ. κατά την προηγούμενη χρήση, αυξημένα κατά 23,0%.

Το περιθώριο αποτελεσμάτων εκμετάλλευσης (περιθώριο EBIT) για τη χρήση 2019 ήταν 54,9%. Τα κέρδη προ φόρων ανήλθαν σε € 25,4 εκατ. έναντι € 17,5 εκατ. το 2018, αυξημένα κατά 45,2% και τα κέρδη μετά από φόρους, λαμβανομένης υπόψη της αναγνώρισης αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης λόγω της δυνατότητας συμψηφισμού φορολογικών ζημιών μετά την απορρόφηση της ΕΛ.ΤΕΧ. ΑΝΕΜΟΣ Α.Ε. από την ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε., ανήλθαν σε € 33,9 εκατ. έναντι € 15,1 εκατ. για την προηγούμενη χρήση.

4.2. Προοπτικές

Οι προοπτικές για την αγορά των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην Ελλάδα παραμένουν θετικές. Με βάση τις διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας (ΕΣΕΚ 2021-30, ΦΕΚ Β 4893/31.12.2019) θα πρέπει να υπάρξει αύξηση της εγκατεστημένης ισχύος αιολικών πάρκων από 3.576 MW στα τέλη του 2019 (HWEA, Wind Energy Statistics – 2019) σε 7.050 MW το 2030. Το νέο σχήμα λειτουργικής ενίσχυσης των έργων ΑΠΕ σύμφωνα με το Ν. 4414/2016 προβλέπει καθεστώς ενίσχυσης διαφορικής προσαύξησης (sliding Feed-in-Premium) και 20ετείς συμβάσεις αγοραπωλησίας ηλεκτρικής ενέργειας (ΣΕΔΠ), που εξακολουθούν να παρέχουν σημαντικό κίνητρο υλοποίησης των έργων.

Οι συνθήκες ανταγωνισμού στον κλάδο έχουν γίνει απαιτητικότερες. Διατηρείται μεν η προτεραιότητα στην κατανομή φορτίου για έργα ΑΠΕ που έχουν συνάψει ΡΡAs προ της 04.07.2019 (άρθ. 9.1.β του Ν. 3468/2006 όπως τροποποιήθηκε από το άρθρ. 26 του Ν. 4643/2019), αλλά έχουν θεσπιστεί υποχρεώσεις συμμετοχής στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας για τα νέα έργα. Μεταβατικά, μέχρι την επικείμενη εφαρμογή του Μοντέλου Στόχος (Target Model) και την πλήρη ανάληψη της ευθύνης εξισορρόπησης από τους παραγωγούς ΑΠΕ, έχει θεσπιστεί η εφαρμογή του Μεταβατικού Μηχανισμού Βέλτιστης Ακρίβειας Πρόβλεψης (MMBAΠ). Εφόσον οι προβλέψεις φορτίου που δίνονται στο Χρηματιστήριο Ενέργειας (EnEx) για τη συμμετοχή στον Ημερήσιο Ενεργειακό Προγραμματισμό (HEΠ) είναι εύστοχες, δηλαδή βρίσκονται μέσα σε ένα καθορισμένο ποσοστιαίο εύρος τιμών, παρέχεται στους συμμετέχοντες επιπλέον οικονομικό κίνητρο (ΠΑΕΣΑ). Οι εφαρμοστέες τιμές αποζημίωσης (ταρίφες) των ΣΕΔΠ που υπογράφονται από το 2018 και εφεξής καθορίζονται με ανταγωνιστικές διαδικασίες υποβολής προσφορών σε διαγωνισμούς που διοργανώνονται από την ΡΑΕ. Στον διαγωνισμό του Δεκεμβρίου 2019 κατακυρώθηκαν 224 MW αιολικής ισχύος και η μεσοσταθμική τιμή ανήλθε σε 57,74 €/MWh έναντι της παλαιότερης, διοικητικά οριζόμενης τιμής των 98 €/MWh.

¹ Capacity Factor είναι το πηλίκο της παραχθείσας ηλεκτρικής ενέργειας στη διάρκεια του έτους προς τη μέγιστη δυνατή ενέργεια που θεωρητικά θα μπορούσε να παραχθεί στο έτος εφόσον οι μονάδες λειτουργούσαν στο 100% της δυναμικότητάς τους

4.3. Κίνδυνοι και αβεβαιότητες

Η αβεβαιότητα που απορρέει από την οικονομική κρίση των τελευταίων ετών στην Ελλάδα αλλά και οι εξελίξεις στην εγχώρια αγορά ηλεκτρικής ενέργειας με τα προβλήματα ρευστότητας της βασικής δημόσιας εταιρείας του κλάδου, παρά τη σαφή βελτίωσή τους μετά την εφαρμογή των μέτρων του Ν. 4414/2016, καθώς επίσης και η πρόσφατη επέλευση της κρίσης του Covid-19 δύναται να επηρεάσουν αρνητικά την επιχειρηματική δραστηριότητα, τα λειτουργικά αποτελέσματα και την οικονομική κατάσταση του κλάδου.

Η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας του κλάδου ΑΠΕ εξαρτάται πρωτίστως από τις εκάστοτε επικρατούσες ανεμολογικές συνθήκες, οι οποίες εμφανίζουν από τη φύση τους στοχαστική συμπεριφορά και εποχιακές διακυμάνσεις. Η διατήρηση του παραγωγικού εξοπλισμού σε υψηλή κατάσταση διαθεσιμότητας είναι εξασφαλισμένη μέσω των μακροχρόνιων συμβάσεων συντήρησης που διατηρούνται με τους κατασκευαστές των ανεμογεννητριών με εγγύηση διαθεσιμότητας και ρήτρες αναπλήρωσης τυχόν απωλειών εσόδων εξ υπαιτιότητάς τους. Ο εξοπλισμός είναι επιπλέον ασφαλισμένος έναντι συνήθων κινδύνων του κλάδου καθώς επίσης και απώλειας μικτών κερδών σε έγκριτες ασφαλιστικές εταιρείες. Παρόλα αυτά, η επέλευση της κρίσης του Covid-19 ενδέχεται να επηρεάσει δυσμενώς την αλυσίδα εφοδιασμού των κατασκευαστών ανεμογεννητριών, η οποία με τη σειρά της ενδέχεται να επηρεάσει δυσμενώς την ταχεία αποκατάσταση τυχόν σημαντικών βλαβών που ενδέχεται να απαιτήσουν ειδικά ανταλλακτικά για την απρόσκοπτη διατήρηση της παραγωγικής λειτουργίας του εξοπλισμού και επομένως, έστω περιορισμένα, τα αντίστοιχα έσοδα του κλάδου ΑΠΕ.

Κύριος πελάτης του κλάδου ΑΠΕ είναι ο ΔΑΠΕΕΠ (πρώην ΛΑΓΗΕ). Τα προβλήματα ρευστότητας που αντιμετώπισε ο Ειδικός Λογαριασμός ΑΠΕ & ΣΗΘΥΑ (ΕΛΑΠΕ) είχαν ως αποτέλεσμα αρχικά την ψήφιση του Ν. 4254/2014 (new deal) και εν συνεχεία την ψήφιση του Ν. 4414/2016, βάσει του οποίων προβλέφθηκε, μεταξύ άλλων, η αναδιάρθρωση και ενίσχυση των εσόδων του. Με βάση τα μέτρα αυτά, το σωρευτικό λογιστικό υπόλοιπο του ΕΛΑΠΕ της επικράτειας σταδιακά εξαλείφθηκε φτάνοντας στις 31.12.2019 σε πλεόνασμα ύψους € 84 εκατ. και αφαιρούμενου του Ειδικού Αποθεματικού Ασφαλείας Εκτάκτων Δαπανών ύψους € 70 εκατ., σε πλεόνασμα € 14 εκατ. (Μηνιαίο Δελτίο Ειδικού Λογαριασμού ΑΠΕ & ΣΗΘΥΑ, ΔΑΠΕΕΠ, Ιαν. 2020). Οι θεσμικές μεταβολές που επήλθαν στο 2ο εξάμηνο του 2019 ως προς τον τρόπο υπολογισμού και το ύψος του ΕΤΜΕΑΡ και η πρόβλεψη μειωμένης ΟΤΣ για το έτος 2020, συνεπάγονται - κατά τον ΔΑΠΕΕΠ, επιδείνωση του λογιστικού σωρευτικού υπολοίπου του ΕΛΑΠΕ στις 31.12.2020, ήτοι έλλειμμα € 40 εκατ. δηλαδή μετά την αφαίρεση του Ειδικού Αποθεματικού Ασφαλείας Εκτάκτων Δαπανών ύψους € 70 εκατ., συνεπάγεται έλλειμμα € 110 εκατ., αν εν τω μεταξύ δεν ληφθούν νεότερα μέτρα. Το παραπάνω έλλειμμα είναι πιθανόν να οδηγήσει σε καθυστέρηση εξόφλησης των παραγωγών ΑΠΕ (αυξημένες ανάγκες κεφαλαίου κίνησης).

Ταμειακά, οι πληρωμές από τον ΔΑΠΕΕΠ της πωληθείσας ηλεκτρικής ενέργειας έφτασαν κατά τον Μάρτιο 2020 να διενεργούνται με συνέπεια, εμφανίζοντας υστέρηση μικρότερη των εξήντα ημερών από την ολοκλήρωση της μηνιαίας περιόδου στην οποία αναφέρεται η παραγωγή και τα εκδοθέντα τιμολόγια. Η διατήρηση της ταμειακής ισορροπίας του ΕΛΑΠΕ είναι σημαντική για τη διατήρηση των ισχυρών ταμειακών ροών του Κλάδου ΑΠΕ. Πέραν των αναμενόμενων εποχικών μικροδιακυμάνσεων κατά τη διάρκεια του έτους, αναμένεται επίσης ελεγχόμενη επιδείνωση της καλής εικόνας που σήμερα διατηρείται. Αυτό προϋποθέτει ότι η ΟΤΣ που έχει εκτιμηθεί από τον ΔΑΠΕΕΠ για το έτος 2020 (50 €/MWh, Μηνιαίο Δελτίο Ειδικού Λογαριασμού ΑΠΕ & ΣΗΘΥΑ, ΔΑΠΕΕΠ, Ιαν. 2020, σ. 33) δεν θα πιεστεί καθοδικά λόγω της κρίσης του Covid-19, αυξάνοντας έτσι τις ανάγκες εισροών στον Υπολογαριασμό Ενισχύσεων (ΛΓ2) χωρίς παράλληλη αναπλήρωση από αναπροσαρμογή του ΕΤΜΕΑΡ, καθώς επίσης και ότι οι καταναλωτές θα συνεχίσουν να εξοφλούν τις υποχρεώσεις τους προς τη βασική εταιρεία του κλάδου ηλεκτρισμού στη χώρα, από την οποία εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό η ισορροπία των εισροών/εκροών του ΕΛΑΠΕ. Δεδομένου ότι οι πελάτες του Κλάδου ΑΠΕ περιορίζονται πρακτικά σε έναν (τον ΔΑΠΕΕΠ), ελλοχεύει ο κίνδυνος οι τυχόν δυσχέρειες που εκείνος αντιμετωπίσει να επηρεάσουν δυσμενώς τη χρηματοοικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα του κλάδου.

Παρά την πρόοδο που έχει σημειωθεί τα τελευταία χρόνια, ο τομέας των ΑΠΕ αντιμετωπίζει ακόμα προκλήσεις λόγω πολύπλοκων και γραφειοκρατικών διαδικασιών αδειοδότησης για την ανάπτυξη και λειτουργία νέων έργων καθώς επίσης και κίνδυνο προσφυγών στο Συμβούλιο της Επικρατείας κατά του κύρους των αδειών υλοποίησης των έργων αυτών, με ενδεχόμενο αποτέλεσμα τη σημαντική καθυστέρηση ή/και την αναστολή υλοποίησής τους. Επιπλέον, ενδεχόμενες μεταβολές του θεσμικού πλαισίου μπορεί να επηρεάσουν δυσμενώς τα λειτουργικά αποτελέσματα αλλά και την ικανότητα της Εταιρείας να χρηματοδοτήσει νέα έργα ΑΠΕ ή να

επιμηκύνουν το απαιτούμενο χρονικό διάστημα ανάπτυξης / αδειοδότησής τους.

Η επέλευση της κρίσης του Covid-19 και των μέτρων αναστολής της λειτουργίας ολόκληρων κλάδων και του περιορισμού των μετακινήσεων που επέφερε στην διεθνή και εγχώρια αγορά πιθανόν να επηρεάσει τόσο το πρόγραμμα κατασκευής των υπό εκτέλεση έργων ΑΠΕ (πέραν των 491 MW που ο κλάδος ΑΠΕ έχει ήδη ολοκληρώσει), όσο και το πρόγραμμα ανάπτυξης νέων έργων από το pipeline του κλάδου. Ο βαθμός επίδρασης είναι αβέβαιος και θα εξαρτηθεί, αφενός μεν από τη διάρκεια των προαναφερθέντων μέτρων, αφετέρου δε από το βαθμό που θα επηρεασθεί η αλυσίδα εφοδιασμού των διεθνών βιομηχανικών ομίλων που προμηθεύουν εξοπλισμό ΑΠΕ (ανεμογεννήτριες και λοιπός Η/Μ εξοπλισμός παραγωγής/διανομής ηλεκτρικής ενέργειας).

Σημαντική πηγή κινδύνων αποτελεί η έλλειψη κτηματογράφησης, ξεκάθαρων τίτλων ιδιοκτησίας και σαφούς προσδιορισμού ως δημοσίων ή ιδιωτικών των εκτάσεων επί των οποίων κατασκευάζονται έργα ΑΠΕ.

Η εξάρτηση από τις καιρικές συνθήκες, οι οποίες είναι από τη φύση τους στοχαστικές και διαφέρουν από έτος σε έτος, συνεπάγεται αυξομειώσεις της ηλεκτροπαραγωγής και των αντιστοίχων εσόδων του κλάδου ΑΠΕ.

5. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

5.1. Σημαντικά γεγονότα

Ο κλάδος της Ανάπτυξης Ακινήτων του Ομίλου είχε για το 2019 έσοδα € 7,1 εκατ. έναντι € 6,9 εκατ. το 2018, αυξημένα κατά 3,7%.

Το EBITDA του κλάδου Ανάπτυξης Ακινήτων για τη χρήση 2019 διαμορφώθηκε σε € 2,6 εκατ. έναντι € 4,8 εκατ. το 2018.

Τα αποτελέσματα εκμετάλλευσης ήταν κέρδη € 0,8 εκατ., έναντι κερδών € 3,6 εκατ. για τη χρήση 2018, όμως πρέπει να σημειωθεί πως η χρήση 2018 περιελάμβανε αναστροφή απομείωσης της αξίας επενδυτικού ακινήτου ποσού € 2,8 εκατ. και απομειώσεις απαιτήσεων ποσού € 0,4 εκατ.

Σε επίπεδο αποτελεσμάτων προ φόρων ο κλάδος είχε ζημιές € 0,4 εκατ. έναντι κερδών € 2,0 εκατ. για τη χρήση 2018, ενώ οι ζημιές μετά από φόρους ανήλθαν σε € 1,6 εκατ. έναντι κερδών € 1,4 εκατ. το 2018.

5.2. Προοπτικές

Η κύρια δραστηριότητα του κλάδου και για την κλειόμενη χρήση ήταν η λειτουργία του Εμπορικού Πάρκου «Smart Park» στη θέση Γυαλού στα Σπάτα Αττικής. Η κατασκευή της Β΄ Φάσης του Εμπορικού Πάρκου, εμβαδού 15.200 τ.μ. περίπου, ολοκληρώθηκε εντός του χρονοδιαγράμματος και η εμπορική λειτουργία της νέας ανάπτυξης ξεκίνησε τον Νοέμβριο του 2019, έχοντας επιτευχθεί μίσθωση συνολικής επιφανείας περίπου 11.000 τ.μ., που αντιστοιχεί σε ποσοστό 80% της μισθωτικής επιφάνειας του νέου κτηρίου.

Η απόδοση του Εμπορικού Κέντρου παρακολουθείται στενά από τη διοίκηση μέσω δεικτών, με κυριότερους αυτούς του δείκτη επισκεψιμότητας και του δείκτη πωλήσεων των καταστημάτων. Σύμφωνα με τους ανωτέρω δείκτες, για το 2019 παρατηρήθηκε αύξηση της επισκεψιμότητας του Κέντρου κατά 9% περίπου σε σχέση με το 2018, ενώ οι πωλήσεις των καταστημάτων σημείωσαν άνοδο κατά 13% αντίστοιχα.

Για το ακίνητο της Κάντζας στην Παλλήνη Αττικής “Cambas Park”, στις 15.10.2019 το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας ανακοίνωσε την έκδοση απόφασης του Κεντρικού Συμβουλίου Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων, που αφορά την Έγκριση Πολεοδομικής Μελέτης της Περιοχής Οργανωμένης Ανάπτυξης Παραγωγικών Δραστηριοτήτων τριτογενούς τομέα στη θέση Κάντζα Παλλήνης, με την επικύρωση καθορισμού οριογραμμών ρεμάτων. Η απόφαση οριοθετεί το πλαίσιο της πολεοδομικής

ανάπτυξης της περιοχής και σηματοδοτεί το πέρας των διαδικασιών για την έγκριση της πολεοδομικής μελέτης. Αναμένεται η αποστολή του σχεδίου Προεδρικού Διατάγματος στο Συμβούλιο της Επικρατείας για έλεγχο, έγκριση και δημοσίευση του ΦΕΚ, το οποίο θα επιτρέπει την υλοποίηση της ανάπτυξης του “Cambas Park”, με την έκδοση των οικοδομικών αδειών.

Για τα ακίνητα στη Ρουμανία διερευνάται η καλύτερη επενδυτική προοπτική, αναζητώντας ή συν-επενδυτή ή αγοραστή.

Επίσης, η REDS A.E. θα αναλάβει για λογαριασμό της ΑΚΤΩΡ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ Α.Ε., όλες τις απαιτούμενες ενέργειες για την αξιοποίηση του ακινήτου της, που βρίσκεται στο Χαλάνδρι, κοντά στην Αττική Οδό και το σταθμό του μετρό Δουκίσσης Πλακεντίας, συνολικού εμβαδού του κτηρίου περίπου 11.600 τ.μ. επί οικοπέδου 10.450 τ.μ. Συγκεκριμένα, μελετάται η ανακαίνιση και η ενοικίαση ή πώληση του κτηρίου, ανάλογα με τις συνθήκες της αγοράς.

5.3. Κίνδυνοι και αβεβαιότητες

Τα έσοδα του κλάδου προέρχονται κυρίως από συμβάσεις λειτουργικής μίσθωσης, μπορούν δε να επηρεαστούν σημαντικά εάν οι μισθωτές αδυνατούν να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους, είτε λόγω του περιορισμού της οικονομικής τους δραστηριότητας.

Το χαρτοφυλάκιο των μισθωτών του «Smart Park» είναι ισχυρό και υγιές καθώς αποτελείται κυρίως από γνωστές και κερδοφόρες εταιρείες με πιστοληπτική ικανότητα. Ωστόσο, δεν μπορεί να αποκλειστεί και το ενδεχόμενο αναδιαπραγματεύσεων με τους μισθωτές, το οποίο εκτιμάται ανά περίπτωση και με γνώμονα πάντα την απρόσκοπτη εξυπηρέτηση των υποχρεώσεων των εταιρειών του κλάδου.

Η πανδημία του Covid-19 εξέθεσε σε κίνδυνο τις συνθήκες και τα δεδομένα που επικρατούν στην αγορά των ακινήτων. Η αναστολή λειτουργίας των Εμπορικών Κέντρων που επιβλήθηκε από την Κυβέρνηση, καθώς και οι αποφάσεις που λήφθηκαν για την άμβλυση των συνεπειών και τη διασφάλιση της λειτουργίας της οικονομίας όπως αυτή της μείωσης των μισθωμάτων επαγγελματικής μίσθωσης, επηρεάζουν το σχεδιασμό, αυξάνοντας τον κίνδυνο ρευστότητας. Συγκεκριμένα, βάσει της κυβερνητικής απόφασης, τα καταστήματα που υποχρεούνται σε αναστολή της λειτουργίας τους, καταβάλλουν μισθώματα μειωμένα κατά 40% για τους μήνες Μάρτιο και Απρίλιο. Δεδομένου όμως ότι το φαινόμενο είναι σε πλήρη εξέλιξη οι ποσοτικές επιπτώσεις στη λειτουργία του κλάδου δεν μπορούν να εκτιμηθούν επί του παρόντος. Ωστόσο, σε περίπτωση παράτασης του φαινομένου θα χρειαστεί αναπρογραμματισμός του ταμειακού σχεδιασμού του κλάδου έτσι ώστε να ανταποκριθεί στις ανάγκες και να περιορίσει τις αρνητικές συνέπειες στο ελάχιστο δυνατό.

6. ΛΟΙΠΑ

Η διοίκηση του Ομίλου ΕΛΛΑΚΤΩΡ, στο πλαίσιο της αξιοποίησης μη βασικών συμμετοχών και παγίων του, προχώρησε στην πώληση 2.265.141 μετοχών της Elpedison A.E. (22,73% του Μετοχικού Κεφαλαίου) από την Ελληνική Ενέργεια & Ανάπτυξη Α.Ε. στην Elpedison BV, έναντι ποσού € 18,8 εκατ.

Στις 13.08.2019 η Διοίκηση του Ομίλου προέβη σε πώληση, μέσω ιδιωτικής τοποθέτησης, του συνόλου των ιδίων μετοχών που κατείχε η εταιρεία ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε., ήτοι 4.570.034 ίδιες μετοχές, ποσοστό 2,13% του μετοχικού της κεφαλαίου, με τιμή πώλησης ανά μετοχή € 2,00 και συνολική αξία € 9,1 εκατ. Σημειώνεται ότι οι ως άνω μετοχές αποκτήθηκαν, δυνάμει των από 10.12.2007, 09.12.2008 και 25.07.2018 αποφάσεων των Γενικών Συνελεύσεων των μετόχων της εταιρείας.

Στις 05.12.2019 ολοκληρώθηκε η έκδοση Ομολογιακού δανείου στις διεθνείς αγορές, ύψους € 600 εκατ., της 100% θυγατρικής της ΕΛΛΑΚΤΩΡ με την επωνυμία ELLAKTOR VALUE PLC, με επιτόκιο 6,375%, λήξη το 2024 και τιμή έκδοσης 100,000%.

IV. Μη Χρηματοοικονομικά Στοιχεία

Ο Όμιλος ΕΛΛΑΚΤΩΡ για χρόνια έχει ενεργή και ουσιαστική συνεισφορά στη βιώσιμη ανάπτυξη, στηρίζοντας την ελληνική οικονομία, στοχεύοντας σε ένα ασφαλές και δίκαιο εργασιακό πλαίσιο, μειώνοντας τις επιπτώσεις των δραστηριοτήτων του στο περιβάλλον, επενδύοντας στην παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΑΠΕ) και στη διαχείριση των αστικών απορριμμάτων, ενώ παράλληλα υποστηρίζει οικονομικά κοινωνικές δράσεις και πολίτες που έχουν ανάγκη.

Ο Όμιλος συστηματοποιεί τις προσπάθειές του σε όλους αυτούς τους τομείς με στόχο την αύξηση της θετικής επίδρασής του στην οικονομία, την κοινωνία και το περιβάλλον, πολλαπλασιάζοντας την αξία που η δραστηριότητά του δημιουργεί για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Στις αρχές του 2019 συστάθηκε η Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Βιώσιμης Ανάπτυξης¹, με στόχο, αναφορικά με τα θέματα βιώσιμης ανάπτυξης, τη διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής βιώσιμης ανάπτυξης για τον Όμιλο, η οποία θα περιλαμβάνει:

- ▲ Αποτύπωση ξεκάθαρων στόχων και προτεραιοτήτων για το περιβάλλον, την κοινωνία, και τους εργαζομένους,
- ▲ Τη μετάβαση από τη φιλανθρωπία στην ουσιαστική κοινωνική υπευθυνότητα, θέτοντας στόχους που θα έχουν σημαντική θετική επίδραση στην κοινωνία,
- ▲ Τη μετάβαση από τη φιλική προς το περιβάλλον δραστηριοποίηση στη στρατηγική διεύθυνση σε κλάδους και τεχνολογίες που έχουν άμεσο θετικό αντίκτυπο στο περιβάλλον,
- ▲ Τη σταδιακή εξέλιξη από υπεύθυνο εργοδότη σε οργανισμό όπου το ανθρώπινο κεφάλαιο αναπτύσσεται και προοδεύει τόσο σε ατομικό όσο και σε συλλογικό επίπεδο,
- ▲ Την υποστήριξη των προμηθευτών του Ομίλου, ώστε να βελτιωθεί στο σύνολό της η περιβαλλοντική και κοινωνική τους επίδοση.

Στο πλαίσιο των ανωτέρω, βασική αρμοδιότητα της Επιτροπής είναι να συμβουλεύει και να καταθέτει προτάσεις προς το Διοικητικό Συμβούλιο αναφορικά με την Πολιτική Βιώσιμης Ανάπτυξης του Ομίλου. Μεταξύ άλλων, επιβλέπει την εκπόνηση της Ετήσιας Έκθεσης Βιώσιμης Ανάπτυξης του Ομίλου και καταθέτει προτάσεις σχετικά με τη συμμετοχή της Εταιρείας (και των εταιρειών του Ομίλου) σε διεθνώς αναγνωρισμένους δείκτες για τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Ο Όμιλος ή/και οι εταιρείες του συμμετέχουν σε εθνικούς και διεθνείς συνδέσμους, οργανισμούς και φορείς με στόχο την ανάπτυξη των κλάδων στους οποίους δραστηριοποιούνται, τη διαρκή βελτίωση των υπηρεσιών που προσφέρουν και τη βέλτιστη αντιμετώπιση των επιπτώσεων από τη λειτουργία τους. Ενδεικτικά αναφέρονται ο Σύνδεσμος Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ), το Συμβούλιο ΣΕΒ για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, το Ελληνικό Δίκτυο Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης (CSR Hellas) και το Ελληνικό Δίκτυο Οικουμενικού Συμφώνου των Ηνωμένων Εθνών (Global Compact Network Hellas).

Περιγραφή επιχειρηματικού μοντέλου

Στόχος της Διοίκησης είναι η ΕΛΛΑΚΤΩΡ να επεκτείνει την ηγετική παρουσία που ήδη διαθέτει στους τομείς των Παραχωρήσεων, των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και του Περιβάλλοντος, αξιοποιώντας παράλληλα το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα που της προσφέρει η ηγετική θέση που κατέχει στην Κατασκευή, επιβεβαιώνοντας τη συμπερίληψη της ΕΛΛΑΚΤΩΡ μεταξύ των κορυφαίων ομίλων υποδομών στην Ελλάδα και τη Νοτιοανατολική Ευρώπη.

¹ Σημειώνεται ότι η Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης υπήρχε ήδη από το 2016.

Διαθέτοντας σημαντική εμπειρία στα πιο σύνθετα και απαιτητικά έργα, ο Όμιλος ΕΛΛΑΚΤΩΡ συνδυάζει την 70ετή εμπειρία του με τις πλέον πρόσφατες τεχνολογικές εξελίξεις, δίνοντας πνοή σε έργα που επιταχύνουν την ανάπτυξη και βελτιώνουν την ποιότητα της ζωής ανθρώπων ανά τον κόσμο.

Επιχειρηματικό Μοντέλο Ομίλου ΕΛΛΑΚΤΩΡ

▲ Όραμα	Δημιουργούμε έργα που συμβάλλουν στην ανάπτυξη, βελτιώνοντας την ποιότητα ζωής ανθρώπων σε όλο τον κόσμο και εξελισσόμαστε σε ένα δυναμικό και σταθερό παράγοντα υποστήριξης και διάδοσης της βιώσιμης ανάπτυξης σε όλα τα επίπεδα		
▲ Αξίες	Ήθος Συνεργασία	Καινοτομία Ασφάλεια	Σεβασμός Κοινωνική Υπευθυνότητα
▲ Κύριες Δραστηριότητες	Κατασκευή Παραχωρήσεις	Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας Ανάπτυξη Ακινήτων και Υπηρεσιών	Περιβάλλον
▲ Στρατηγική	Αναπτύσσουμε τις δραστηριότητες μας στους τομείς των Παραχωρήσεων, του Περιβάλλοντος και των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, κεφαλαιοποιώντας την τεχνογνωσία μας στην Κατασκευή, ενώ ταυτόχρονα αναδιοργανώνουμε τον τρόπο λειτουργίας μας		

Ανάλυση Ουσιαστικών Θεμάτων

Με στόχο την ανάπτυξη Στρατηγικής Βιώσιμης Ανάπτυξης, ο Όμιλος ΕΛΛΑΚΤΩΡ, πραγματοποίησε ανάλυση των ουσιαστικών θεμάτων της λειτουργίας του, τα οποία αποτελούν και τις σημαντικότερες επιδράσεις της δραστηριότητας του στην ευρύτερη οικονομία, την κοινωνία και το περιβάλλον. Η ανάλυση πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με το Πρότυπο GRI και περιέλαβε:

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Ο Όμιλος, αναγνώρισε 22 ουσιαστικά θέματα που σχετίζονται με τις δραστηριότητες του, μέσα από την επισκόπηση των παρακάτω:

- Διεθνή και κλαδικά πρότυπα βιώσιμης ανάπτυξης, όπως το πρότυπο GRI και την έκδοση του GRI για τον κλάδο των κατασκευών, πρότυπα SASB καθώς και τον Οδηγό Δημοσιοποίησης Πληροφοριών ESG του Χρηματιστηρίου Αθηνών
- Εκθέσεις Βιώσιμης Ανάπτυξης ομοειδών εταιρειών
- Δημοσιεύματα των τριών τελευταίων ετών (2017-2019) που σχετίζονται με τον Όμιλο ΕΛΛΑΚΤΩΡ και τις θυγατρικές του
- Εσωτερικά έγγραφα (π.χ. πολιτικές στρατηγικές, συστήματα διαχείρισης, πρότυπα λειτουργίας, κ.α.)
- Παγκόσμιοι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs) των Ηνωμένων Εθνών
- Αρχές του Οικουμενικού Συμφώνου των Ηνωμένων Εθνών

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΟΜΙΛΟΥ ΕΛΛΑΚΤΩΡ

1. Δημιουργία και διανομή οικονομικής αξίας
2. Διασφάλιση κανονιστικής συμμόρφωσης και επιχειρηματικής ηθικής
3. Ενίσχυση καινοτομίας και ψηφιακού μετασχηματισμού

4. Βελτίωση των κοινωνικών και περιβαλλοντικών επιδράσεων των προμηθευτών, συνεργατών και υπεργολάβων
5. Δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας (υψηλής ή/και χαμηλής εξειδίκευσης, πλήρους απασχόλησης, με ικανοποιητικούς μισθούς)
6. Προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην εργασία
7. Παροχή εκπαίδευσης, αξιολόγησης και ανάπτυξη των εργαζομένων
8. Διασφάλιση της υγείας, ασφάλειας και του ευ ζην των εργαζομένων
9. Διασφάλιση της υγείας, ασφάλειας και του ευ ζην των χρηστών και της ασφάλειας των κατασκευών
10. Συνεχής ενίσχυση σχέσεων με τις τοπικές κοινωνίες και ανταπόκριση στις ανάγκες τους
11. Προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας
12. Μείωση κατανάλωσης νερού και υγρών αποβλήτων
13. Μείωση κατανάλωσης μη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας
14. Μείωση και αντιστάθμιση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και άλλων αερίων ρύπων (π.χ. NOx, SOx, VOCs)
15. Μείωση στερεών αποβλήτων και αύξηση πρακτικών Κυκλικής Οικονομίας
16. Βελτίωση της αποδοτικότητας πρώτων υλών και υλικών
17. Διασφάλιση επιχειρηματικής συνέχειας και ετοιμότητας για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης
18. Αναγνώριση χρηματοοικονομικών και λειτουργικών επιδράσεων Κλιματικής Αλλαγής (κίνδυνοι και ευκαιρίες)
19. Μείωση θορύβου
20. Ενίσχυση χρηματοδότησης, βάσει ESG (Περιβάλλον, Κοινωνία, Εταιρική Διακυβέρνηση) κριτηρίων
21. Συνεισφορά στη βελτίωση του αστικού και δομημένου περιβάλλοντος
22. Συνεισφορά στην αύξηση της διαθεσιμότητας και αξιοπιστίας των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας

Αξιολόγηση και Ιεράρχηση

Τα ανώτατα στελέχη της Διοίκησης των θυγατρικών εταιρειών αλλά και του Ομίλου, κλήθηκαν να αξιολογήσουν και να ιεραρχήσουν τα 22 ουσιώδη θέματα με βάση τα παρακάτω κριτήρια:

- σημαντικότητα της επίδρασης (θετικής ή αρνητικής) των θεμάτων αυτών ευρύτερα στην οικονομία, την κοινωνία και το περιβάλλον και κατά συνέπεια στην επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ
- σημαντικότητα των συνεπειών (θετικών ή αρνητικών) των θεμάτων αυτών στην δυνατότητα του Ομίλου και των θυγατρικών του να υλοποιήσουν το επιχειρηματικό τους μοντέλο ή στη φήμη τους
- σημαντικότερες προτεραιότητες και μελλοντικές προκλήσεις του κλάδου.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την Ανάλυση των Ουσιαστικών Θεμάτων θα περιληφθούν στην Έκθεση Βιώσιμης Ανάπτυξης 2019.

Εταιρική Διακυβέρνηση

Η ΕΛΛΑΚΤΩΡ εφαρμόζει τις αρχές εταιρικής διακυβέρνησης, όπως αυτές ορίζονται από το σχετικό νομοθετικό πλαίσιο. Οι εν λόγω αρχές εταιρικής διακυβέρνησης έχουν ενσωματωθεί στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, ο οποίος βρίσκεται αναρτημένος στον ιστότοπο της Εταιρείας. Η Εταιρεία εφαρμόζει πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης, οι οποίες σχετίζονται με το μέγεθος, τη σύνθεση, τα καθήκοντα και την εν γένει λειτουργία του Δ.Σ. και των Επιτροπών του. Λόγω της φύσης αλλά και του σκοπού της Εταιρείας, της πολυπλοκότητας των θεμάτων, του πλήθους των θυγατρικών και των κοινοπραξιών στην Ελλάδα αλλά και στο εξωτερικό, το Διοικητικό Συμβούλιο του Ομίλου έχει συστήσει Επιτροπές, που αποτελούνται από μέλη του, για την υποβοήθηση του έργου της Διοίκησης του Ομίλου, με εποπτικές, εγκριτικές, συντονιστικές αλλά και συμβουλευτικές αρμοδιότητες.

Περισσότερες πληροφορίες παρουσιάζονται στη Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης της παρούσας Ετήσιας Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου.

Κώδικες, Πολιτικές και Διαδικασίες που εφαρμόζει ο Όμιλος ΕΛΛΑΚΤΩΡ

Κώδικας Δεοντολογίας

Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης

Πρόγραμμα Ηθικής και Κανονιστικής Συμμόρφωσης

Πολιτική Διαχείρισης Αναφορών και Καταγγελιών (Ιανουάριος 2020)

Πολιτική κατά της Δωροδοκίας (Ιανουάριος 2020)

Πολιτική Αποδοχών του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΛΛΑΚΤΩΡ

Πολιτική Ασφάλειας Εγκαταστάσεων

Κανονιστική Συμμόρφωση

Ο Όμιλος έχει υιοθετήσει Πρόγραμμα Ηθικής και Κανονιστικής Συμμόρφωσης, το οποίο έχει σχεδιαστεί για την πρόληψη, τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση ζητημάτων Ηθικής και Κανονιστικής Συμμόρφωσης. Ο Όμιλος επιδιώκει να διεξάγει τις δραστηριότητές του έντιμα, ηθικά, με ακεραιότητα και σε συμμόρφωση με τους ισχύοντες νόμους, κανονισμούς και πρότυπα, τις πολιτικές και τις οδηγίες του καθώς και τον Κώδικα Δεοντολογίας του. Η μη συμμόρφωση με τις προαναφερθείσες αρχές και τις αξίες και οι συνεπακόλουθες, ενδεχόμενες κατηγορίες εναντίον των εργαζομένων ενέχουν σημαντικούς κινδύνους για την φήμη του Ομίλου και πιθανές κυρώσεις που μπορεί να επηρεάσουν αρνητικά τη λειτουργία του.

Ο Κώδικας Δεοντολογίας περιλαμβάνει τις θεμελιώδεις αρχές, τους κανόνες και τις αξίες που διαμορφώνουν το πλαίσιο των δραστηριοτήτων του Ομίλου και καθορίζουν την καθημερινή συμπεριφορά και πρακτική όλων των εργαζομένων. Στον Κώδικα περιλαμβάνονται θέματα που σχετίζονται με διαφθορά και δωροδοκία, με ανάρμοστες συμπεριφορές, με ισότητα των φύλων και με την προαγωγή της ευημερίας όλων των εργαζομένων, ανεξαρτήτως θέσης και ιεραρχικής βαθμίδας.

Το σύνολο αυτών των αρχών και κανόνων αφορά στους εργαζομένους και τη Διοίκηση αλλά εκτείνεται επιπλέον και στον τρόπο με τον οποίο διεξάγεται η επιχειρηματική δραστηριότητα των εταιρειών του Ομίλου με τους πελάτες, τους υπεργολάβους, τους προμηθευτές και τους συνεργάτες τους. Επίσης, όλοι οι Τομείς Δραστηριότητας (Business Units) του Ομίλου πρέπει να ακολουθούν τις αρχές και τις αξίες του Κώδικα Δεοντολογίας και να τις προστατεύουν.

Συστήματα Διαχείρισης

Ο Όμιλος, θέλοντας να διασφαλίσει τη διαφάνεια σε όλες τις δραστηριότητές του, καθώς και την αποτελεσματικότερη επιχειρησιακή του λειτουργία, έχει αναπτύξει διαδικασίες και συστήματα διαχείρισης, τα οποία έχει πιστοποιήσει σύμφωνα με διεθνή πρότυπα διαχείρισης. Με αυτόν τον τρόπο εξασφαλίζεται, πέραν της συμμόρφωσης με την ισχύουσα νομοθεσία, η συνεχής βελτίωση και αξιοπιστία του Ομίλου, ενώ παρέχονται πολλαπλά οφέλη που αφορούν τις συνθήκες ασφαλούς εργασίας, την προστασία του περιβάλλοντος και τη βελτίωση της παραγωγικότητας και της βιωσιμότητας.

Πίνακας Πιστοποιημένων Συστημάτων Διαχείρισης

Εταιρεία	ISO 9001:2015	OHSAS 18001:2007 (ISO 45001:2018)	ISO 14001:2018	ISO 50001:2011	EMAS III	ISO 39001:2012	ISO 37001:2016	ISO 27001: 2013
ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε.	✓	✓	✓	✓	✓			
ΑΚΤΩΡ FM Α.Ε.	✓	✓	✓	✓				✓
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΤΟΜΕΙΑ Α.Ε.	✓							
ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ	✓	✓	✓					
ΑΚΤΩΡ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ Α.Ε.	✓		✓					
ΑΤΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ Α.Ε.	✓	✓	✓	✓		✓		
ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ Α.Ε.		✓	✓	✓				
ΜΟΡΕΑΣ Α.Ε.	✓		✓	✓				
ΗΛΕΚΤΩΡ Α.Ε.	✓	✓	✓				✓	
ΑΠΟΣΤΕΙΡΩΣΗ Α.Ε.	✓	✓	✓					
ΑΠΟΤΕΦΡΩΤΗΡΑΣ Α.Ε.	✓	✓	✓					
ΕΔΑΔΥΜ Α.Ε.	✓	✓	✓					
REDS ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ Α.Ε.								
ΓΥΑΛΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΗ & ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ Α.Ε.			✓					

Ανθρώπινο Δυναμικό

Ο Όμιλος βασίζεται ιδιαίτερα στο ανθρώπινο δυναμικό του για την επίτευξη των εταιρικών του στόχων, καθώς η τεχνογνωσία των εργαζομένων του αποτελεί ένα από τα συγκριτικά του πλεονεκτήματα. Για το λόγο αυτό, ο Όμιλος έχει δημιουργήσει ένα ασφαλές και δίκαιο περιβάλλον εργασίας, που προάγει την ομαδική εργασία και την προαγωγή της γνώσης, παρέχει δυνατότητες εξέλιξης και εργασίας στις διαφορετικές εταιρείες του αλλά και στις χώρες που λειτουργεί, προσφέρει ικανοποιητικές αμοιβές και παροχές καθώς και πρόσθετη ασφαλιστική νοσοκομειακή κάλυψη.

Στο πλαίσιο δημιουργίας ενός σταθερού, υγιούς και ασφαλούς εργασιακού περιβάλλοντος, εφαρμόζονται Πιστοποιημένα Συστήματα Διαχείρισης Υγείας και Ασφάλειας, με βάση το πρότυπο OHSAS 18001:2007/ISO 45001:2018.

Ο Όμιλος με την εφαρμογή των Συστημάτων Διαχείρισης Υγείας και Ασφάλειας μεριμνά για:

- ▲ τη συνεχή τήρηση και βελτίωση της Υγείας και Ασφάλειας στους εργασιακούς χώρους, με την εφαρμογή διαδικασιών και οδηγιών εκτέλεσης ασφαλών εργασιών,

- ▲ την τήρηση της ισχύουσας εθνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας,
- ▲ την πρόληψη και ελαχιστοποίηση των ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών, και
- ▲ τη συνεχή εκπαίδευση και ενημέρωση του ανθρώπινου δυναμικού του, σε θέματα που αφορούν στην Υγεία και Ασφάλεια στους χώρους εργασίας.

Η ΕΛΛΑΚΤΩΡ έχοντας προσυπογράψει το Οικουμενικό Σύμφωνο του Ο.Η.Ε (UN Global Compact), δεσμεύεται μεταξύ άλλων να προφυλάσσει τα ανθρώπινα δικαιώματα και να προάγει τη διαφορετικότητα μέσα από την εργασία.

Εφοδιαστική Αλυσίδα

Ο Όμιλος, μέσω της συνεργασίας με ποικίλους προμηθευτές, θέτει ως στόχο την απόλυτη κάλυψη των αναγκών του και τη βέλτιστη ποιότητα των τελικών του έργων. Παράλληλα, εστιάζει στην υποστήριξη των τοπικών προμηθευτών, όπου αυτό επιτρέπεται, ενισχύοντας έτσι την τοπική αγορά. Αναγνωρίζοντας, επίσης, τη σημασία της επιλογής αξιόπιστων συνεργατών, έχουν υιοθετηθεί και εφαρμόζονται διαδικασίες κανονιστικής συμμόρφωσης των προμηθευτών. Συγκεκριμένα, για προμήθειες αξίας € 100.000 και άνω, ο προμηθευτής πρέπει να είναι εγκεκριμένος τουλάχιστον ως προς τα κριτήρια της κανονιστικής συμμόρφωσης.

Περιβαλλοντικά Θέματα

Ο Όμιλος επιδιώκει την προστασία και το σεβασμό στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον, καθώς και την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων από τις δραστηριότητές του. Ως εκ τούτου, ο Όμιλος στοχεύει στην ανάληψη πρωτοβουλιών για την προώθηση μεγαλύτερης περιβαλλοντικής υπευθυνότητας και στην ανάπτυξη φιλικών τεχνολογιών προς το περιβάλλον. Εφαρμόζονται πιστοποιημένα συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης στοχεύοντας στη νομοθετική συμμόρφωση και τον περιβαλλοντικό έλεγχο των έργων και δραστηριοτήτων του.

Οι περιβαλλοντικές δράσεις του Ομίλου, όσον αφορά στη μείωση της περιβαλλοντικής επίπτωσης από τις δραστηριότητές του, περιλαμβάνουν τη μείωση παραγωγής αποβλήτων, την επαναχρησιμοποίηση, την ανακύκλωση, τη χρήση φιλικότερων προς το περιβάλλον υλικών, την εξοικονόμηση φυσικών πόρων και τη χρήση νέας τεχνολογίας φιλικής προς το περιβάλλον.

Τα τελευταία χρόνια δίδεται ιδιαίτερη έμφαση στον περιορισμό των ενεργειακών καταναλώσεων, στο πλαίσιο των διεθνών και ευρωπαϊκών απαιτήσεων εξοικονόμησης ενέργειας και κατά συνέπεια των περιορισμών των αέριων εκπομπών, που ευθύνονται για το φαινόμενο του θερμοκηπίου και τις κλιματικές αλλαγές στον πλανήτη.

Παράλληλα, μέσα από τις δραστηριότητες των Κλάδων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Περιβάλλοντος, ο Όμιλος συμβάλλει στην ενίσχυση της συνεισφοράς των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην ηλεκτροπαραγωγή, καθώς και στη μείωση των στερεών αποβλήτων και αύξηση των πρακτικών της Κυκλικής Οικονομίας, σε εθνικό επίπεδο.

Δείκτες Μη-Χρηματοοικονομικής Επίδοσης 2019

Παρακάτω παρουσιάζονται ενδεικτικοί δείκτες επίδοσης για το 2019. Το σύνολο των δεικτών που σχετίζεται με τα μη-χρηματοοικονομικά στοιχεία του Ομίλου παρουσιάζονται στην Έκθεση Βιώσιμης Ανάπτυξης 2019.

Δείκτες	Όμιλος ΕΛΛΑΚΤΩΡ
Εργαζόμενοι (αριθμός εργαζομένων 31.12.2019) ¹	5.458
Γυναίκες εργαζόμενες (%)	28%
Εκπαίδευση εργαζομένων (ώρες εκπαίδευσης ανά εργαζόμενο)	6
Αριθμός θανάτων (αριθμός εργαζομένων) ²	1
Αριθμός τραυματισμών (αριθμός εργαζομένων)	78
Προμήθειες από εγχώριους προμηθευτές (% προμηθειών)	93,1%
Συνολική Κατανάλωση ενέργειας (MWh)	179.743
Εκπομπές CO ₂ ³	85.718

¹ Συμπεριλαμβάνονται οι εργαζόμενοι του Ομίλου και των θυγατρικών με έδρα την Ελλάδα (συμπεριλαμβανομένων των Κοινοπραξιών)

² Εξαιρούνται συμβάντα που έχουν προκληθεί από παθολογικά αίτια

³ Περιλαμβάνονται οι άμεσες και έμμεσες (κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας από το δίκτυο) εκπομπές των παραπάνω αναφερόμενων εταιρειών με εξαίρεση την εταιρεία ΤΟΜΗ Α.Ε.

Διαχείριση Χρηματοοικονομικών Κινδύνων

Ο Όμιλος εκτίθεται σε διάφορους χρηματοοικονομικούς κινδύνους όπως, ενδεικτικά, κινδύνους αγοράς (συναλλαγματικό κίνδυνο, κίνδυνο επιτοκίων, κ.λπ.), πιστωτικό κίνδυνο και κίνδυνο ρευστότητας. Οι χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι σχετίζονται με τις εμπορικές απαιτήσεις, τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, τους προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις και το δανεισμό.

Η διαχείριση κινδύνων παρακολουθείται από την Οικονομική Διεύθυνση και ειδικότερα από την κεντρική Διεύθυνση Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης Ομίλου και διαμορφώνεται στα πλαίσια, οδηγιών, κατευθύνσεων και κανόνων εγκεκριμένων από το Διοικητικό Συμβούλιο που αφορούν τον κίνδυνο επιτοκίου, τον πιστωτικό κίνδυνο, τη χρήση παραγώγων και μη-παραγώγων χρηματοοικονομικών εργαλείων, καθώς και την βραχυπρόθεσμη επένδυση των διαθεσίμων.

V. Σημαντικές συναλλαγές μεταξύ των συνδεδεμένων μερών

Οι σημαντικότερες συναλλαγές της Εταιρείας με συνδεδεμένα με αυτή πρόσωπα κατά την έννοια του ΔΛΠ 24 αφορούν συναλλαγές της Εταιρείας με τις ακόλουθες εταιρείες (συνδεδεμένες με αυτήν επιχειρήσεις κατά την έννοια του Ν. 4308/2014) και παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα:

Ποσά κλειόμενης χρήσης 2019

(ποσά σε χιλ. ευρώ)		Πωλήσεις αγαθών & υπηρεσιών	Έσοδα συμμετοχών	Αγορές αγαθών & υπηρεσιών	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
Θυγατρικές	ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	2.429	-	121	69.992	146
	ΑΚΤΩΡ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΑΕ	909	28.000	1.776	223.841	-
	ΑΚΤΩΡ FM ΑΕ	95	-	254	342	146
	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΕ	6	-	621	5	380
	ΗΛΕΚΤΩΡ ΑΕ	196	-	-	751	-
	ΜΟΡΕΑΣ ΑΕ	74	-	-	239	-
	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΤΟΜΕΙΑ ΑΕ	16	-	-	64	-

	(ποσά σε χιλ. ευρώ)	Πωλήσεις αγαθών & υπηρεσιών	Έσοδα συμμετοχών	Αγορές αγαθών & υπηρεσιών	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
Θυγατρικές	ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ	43	-	9*	226	-
	Π.Κ. ΤΕΤΡΑΚΤΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	-	-	12.362*	-	-
	ΔΕΗ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ-ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗ ΤΕΒ ΑΕ	-	-	-	535	-
	ΑΝΕΜΟΔΟΜΙΚΗ	-	-	-	20	-
	ΠΟΥΝΕΝΤΗΣ	-	-	-	17	-
	ΑΕΙΦΟΡΙΚΗ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ ΑΕ	-	-	-	75	-
	ΕΛΛΑΚΤΟΡ VALUE PLC	-	-	2.133	4.052	588.468
	ΘΗΒΑΙΚΟΣ ΑΝΕΜΟΣ ΑΕ	-	614	-	-	-
	LASTIS ENERGY INVESTMENTS LTD	-	1.494	-	-	3.896
	ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ	-	-	-	1.170	-
	ΛΟΙΠΕΣ ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ	51	74	112	176	64
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	-	-	-	1.958	-	
ΣΥΝΟΛΟ ΘΥΓΑΤΡΙΚΩΝ	3.817	30.182	17.389	301.505	593.101	
ΣΥΝΟΛΟ ΛΟΙΠΩΝ	-	-	-	1.958	-	

* Τα ποσά αυτά αφορούν σε κόστος κατασκευής ενσώματων παγίων

Ποσά κλειόμενης χρήσης 2018

	(ποσά σε χιλ. ευρώ)	Πωλήσεις αγαθών & υπηρεσιών	Έσοδα συμμετοχών	Αγορές αγαθών & υπηρεσιών	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
Θυγατρικές	ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	1.835	-	44	1.516	-
	ΕΛ.ΤΕΧ. ΑΝΕΜΟΣ ΑΕ	188	-	26	34	676
	ΑΚΤΩΡ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΑΕ	130	33.200	1.983	5.500	52.777
	REDS ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΑΕ	20	-	50	49	-
	ΑΚΤΩΡ FM ΑΕ	72	-	656	-	402
	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΕ	20	-	-	17	-
	ΗΛΕΚΤΩΡ ΑΕ	171	-	-	7	-
	ΜΟΡΕΑΣ ΑΕ	132	-	-	9	-
	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΤΟΜΕΙΑ ΑΕ	34	-	-	19	-
	ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ	52	-	-	46	-
	ΛΟΙΠΕΣ ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ	2	-	4	147	22
Συγγενείς	ΛΟΙΠΕΣ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ	-	-	-	1	-
	ΣΥΝΟΛΟ ΘΥΓΑΤΡΙΚΩΝ	2.655	33.200	2.763	7.344	53.877
	ΣΥΝΟΛΟ ΣΥΓΓΕΝΩΝ & ΛΟΙΠΩΝ	-	-	-	1	-

Αναφορικά με τις ανωτέρω συναλλαγές του 2019 διευκρινίζονται τα εξής:

— Τα έσοδα από πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών αφορούν κυρίως σε τιμολόγηση δαπανών, μισθώσεις ακινήτων προς θυγατρικές εταιρείες της ΕΛΛΑΚΤΩΡ και έσοδα από τόκους ενδοεταιρικών δανείων προς τις θυγατρικές της ΕΛΛΑΚΤΩΡ. Οι αγορές αγαθών και υπηρεσιών αφορούν κυρίως εργολαβίες και έξοδα παροχής υπηρεσιών διοικητικής υποστήριξης και τεχνικού συμβούλου της μητρικής Εταιρείας με θυγατρικές.

- Οι υποχρεώσεις της Εταιρείας αφορούν, κυρίως, σε συμβατικές υποχρεώσεις για συντήρηση των κτιριακών της εγκαταστάσεων, για τιμολόγηση δαπανών, για εργολαβίες και για παροχή υπηρεσιών από εταιρείες του Ομίλου.
- Οι απαιτήσεις της Εταιρείας αφορούν κυρίως σε απαιτήσεις από την παροχή υπηρεσιών διοικητικής και τεχνικής υποστήριξης προς εταιρείες του Ομίλου, την εκμίσθωση γραφειακών χώρων και τη χορήγηση δανείων προς συνδεδεμένα μέρη, καθώς και σε απαιτήσεις από μερίσματα εισπρακτέα.
- Τα έσοδα από συμμετοχές αφορούν μερίσματα από θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες.
- Οι αμοιβές των διευθυντικών στελεχών και μελών της Διοίκησης του Ομίλου, κατά την περίοδο 01.01.2019-31.12.2019 ανήλθαν σε € 6.400 χιλ. και της Εταιρείας σε € 3.218 χιλ.
- Δεν έχουν χορηγηθεί δάνεια σε μέλη του Δ.Σ. ή σε λοιπά διευθυντικά στελέχη του Ομίλου (και τις οικογένειες αυτών).
- Δεν υπάρχουν μεταβολές των συναλλαγών μεταξύ της Εταιρείας και των συνδεδεμένων με αυτήν προσώπων, οι οποίες θα μπορούσαν να έχουν ουσιαστικές συνέπειες στη χρηματοοικονομική θέση και στις επιδόσεις της Εταιρείας για την περίοδο 01.01.2019-31.12.2019.
- Όλες οι συναλλαγές που περιγράφονται ανωτέρω έχουν πραγματοποιηθεί με τους συνήθεις όρους της αγοράς.

VI. Σημαντικά Γεγονότα μετά τις 31.12.2019

1 Στις 23.01.2020 η ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε. (μέσω της θυγατρικής της ELLAKTOR VALUE PLC) προχώρησε στην επιτυχή τιμολόγηση (pricing) της διεθνούς έκδοσης και διάθεσης Πρώτης Τάξεως (Senior) Ομολογιών ονομαστικής αξίας € 70 εκ., με επιτόκιο 6¾% και λήξη το 2024.

2 Στις 04.02.2020 κ. Ιορδάνης Αϊβάζης, Ανεξάρτητο-Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας, υπέβαλε την παραίτησή του και στις 27.02.2020 το Διοικητικό Συμβούλιο εξέλεξε νέο Ανεξάρτητο-Μη Εκτελεστικό Μέλος τον κ. Ιωάννη Πεχλιβανίδη, στη θέση του παραιτηθέντος. Κατά την ίδια ημερομηνία το Διοικητικό Συμβούλιο ανασυγκροτήθηκε σε Σώμα, ως ακολούθως:

1. Γεώργιος Προβόπουλος,	Πρόεδρος του Δ.Σ.,	Μη Εκτελεστικό Μέλος
2. Δημήτριος Καλλιτσάντης,	Αντιπρόεδρος του Δ.Σ.,	Μη Εκτελεστικό Μέλος
3. Αναστάσιος Καλλιτσάντης,	Διευθύνων Σύμβουλος,	Εκτελεστικό Μέλος
4. Παναγιώτης Δουμάνογλου,	Σύμβουλος,	Μη Εκτελεστικό Μέλος
5. Μιχαήλ Κατούνας,	Σύμβουλος,	Ανεξάρτητο - Μη Εκτελεστικό Μέλος
6. Κομνηνός - Αλέξιος Κομνηνός,	Σύμβουλος,	Ανεξάρτητο - Μη Εκτελεστικό Μέλος
7. Δέσποινα - Μαγδαληνή Μαρκάκη,	Σύμβουλος,	Ανεξάρτητο - Μη Εκτελεστικό Μέλος
8. Ελένη Παπακωνσταντίνου,	Σύμβουλος,	Ανεξάρτητο - Μη Εκτελεστικό Μέλος
9. Ιωάννης Πεχλιβανίδης,	Σύμβουλος,	Ανεξάρτητο - Μη Εκτελεστικό Μέλος.

3 Το 1ο εξάμηνο του 2020 επηρεάζεται από την εξάπλωση της πανδημίας του Covid-19 και των περιοριστικών μέτρων (lock-down) που επιβλήθηκαν από τις επιμέρους κυβερνήσεις. Πρωταρχικό μέλημα του Ομίλου είναι η προστασία της υγείας των εργαζομένων και ο περιορισμός της εξάπλωσης του ιού, καθώς και η ελαχιστοποίηση της αναπόφευκτης επίδρασης στην οικονομική απόδοση του Ομίλου. Το μέγεθος των επιπτώσεων θα καθοριστεί κυρίως από τη διάρκεια και την έκταση της πανδημίας και τα

αντίστοιχα μέτρα που λαμβάνονται από τα κράτη για να περιορίσουν την εξάπλωσή της, καθώς και από τις πρωτοβουλίες των κυβερνήσεων για την ενίσχυση της οικονομίας.

4 Στις Παραχωρήσεις, η κυκλοφορία μειώθηκε σημαντικά (~70%) μετά την πλήρη εφαρμογή των περιοριστικών μέτρων μετακίνησης στις 23.03.2020 (η κίνηση στην Αττική Οδό σωρευτικά από την αρχή του έτους έχει μειωθεί κατά περίπου 25%). Οι εταιρείες παραχώρησης έχουν προχωρήσει σε γνωστοποίηση στο κράτος για την ενεργοποίηση άρθρων των Συμβάσεων Παραχώρησης, που δημιουργούν αποζημιωτική ευθύνη του Ελληνικού Δημοσίου και λαμβάνουν κάθε πρόσφορο μέτρο περιορισμού των συνεπειών πάντα με γνώμονα τη διασφάλιση της υγείας των εργαζομένων και των χρηστών των αυτοκινητοδρόμων. Τέλος, τόσο τα καθαρά διαθέσιμα της Αττικής Οδού, όσο και η Επιδότηση Λειτουργίας του Μορέα από το κράτος, εγγυώνται την συνέχιση των εργασιών για το άμεσο μέλλον.

5 Στον Κατασκευαστικό τομέα έχει επηρεαστεί η ικανότητα εκτέλεσης υφιστάμενων έργων ενώ αναμένεται να επηρεαστεί αρνητικά και το χρονοδιάγραμμα συμβασιοποίησης νέων έργων για την αναπλήρωση του ανεκτελέστου. Ωστόσο, ειδικά για την Ελλάδα, η βούληση της Κυβέρνησης να προχωρήσει άμεσα σε αύξηση των Δημοσίων Επενδύσεων, τόσο για να ανταποκριθεί σε πραγματικές ανάγκες όσο και να τονώσει την οικονομία, αναμένεται να δημιουργήσει νέες ευκαιρίες για τον Κατασκευαστικό τομέα.

6 Στις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, η λειτουργία των αιολικών πάρκων δεν έχει επηρεαστεί έως σήμερα. Κίνδυνοι κυρίως ελλοχεύουν τόσο στην πιθανότητα καθυστερήσεων στις πληρωμές από την αρμόδια αρχή (ΔΑΠΕΕΠ, πρώην ΛΑΓΗΕ) προς του παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας (κάτι που ωστόσο δεν έχει παρατηρηθεί προς το παρόν), όσο και στα υπό κατασκευή έργα ΑΠΕ με καθυστερήσεις στην προγραμματισμένη υλοποίησή τους. Η ολοκλήρωση των υπό κατασκευή επιπρόσθετων 88,2 MW μετατίθεται για το 2021, ενώ το ελληνικό κράτος ανταποκρινόμενο στις τρέχουσες συνθήκες λόγω της πανδημίας του Covid-19 έχει ήδη παρατείνει την προθεσμία της 31.12.2020 για τη σύνδεση έργων ΑΠΕ στο δίκτυο, κατά 4 μήνες.

7 Ο τομέας του Περιβάλλοντος δεν έχει επηρεαστεί σημαντικά ακόμη, αν και υπάρχει κίνδυνος καθυστερήσεων στις εισπράξεις και μείωσης των τιμών των ανακυκλώσιμων υλικών

8 Στον τομέα Ανάπτυξης Ακινήτων η απόφαση για παροχή έκπτωσης 40% στα μισθώματα Μαρτίου και Απριλίου, των καταστημάτων που έκλεισαν με απόφαση του κράτους, δημιουργεί ένα ταμειακό κενό που αναμένεται να συνεκτιμηθεί με την πιθανή χρονική επέκταση του μέτρου. Γενικότερα, η αναστολή λειτουργίας των Εμπορικών Κέντρων, σε συνδυασμό με τη μείωση των μισθωμάτων επαγγελματικής μίσθωσης, επηρεάζουν τον ευρύτερο σχεδιασμό του κλάδου.

Η παρούσα ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου για την περίοδο από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2019 έχει αναρτηθεί στο διαδίκτυο, στην ηλεκτρονική διεύθυνση **www.ellaktor.com**.

B.2. Επεξηγηματική Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της Ανώνυμης Εταιρείας ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε. για τη διαχειριστική χρήση 2019

(σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 7 και 8 του Ν.3556/2007, όπως ισχύει, καθώς και της παρ. 1 του άρθρου 10 της Οδηγίας 2004/25/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21.04.2004.)

- α. Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται σε € 220.700.163,09 και διαιρείται σε 214.272.003 μετοχές, ονομαστικής αξίας € 1,03 εκάστη. Όλες οι μετοχές είναι κοινές, ονομαστικές με δικαίωμα ψήφου, εισηγμένες προς διαπραγμάτευση στην Κύρια Αγορά του Χρηματιστηρίου Αθηνών, στον κλάδο «Κατασκευές & Υλικά Κατασκευών».
- β. Δεν υφίστανται καταστατικοί περιορισμοί στη μεταβίβαση μετοχών, πλην των εκ του νόμου προβλεπομένων.
- γ. Σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές και δικαιώματα ψήφου, κατά την έννοια των διατάξεων του Ν. 3556/2007, όπως ισχύει, κατά την 31.12.2019, με βάση γνωστοποίηση του μετόχου:

ΜΕΤΟΧΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ & ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΨΗΦΟΥ
1. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΑΛΛΙΤΣΑΝΤΣΗΣ & ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΛΛΙΤΣΑΝΤΣΗΣ (μέσω ΡΕΜΑΝΟΑΡΟ LIMITED) ¹	25,58%
2. ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΜΠΟΜΠΟΛΑΣ ²	12,55%

¹ Μέσω ΡΕΜΑΝΟΑΡΟ LIMITED, η οποία ελέγχεται από κοινού από τον κ. Αναστάσιο Π. Καλλιτσάντη και τον κ. Δημήτριο Π. Καλλιτσάντη. Επίσης ο κ. Αναστάσιος Καλλιτσάντης κατέχει α) ως φυσικό πρόσωπο 190.500 μετοχές και ισάριθμα δικαιώματα ψήφου, ήτοι ποσοστό 0,09% και β) μέσω της ελεγχόμενης από τον ίδιο εταιρείας, ARGONIO ENTERPRISES LIMITED, 1.336.989 μετοχές και ισάριθμα δικαιώματα ψήφου, ήτοι ποσοστό 0,62%.

² Στο ποσοστό συμμετοχής (και στα δικαιώματα ψήφου) του κ. Λεωνίδα Μπόμπολα έχει συναθροιστεί ποσοστό 1,14% που κατέχει η ελεγχόμενη από αυτόν εταιρεία ORANOM HOLDINGS LTD (ήτοι 2.450.000 μετοχές και ισάριθμα δικαιώματα ψήφου).

- δ. Δεν υφίστανται κάτοχοι μετοχών οι οποίες, δυνάμει καταστατικής διατάξεως, παρέχουν ειδικά δικαιώματα ελέγχου.
- ε. Δεν υφίστανται καταστατικοί περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου και στις προθεσμίες ασκήσεως δικαιωμάτων ψήφου, πλην των εκ του νόμου προβλεπομένων.
- στ. Δεν υφίστανται συμφωνίες μεταξύ μετόχων, οι οποίες είναι γνωστές στην Εταιρεία και συνεπάγονται περιορισμούς στη μεταβίβαση μετοχών ή περιορισμούς στην άσκηση δικαιωμάτων ψήφου.
- ζ. Δεν υφίστανται κανόνες για το διορισμό και την αντικατάσταση μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και για την τροποποίηση του Καταστατικού, που διαφοροποιούνται από τα προβλεπόμενα στη νομοθεσία.

- η. Το Διοικητικό Συμβούλιο ή ορισμένα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δεν έχουν την αρμοδιότητα για την έκδοση νέων μετοχών παρά μόνο κατά τους ορισμούς του νόμου.

Με απόφαση της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Εταιρείας, στις 09.12.2008,

α) αποφασίσθηκε η κατάργηση του υιοθετηθέντος, με την από 10ης Δεκεμβρίου 2007 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της Εταιρείας, προγράμματος αγοράς ιδίων μετοχών (άρθρο 16 παρ. 1 Κ.Ν. 2190/1920) και **β)** εγκρίθηκε η κατ' άρθρο 16 παρ. 1 επ. Κ.Ν. 2190/1920, νέου, σε αντικατάσταση του καταργηθέντος, προγράμματος αγοράς ιδίων μετοχών έως ποσοστού 10% κατ' ανώτατο όριο του εκάστοτε καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας, συμπεριλαμβανομένων των ήδη αποκτηθεισών μετοχών, διάρκειας έως και 2 ετών και με κατώτατη και ανώτατη τιμή αποκτήσεως ιδίων μετοχών το ποσό των 1,03 Ευρώ (ονομαστική αξία της μετοχής) και 15,00 Ευρώ, αντιστοίχως. Η εν λόγω Έκτακτη Γενική Συνέλευση εξουσιοδότησε το Διοικητικό της Συμβούλιο, όπως προβεί σε αγορά ιδίων μετοχών, σύμφωνα με το άρθρο 16 Κ.Ν. 2190/1920, και με τους όρους του Κανονισμού 2273/2003 της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Σε εκτέλεση των παραπάνω αποφάσεων των Γενικών Συνελεύσεων και κατ' εφαρμογή των αποφάσεων της από 21.01.2008 και 10.12.2008 του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΛΛΑΚΤΩΡ, αποκτήθηκαν κατά το χρονικό διάστημα από 24.01.2008 έως 31.12.2008 3.054.732 ίδιες μετοχές, που αντιστοιχούν σε ποσοστό 1,73% του καταβεβλημένου μετοχικού της κεφαλαίου, έναντι συνολικής αξίας κτήσεως € 21.166.017 και με μέση τιμή κτήσης 6,93 € ανά μετοχή. Από 01.01.2009 έως 31.12.2009 αποκτήθηκαν, επίσης, 1.515.302 ίδιες μετοχές, που αντιστοιχούν σε 0,86% του καταβεβλημένου μετοχικού της κεφαλαίου, έναντι συνολικής αξίας κτήσεως € 5.906.258 και με μέση τιμή κτήσης 3,90 € ανά μετοχή. Τέλος από 01.01.2010 έως και 08.12.2010, ημερομηνία λήξης του προγράμματος αγοράς ιδίων μετοχών, η Εταιρεία δεν προέβη σε αγορά ιδίων μετοχών.

Σε εκτέλεση και κατ' εξουσιοδότηση της από 24.06.2016 απόφασης της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε., στην αυθημερόν συνεδρίασή του, αποφάσισε, κατ' άρθρο 16 παρ. 1 επ. Κ.Ν. 2190/1920, όπως ίσχυε, την θέσπιση προγράμματος αγοράς από την Εταιρεία ιδίων μετοχών, για κάθε επιτρεπόμενη εκ του νόμου χρήση και σκοπό, έως συμπληρώσεως ποσοστού 10% του εκάστοτε καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου αυτής, συνυπολογιζομένου στο ανωτέρω ποσοστό και των ιδίων μετοχών, που η Εταιρεία ήδη κατέχει δυνάμει των από 10.12.2007 και 09.12.2008 αποφάσεων των Γενικών Συνελεύσεών της, και αντιστοιχούν σε ποσοστό 2,58% του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου αυτής. Ως διάρκεια του προγράμματος, ορίστηκε περίοδος δύο (2) ετών από την ημερομηνία έγκρισης αυτού από τη Γενική Συνέλευση, ήτοι έως και τις 23 Ιουνίου 2018, και οι, δυνάμει αυτού, (τυχόν) αγορές θέλουν διενεργηθεί με κατώτατη τιμή αγοράς ίση προς εξήντα λεπτά του € (0,60) και ανώτατη τιμή αγοράς ίση προς τρία € (3,00) ανά αγοραζόμενη μετοχή. Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας εξουσιοδοτήθηκε, για τη ρύθμιση όλων των διατυπώσεων και διαδικασιών επί του υπόψη θέματος, συμπεριλαμβανόμενης της εξασφάλισης της προηγούμενης έγγραφης συναίνεσης των ομολογιούχων δανειστριών τραπεζών της Εταιρείας, όπως προβλέπεται στην σχετική σύμβαση. Τέλος, από 25.06.2016 έως και 23.06.2018, ημερομηνία λήξης του προγράμματος αγοράς ιδίων μετοχών, η Εταιρεία δεν προέβη σε αγορά ιδίων μετοχών.

Με απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, που συνήλθε στις 25.07.2018, θεσπίστηκε, κατ' άρθρο 16 παρ. 1 επ. Κ.Ν. 2190/1920, όπως ίσχυε, πρόγραμμα αγοράς από την Εταιρεία ιδίων μετοχών, για κάθε επιτρεπόμενη εκ του νόμου χρήση και σκοπό, έως συμπληρώσεως ποσοστού 10% του εκάστοτε καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου αυτής, συνυπολογιζομένου στο ανωτέρω ποσοστό και των ιδίων μετοχών, που η Εταιρεία ήδη κατέχει δυνάμει των από 10.12.2007, 09.12.2008 και 24.06.2016 αποφάσεων των Γενικών Συνελεύσεών της, και αντιστοιχούν σε ποσοστό 2,58% του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου αυτής. Ως διάρκεια του προγράμματος, ορίστηκε περίοδος δύο (2) ετών από την ημερομηνία έγκρισης αυτού από τη Γενική Συνέλευση, ήτοι έως και τις 28 Ιουνίου 2020, και οι, δυνάμει αυτού, (τυχόν)

αγορές θέλουν διενεργηθεί με κατώτατη τιμή αγοράς ίση προς εξήντα λεπτά του € (0,60) και ανώτατη τιμή αγοράς ίση προς τρία € (3,00) ανά αγοραζόμενη μετοχή. Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας εξουσιοδοτήθηκε για τη ρύθμιση όλων των διατυπώσεων και διαδικασιών επί του υπόψη θέματος, συμπεριλαμβανόμενης της εξασφάλισης της προηγούμενης έγγραφης συναίνεσης των ομολογιούχων δανειστριών τραπεζών της Εταιρείας, όπως προβλέπεται στην σχετική σύμβαση.

Στις 25.07.2019, με την ολοκλήρωση της συγχώνευσης με απορρόφηση της εταιρείας ΕΛ.ΤΕΧ. ΑΝΕΜΟΣ Α.Ε. από την εταιρεία ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε., ξεκίνησε η διαπραγμάτευση των 37.270.690 νέων κοινών, ονομαστικών, μετά ψήφου, άυλων μετοχών της στο Χρηματιστήριο Αθηνών (εφεξής «Χ.Α.»), που προέκυψαν από την αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου λόγω της προαναφερόμενης συγχώνευσης, σύμφωνα με τις από 21.05.2019 αποφάσεις των Γενικών Συνελεύσεων των μετόχων των εταιρειών ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε. και ΕΛ.ΤΕΧ. ΑΝΕΜΟΣ Α.Ε. Κατόπιν τούτων το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανήλθε σε € 220.700.163,09 και διαιρείται σε 214.272.003 μετοχές, ονομαστικής αξίας € 1,03 εκάστη, και ως εκ τούτου το ποσοστό των ιδίων μετοχών που κατείχε η Εταιρεία διαμορφώθηκε στο 2,13% του καταβεβλημένου μετοχικού της κεφαλαίου.

Την 12.08.2019 το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας α) αποφάσισε την αναστολή, αλλά όχι την πλήρη κατάργηση, του προγράμματος αγοράς ιδίων μετοχών, που εγκρίθηκε με την από 25.07.2018 απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Εταιρείας, διατηρώντας το δικαίωμα να επανασκήσει τα σχετικά δικαιώματα κατόπιν νεότερης απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου εντός του πλαισίου των αποφάσεων της από 25.07.2018 Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων και σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία και β) την πώληση του συνόλου των ιδίων μετοχών που κατείχε η Εταιρεία, ήτοι 4.570.034 ίδιες μετοχές, ποσοστό 2,13% του νυν καταβεβλημένου μετοχικού της κεφαλαίου.

Η εν λόγω πώληση ιδίων μετοχών πραγματοποιήθηκε μέσω ιδιωτικής τοποθέτησης εντός του χρονικού διαστήματος από 13.08.2019 έως 14.08.2019 και με τιμή πώλησης ανά μετοχή 2,00 € και συνολική αξία € 9.140.068,00.

Σήμερα 28.04.2020, η Εταιρεία δεν κατέχει ίδιες μετοχές.

- θ. Δεν υφίσταται σημαντική συμφωνία που έχει συνάψει η Εταιρεία και η οποία τίθεται σε ισχύ, τροποποιείται ή λήγει σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρείας κατόπιν δημοσίας προτάσεως. Επισημαίνεται πάντως ότι η 100% θυγατρική της Εταιρείας εδρεύουσα στο Ηνωμένο Βασίλειο ELLAKTOR VALUE PLC έχει συνάψει σύμβαση για την έκδοση πρώτης τάξεως (senior) Ομολογιών, ονομαστικής αξίας € 670 εκατ. (€ 600 εκατ., πρώτη έκδοση 12 Δεκεμβρίου 2019, και επιπλέον € 70 εκατ., νέα έκδοση 30 Ιανουαρίου 2020) με λήξη το 2024 (υπολοίπου ποσού την 31η Δεκεμβρίου 2019 € 600 εκατ.) με εγγυήτριες την Εταιρεία και τις θυγατρικές της ΑΚΤΩΡ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ Α.Ε. και ΗΛΕΚΤΩΡ Α.Ε. Η προαναφερόμενη σύμβαση περιλαμβάνει, όπως είναι σύνηθες σε τέτοιου είδους συμβάσεις, ρήτρες «αλλαγής ελέγχου», οι οποίες δύνανται να εφαρμοσθούν σε περίπτωση αλλαγής του ελέγχου της Εταιρείας.
- λ. Δεν υφίσταται συμφωνία, που η Εταιρεία έχει συνάψει με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή με το προσωπικό της, η οποία προβλέπει αποζημίωση σε περίπτωση παραιτήσεως ή απολύσεως χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμού της θητείας ή της απασχολήσεώς τους εξαιτίας δημοσίας προτάσεως, παρά μόνο υπό τους ορισμούς του νόμου.

B.3. Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης

Γενικά

Η παρούσα Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης αφορά σε ένα σύνολο αρχών και πρακτικών που υιοθετεί η Εταιρεία, βάση των οποίων επιδιώκεται η οργάνωσή της και ο έλεγχός της, προκειμένου να διασφαλιστεί τόσο η απόδοσή της και τα συμφέροντα των μετόχων της όσο και η διαφύλαξη των έννομων συμφερόντων όλων των ενδιαφερόμενων μερών.

Η εν λόγω Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης αποτελεί ειδικό τμήμα της Ετήσιας Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου επί ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων για τη χρήση από 01.01 έως 31.12.2019, σύμφωνα με τη διάταξη των άρθρων 152 και 153 του ν. 4548/2018.

Σημειώνεται ότι σε συνέχεια της αντικατάστασης του νόμου περί ανωνύμων εταιρειών 2190/1920 από τον Ν.4548/2018, η Εταιρεία προσάρμοσε το Καταστατικό της στις διατάξεις του νέου νόμου εντός της κλειόμενης χρήσης του 2019, βάσει σχετικής απόφασης της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της της 11ης Ιουλίου 2019.

α) Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης

Η ΕΛΛΑΚΤΩΡ εφαρμόζει τις αρχές εταιρικής διακυβέρνησης, όπως αυτές ορίζονται από το σχετικό νομοθετικό πλαίσιο (Ν.3016/2002, Ν.4449/2017 άρθρο 44 και Ν.4548/2018 άρθρα 152 και 153, όπως ισχύουν). Οι εν λόγω αρχές εταιρικής διακυβέρνησης έχουν ενσωματωθεί στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης (βάση του οποίου αποτελεί ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης του ΣΕΒ, Ιανουάριος 2011), ο οποίος βρίσκεται αναρτημένος στον ιστότοπο της Εταιρείας www.ellaktor.com.

β) Πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης που εφαρμόζει η εταιρεία επιπλέον των προβλέψεων του νόμου

Η Εταιρεία, για την κλειόμενη χρήση 2019, εφάρμοσε πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης πέρα από τις ειδικώς οριζόμενες στο θεσμικό, κανονιστικό και νομικό πλαίσιο που διέπουν τη λειτουργία της, ενώ από καιρού εις καιρόν τις επανεξετάζει για την βέλτιστη διακυβέρνηση του Ομίλου.

i. Συγκεκριμένα, η Εταιρεία εφαρμόζει τις ακόλουθες επιπλέον πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης, οι οποίες σχετίζονται με το μέγεθος, τη σύνθεση, τα καθήκοντα και την εν γένει λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του.

α) Ο αριθμός των Ανεξάρτητων Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας υπερέρχει του ελαχίστου που ορίζει ο Ν.3016/2002.

β) Λόγω της φύσης αλλά και του σκοπού της Εταιρείας, της πολυπλοκότητας των θεμάτων, του πλήθους των θυγατρικών στην Ελλάδα αλλά και στο εξωτερικό, έχουν συσταθεί Επιτροπές για την υποβοήθηση του έργου της Διοίκησης του Ομίλου, απαρτιζόμενες από μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου με εποπτικές, εγκριτικές, συντονιστικές αλλά και συμβουλευτικές αρμοδιότητες.

Αυτές οι Επιτροπές αναφέρονται εδώ επιγραμματικά και παρουσιάζονται αναλυτικά στη σχετική παράγραφο ε) *Σύνθεση και τρόπος λειτουργίας των διοικητικών, διαχειριστικών και εποπτικών οργάνων και των επιτροπών τους*:

- ▲ Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Βιώσιμης Ανάπτυξης
 - ▲ Επιτροπή Ανάδειξης Υποψηφίων και Αμοιβών
- ii.** Ο Όμιλος θέσπισε Σύστημα Κανονιστικής Συμμόρφωσης, το οποίο αφορά στη συμμόρφωση όλων (εργαζομένων και Διοίκησης) όχι μόνο με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία αλλά και με τις εσωτερικές πολιτικές και διαδικασίες.

Οι κύριοι άξονες του Συστήματος Κανονιστικής Συμμόρφωσης είναι:

- α)** η πρόληψη της παραβατικής συμπεριφοράς και, παράλληλα, η τήρηση των πολιτικών, με σκοπό την προστασία της Εταιρείας, του Ομίλου και των εργαζομένων του, από νομικές συνέπειες λόγω παραβατικής συμπεριφοράς και, επιπλέον, τη συμβολή στη μείωση των κινδύνων γύρω από τη φήμη και τη δημόσια εικόνα της Εταιρείας και του Ομίλου.

Η πρόληψη επιτυγχάνεται ιδίως με:

- την ανάπτυξη Πολιτικών & Διαδικασιών Κανονιστικής Συμμόρφωσης για τις εταιρείες του Ομίλου,
 - την εκπαίδευση των εργαζομένων, ώστε να είναι ενημερωμένοι για τους κινδύνους που ενέχει τυχόν παραβίαση βασικών κανόνων, όπως αυτών περί διαφθοράς, απάτης, κακής χρήσης προσωπικών δεδομένων, αλλοίωσης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, διαρροής εμπιστευτικών επαγγελματικών πληροφοριών κ.λπ., και τη δυνατότητα που τους παρέχεται προκειμένου να θέτουν ερωτήματα σχετικά με την εφαρμογή των Πολιτικών, σε περίπτωση που δεν είναι βέβαιοι για τον τρόπο χειρισμού ζητημάτων που προκύπτουν κατά την καθημερινή εργασία τους και
 - τη διενέργεια ετήσιας αξιολόγησης κινδύνων κανονιστικής συμμόρφωσης, για την αναγνώριση και αξιολόγηση των σημαντικών κινδύνων, τον καθορισμό των απαραίτητων ενεργειών & μέτρων για την αντιμετώπιση και τον περιορισμό τους.
- β)** ο εντοπισμός παραβάσεων σχετικών με θέματα συμμόρφωσης, η διερεύνησή τους και η αντιμετώπισή τους και η υποβολή προτάσεων και διορθωτικών ενεργειών ή μέτρων όπου απαιτούνται. Με σκοπό την παροχή δυνατότητας καταγγελίας τυχόν περιστατικών παραβίασης των Πολιτικών και της ισχύουσας νομοθεσίας, η Εταιρεία υιοθέτησε την Πολιτική Διαχείρισης Αναφορών και Καταγγελιών και δημιούργησε τα σχετικά κανάλια επικοινωνίας.

Στο πλαίσιο της εφαρμογής του Συστήματος Κανονιστικής Συμμόρφωσης, ισχύουν, σε επίπεδο Εταιρείας και Ομίλου, Πολιτικές που περιλαμβάνουν τις αρχές και τους κανόνες που εφαρμόζονται στον Όμιλο και τηρούνται συγκεκριμένες διαδικασίες. Συγκεκριμένα, μεταξύ άλλων, έχουν υιοθετηθεί οι παρακάτω Πολιτικές:

- ▲ Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας
- ▲ Κώδικας Δεοντολογίας Ομίλου
- ▲ Πολιτική Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων
- ▲ Πολιτική Διαχείρισης Αναφορών και Καταγγελιών
- ▲ Πολιτική κατά της Δωροδοκίας

Το Σύστημα Κανονιστικής Συμμόρφωσης εποπτεύεται από την Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Βιώσιμης Ανάπτυξης.

γ) Περιγραφή των κύριων χαρακτηριστικών των συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου και Διαχείρισης Κινδύνων της Εταιρείας σε σχέση με τη διαδικασία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας δίνει ιδιαίτερη βαρύτητα στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων, των οποίων φέρει την ευθύνη, στοχεύοντας στην υιοθέτηση και λειτουργία συστημάτων και διεργασιών που βελτιστοποιούν τη διαχείριση των κινδύνων.

Η διαχείριση των κινδύνων είναι μία ολοκληρωμένη και συνεχής διεργασία για την αποτελεσματική διαχείριση των εταιρικών κινδύνων όπου συμπεριλαμβάνει τους στρατηγικούς, τους χρηματοοικονομικούς, τους λειτουργικούς κινδύνους, καθώς και του κινδύνους σχετιζόμενους με τη συμμόρφωση και τη φήμη του ομίλου με στόχο την ελαχιστοποίηση των μη αναμενόμενων αποκλίσεων από τους εταιρικούς στόχους καθώς και την αύξηση της πραγματικής αξίας. Η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων κατανέμει δραστηριότητες και ευθύνες (εντοπισμό, αξιολόγηση, διαχείριση και παρακολούθηση) σε όλα τα επιχειρησιακά επίπεδα, ανάλογα με τον τύπο και το χρονοδιάγραμμα των κινδύνων, ενεργοποιώντας ταυτόχρονα μια συνεχή και απευθείας παρακολούθηση των ουσιωδών παραγόντων επιχειρησιακού κινδύνου, οι οποίοι ενδέχεται να επηρεάσουν δυσμενώς τους στόχους του Ομίλου.

Το συνολικό σύστημα διαχείρισης κινδύνων παρέχει τη δυνατότητα στο Διοικητικό Συμβούλιο και στη διοίκηση να λαμβάνουν πιο ενημερωμένες αποφάσεις κινδύνου/επιστροφής, ανταποκρινόμενοι στις θεμελιώδεις απαιτήσεις που αφορούν τη διακυβέρνηση και την πολιτική. Όλες οι ουσιώδεις αποφάσεις που σχετίζονται με τη στρατηγική, τη χρηματοδότηση, την επένδυση και τη συμμετοχή σε έργα αξιολογούνται ρητά και με ανεξάρτητο τρόπο από την Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων.

Ο Όμιλος διαθέτει και αναθεωρεί σε τακτική βάση το σύστημα-πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων, για λειτουργικούς τους κινδύνους όπως π.χ. τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων που θέσπισε ο Όμιλος στο τελευταίο τρίμηνο του 2019, έχει ως στόχο να παρέχει εύλογη διασφάλιση όσον αφορά στην επίτευξη των στρατηγικών στόχων του Ομίλου, και τη λήψη αποφάσεων εντός των ορίων ανάληψης κινδύνων.

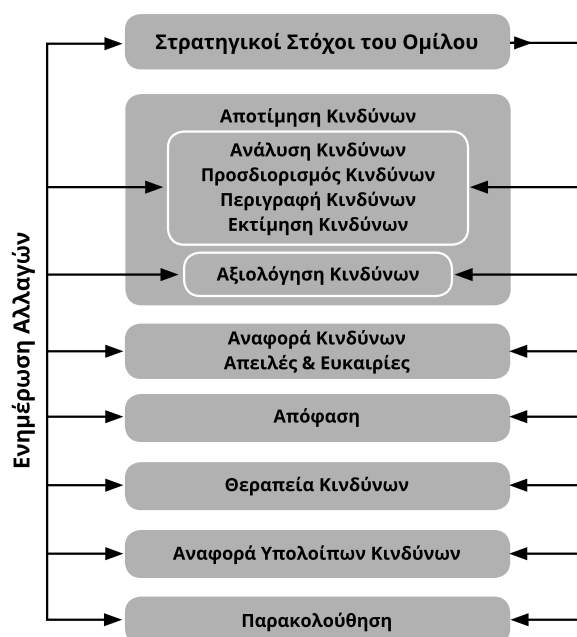
Η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων αξιολογεί τακτικά το σύστημα εσωτερικού ελέγχου του Ομίλου, με σκοπό τον εντοπισμό ανεπαρκειών και τη λήψη διορθωτικών μέτρων. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου παρακολουθείται από την Επιτροπή Ελέγχου, η οποία με τη σειρά της αναφέρεται απευθείας στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την εν γένει αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων, περιλαμβανομένων και αυτών που σχετίζονται με την αξιοπιστία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Η σωστή διαχείριση κινδύνου προστατεύει και προσθέτει αξία στον Όμιλο και στα ενδιαφερόμενα μέρη (μετόχους κ.λπ.) υποστηρίζοντας τους στόχους του κυρίως με:

- ▲ την παροχή ενός πλαισίου που καθιστά δυνατό κάθε μελλοντική δραστηριότητα να λαμβάνει χώρα με σταθερό και ελεγχόμενο τρόπο,
- ▲ τη βελτίωση της λήψης αποφάσεων, του προγραμματισμού και του καθορισμού προτεραιοτήτων, της ευρείας και δομημένης κατανόησης των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, της αστάθειας και των ευκαιριών/απειλών των έργων,

Διεργασία Διαχείρισης Κινδύνου

- ▲ τη μείωση της μεταβλητότητας στις μη βασικές επιχειρησιακές περιοχές,
- ▲ την προστασία και βελτίωση των παγίων και της εικόνας της Εταιρείας και του Ομίλου,
- ▲ την ανάπτυξη και την υποστήριξη των ανθρώπινων πόρων του Ομίλου,
- ▲ την βελτιστοποίηση της λειτουργικής αποδοτικότητας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει την ευθύνη για τον καθορισμό της στρατηγικής κατεύθυνσης του Ομίλου και τη δημιουργία του περιβάλλοντος και των δομών για την αποτελεσματική λειτουργία της διαχείρισης κινδύνου μέσω των συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου.

i) Η επάρκεια των συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου παρακολουθείται από την Επιτροπή Ελέγχου η οποία ενημερώνει το Διοικητικό Συμβούλιο, μέσω αναφορών για το υφιστάμενο πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου, καθώς και με αναφορές, από την υπηρεσία εσωτερικού ελέγχου, σχετικά με σοβαρά ζητήματα ελέγχου, ή περιστατικών που ενδεχομένως να έχουν σημαντικές οικονομικές και επιχειρηματικές συνέπειες.

Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου παρακολουθεί/ελέγχει τη σωστή εφαρμογή κάθε διαδικασίας και συστήματος εσωτερικού ελέγχου, ανεξαρτήτως λογιστικού ή μη περιεχομένου τους και αξιολογεί την Εταιρεία μέσω ανασκόπησης των δραστηριοτήτων της, λειτουργώντας σαν μια υπηρεσία προς τη Διοίκηση. Ο Εσωτερικός Έλεγχος διενεργείται σε όλες τις λειτουργίες και δεν περιορίζεται σε συγκεκριμένες μονάδες/τμήματα. Τα είδη του Εσωτερικού Ελέγχου, επομένως, αφορούν όλες τις δραστηριότητες του Ομίλου, δεν είναι ανεξάρτητα μεταξύ τους, δεν λειτουργούν μεμονωμένα, καθώς στην πράξη εμπλέκονται και αλληλοσυμπληρώνονται. Οι βασικότεροι τύποι Εσωτερικού Ελέγχου είναι οι ακόλουθοι:

- ▲ Οικονομικοί έλεγχοι
- ▲ Διοικητικοί έλεγχοι
- ▲ Λειτουργικοί έλεγχοι
- ▲ Έλεγχοι Παραγωγής
- ▲ Έλεγχοι Συμμόρφωσης
- ▲ Έλεγχοι Πληροφοριακών Συστημάτων και Τεχνολογίας

Τα Συστήματα Εσωτερικού Ελέγχου (γίνεται λεπτομερής αναφορά στην ενότητα της Επιτροπής Ελέγχου) αποβλέπουν μεταξύ άλλων στη διασφάλιση της πληρότητας και της αξιοπιστίας των στοιχείων και πληροφοριών που απαιτούνται για τον ακριβή και έγκαιρο προσδιορισμό της χρηματοοικονομικής κατάστασης της Εταιρείας και την παραγωγή αξιόπιστης χρηματοοικονομικής πληροφόρησης.

Με την ως άνω διαδικασία καλύπτονται ο έλεγχος για τη λειτουργία της Εταιρείας, η συμμόρφωση της με τις απαιτήσεις των εποπτικών αρχών, η διαχείριση κινδύνων και η σύνταξη χρηματοοικονομικής αναφοράς.

Ο επικεφαλής της μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου παρέχει οποιαδήποτε πληροφορία ζητηθεί εγγράφως από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, συνεργάζεται με αυτήν και διευκολύνει το έργο παρακολούθησης ελέγχου και εποπτείας της.

Τα κύρια χαρακτηριστικά των συστημάτων Ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων που εφαρμόζει η Εταιρεία, σε σχέση με τη διαδικασία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και της Οικονομικής Έκθεσης είναι:

- ▲ Επάρκεια σε γνώσεις, προσόντα και διαθεσιμότητα των εμπλεκόμενων στελεχών με σαφώς διαχωρισμένους ρόλους και περιοχές ευθύνης,

- ▲ Τακτική αναθεώρηση των λογιστικών αρχών και πολιτικών,
- ▲ Ύπαρξη δικλείδων σχετικών με την ασφάλεια των χρησιμοποιούμενων πληροφοριακών συστημάτων,
- ▲ Τακτική επικοινωνία των Ανεξάρτητων Ορκωτών ελεγκτών με τη Διοίκηση και την Επιτροπή Ελέγχου,
- ▲ Πραγματοποίηση τακτικών συναντήσεων επικύρωσης και καταγραφής των σημαντικών εκτιμήσεων που επηρεάζουν τις οικονομικές καταστάσεις.

Τα ως άνω συστήματα Ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων αφορούν το σύνολο των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση.

Τέλος, ο Όμιλος εφαρμόζει ένα ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Ασφάλειας Πληροφοριών που σαν σκοπό έχει την προστασία της εμπιστευτικότητας, της ακεραιότητας και της διαθεσιμότητας των εταιρικών πληροφοριών. Το Σύστημα Διαχείρισης Ασφάλειας Πληροφοριών αποτελούμενο από Πολιτικές, Διαδικασίες και Συστήματα, διαχειρίζεται το επίπεδο του λειτουργικού κινδύνου που απορρέει από την εξάρτηση του Ομίλου από τα πληροφοριακά συστήματα και διασφαλίζει στο έπακρο την ορθότητα των παρεχόμενων χρηματοοικονομικών στοιχείων.

Οι επιμέρους Πολιτικές και Διαδικασίες διασφαλίζουν κρίσιμες λειτουργίες όπως:

- ▲ Διαχείριση Χρηστών και Δικαιωμάτων Πρόσβασης
- ▲ Διαχείριση Κωδικών Πρόσβασης
- ▲ Λήψη και Επαναφορά αντιγράφων ασφάλειας
- ▲ Διαχείριση Περιστατικών Ασφάλειας
- ▲ Απομακρυσμένη Εργασία
- ▲ Τακτικό έλεγχο ευπαθειών και εκτέλεση δοκιμών παρείσδυσης
- ▲ Φυσική ασφάλεια των πληροφοριακών υποδομών
- ▲ Εκπαίδευση τελικών χρηστών

Παράλληλα στην πληροφοριακή υποδομή του Ομίλου λειτουργούν εξειδικευμένα τεχνικά συστήματα και μηχανισμοί ασφάλειας, όπως:

- ▲ Τείχος προστασίας νέας γενιάς
- ▲ Σύστημα αποτροπής παρεισδύσεων
- ▲ Σύστημα προστασίας της πρόσβασης στο Διαδίκτυο
- ▲ Σύστημα προστασίας των σταθμών εργασίας από προηγμένο κακόβουλο λογισμικό
- ▲ Σύστημα προστασίας του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου
- ▲ Μηχανισμός ελέγχου πρόσβασης σε επίπεδο δικτύου
- ▲ Μηχανισμός εντοπισμού ευπαθειών πληροφοριακών συστημάτων
- ▲ Σύστημα συσχετισμού γεγονότων και εντοπισμού περιστατικών ασφάλειας

Τα τεχνικά συστήματα ασφάλειας παρακολουθούνται σε συνεχή βάση (24x7) μέσω εξειδικευμένης υπηρεσίας κυβερνοασφάλειας με σκοπό την ελαχιστοποίηση του χρόνου εντοπισμού και αντίδρασης σε περιστατικά ασφάλειας.

- δ)** Τα πληροφοριακά στοιχεία που απαιτούνται κατά το άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχεία γ', δ', στ', η' και θ' της Οδηγίας 2004/25/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Απριλίου 2004 (παράγραφος 1 δ' του άρ. 152 του Ν.4548/2018), αναφέρονται στην Επεξηγηματική Έκθεση, η οποία συμπεριλαμβάνεται στην Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της χρήσης

από 01.01.2019 έως 31.12.2019.

ε) Σύνθεση και τρόπος λειτουργίας των διοικητικών, διαχειριστικών και εποπτικών οργάνων και των επιτροπών τους

i. Λειτουργία και βασικές εξουσίες της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων

Η Γενική Συνέλευση των Μετόχων είναι το ανώτατο όργανο λήψης αποφάσεων της Εταιρείας και μπορεί να αποφασίζει για όλα τα σημαντικά θέματα της Εταιρείας, σύμφωνα με το νόμο και το Καταστατικό της. Η Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων διεξάγεται μια φορά το χρόνο, εντός της χρονικής προθεσμίας που ο Νόμος ορίζει, ήτοι το αργότερο έως τη 10η ημέρα του ένατου μήνα μετά τη λήξη της εταιρικής χρήσεως, προκειμένου, μεταξύ άλλων, να εγκρίνει τις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας και τη συνολική διαχείριση που έλαβε χώρα κατά την αντίστοιχη χρήση, να αποφασίσει περί της διανομής των κερδών και απαλλαγής των Ελεγκτών της Εταιρείας από κάθε ευθύνη.

Τουλάχιστον ο Πρόεδρος του Δ.Σ. της Εταιρείας, ο Διευθύνων Σύμβουλος ή ο Γενικός Διευθυντής αυτής, κατά περίπτωση, και οι Πρόεδροι των επιτροπών του Δ.Σ., καθώς και ο Εσωτερικός και ο Τακτικός Ελεγκτής πρέπει να παρίστανται στη Γενική Συνέλευση των Μετόχων, προκειμένου να παρέχουν πληροφόρηση και ενημέρωση επί θεμάτων της αρμοδιότητάς τους, που τίθενται προς συζήτηση και επί ερωτήσεων ή διευκρινίσεων που ζητούν οι μέτοχοι. Ο Πρόεδρος της Γενικής Συνέλευσης πρέπει να διαθέτει επαρκή χρόνο για την υποβολή ερωτήσεων από τους μετόχους.

Η λήψη των αποφάσεων γίνεται με τη διεξαγωγή ψηφοφορίας, προκειμένου να διασφαλίζεται η απρόσκοπτη αποτύπωση της άποψης όλων των μετόχων είτε παρευρίσκονται αυτοπροσώπως στη συνέλευση είτε ψηφίζουν μέσω εξουσιοδοτημένου αντιπροσώπου. Η Εταιρεία διαθέτει αποτελεσματικούς και ανέξοδους τρόπους ψηφοφορίας των μετόχων ή των αντιπροσώπων τους.

Οι συζητήσεις και οι αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης καταχωρούνται σε πρακτικά που υπογράφονται από τον Πρόεδρο και το Γραμματέα αυτής και τα οποία δύνανται να τηρούνται κατά το μηχανογραφικό σύστημα.

Περίληψη των πρακτικών/ανακοινώσεις των αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων, συμπεριλαμβανομένων και των αποτελεσμάτων της ψηφοφορίας για κάθε απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, πρέπει να είναι διαθέσιμη στον ιστότοπο της Εταιρείας μέσα σε πέντε (5) ημέρες από τη διεξαγωγή της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων, μεταφρασμένη και στην αγγλική.

ii. Συμμετοχή μετόχων στη Γενική Συνέλευση- Δικαιώματα μετόχων

Οι προϋποθέσεις και οι προθεσμίες για τη συμμετοχή των μετόχων στη Γενική Συνέλευση και την άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου καθορίζονται από την κείμενη νομοθεσία, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του Καταστατικού της Εταιρείας, εφόσον δεν προσκρούουν στους σχετικούς Νόμους, ήτοι από το άρθρο 124 του Ν. 4548/2018, σε συνδυασμό με το άρθρο 14 του Ν. 4569/2018.

Ειδικότερα:

- ▲ Στη Γενική Συνέλευση δικαιούται να συμμετέχει όποιο φυσικό ή νομικό πρόσωπο έχει τη μετοχική ιδιότητα κατά την έναρξη της πέμπτης (5ης) ημέρας πριν από την ημέρα της αρχικής συνεδρίασης της Γενικής Συνέλευσης (ημερομηνία καταγραφής).
- ▲ Σε περίπτωση εξ αναβολής ή επαναληπτικής συνεδρίασης Γενικής Συνέλευσης, ισχύουν οι προθεσμίες που ορίζονται από το νόμο (άρθρο 124 Ν. 4548/2018).
- ▲ Η απόδειξη της μετοχικής ιδιότητας γίνεται με κάθε νόμιμο μέσο και πάντως βάσει ενημέρωσης που λαμβάνει η Εταιρεία από το Ελληνικό Κεντρικό Αποθετήριο Τίτλων Α.Ε..

- ▲ Η νομιμοποίηση του μετόχου για τη συμμετοχή του στη Γενική Συνέλευση και την άσκηση όλων των σχετικών δικαιωμάτων δεν προϋποθέτει τη δέσμευση των μετοχών του ούτε την τήρηση άλλης ανάλογης διαδικασίας, η οποία να περιορίζει τη δυνατότητα πώλησης και μεταβίβασης αυτών κατά το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της ημερομηνίας καταγραφής και της ημερομηνίας συνεδρίασης της Γενικής Συνέλευσης.

Τα δικαιώματα των μετόχων είναι αναρτημένα στον ιστότοπο της Εταιρείας και συγκεκριμένα στο σύνδεσμο <https://ellaktor.com/informations/genikes-syneleuseis/>.

Η Εταιρεία, με μετοχές εισηγμένες στην Κύρια Αγορά του Χρηματιστηρίου Αθηνών, υποχρεούται να δημοσιεύει ανακοινώσεις, σε συμμόρφωση προς τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθμ. 596/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την κατάχρηση της αγοράς, τους ελληνικούς νόμους 4443/2016 και 3556/2007 που αφορούν σχετικά θέματα, τις αποφάσεις της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς αλλά και του Κανονισμού του Χρηματιστηρίου Αθηνών.

Η Εταιρεία διαθέτει Τμήμα Εξυπηρέτησης Μετόχων και Εταιρικών Ανακοινώσεων, το οποίο έχει την ευθύνη της άμεσης και ισότιμης πληροφόρησης των μετόχων, καθώς και της εξυπηρέτησής τους σχετικά με την άσκηση των δικαιωμάτων τους με βάση την ισχύουσα νομοθεσία και το καταστατικό της Εταιρείας. Ειδικότερα, το Τμήμα μεριμνά για την άμεση, ορθή και ισότιμη πληροφόρηση των μετόχων σχετικά με τα ακόλουθα:

- Διανομή μερισμάτων και δωρεάν μετοχών, πράξεις έκδοσης νέων μετοχών με καταβολή μετρητών, ανταλλαγή μετοχών, χρονική περίοδο άσκησης των σχετικών δικαιωμάτων προτίμησης ή μεταβολές στα αρχικά χρονικά περιθώρια (π.χ. επέκταση του χρόνου άσκησης των δικαιωμάτων).
- Παροχή πληροφοριών σχετικά με τις τακτικές ή έκτακτες γενικές συνελεύσεις και τις αποφάσεις που λαμβάνονται σε αυτές.
- Απόκτηση ιδίων μετοχών και διάθεσή τους, ή τυχόν ακύρωση αυτών, καθώς και προγράμματα διάθεσης μετοχών, ή δωρεάν διάθεσης μετοχών σε μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και στο προσωπικό της Εταιρείας.

Επίσης, το Τμήμα Εξυπηρέτησης Μετόχων και Εταιρικών Ανακοινώσεων έχει τις παρακάτω αρμοδιότητες:

- Επικοινωνία και ανταλλαγή στοιχείων και πληροφοριών με τα κατά περίπτωση κεντρικά αποθετήρια τίτλων και τους διαμεσολαβητές στο πλαίσιο ταυτοποίησης των μετόχων σύμφωνα με τις διατυπώσεις της ισχύουσας νομοθεσίας.
- Διενέργεια των απαραίτητων ανακοινώσεων για την ενημέρωση των μετόχων ή δικαιούχων άλλων κινητών αξιών της Εταιρείας, ως προς εταιρικά γεγονότα, σύμφωνα με τις προβλέψεις των διατάξεων του Ν.3556/2007 και του Ν.4548/2018.
- Συμμόρφωση της Εταιρείας με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 17 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014.

Όλες οι σχετικές δημοσιεύσεις/ακοινώσεις είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα του Χρηματιστηρίου Αθηνών αλλά και της Εταιρείας.

Τέλος, το Τμήμα Εξυπηρέτησης Μετόχων και Εταιρικών Ανακοινώσεων έχει την ευθύνη της παρακολούθησης και διαχείρισης των σχέσεων της Εταιρείας με τους μετόχους της και το επενδυτικό κοινό και μεριμνά, μεταξύ άλλων, για την έγκυρη και ισότιμη ενημέρωση των επενδυτών και των οικονομικών αναλυτών στην Ελλάδα και το εξωτερικό, με την επιφύλαξη των διατάξεων για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

iii. Σύνθεση και τρόπος λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας, τα μέλη του οποίου εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση, ασκεί την εν γένει διοίκηση και διαχείριση των εταιρικών υποθέσεων, σύμφωνα με το νόμο και το Καταστατικό της Εταιρείας, ως και την εκπροσώπηση της Εταιρείας, αποφασίζει επί παντός αφορώντος την Εταιρεία θέματος, με γνώμονα το συμφέρον της Εταιρείας και των μετόχων της. Ως ανώτατο διοικητικό όργανο, διαμορφώνει την στρατηγική της Εταιρείας, εποπτεύει και ελέγχει τη διαχείριση της περιουσίας της.

Το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζει ποια μέλη αυτού είναι εκτελεστικά και μη εκτελεστικά. Ο αριθμός των μη εκτελεστικών μελών του δεν μπορεί να είναι μικρότερος του 1/3 του συνολικού αριθμού των μελών του. Μεταξύ των μη εκτελεστικών μελών υπάρχουν ανεξάρτητα μέλη (τουλάχιστον δύο), τα οποία ορίζονται από τη Γενική Συνέλευση και πληρούν όλες τις προϋποθέσεις ανεξαρτησίας που ορίζει ο Ν.3016/2002 και ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Οι ρόλοι των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου προσδιορίζονται και τεκμηριώνονται με σαφήνεια στο Καταστατικό της Εταιρείας, στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, καθώς και σε άλλα επίσημα έγγραφα.

Τα εκτελεστικά μέλη συμμετέχουν ενεργά στην επιχειρηματική δραστηριότητα της Εταιρείας, ασχολούνται με τα καθημερινά θέματα διοίκησης και οφείλουν να λαμβάνουν αποφάσεις με γνώμονα το εταιρικό συμφέρον και κατόπιν επαρκούς, για τις συγκεκριμένες συνθήκες, πληροφόρησης. Στο πλαίσιο αυτό εξετάζουν και αξιολογούν με κριτικό πνεύμα τις προτάσεις, τις επεξηγήσεις και την πληροφόρηση που λαμβάνει το Διοικητικό Συμβούλιο, ενώ τα μη εκτελεστικά μέλη είναι επιφορτισμένα με την προαγωγή όλων των εταιρικών ζητημάτων. Επίσης, είναι υπεύθυνα για την εφαρμογή των στρατηγικών που καθορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο και τέλος ενημερώνουν εγγράφως το Διοικητικό Συμβούλιο, όταν αυτό απαιτείται για τους κινδύνους και τις εξελίξεις που τυχόν επηρεάζουν σημαντικά την Εταιρεία.

Τα μη εκτελεστικά μέλη, συμπεριλαμβανομένων των ανεξαρτήτων, παρέχουν στο Διοικητικό Συμβούλιο αμερόληπτες απόψεις και συμβουλές για τη λήψη των αποφάσεών του, εξασφαλίζοντας το συμφέρον της Εταιρείας και προστατεύοντας τους μετόχους της.

Συγκεκριμένα:

- α)** παρακολουθούν και εξετάζουν τη στρατηγική της Εταιρείας και την υλοποίησή της καθώς και την επίτευξη των στόχων της,
- β)** διασφαλίζουν την αποτελεσματική εποπτεία των εκτελεστικών μελών,
- γ)** ασκούν με υπευθυνότητα τα καθήκοντα που τους ανατίθενται από το Διοικητικό Συμβούλιο, όπως ενδεικτικά η συμμετοχή τους σε επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου, και
- δ)** παρακολουθούν, με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής Ελέγχου, την αποτελεσματικότητα του συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου, διασφάλισης ποιότητας και διαχείρισης κινδύνων της Εταιρείας.

Οι διακριτές αρμοδιότητες του Προέδρου του Δ.Σ. και του Διευθύνοντος Συμβούλου της Εταιρείας καθορίζονται ρητά από το Διοικητικό Συμβούλιο και αποτυπώνονται εγγράφως στο Καταστατικό της Εταιρείας και στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει όποτε απαιτείται από τις ανάγκες ή τις διατάξεις που διέπουν τη λειτουργία της Εταιρείας στην έδρα της Εταιρείας και δύναται επίσης να συνεδριάζει και δια τηλεδιασκέψεως, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Καταστατικό της και την κείμενη νομοθεσία.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου καθορίζει τα θέματα της ημερήσιας διάταξης και συγκαλεί σε συνεδρίαση τα μέλη. Τον Πρόεδρο, σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματός του, αναπληρώνει, κατά σειρά, ο Αντιπρόεδρος, τούτου ελλείποντος ή κωλυομένου, αναπληρώνει ο Διευθύνων Σύμβουλος, σε περίπτωση δε απουσίας ή κωλύματος και του τελευταίου το Διοικητικό Συμβούλιο ορίζει μέλος του ως αναπληρωτή του. Η υπόψη αναπλήρωση περιορίζεται, αποκλειστικώς και μόνο, στην ενάσκηση των εξουσιών του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου ως τοιούτου.

Το παρόν Διοικητικό Συμβούλιο εκλέχθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Εταιρείας στις 25 Ιουλίου 2018 (συγκροτήθηκε σε Σώμα κατά τη συνεδρίασή του την ίδια ημερομηνία), σύμφωνα με το Νόμο και το Καταστατικό της Εταιρείας, έχει πενταετή θητεία, με εκκίνηση την ημερομηνία εκλογής του και λήξη με την εκλογή του νέου Διοικητικού Συμβουλίου από την Τακτική Γενική Συνέλευση του έτους λήξεως της θητείας τους, μη δυνάμενη να παραταθεί πέραν των έξι (6) ετών.

Με την από 11 Ιουλίου 2019 απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της Εταιρείας, επανακαθορίστηκε η ιδιότητα του κ. Ιορδάνη Αϊβάζη, μέλους του Δ.Σ. από μη εκτελεστικό μέλος σε ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος. Κατόπιν τούτου το Διοικητικό Συμβούλιο ανασυγκροτήθηκε σε Σώμα κατά την συνεδρίασή του της 11ης Ιουλίου 2019 ως ακολούθως:

α/α	Όνοματεπώνυμο	Θέση
1.	Γεώργιος Προβόπουλος	Πρόεδρος του Δ.Σ., Μη Εκτελεστικό Μέλος
2.	Δημήτριος Καλλιτσάντσης	Αντιπρόεδρος του Δ.Σ., Μη Εκτελεστικό Μέλος
3.	Αναστάσιος Καλλιτσάντσης	Διευθύνων Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος
4.	Ιορδάνης Αϊβάζης *	Σύμβουλος, Ανεξάρτητο - Μη Εκτελεστικό Μέλος
5.	Παναγιώτης Δουμάνογλου	Σύμβουλος, Μη Εκτελεστικό Μέλος
6.	Μιχαήλ Κατούνας	Σύμβουλος, Ανεξάρτητο - Μη Εκτελεστικό Μέλος
7.	Κομνηνός - Αλέξιος Κομνηνός	Σύμβουλος, Ανεξάρτητο - Μη Εκτελεστικό Μέλος
8.	Δέσποινα - Μαγδαληνή Μαρκάκη	Σύμβουλος, Ανεξάρτητο - Μη Εκτελεστικό Μέλος
9.	Ελένη Παπακωνσταντίνου	Σύμβουλος, Ανεξάρτητο - Μη Εκτελεστικό Μέλος

* Ο κ. Ιορδάνης Αϊβάζης υπέβαλε την παραίτησή του στις 04.02.2020 και στις 27.02.2020 το Διοικητικό Συμβούλιο εξέλεξε νέο Ανεξάρτητο-Μη Εκτελεστικό Μέλος τον κ. Ιωάννη Πεχλιβανίδη, στη θέση του παραιτηθέντος, και κατά την ίδια ημερομηνία ανασυγκροτήθηκε σε Σώμα, ως ακολούθως:

α/α	Όνοματεπώνυμο	Θέση
1.	Γεώργιος Προβόπουλος	Πρόεδρος του Δ.Σ., Μη Εκτελεστικό Μέλος
2.	Δημήτριος Καλλιτσάντσης	Αντιπρόεδρος του Δ.Σ., Μη Εκτελεστικό Μέλος
3.	Αναστάσιος Καλλιτσάντσης	Διευθύνων Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος
4.	Παναγιώτης Δουμάνογλου	Σύμβουλος, Μη Εκτελεστικό Μέλος
5.	Μιχαήλ Κατούνας	Σύμβουλος, Ανεξάρτητο - Μη Εκτελεστικό Μέλος
6.	Κομνηνός - Αλέξιος Κομνηνός	Σύμβουλος, Ανεξάρτητο - Μη Εκτελεστικό Μέλος
7.	Δέσποινα - Μαγδαληνή Μαρκάκη	Σύμβουλος, Ανεξάρτητο - Μη Εκτελεστικό Μέλος
8.	Ελένη Παπακωνσταντίνου	Σύμβουλος, Ανεξάρτητο - Μη Εκτελεστικό Μέλος
9.	Ιωάννης Πεχλιβανίδης	Σύμβουλος, Ανεξάρτητο - Μη Εκτελεστικό Μέλος

Σημειώνεται ότι ο αριθμός των Ανεξάρτητων Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας, υπερέρχει του ελαχίστου που ορίζει ως όριο ο Ν. 3016/2002, ενδυναμώνοντας την Εταιρική Διακυβέρνηση της Εταιρείας.

Όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου κατέχουν ακαδημαϊκούς τίτλους σπουδών πανεπιστημιακού επιπέδου ελληνικών ή/και αλλοδαπών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, ορισμένοι δε εξ αυτών είναι κάτοχοι μεταπτυχιακών τίτλων σπουδών ή/και διδακτορικών με σπουδές σε διάφορους τομείς (Τεχνολογικό, Χρηματοοικονομικό, Νομικό κ.λπ.). Τα βιογραφικά σημειώματα των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου παρατίθενται στην ιστοσελίδα της Εταιρείας (www.ellaktor.com).

Το Διοικητικό Συμβούλιο, για ταχύτερη διεκπεραίωση των εταιρικών υποθέσεων και σύμφωνα με το Καταστατικό της Εταιρείας, διατηρεί το δικαίωμα να ορίζει ως ειδικούς εκπροσώπους της Εταιρείας για τη διενέργεια συγκεκριμένων κάθε φορά πράξεων, μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή υπαλλήλους της Εταιρείας ή τρίτα πρόσωπα, ορίζοντας την έκταση των εξουσιών που ανατίθενται.

Η Εταιρεία αξιολογεί τον τρόπο άσκησης των αρμοδιοτήτων και της λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου, με γνώμονα τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης. Η διαδικασία αξιολόγησης, κυρίως με γενική αρχή την τακτική αυτο-αξιολόγησης, περιλαμβάνει τον εντοπισμό των δυνατών σημείων αλλά και των αδυναμιών με σκοπό τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του Δ.Σ.

Πέραν των ανωτέρω το Διοικητικό Συμβούλιο μέσω της Έκθεσης Διαχείρισής του, η οποία εγκρίνεται από την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Εταιρείας, παρακολουθεί και επανεξετάζει την υλοποίηση των αποφάσεών του σε ετήσια βάση.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας συνεδριάζει κατά κανόνα μία με δύο φορές το μήνα και από τη 01.01.2019 και μέχρι την 31.12.2019 συνεδρίασε 21 φορές.

Περίοδος 01.01.2019-31.12.2019	Συμμετοχή στις συνεδριάσεις του Δ.Σ. (%)
Γεώργιος Προβόπουλος	100%
Δημήτριος Καλλιτσάντης	100%
Αναστάσιος Καλλιτσάντης	100%
Ιορδάνης Αϊβάζης	81%
Παναγιώτης Δουμάνογλου	81%
Μιχαήλ Κατούνας	100%
Κομνηνός - Αλέξιος Κομνηνός	86%
Δέσποινα - Μαγδαληνή Μαρκάκη	95%
Ελένη Παπακωνσταντίνου	100%

Αμοιβές μελών Διοικητικού Συμβουλίου - Πολιτική Αποδοχών του Διοικητικού Συμβουλίου

Το Διοικητικό Συμβούλιο, δυνάμει της από 14.06.2019 απόφασής του, ενέκρινε την προταθείσα από την Επιτροπή Ανάδειξης Υποψηφίων και Αμοιβών Πολιτική Αποδοχών (εφεξής η «Πολιτική») των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία και έγκρίθηκε από την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Εταιρείας στις 11.07.2019.

Η Πολιτική αφορά την αμοιβή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και στοχεύει στη διασφάλιση ότι η ΕΛΛΑΚΤΩΡ αμείβει το Διοικητικό της Συμβούλιο με βάση το βραχυπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο

επιχειρηματικό σχέδιο της Εταιρείας προκειμένου να αναγάγει τον Όμιλο ανάμεσα στους κορυφαίους ομίλους στον τομέα των κατασκευών, των υποδομών, των παραχωρήσεων, των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της διαχείρισης αποβλήτων.

Το επίπεδο των πάγιων αμοιβών τόσο για τα εκτελεστικά όσο και για τα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου καθορίζεται με βάση την καταβολή δίκαιων και εύλογων αποδοχών για το καλύτερο και καταλληλότερο άτομο για τη θέση, λαμβάνοντας υπόψη το επίπεδο ευθυνών, καθώς και τις γνώσεις και την εμπειρία που απαιτούνται προκειμένου να ανταποκριθεί στις προσδοκίες διασφαλίζοντας παράλληλα ότι η Εταιρεία καταβάλλει το άκρως απαραίτητο ποσό και υποστηρίζει πάντα τα μακροπρόθεσμα συμφέροντα και τη βιωσιμότητά της.

Η Πολιτική προβλέπει συμφωνίες κυμαινόμενων αμοιβών για τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου προκειμένου να ευθυγραμμίσει περαιτέρω τα συμφέροντα αυτών των μελών με εκείνα της Εταιρείας, καθώς οι προϋποθέσεις για την καταβολή τους βασίζονται στους δείκτες της μακροπρόθεσμης επιτυχίας και βιωσιμότητας της Εταιρείας.

Η Πολιτική Αποδοχών των εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου συνεισφέρει στην επιχειρηματική στρατηγική και τα μακροπρόθεσμα συμφέροντα και τη βιωσιμότητα της Εταιρείας:

- Παρέχοντας ένα δίκαιο και κατάλληλο επίπεδο σταθερής αμοιβής που δεν οδηγεί σε υπέρμετρη εξάρτηση από τις μεταβλητές αποδοχές και στην ανάληψη αδικαιολόγητου κινδύνου, ενθαρρύνοντας με αυτόν τον τρόπο τα εκτελεστικά μέλη να εστιάσουν στη δημιουργία βιώσιμης μακροπρόθεσμης αξίας.
- Εξισορροπώντας τις βραχυπρόθεσμες με τις μακροπρόθεσμες αμοιβές προκειμένου να διασφαλίζεται η επικέντρωση σε βραχυπρόθεσμους στόχους που θα οδηγήσουν μακροπρόθεσμα στη δημιουργία αξίας.
- Συμπεριλαμβάνοντας μακροπρόθεσμα κίνητρα όπου η ανταμοιβή παρέχεται σε μετοχές και βραχυπρόθεσμα κίνητρα με αναβαλλόμενη ανταμοιβή, ώστε τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου να συντάσσονται με τα συμφέροντα των μετόχων, καθώς και τη μακροπρόθεσμη απόδοση της Εταιρείας.
- Προσδοκώντας τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου να αποκτήσουν και να διατηρήσουν μετοχές στην Εταιρεία και με αυτόν τον τρόπο να συνταχθούν με τη μακροπρόθεσμη απόδοση και βιωσιμότητα της Εταιρείας και των μετόχων της.
- Απαιτώντας τα μέτρα απόδοσης οποιουδήποτε μακροπρόθεσμου κινήτρου να μετρώνται σε μακροπρόθεσμη βάση.

iv. Σύσταση και τρόπος λειτουργίας της Επιτροπής Ελέγχου

Η Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας, που συνήλθε την 25.07.2018, όρισε τα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου, σύμφωνα με το άρθρο 44 του Ν.4449/2017, ως εξής:

α/α	Όνοματεπώνυμο	Θέση
1.	Χαρίτων Κυριαζής	Πρόεδρος της Επιτροπής
2.	Κομνηνός-Αλέξιος Κομνηνός	Μέλος της Επιτροπής (Ανεξάρτητο - Μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ.)
3.	Ελένη Παπακωνσταντίνου	Μέλος της Επιτροπής (Ανεξάρτητο - Μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ.)

Επισημαίνεται ότι τα ανωτέρω στελέχη διαθέτουν αποδεδειγμένα επαρκή γνώση στον τομέα που δραστηριοποιείται η Εταιρεία, ενώ ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου, κ. Κυριαζής, όσο και τα μέλη της, κ. Κομνηνός και κα Παπακωνσταντίνου (Ανεξάρτητα Μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου) πληρούν τις προϋποθέσεις περί ανεξαρτησίας των διατάξεων του Ν.3016/2002. Επιπλέον, ο κ. Κυριαζής διαθέτει αποδεδειγμένα επαρκή γνώση στη λογιστική και ελεγκτική. Το βιογραφικό σημείωμα του κ. Κυριαζή παρατίθεται στην ιστοσελίδα της Εταιρείας και συγκεκριμένα στο σύνδεσμο (<https://ellaktor.com/epitropi-elegchoy/>).

Η Επιτροπή Ελέγχου είναι υπεύθυνη για την παρακολούθηση της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, της αποτελεσματικής λειτουργίας των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων, καθώς και για την εποπτεία και παρακολούθηση του τακτικού ελέγχου και των θεμάτων που αφορούν στην αντικειμενικότητα και ανεξαρτησία των νόμιμων ελεγκτών.

Η θητεία των μελών της παρούσας Επιτροπής Ελέγχου λήγει ταυτόχρονα με τη θητεία των μελών του παρόντος Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας.

Με την από 25.07.2018 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας, η Επιτροπή Ελέγχου επιφορτίστηκε και με τα θέματα και τις αρμοδιότητες της Επιτροπής Κανονιστικής Συμμόρφωσης και μετονομάστηκε σε Επιτροπή Ελέγχου και Κανονιστικής Συμμόρφωσης.

Με την από 22.02.2019 απόφαση του Δ.Σ. της Εταιρείας το σκέλος της Κανονιστικής Συμμόρφωσης αποσπάστηκε από την ως άνω Επιτροπή και συγκροτήθηκε η Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Βιώσιμης Ανάπτυξης.

Σκοπός της Επιτροπής Ελέγχου είναι να συνδράμει στην αποτελεσματική διακυβέρνηση της Εταιρείας και των θυγατρικών της που βρίσκονται υπό τον έλεγχό της (εφεξής θα αναφέρονται από κοινού για λόγους συντομίας «Όμιλος»), σύμφωνα με όσα ορίζει η νομοθεσία και ειδικότερα το άρθρο 44 του Ν.4449/2017 αναφορικά με τη διαδικασία χρηματοοικονομικής πληροφόρησης σε ατομικό και ενοποιημένο επίπεδο, την αποτελεσματικότητα των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και την εποπτεία του τακτικού ελέγχου.

Σύσταση, συγκρότηση και λειτουργία της Επιτροπής Ελέγχου

1. Η Επιτροπή Ελέγχου αποτελείται από τρία τουλάχιστον μέλη, τα οποία στην πλειονότητά τους πρέπει να είναι ανεξάρτητα κατά την έννοια των διατάξεων του Ν.3016/2002, όπως ισχύει, και αποτελεί είτε ανεξάρτητη επιτροπή, είτε επιτροπή του Διοικητικού Συμβουλίου. Ειδικότερα, η Επιτροπή Ελέγχου αποτελείται από μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και από μέλη που εκλέγονται από τη γενική συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας. Ως μέλη που εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων μπορούν να είναι τα ανεξάρτητα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή και πρόσωπα που δεν είναι μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, πληρούν όμως τις προϋποθέσεις περί ανεξαρτησίας των σχετικών διατάξεων του Ν.3016/2002, γεγονός που καταγράφεται αιτιολογημένα κατά την εκλογή τους.

2. Η θητεία των Μελών της Επιτροπής Ελέγχου διαρκεί μέχρι τη λήξη της θητείας του Διοικητικού Συμβουλίου, εκτός εάν άλλως αποφασιστεί με απόφαση της γενικής συνέλευσης.

3. Τα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου στο σύνολό τους διαθέτουν επαρκή γνώση στους τομείς στους οποίους δραστηριοποιείται η Εταιρεία και τουλάχιστον ένα μέλος της είναι ορκωτός ελεγκτής λογιστής σε αναστολή ή συνταξιούχος ή διαθέτει αποδεδειγμένα επαρκή γνώση στην ελεγκτική και λογιστική. Η αξιολόγηση των υποψηφίων μελών της Ελεγκτικής Επιτροπής διενεργείται από το Διοικητικό Συμβούλιο, κατόπιν υποβολής πρότασης της επιτροπής ανάδειξης υποψηφιοτήτων, εφόσον υφίσταται.

4. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου ορίζεται από τα μέλη της ή εκλέγεται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Εταιρείας και είναι υποχρεωτικά ανεξάρτητος από την Εταιρεία κατά την έννοια των διατάξεων του Ν.3016/2002, όπως ισχύει.

5. Η Επιτροπή Ελέγχου για την υλοποίηση του έργου της συνεδριάζει σε τακτά χρονικά διαστήματα, ήτοι τουλάχιστον τέσσερις (4) φορές ετησίως, και εκτάκτως όποτε απαιτηθεί. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου συγκαλεί τα μέλη της με έγγραφη πρόσκληση, που μπορεί να αποστέλλεται με email, τουλάχιστον δύο (2) εργάσιμες ημέρες πριν τη συνεδρίαση και περιλαμβάνει τα θέματα της ημερησίας διάταξης, καθώς και την ημερομηνία, την ώρα και τον τόπο της συνεδρίασης. Η Επιτροπή Ελέγχου μπορεί να συνεδριάζει και χωρίς προηγούμενη πρόσκληση του Προέδρου της, εφόσον παρίστανται όλα τα μέλη της. Η Επιτροπή Ελέγχου δύναται να συνεδριάζει έγκυρα και με τηλεδιάσκεψη. Η κατάρτιση και υπογραφή πρακτικού από όλα τα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου ισοδυναμεί με συνεδρίαση και απόφαση ακόμη και αν δεν έχει προηγηθεί συνεδρίαση.

Αρμοδιότητες της Επιτροπής Ελέγχου

Με την επιφύλαξη της ευθύνης των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας, η Επιτροπή Ελέγχου σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 44 του Ν.4449/2017, όπως ισχύει, έχει τις εξής αρμοδιότητες:

1. Η Επιτροπή Ελέγχου παρακολουθεί τη διαδικασία και τη διενέργεια του υποχρεωτικού ελέγχου των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας και του Ομίλου. Στο πλαίσιο αυτό ενημερώνει το Διοικητικό συμβούλιο υποβάλλοντας σχετική αναφορά για τα θέματα που προέκυψαν από τη διενέργεια του υποχρεωτικού ελέγχου επεξηγώντας αναλυτικά: **α)** Τη συμβολή του υποχρεωτικού ελέγχου στην ποιότητα και ακεραιότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, δηλαδή στην ακρίβεια, πληρότητα και ορθότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών γνωστοποιήσεων, που εγκρίνει το Διοικητικό συμβούλιο και δημοσιοποιείται και **β)** Τον ρόλο της Επιτροπής Ελέγχου στην υπό (α) ανωτέρω διαδικασία, δηλαδή καταγραφή των ενεργειών που προέβη η Επιτροπή Ελέγχου κατά τη διαδικασία διεξαγωγής του υποχρεωτικού ελέγχου. Στο πλαίσιο της ανωτέρω ενημέρωσης του Διοικητικού συμβουλίου η Επιτροπή Ελέγχου λαμβάνει υπόψη της το περιεχόμενο της συμπληρωματικής έκθεσης, την οποία ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής της υποβάλει και η οποία περιέχει τα αποτελέσματα του υποχρεωτικού ελέγχου που διενεργήθηκε και πληροί τουλάχιστον τις συγκεκριμένες απαιτήσεις σύμφωνα με το άρθρο 11 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 537/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014.

2. Η Επιτροπή Ελέγχου είναι αρμόδια να παρακολουθεί, εξετάζει και αξιολογεί τη διαδικασία σύνταξης της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, δηλαδή τους μηχανισμούς και τα συστήματα παραγωγής, τη ροή και τη διάχυση των χρηματοοικονομικών πληροφοριών που παράγουν οι εμπλεκόμενες οργανωτικές μονάδες της Εταιρείας και του Ομίλου. Στις παραπάνω ενέργειες της Επιτροπής περιλαμβάνεται και η λοιπή πληροφόρηση που δημοσιοποιείται με οποιοδήποτε τρόπο (π.χ. χρηματιστηριακές ανακοινώσεις, δελτία τύπου) σε σχέση με τις χρηματοοικονομικές πληροφορίες. Η Επιτροπή Ελέγχου ενημερώνει σχετικά το Διοικητικό Συμβούλιο για τις διαπιστώσεις της και υποβάλει προτάσεις βελτίωσης της διαδικασίας, αν το κρίνει αναγκαίο.

3. Η Επιτροπή Ελέγχου παρακολουθεί εξετάζει και αξιολογεί την αποτελεσματικότητα του συνόλου των πολιτικών, διαδικασιών και δικλίδων ασφαλείας της Εταιρείας και του Ομίλου, αναφορικά αφενός με το σύστημα του εσωτερικού ελέγχου και αφετέρου με την εκτίμηση και τη διαχείριση κινδύνων, σε σχέση με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Περαιτέρω, παρακολουθεί και επιθεωρεί την ορθή λειτουργία της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου της Εταιρείας και των υπόχρεων θυγατρικών της, σύμφωνα με τα επαγγελματικά πρότυπα καθώς και το ισχύον νομικό και κανονιστικό πλαίσιο και αξιολογεί το έργο, την επάρκεια και την αποτελεσματικότητά της, χωρίς ωστόσο να επηρεάζει την ανεξαρτησία της. Επίσης, η Επιτροπή Ελέγχου επισκοπεί τη δημοσιοποιηθείσα πληροφόρηση ως

προς τον εσωτερικό έλεγχο και τους κυριότερους κινδύνους και αβεβαιότητες της Εταιρείας και του Ομίλου, σε σχέση με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Σε κάθε περίπτωση, η Επιτροπή υποβάλλει στο Διοικητικό Συμβούλιο τις διαπιστώσεις της, καθώς και τυχόν προτάσεις βελτίωσης.

4. Παρακολουθεί τον υποχρεωτικό έλεγχο των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας και του Ομίλου και ιδίως την απόδοσή του, λαμβάνοντας υπόψη οποιαδήποτε πορίσματα και συμπεράσματα της αρμόδιας αρχής σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 26 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

Συγκεκριμένα, η Επιτροπή Ελέγχου:

- Ενημερώνεται για τη διαδικασία και το χρονοδιάγραμμα σύνταξης της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης από τη Διοίκηση.
- Ενημερώνεται επίσης από τον Ορκωτό Ελεγκτή Λογιστή επί του ετήσιου προγράμματος υποχρεωτικού ελέγχου πριν από την εφαρμογή του, προβαίνει σε αξιολόγησή του και βεβαιώνεται ότι το ετήσιο πρόγραμμα υποχρεωτικού ελέγχου θα καλύψει τα σημαντικότερα πεδία ελέγχου, λαμβάνοντας υπόψη τους κύριους τομείς επιχειρηματικού και χρηματοοικονομικού κινδύνου της εταιρείας και του Ομίλου. Περαιτέρω, η Επιτροπή Ελέγχου υποβάλλει προτάσεις και για λοιπά σημαντικά θέματα, όταν το κρίνει σκόπιμο.
- Για την υλοποίηση των παραπάνω, πραγματοποιεί συναντήσεις με τη διοίκηση/ αρμόδια διευθυντικά στελέχη κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας των οικονομικών εκθέσεων καθώς επίσης και με τον Ορκωτό Ελεγκτή λογιστή της Εταιρείας και του Ομίλου κατά το στάδιο προγραμματισμού του ελέγχου, κατά τη διάρκεια εκτέλεσής του και κατά το στάδιο προετοιμασίας των εκθέσεων ελέγχου.
- Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, πρέπει να λάβει υπόψη της και να εξετάσει τα πιο σημαντικά ζητήματα και τους κινδύνους που ενδέχεται να έχουν επίδραση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας και του Ομίλου, καθώς και στις σημαντικές κρίσεις και εκτιμήσεις της διοίκησης κατά την σύνταξή τους.

Κατωτέρω, αναφέρονται ενδεικτικά θέματα που αναμένεται να έχουν εξετασθεί και αξιολογηθεί διεξοδικά από την Επιτροπή Ελέγχου στο βαθμό που είναι σημαντικά για την Εταιρεία, και τον Όμιλο, αναφέροντας συγκεκριμένες ενέργειες επ' αυτών στην ενημέρωσή της προς το Διοικητικό Συμβούλιο:

- Αξιολόγηση της χρήσης της παραδοχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας.
- Σημαντικές κρίσεις, παραδοχές και εκτιμήσεις κατά την σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.
- Αποτίμηση περιουσιακών στοιχείων σε εύλογη αξία.
- Αξιολόγηση ανακτησιμότητας περιουσιακών στοιχείων.
- Λογιστική αντιμετώπιση εξαγορών.
- Επάρκεια γνωστοποιήσεων για τους σημαντικούς κινδύνους που αντιμετωπίζει η Εταιρεία.
- Σημαντικές συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη.
- Σημαντικές ασυνήθεις συναλλαγές.

Συναφώς εφίσταται η προσοχή στην έγκαιρη και ουσιαστική επικοινωνία της Επιτροπής Ελέγχου με τον Ορκωτό Ελεγκτή Λογιστή ενόψει της σύνταξης της έκθεσης ελέγχου και της συμπληρωματικής έκθεσης του τελευταίου προς την Επιτροπή Ελέγχου.

Επιπλέον, η Επιτροπή Ελέγχου επισκοπεί τις οικονομικές εκθέσεις της Εταιρείας και του Ομίλου, πριν την έγκρισή τους από το Διοικητικό Συμβούλιο, προκειμένου να αξιολογήσει την πληρότητα και τη συνέπεια αυτών σε σχέση με την πληροφόρηση που έχει τεθεί υπόψη της καθώς και με τις λογιστικές αρχές που εφαρμόζει η Εταιρεία και ενημερώνει σχετικά το Διοικητικό Συμβούλιο.

- 5.** Η Επιτροπή Ελέγχου επισκοπεί και παρακολουθεί την ανεξαρτησία των ορκωτών ελεγκτών λογιστών ή των ελεγκτικών εταιρειών σύμφωνα με τα άρθρα 21, 22, 23, 26 και 27 καθώς και σύμφωνα με το άρθρο 6 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 537/2014 και ιδίως την καταλληλότητα της παροχής μη ελεγκτικών υπηρεσιών στην Εταιρεία, αλλά και στον Όμιλο, σύμφωνα με το άρθρο 5 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 537/2014.
- 6.** Η Επιτροπή Ελέγχου είναι υπεύθυνη για τη διαδικασία επιλογής ορκωτών ελεγκτών λογιστών ή ελεγκτικών εταιρειών της Εταιρείας και του Ομίλου και προτείνει τους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή τις ελεγκτικές εταιρείες που θα διοριστούν σύμφωνα με το άρθρο 16 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 537/2014, εκτός εάν εφαρμόζεται η παράγραφος 8 του άρθρου 16 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 537/2014.
- 7.** Η Επιτροπή Ελέγχου αξιολογεί την επάρκεια, τη στελέχωση και την οργανωτική δομή της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου της Εταιρείας και των υπόχρεων θυγατρικών της και εντοπίζει τυχόν αδυναμίες της. Εφόσον κριθεί σκόπιμο, η Επιτροπή Ελέγχου υποβάλλει προτάσεις προς το Διοικητικό Συμβούλιο, ώστε η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου να διαθέτει τα απαραίτητα μέσα, να είναι επαρκώς στελεχωμένη με δυναμικό με επαρκείς γνώσεις, εμπειρία και εκπαίδευση, να μην υπάρχουν περιορισμοί στο έργο της και να έχει την προβλεπόμενη ανεξαρτησία. Επίσης, η Επιτροπή Ελέγχου ενημερώνεται επί του ετήσιου προγράμματος ελέγχων της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου της Εταιρείας και των υπόχρεων θυγατρικών της πριν από την εφαρμογή του και προβαίνει σε αξιολόγησή του, λαμβάνοντας υπόψη τους κύριους τομείς επιχειρηματικού και χρηματοοικονομικού κινδύνου καθώς και τα αποτελέσματα των προηγούμενων ελέγχων. Στο πλαίσιο της εν λόγω ενημέρωσης, η Επιτροπή Ελέγχου εξετάζει ότι το ετήσιο πρόγραμμα ελέγχων (σε συνδυασμό με τυχόν μεσοπρόθεσμα αντίστοιχα προγράμματα) καλύπτει τα σημαντικότερα πεδία ελέγχου και συστήματα που άπτονται της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης. Η Επιτροπή Ελέγχου έχει τακτικές συναντήσεις με τον επικεφαλής της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου της Εταιρείας και των υπόχρεων θυγατρικών της, για τη συζήτηση θεμάτων της αρμοδιότητάς του, καθώς και προβλημάτων που, ενδεχομένως, προκύπτουν από τους εσωτερικούς ελέγχους. Επιπλέον, η Επιτροπή Ελέγχου λαμβάνει γνώση του έργου της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου της Εταιρείας και των υπόχρεων θυγατρικών της, συμπεριλαμβανομένων και των εκθέσεων της (τακτικών και έκτακτων), και παρακολουθεί την ενημέρωση του Διοικητικού Συμβουλίου με το περιεχόμενο αυτών, όσον αφορά τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση της Εταιρείας.
- 8.** Η Επιτροπή Ελέγχου επισκοπεί τη διαχείριση των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων της Εταιρείας και του Ομίλου, καθώς και την περιοδική αναθεώρησή τους. Στο πλαίσιο αυτό η Επιτροπή Ελέγχου αξιολογεί τις μεθόδους που χρησιμοποιεί η Εταιρεία και ο Όμιλος για τον εντοπισμό και την παρακολούθηση των κινδύνων, την αντιμετώπιση των κυριότερων από αυτούς μέσω του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου καθώς και τη γνωστοποίησή τους στις δημοσιοποιημένες χρηματοοικονομικές πληροφορίες με ορθό τρόπο.
- 9.** Για τα αποτελέσματα όλων των παραπάνω ενεργειών, η Επιτροπή Ελέγχου ενημερώνει το Διοικητικό Συμβούλιο για τις διαπιστώσεις της και υποβάλλει προτάσεις εφαρμογής διορθωτικών ενεργειών, εφόσον κριθεί σκόπιμο.

Τήρηση Κώδικα Δεοντολογίας

Η Επιτροπή Ελέγχου υποχρεούται να συμμορφώνεται με τις επιταγές της νομοθεσίας, του καταστατικού της Εταιρείας, του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας της Εταιρείας και των αποφάσεων των οργάνων της. Επίσης, δεσμεύεται από τον Κώδικα Δεοντολογίας και το Πρόγραμμα Ηθικής και Κανονιστικής Συμμόρφωσης του Ομίλου, όπως αμφότερα έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας και βρίσκονται σε ισχύ.

Αξιολόγηση

Η Επιτροπή Ελέγχου κάθε δύο (2) χρόνια, ή και νωρίτερα αν κριθεί σκόπιμο, αξιολογεί την απόδοσή της

και την επάρκεια του ισχύοντος Κανονισμού Λειτουργίας της και υποβάλει στο Διοικητικό Συμβούλιο σχετικές προτάσεις βελτίωσης.

v. Η Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Βιώσιμης Ανάπτυξης

Η Εταιρεία, υλοποιώντας τις αποφάσεις της από 24 Ιουνίου 2016 Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της, εκπόνησε Κώδικα Δεοντολογίας, στον οποίον ενσωματώνονται όλες οι αρχές και οι αξίες που θα πρέπει να διέπουν τη συμπεριφορά των εργαζομένων του Ομίλου ΕΛΛΑΚΤΩΡ, σε όλες των τις δραστηριότητες, ανεξαρτήτως τομέα και ιεραρχίας. Ο εν λόγω Κώδικας εγκρίθηκε από το Δ.Σ. της Εταιρείας κατά τη συνεδρίασή του της 29.07.2016, ενώ έχει εγκριθεί επίσης και από όλες τις εταιρείες του Ομίλου.

Ταυτόχρονα, εκπονήθηκε και το Πρόγραμμα Ηθικής και Κανονιστικής Συμμόρφωσης του Ομίλου, το οποίο ενσωματώνει τη διαδικασία υλοποίησης του Κώδικα Δεοντολογίας, με απώτατο στόχο την προστασία της Εταιρείας και του Ομίλου της απέναντι σε κινδύνους ηθικής και κανονιστικής συμμόρφωσης. Το άνω Πρόγραμμα εγκρίθηκε από το Δ.Σ. της Εταιρείας κατά τη συνεδρίασή του της 20.12.2016 ενώ έχει εγκριθεί ήδη από όλες τις θυγατρικές του Ομίλου.

Έτσι, με βασικούς στόχους τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με το θεσμικό και εποπτικό πλαίσιο, τους κανονισμούς και τις πολιτικές, τη μέτρηση και ελαχιστοποίηση του κινδύνου κανονιστικής συμμόρφωσης και την αντιμετώπιση των επιπτώσεων από τη μη συμμόρφωση στο θεσμικό και εποπτικό πλαίσιο, συστάθηκε αρμόδια για τα θέματα επιτροπή, ως κατωτέρω:

Με την από 25.07.2018 απόφαση του Δ.Σ. της Εταιρείας η Επιτροπή Ελέγχου επιφορτίστηκε με θέματα Κανονιστικής Συμμόρφωσης και μετονομάστηκε σε Επιτροπή Ελέγχου και Κανονιστικής Συμμόρφωσης. Με την από 22.02.2019 απόφαση του Δ.Σ. της Εταιρείας το σκέλος της Κανονιστικής Συμμόρφωσης αποσπάστηκε από την ως άνω Επιτροπή, και συγκροτήθηκε η Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Βιώσιμης Ανάπτυξης με τη σύνθεση που αναφέρεται κατωτέρω:

α/α	Όνοματεπώνυμο	Θέση
1.	Γεώργιος Προβόπουλος	Πρόεδρος της Επιτροπής (Πρόεδρος του Δ.Σ., Μη Εκτελεστικό Μέλος)
2.	Κομνηνός - Αλέξιος Κομνηνός	Μέλος της Επιτροπής (Ανεξάρτητο - Μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ.)
3.	Ελένη Παπακωνσταντίνου	Μέλος της Επιτροπής (Ανεξάρτητο - Μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ.)

Στο πλαίσιο των εργασιών της η Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Βιώσιμης Ανάπτυξης προχώρησε στην εκπόνηση των εξής πολιτικών, οι οποίες έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο και έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Εταιρείας (www.ellaktor.com):

— Πολιτική Διαχείρισης Αναφορών και Καταγγελιών

Ένα από τα κανάλια επικοινωνίας για την αναφορά περιστατικών είναι η ηλεκτρονική πλατφόρμα integrity.ellaktor.com, μέσω της οποίας οποιοσδήποτε (εργαζόμενος του Ομίλου ή τρίτος) παρατηρεί συμπεριφορές που διακινδυνεύουν την ακεραιότητα του Ομίλου μπορεί να τα καταγγείλει μέσω μίας απόλυτα εμπιστευτικής διαδικασίας, η οποία διασφαλίζει την ανωνυμία του.

— Πολιτική κατά της Δωροδοκίας

Αν και οι βασικές αρχές κατά της δωροδοκίας εμπεριέχονται στον Κώδικα Δεοντολογίας, ο Όμιλος ΕΛΛΑΚΤΩΡ, καταδεικνύοντας τη δέσμευσή του για μηδενική ανοχή σε φαινόμενα διαφθοράς και δωροδοκίας, προχώρησε στην υιοθέτηση διακριτής Πολιτικής κατά της Δωροδοκίας με σαφείς οδηγίες και κατευθύνσεις.

Σε ό,τι αφορά τα θέματα Βιώσιμης Ανάπτυξης, αναλυτική αναφορά γίνεται στην υποενότητα *IV. Μη Χρηματοοικονομικά Στοιχεία, της ενότητας Β.Ι. Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε.*

v. Επιτροπή Ανάδειξης Υποψηφίων και Αμοιβών

Με την από 25.07.2018 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου συστάθηκε η Επιτροπή Ανάδειξης Υποψηφίων, η οποία είχε την ευθύνη της διαδικασίας αναζήτησης υποψηφίων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, με αντικειμενικά κριτήρια και λαμβάνοντας υπόψιν τα πλεονεκτήματα της πολυμορφίας και την υποβολή των σχετικών εισηγήσεων προς το Διοικητικό Συμβούλιο.

Η σύνθεση της Επιτροπής Ανάδειξης Υποψηφίων, κατά τη σύστασή της στις 25.07.2018, είχε ως εξής:

α/α	Όνοματεπώνυμο	Θέση
1.	Ιορδάνης Αϊβάζης	Πρόεδρος της Επιτροπής (Μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ.)
2.	Μιχαήλ Κατούνας	Μέλος της Επιτροπής (Ανεξάρτητο - Μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ.)
3.	Ελένη Παπακωνσταντίνου	Μέλος της Επιτροπής (Ανεξάρτητο - Μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ.)

Με την από 25.07.2018 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, συστάθηκε, επίσης, η Επιτροπή Αμοιβών, η οποία είχε ως έργο της την εισήγηση Πολιτικής Αποδοχών, καθώς και την εισήγηση καθορισμού αμοιβών των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, όπως ο νόμος ορίζει.

Η σύνθεση της Επιτροπής Αμοιβών, κατά την σύστασή της στις 25.07.2018, είχε ως εξής:

α/α	Όνοματεπώνυμο	Θέση
1.	Ιορδάνης Αϊβάζης	Πρόεδρος της Επιτροπής (Μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ.)
2.	Κομνηνός - Αλέξιος Κομνηνός	Μέλος της Επιτροπής (Ανεξάρτητο - Μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ.)
3.	Δέσποινα - Μαγδαληνή Μαρκάκη	Μέλος της Επιτροπής (Ανεξάρτητο - Μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ.)

Με την από 22.02.2019 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου οι δύο Επιτροπές συγχωνεύθηκαν σε μία, με την ονομασία **Επιτροπή Ανάδειξης Υποψηφίων και Αμοιβών** και με την εξής σύνθεση:

α/α	Όνοματεπώνυμο	Θέση
1.	Ιορδάνης Αϊβάζης*	Πρόεδρος της Επιτροπής (Μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ.)
2.	Μιχαήλ Κατούνας	Μέλος της Επιτροπής (Ανεξάρτητο - Μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ.)
3.	Δέσποινα - Μαγδαληνή Μαρκάκη	Μέλος της Επιτροπής (Ανεξάρτητο - Μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ.)

* Ο κ. Ιορδάνης Αϊβάζης υπέβαλε την παραίτησή του στις 04.02.2020 από το Διοικητικό Συμβούλιο και την Επιτροπή Ανάδειξης Υποψηφίων και Αμοιβών. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου στις 27.02.2020 το νέο μέλος της εν λόγω Επιτροπής είναι ο κ. Κομνηνός – Αλέξιος Κομνηνός.

Η εν λόγω Επιτροπή είναι αρμόδια για την εφαρμογή της Πολιτικής Αποδοχών της Εταιρείας, για την τακτική αναθεώρησή της, σύμφωνα με τις τάσεις που επικρατούν στην αγορά σχετικά με το επίπεδο των αμοιβών και της διαχείρισης των ανθρώπινων πόρων (αναλυτικά ε) *iii* *Σύνθεση και τρόπος λειτουργίας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου*). Παράλληλα, εφ' όσον παρίσταται ανάγκη εντοπίζει και προτείνει στο Διοικητικό Συμβούλιο, πρόσωπα κατάλληλα για την απόκτηση της ιδιότητας του μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου.

Ο πίνακας που παρατίθεται, παρουσιάζει τον αριθμό των συνεδριάσεων των Επιτροπών και τα ποσοστά συμμετοχής των μελών τους από 01.01.2019 έως 31.12.2019:

Όνοματεπώνυμο	Επιτροπή Ανάδειξης Υποψηφίων & Αμοιβών (4)	Επιτροπή Ελέγχου (7)	Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Βιώσιμης Ανάπτυξης (5)
Γεώργιος Προβόπουλος	-	-	100%
Ιορδάνης Αϊβάζης	100%	-	-
Μιχαήλ Κατούνας	100%	-	-
Κομνηνός – Αλέξιος Κομνηνός	-	86%	100%
Δέσποινα – Μαγδαληνή Μαρκάκη	100%	-	-
Ελένη Παπακωνσταντίνου	-	100%	100%
Χαρίτων Κυριαζής		100%	

στ) Περιγραφή της πολιτικής σχετικά με την πολυμορφία που εφαρμόζεται για τα διοικητικά, διαχειριστικά και εποπτικά όργανα της Εταιρείας

Αν και επί του παρόντος δεν υφίσταται αυτοτελής Πολιτική Πολυμορφίας για τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, το Διοικητικό Συμβούλιο με τη απόφασή του για τη σύσταση της Επιτροπής Αμοιβών και Ανάδειξης Υποψηφίων, έχει καθορίσει μεταξύ των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής τον καθορισμό κριτηρίων επιλογής των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου με γνώμονα την ποικιλομορφία. Η ίδια πολιτική πολυμορφίας και ισότητας εφαρμόζεται και για τα διοικητικά, διαχειριστικά και εποπτικά όργανα της Εταιρείας.

Επίσης, ο Όμιλος τηρεί σε όλα τα επίπεδα το ισχύον θεσμικό πλαίσιο για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης και παρέχει ίσες ευκαιρίες σε όλους τους εργαζομένους και τους υποψηφίους και αποφεύγει τις κάθε είδους διακρίσεις. Εφαρμόζονται διαδικασίες και υφίστανται δομές που έχουν διαμορφώσει ένα εργασιακό περιβάλλον μέσα στο οποίο Διοίκηση και Εργαζόμενοι αξιολογούνται και κρίνονται από την εκπαίδευση και το επαγγελματικό ιστορικό τους, τη γνώση του αντικειμένου της Εταιρείας και τις ηγετικές ικανότητες, την πείρα, την αποδοτικότητα και τη δημιουργικότητα.

Επιδιώκεται, μέγιστη πολυμορφία στο Διοικητικό Συμβούλιο και στα εποπτικά όργανα της εταιρείας, συμπεριλαμβανομένης της ισορροπίας μεταξύ των φύλων, καθώς και πλουραλισμός δεξιοτήτων, απόψεων, ικανοτήτων, γνώσεων, προσόντων και εμπειρίας, που να ανταποκρίνονται στους εταιρικούς στόχους.

Το εύρος των δραστηριοτήτων του Ομίλου απαιτεί τη συμβολή και συνδυασμό ικανοτήτων, δεξιοτήτων, επαγγελματικών-γνωσιακών εμπειριών και προσωπικοτήτων πολλών και με διαφορετικά χαρακτηριστικά ανθρώπων, σε όλα τα επίπεδα, ως εκ τούτου στον Όμιλο η πολυμορφία εφαρμόζεται ουσιαστικά στην πράξη.

Με στόχο την επίτευξη μιας βιώσιμης και ισόρροπης ανάπτυξης και με βασική αρχή ότι για τις θέσεις των διοικητικών, διαχειριστικών και εποπτικών οργάνων και τις θέσεις ευθύνης, ουσιαστικά κριτήρια αποτελούν τα αντικειμενικά προσόντα και οι ικανότητες, ο Όμιλος θεωρεί ότι η εφαρμοζόμενη πολυμορφία, συμπεριλαμβανομένης της ισορροπίας μεταξύ των φύλων, που όμως δεν προσεγγίζεται με βάση την αρχή της υποχρεωτικής ποσόστωσης, αλλά με βάση την αντικειμενικότητα και χωρίς να είναι αυτοσκοπός, αποτελεί βασικό στοιχείο για την επίτευξη των στρατηγικών του στόχων και τη διατήρηση της ανάπτυξής του, προσθέτει αξία, αυξάνει τη δεξαμενή ικανοτήτων, εμπειρίας και οπτικής που ο Όμιλος διαθέτει για τις υψηλότερες θέσεις του, καθώς και την ανταγωνιστικότητα, την παραγωγικότητα και την καινοτομία του, ώστε σε ένα δομικά μεταβαλλόμενο περιβάλλον, να βελτιώνει αποτελεσματικά και αξιόπιστα την παροχή των κεντρικών υπηρεσιών για την εύρυθμη και απρόσκοπτη λειτουργία του.

Ως αποτέλεσμα, το εργασιακό περιβάλλον ευνοεί, την εφαρμογή των διεθνών πρακτικών σεβασμού στην ανθρώπινη προσωπικότητα, χωρίς διακρίσεις και προκαταλήψεις.

Σημειώνεται ότι το 22% του ισχύοντος Διοικητικού Συμβουλίου απαρτίζεται από γυναίκες. Ως προς την ηλικία των μελών του υπάρχει αξιοσημείωτη διακύμανση από τα 39 έτη έως τα 70 έτη ηλικίας, με μέσο όρο ηλικίας των μελών του τα 59 έτη.

Παρατίθεται πίνακας όπου παρουσιάζεται η πολυμορφία, καθώς και η εμπειρία και δεξιότητες του ισχύοντος Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας:

Όνοματεπώνυμο	Ρόλος	Ανεξαρτησία	Πολυμορφία			Εμπειρία & Δεξιότητες							
			Φύλο	Ηλικία	Βιώσιμη Ανάπτυξη	Διεθνής Εμπειρία	Σχετικοί Τομείς	Οικονομικά	Διακυβέρνηση	Νομικά	Μετασχηματισμοί	Αναδιάρθρωση	Εμπειρία Συμβουλίων
Γεώργιος Προβόπουλος	Πρόεδρος		A	70	✓	✓		✓	✓		✓	✓	✓
Αναστάσιος Καλλιτσάντσης	Δ/νον Σύμβουλος		A	67	✓		✓						✓
Δημήτριος Καλλιτσάντσης	Αντιπρόεδρος		A	69		✓	✓						✓
Κομηνός-Αλέξιος Κομηνός	Μη Εκτελ. Μέλος	✓	A	55		✓		✓			✓	✓	✓
Παναγιώτης Δουμάνογλου	Μη Εκτελ. Μέλος		A	58				✓	✓		✓	✓	✓
Ειρήνη Παπακωνσταντίνου	Μη Εκτελ. Μέλος	✓	Θ	62					✓	✓	✓		✓
Μιχαήλ Κατούνας	Μη Εκτελ. Μέλος	✓	A	46		✓		✓	✓		✓	✓	✓
Ιωάννης Πετρίδης	Μη Εκτελ. Μέλος	✓	A	67		✓		✓	✓			✓	✓
Δέσποινα Μαγδαληνή Μαρκάκη	Μη Εκτελ. Μέλος	✓	Θ	39		✓	✓		✓	✓		✓	

Κηφισιά, 28 Απριλίου 2020

ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Π. ΚΑΛΛΙΤΣΑΝΤΣΗΣ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε.

ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε. (Εταιρεία ή/και Όμιλος), οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση οικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2019, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις αποτελεσμάτων, συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και τις σημειώσεις επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων που περιλαμβάνουν και περίληψη των σημαντικών λογιστικών πολιτικών.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την εταιρική και ενοποιημένη χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας και του Ομίλου κατά την 31η Δεκεμβρίου 2019, την εταιρική και ενοποιημένη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις εταιρικές και ενοποιημένες ταμειακές τους ροές, για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και συνάδουν με τις κανονιστικές απαιτήσεις του Ν. 4548/2018.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ), που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στο τμήμα της έκθεσής μας «Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων».

Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Ανεξαρτησία του Ελεγκτή

Καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας έχουμε παραμείνει ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και τον Όμιλο, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών (Κώδικας ΣΔΠΔΕ) που έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, καθώς και τις απαιτήσεις δεοντολογίας του Ν. 4449/2017 και του Κανονισμού ΕΕ 537/2014, που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα. Έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με το Ν. 4449/2017, τον Κανονισμό ΕΕ 537/2014 και τις απαιτήσεις του Κώδικα ΣΔΠΔΕ.

Δηλώνουμε ότι οι μη ελεγκτικές μας υπηρεσίες προς την Εταιρεία και τις θυγατρικές της παρασχέθηκαν σύμφωνα με τους προαναφερόμενους όρους της ισχύουσας νομοθεσίας και ότι δεν έχουμε παράσχει μη ελεγκτικές υπηρεσίες οι οποίες απαγορεύονται από το άρθρο 5 παρ.(1) του Κανονισμού ΕΕ 537/2014.

Οι μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουμε παράσχει στην Εταιρεία και στις θυγατρικές της, κατά τη διάρκεια

της χρήσεως που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019 γνωστοποιούνται στη Σημείωση 40.2 των συνημμένων εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Κύρια θέματα ελέγχου

Τα κύρια θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας χρήσεως. Τα θέματα αυτά αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρομε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά.

Κύρια Θέματα Ελέγχου

Αναγνώριση Εσόδων, Συμβατικών Περιουσιακών Στοιχείων και Συμβατικών Υποχρεώσεων από Συμβάσεις Κατασκευής

(Σημειώσεις 2.3, 2.24, 4.1, 17 και 26 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων)

Το σημαντικότερο μέρος των εσόδων του Ομίλου Ελλάκτωρ προέρχεται από μακροχρόνιες συμβάσεις κατασκευής. Η αναγνώριση εσόδων από συμβάσεις κατασκευής βασίζεται στη μέθοδο του ποσοστού ολοκλήρωσης βάσει κόστους (cost to cost method) σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 15. Ο προσδιορισμός του ποσοστού ολοκλήρωσης βάσει κόστους απαιτεί σημαντικές παραδοχές και εκτιμήσεις από τη Διοίκηση του Ομίλου αναφορικά με τον προϋπολογισμό του κόστους ολοκλήρωσης των έργων. Εκτιμήσεις επίσης απαιτούνται αναφορικά με τις πιθανότητες αποδοχής αιτημάτων για συμπληρωματικές εργασίες και αποζημιώσεων από τους πελάτες.

Συνεπώς, οι εκτιμήσεις της Διοίκησης επηρεάζουν σε σημαντικό βαθμό τα έσοδα που αναγνωρίζονται από συμβάσεις κατασκευής, τα περιθώρια κέρδους, τις προβλέψεις για ζημιόγωνα έργα, καθώς και την ανακτησιμότητα των συμβατικών περιουσιακών στοιχείων που σχετίζονται με συμβάσεις κατασκευής.

Επικεντρώσαμε την προσοχή μας στο θέμα αυτό λόγω του σημαντικού ύψους των εσόδων από συμβάσεις κατασκευής στα αποτελέσματα του Ομίλου, αλλά και λόγω των σημαντικών παραδοχών και εκτιμήσεων της Διοίκησης αναφορικά με:

- τον προσδιορισμό του περιθωρίου κέρδους ή της ζημιάς στα υπό εξέλιξη έργα στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, και
- την αξιολόγηση της ανακτησιμότητας των συμβατικών περιουσιακών στοιχείων, σχετικά με υπό εξέλιξη έργα στο εξωτερικό, λόγω διαφοροποιήσεων συγκριτικά με τον αρχικό σχεδιασμό, καθυστερήσεων σε σχέση με το αρχικό χρονοδιάγραμμα και απρόβλεπτων τεχνικών δυσχερειών.

Οι διαδικασίες που ακολουθήσαμε για την αντιμετώπιση των κύριων θεμάτων ελέγχου

Κατανοήσαμε τις διαδικασίες του Ομίλου αναφορικά με την αναγνώριση εσόδων από συμβάσεις κατασκευής και επικεντρώνοντας την εργασία μας στις συμβάσεις με τα σημαντικότερα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία / συμβατικές υποχρεώσεις και με τη μεγαλύτερη επίδραση στα αποτελέσματα χρήσης πραγματοποιήσαμε τα ακόλουθα:

- Επανυπολογίσαμε το έσοδο που αναγνωρίστηκε με τη μέθοδο του ποσοστού ολοκλήρωσης βάσει κόστους, σύμφωνα με τις δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν έως την ημερομηνία αναφοράς και αντιπαραβάλαμε δείγμα δαπανών με τα αντίστοιχα παραστατικά.
- Αξιολογήσαμε τις εκτιμήσεις της Διοίκησης σχετικά με τις αναμενόμενες δαπάνες ως την ολοκλήρωση των έργων ανατρέχοντας σε υποστηρικτικά έγγραφα, όπως προϋπολογισμούς και πιστοποιήσεις και συγκρίνοντας προηγούμενες εκτιμήσεις με τα πραγματικά ιστορικά αποτελέσματα. Πραγματοποιήσαμε συζητήσεις με τους υπεύθυνους μηχανικούς έργων με σημαντική αξία αναφορικά με την εξέλιξη των εργασιών και εστιάσαμε σε περιοχές αυξημένης πολυπλοκότητας.
- Εξετάσαμε την ανακτησιμότητα των συμβατικών περιουσιακών στοιχείων, ανατρέχοντας σε μεταγενέστερες πιστοποιήσεις και εισπράξεις.
- Επισκοπήσαμε τα υποστηρικτικά έγγραφα των αιτημάτων συμπληρωματικών εργασιών, των αιτημάτων αποζημίωσης και των σχετικών συμβατικών όρων.
- Αξιολογήσαμε τις κρίσεις της Διοίκησης σε σχέση με την ανακτησιμότητα των συμβατικών περιουσιακών στοιχείων από συμπληρωματικές εργασίες και αποζημιώσεις συζητώντας με μηχανικούς έργων και ανατρέχοντας στην αλληλογραφία με τους πελάτες, σε επιστολές δικηγόρων και σε ιστορικά στοιχεία ανάλογων συμφωνιών και διαιτητικών αποφάσεων.

Κύρια Θέματα Ελέγχου

Τα έσοδα της χρήσης που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019 από συμβάσεις κατασκευής και τα αντίστοιχα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία και συμβατικές υποχρεώσεις κατά την ημερομηνία αυτή ανήλθαν σε € 770,4 εκατ., € 332,7 εκατ. και € 44,7 εκατ. αντίστοιχα, όπως αναφέρεται στις Σημειώσεις 17 και 26 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Εκτίμηση απομείωσης Υπεραξίας

(Σημειώσεις 2.11, 4.1 και 7 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων)

Στα άυλα περιουσιακά στοιχεία της ενοποιημένης Κατάστασης Οικονομικής Θέσης της 31 Δεκεμβρίου 2019 ο Όμιλος εμφανίζει υπεραξία ποσού € 2,2 εκατ., η οποία αφορά στον τομέα Περιβάλλοντος που αποτελεί μία από τις μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών, ενώ στις 31 Δεκεμβρίου 2018, εμφανιζόταν υπεραξία ποσού € 43,3 εκατ. η οποία αφορούσε κυρίως στον τομέα «Κατασκευή».

Μετά την αρχική αναγνώριση, ο Όμιλος επιμετρά την Υπεραξία στο κόστος κτήσης μείον τις οποιεσδήποτε σωρευμένες ζημιές απομείωσης.

Ο έλεγχος απομείωσης αξίας πραγματοποιείται σε ετήσια βάση ή συχνότερα εφόσον υπάρχουν γεγονότα ή αλλαγές στις συνθήκες που καταδεικνύουν ενδεχόμενη απομείωση της λογιστικής αξίας της υπεραξίας σε σχέση με την ανακτήσιμη αξία αυτής, σύμφωνα με τα οριζόμενα από το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 36. Η απομείωση αναγνωρίζεται απευθείας ως έξοδο στην ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων και δεν αντιστρέφεται μεταγενέστερα.

Η Διοίκηση προσδιορίζει την ανακτήσιμη αξία κάθε μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών ως το μεγαλύτερο ποσό μεταξύ της αξίας χρήσης και της εύλογης αξίας της μείον το απαιτούμενο για την πώληση κόστος. Ο υπολογισμός της αξίας χρήσης κάθε μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών απαιτεί εκτίμηση από την πλευρά της Διοίκησης σχετικά με τις βασικές παραδοχές, όπως την περίοδο των εκτιμώμενων ταμειακών ροών, τις μελλοντικές ταμειακές ροές, το ρυθμό ανάπτυξης των ροών και το επιτόκιο προεξόφλησης.

Επικεντρωθήκαμε σε αυτή την περιοχή τόσο λόγω του σημαντικού υπολοίπου που περιλαμβάνεται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, όσο και λόγω των εκτιμήσεων και παραδοχών που χρησιμοποίησε η Διοίκηση, στο πλαίσιο του ελέγχου απομείωσης που διενεργήθηκε για την υπεραξία.

Βάσει των αποτελεσμάτων του ελέγχου απομείωσης που διενεργήθηκε από τη Διοίκηση, στη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019, απομειώθηκε στο σύνολό της η υπεραξία ποσού € 43,3 εκατ. που αφορούσε κυρίως στον τομέα «Κατασκευή» με ισόποση επιβάρυνση των ενοποιημένων αποτελεσμάτων χρήσης.

Αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με τον έλεγχο απομείωσης υπεραξίας αναφέρονται στη Σημείωση 7 «Άυλα περιουσιακά στοιχεία & Δικαίωμα Παραχώρησης».

Οι διαδικασίες που ακολουθήσαμε για την αντιμετώπιση των κύριων θεμάτων ελέγχου

Βάσει των τεκμηρίων που συγκεντρώσαμε, διαπιστώσαμε ότι οι μεθοδολογίες και τα στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν για την αναγνώριση του εσόδου από συμβάσεις κατασκευής ήταν κατάλληλα και ότι οι βασικές παραδοχές που εφαρμόστηκαν ήταν εύλογες.

Αξιολογήσαμε τη συνολική διαδικασία ελέγχου απομείωσης που διενεργεί η Διοίκηση.

Στο πλαίσιο αυτό, διενεργήσαμε ελεγκτικές διαδικασίες προκειμένου να επιβεβαιώσουμε ότι ο έλεγχος απομείωσης της υπεραξίας πραγματοποιήθηκε με βάση τις γενικότερα αποδεκτές μεθόδους και ότι βασίζεται σε εύλογες παραδοχές. Ο έλεγχος μας πραγματοποιήθηκε με την συμμετοχή στελεχών μας που εξειδικεύονται στις αποτιμήσεις, προκειμένου να μας βοηθήσουν στις ακόλουθες ελεγκτικές διαδικασίες:

- Εξετάσαμε τις βασικές παραδοχές που υιοθετήθηκαν από τον Όμιλο για τον υπολογισμό και την προεξόφληση των μελλοντικών ταμειακών ροών, όπως τα προϋπολογιστικά περιθώρια λειτουργικού κέρδους (EBITDA), το ρυθμό ανάπτυξης στο διηνεκές, το κεφάλαιο κίνησης και το επιτόκιο προεξόφλησης, λαμβάνοντας υπόψη τις τάσεις της αγοράς και τις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου απομείωσης σε προηγούμενα χρόνια.
- Αξιολογήσαμε τις προβλέψεις της Διοίκησης για τις μελλοντικές ταμειακές ροές, μέσω της σύγκρισης τους με πραγματικά ιστορικά στοιχεία και συνεκτιμώντας τις αναμενόμενες μεταβολές κερδοφορίας, καθώς και τις ενέργειες της Διοίκησης για την ανάληψη νέων έργων στις αγορές που δραστηριοποιείται.
- Διερευνήσαμε αν το προεξοφλητικό επιτόκιο ήταν εντός αποδεκτού εύρους, αξιολογώντας το κόστος κεφαλαίου και το κόστος δανεισμού και συγκρίνοντας το επιτόκιο προεξόφλησης με δεδομένα της αγοράς.
- Εξετάσαμε τη μαθηματική ακρίβεια των μοντέλων ταμειακών ροών και συμφωνήσαμε τα σχετικά στοιχεία με τα εγκεκριμένα επιχειρηματικά σχέδια.

Με βάση τις διαδικασίες που διενεργήσαμε, δεν εντοπίσαμε εξαιρέσεις σε σχέση με τις διατάξεις του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 36 και θεωρούμε ότι οι παραδοχές και εκτιμήσεις της Διοίκησης βρίσκονταν εντός λογικού εύρους και οι σχετικές γνωστοποιήσεις επί των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων είναι επαρκείς.

Κύρια Θέματα Ελέγχου

Εκτίμηση ανακτήσιμης αξίας των επενδύσεων σε θυγατρικές επιχειρήσεις

(Σημειώσεις 4.1 και 9 των Εταιρικών Οικονομικών Καταστάσεων)

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019, η Εταιρεία κατείχε επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρείες ύψους € 479,2 εκατ.

Η Διοίκηση εξετάζει σε ετήσια βάση εάν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης των επενδύσεων σε θυγατρικές εταιρείες και σε περίπτωση που μια επένδυση σε θυγατρική πρέπει να απομειωθεί, το ποσό της απομείωσης υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ του ανακτήσιμου ποσού της συμμετοχής και της λογιστικής της αξίας.

Η Διοίκηση προσδιορίζει την ανακτήσιμη αξία ως το μεγαλύτερο ποσό μεταξύ της αξίας χρήσης και της εύλογης αξίας, μειώμενης με το απαιτούμενο για την πώληση κόστος, σύμφωνα με τις προβλέψεις του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 36.

Ο προσδιορισμός της ανακτήσιμης αξίας της κάθε επένδυσης σε θυγατρική εταιρεία εξαρτάται κατά κύριο λόγο από τις μελλοντικές λειτουργικές ταμειακές ροές της θυγατρικής, αλλά και από τις λοιπές βασικές παραδοχές της Διοίκησης που αναφέρονται ανωτέρω στο κύριο θέμα ελέγχου «Εκτίμηση απομείωσης υπεραξίας».

Επικεντρωθήκαμε σε αυτή την περιοχή λόγω του ύψους των επενδύσεων σε θυγατρικές εταιρείες, αλλά και λόγω των εκτιμήσεων και παραδοχών που χρησιμοποίησε η Διοίκηση προκειμένου να προσδιορίσει την ανακτήσιμη αξία των εν λόγω επενδύσεων.

Στη χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2019 αναγνωρίστηκε στις εταιρικές οικονομικές καταστάσεις ζημιά απομείωσης ύψους € 166,6 εκατ. σε σχέση με τις επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρείες, η οποία αφορά κυρίως στη συμμετοχή της Εταιρείας στη θυγατρική ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ.

Λογιστική Βάση συνεχιζόμενης δραστηριότητας Ομίλου

(Σημειώσεις 2.1.1 και 2.1.2 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων)

Οι οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τη λογιστική βάση της συνεχιζόμενης δραστηριότητας όπως αναφέρεται και στη Σημείωση 2.1.1.

Μετά την ολοκλήρωση των μεγάλων έργων υποδομής στην Ελλάδα, παρατηρείται μείωση του ρυθμού δημοπράτησης νέων έργων, η οποία έχει σημαντική επίδραση στα έσοδα του Ομίλου που παρουσιάζουν μείωση της τάξης του 31%. Τα έσοδα από τον τομέα κατασκευών του Ομίλου ανέρχονται περίπου στο 70% των συνολικών εσόδων, ενώ περίπου 48% των εσόδων αυτών προέρχονται από την κατασκευαστική δραστηριότητα στην Ελλάδα.

Οι διαδικασίες που ακολουθήσαμε για την αντιμετώπιση των κύριων θεμάτων ελέγχου

Πραγματοποιήσαμε τις παρακάτω διαδικασίες αναφορικά με την εκτίμηση της ανακτήσιμης αξίας των επενδύσεων σε θυγατρικές εταιρείες:

- Αξιολογήσαμε την εκτίμηση της Διοίκησης και τα συμπεράσματα σχετικά με την ύπαρξη ενδείξεων απομείωσης στις επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρείες.

- Αξιολογήσαμε τις αναλύσεις της Διοίκησης, σύμφωνα με τις οποίες η ανακτήσιμη αξία των επενδύσεων σε θυγατρικές εταιρείες για τις οποίες πραγματοποιήθηκε έλεγχος απομείωσης διαμορφώνεται με βάση την παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών τους.

- Οι διαδικασίες που διενεργήσαμε αναφορικά με τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας περιλάμβαναν κυρίως όσα περιγράφονται στο παραπάνω κύριο θέμα ελέγχου «Εκτίμηση απομείωσης υπεραξίας».

- Επιβεβαιώσαμε ότι η απομείωση που αναγνωρίστηκε σε λοιπές επενδύσεις σε θυγατρικές είναι συνεπής με την προσαρμογή που πραγματοποιήθηκε στο τέλος του έτους στα περιουσιακά τους στοιχεία.

Από τη διενέργεια των προαναφερόμενων ελεγκτικών διαδικασιών, διαπιστώσαμε ότι ο προσδιορισμός της ανακτήσιμης αξίας βασίστηκε σε εύλογες παραδοχές.

Διενεργήσαμε ελεγκτικές διαδικασίες προκειμένου να κατανοήσουμε το πλαίσιο ενεργειών και διαδικασιών που ακολούθησε ο Όμιλος για τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα.

Λάβαμε την αξιολόγηση της Διοίκησης σχετικά με τη χρήση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, η οποία μεταξύ άλλων στηρίχθηκε σε εκτιμήσεις για τη διαθέσιμη ρευστότητα του Ομίλου, με βάση τις προβλέψεις ταμειακών ροών των επιμέρους κλάδων για τους επόμενους 12 μήνες. Οι προβλέψεις ταμειακών ροών περιέλαβαν παραδοχές αναφορικά με τις αναμενόμενες εισπράξεις από τη λειτουργική δραστηριότητα, την προγραμματισμένη αποπληρωμή δανείων και την εκτιμώμενη αποπληρωμή λοιπών υποχρεώσεων.

Κύρια Θέματα Ελέγχου

Η μείωση της κατασκευαστικής δραστηριότητας στην Ελλάδα, η οποία αναμένεται να διατηρηθεί και στο άμεσο μέλλον, σε συνδυασμό με τα μειωμένα λειτουργικά αποτελέσματα του Ομίλου και τις σημαντικές ζημιές του κλάδου κατασκευής σε έργα εξωτερικού τα τελευταία χρόνια, οδήγησαν σε αυξημένες χρηματοδοτικές ανάγκες, ενώ ενδέχεται να επηρεάσουν περαιτέρω τις μελλοντικές ταμειακές ροές του Ομίλου. Κατά τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων, η Διοίκηση έχει αξιολογήσει την πορεία εργασιών του Ομίλου, συνεκτιμώντας τις εκτιμώμενες ταμειακές ροές, την περιορισμένη έκθεση του Ομίλου στους κινδύνους του κλάδου κατασκευής, την ενδεχόμενη επίδραση από την πανδημία του Covid-19 αλλά και εναλλακτικές λύσεις, οι οποίες είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν προκειμένου να υποστηρίξεται η λογιστική βάση της συνεχιζόμενης δραστηριότητας.

Επικεντρωθήκαμε στην περιοχή αυτή λόγω της σημαντικής επίδρασης του τομέα κατασκευών στις δραστηριότητες του Ομίλου, αλλά και λόγω των εκτιμήσεων και παραδοχών που απαιτούνται από τη Διοίκηση προκειμένου να αξιολογηθεί η δυνατότητα του Ομίλου να συνεχίσει απρόσκοπτα τη δραστηριότητά του στο προβλεπτό μέλλον.

Οι διαδικασίες που ακολουθήσαμε για την αντιμετώπιση των κύριων θεμάτων ελέγχου

Αναφορικά με την αξιολόγηση της Διοίκησης, πραγματοποιήσαμε τις ακόλουθες ελεγκτικές διαδικασίες:

- Αντιπαραβάλαμε τις προβλεπόμενες ταμειακές ροές με τα εγκεκριμένα επιχειρηματικά πλάνα.
- Αξιολογήσαμε τις προσαρμογές στις ταμειακές ροές βάσει των εκτιμήσεων της Διοίκησης για την ενδεχόμενη επίδραση του Covid-19 στην πορεία εργασιών του Ομίλου.
- Εξετάσαμε τις βασικές παραδοχές, κάνοντας χρήση της διαθέσιμης πληροφόρησης αναφορικά με δανειακές συμβάσεις, επιτόκια δανεισμού, συζητήσεις με τις τράπεζες για αναδιρθρώσεις δανείων και νέες χρηματοδοτήσεις.
- Εξετάσαμε τους υπολογισμούς που περιλαμβάνονται στην αξιολόγηση της Διοίκησης και επιβεβαιώσαμε τη μαθηματική τους ακρίβεια.
- Αξιολογήσαμε την αναδιάρθρωση δανεισμού του Ομίλου βάσει την πρόσφατης έκδοσης εταιρικού ομολόγου ανατρέχοντας στα σχετικά έγγραφα και τους όρους έκδοσης.
- Συζητήσαμε με τη Διοίκηση το βασικό σχεδιασμό, τις ενέργειες περιορισμού της έκθεσης του Ομίλου στους κινδύνους της δραστηριότητας του κλάδου κατασκευής, καθώς και ενδεχόμενες εναλλακτικές λύσεις που έχουν εξετασθεί προκειμένου να αντιμετωπισθούν ενδεχόμενα ζητήματα ρευστότητας, εφόσον προκύψουν στο προβλεπτό μέλλον.

Βάσει των ελεγκτικών μας διαδικασιών διαπιστώσαμε ότι τα στοιχεία της αξιολόγησης που πραγματοποιήσε η Διοίκηση στηρίχθηκαν σε αξιόπιστα δεδομένα και ότι οι παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν ήταν βάσιμες και συνεπείς με τις εκτιμήσεις και τα σχέδια της Διοίκησης, τα οποία στηρίζουν τη λογιστική βάση της συνεχιζόμενης δραστηριότητας με την οποία συντάχθηκαν οι οικονομικές καταστάσεις.

Άλλες Πληροφορίες

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι υπεύθυνα για τις Άλλες Πληροφορίες. Οι Άλλες Πληροφορίες, που περιέχονται στην προβλεπόμενη από το Ν. 3556/2007 Ετήσια Οικονομική Έκθεση, είναι οι Δηλώσεις των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, η Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης και η Επεξηγηματική Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου (αλλά δεν περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών), τις οποίες λάβαμε πριν από την ημερομηνία της παρούσας έκθεσης ελεγκτή.

Η γνώμη μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις Άλλες Πληροφορίες και, εκτός των όσων ρητά αναφέρουμε στο παρόν τμήμα της Έκθεσής μας δεν εκφράζουμε γνώμη ελέγχου ή άλλης διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις Άλλες Πληροφορίες και με τον τρόπο αυτό να εξετάσουμε εάν οι Άλλες Πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ή τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες.

Εξετάσαμε εάν η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνει τις γνωστοποιήσεις οι οποίες απαιτούνται από το Ν. 4548/2018, και ότι έχει συνταχθεί η προβλεπόμενη από το άρθρο 152 του Ν. 4548/2018 Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Με βάση τις εργασίες που εκτελέσαμε κατά τον έλεγχο μας, κατά τη γνώμη μας:

- Τα πληροφοριακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου της χρήσης που έληξε την 31/12/2019 αντιστοιχούν στις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις,
- Η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 150,151,153 και 154 του Ν. 4548/2018,
- Η Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που αναφέρονται στις περιπτώσεις γ' και δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 152 του Ν. 4548/2018.

Επιπλέον με βάση τη γνώση και κατανόηση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την Εταιρεία και τον Όμιλο ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε. και το περιβάλλον τους, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε εάν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου και στις Άλλες Πληροφορίες τις οποίες λάβαμε πριν από την ημερομηνία της παρούσας έκθεσης ελεγκτή. Δεν έχουμε να αναφέρουμε τίποτα σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες του Διοικητικού Συμβουλίου και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις απαιτήσεις του Ν. 4548/2018, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τις δραστηριότητες τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν το Διοικητικό Συμβούλιο είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία και τον Όμιλο ή να διακόψει τις δραστηριότητες τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σ' αυτές τις ενέργειες.

Οι υπεύθυνοι για τη διακυβέρνηση έχουν την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Εταιρείας και του Ομίλου.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες

σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών πολιτικών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από το Διοικητικό Συμβούλιο.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από το Διοικητικό Συμβούλιο της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.
- Συγκεντρώνουμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των εταιρικών και των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε προς αυτούς όλες τις σχέσεις και

άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας περιόδου και ως εκ τούτου αποτελούν τα κύρια θέματα ελέγχου. Περιγράφουμε τα θέματα αυτά στην έκθεση ελεγκτή.

Έκθεση επί άλλων νομικών και κανονιστικών απαιτήσεων

1. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των συνημμένων εταιρικών και ενοποιημένων καταστάσεων είναι συνεπής με την προβλεπόμενη από το άρθρο 11 του Κανονισμού ΕΕ 537/2014 Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου της Εταιρείας.

2. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές της Εταιρείας με την από 22 Ιουνίου 2006 απόφαση της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων. Ο διορισμός μας έχει αδιαλείπτως ανανεωθεί, καλύπτοντας μια συνολική περίοδο 14 ετών με βάση τις κατ' έτος λαμβανόμενες αποφάσεις της τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων.

ΠραΐςγουώτερχαουςΚούπερς
Ανώνυμη Ελεγκτική Εταιρεία

Λ. Κηφισίας 268
153 32 Χαλάνδρι
ΑΜ ΣΟΕΛ 113

Αθήνα, 30 Απριλίου 2020

Ο Ορκωτός
Ελεγκτής Λογιστής

Φώτης Σμυρνής
ΑΜ ΣΟΕΛ 52861

ΕΤΗΣΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

*Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις
(ενοποιημένες και εταιρικές)
σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα
Χρηματοοικονομικής Αναφοράς
για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019*

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΕΤΗΣΙΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Κατάσταση Οικονομικής Θέσης.....	73
Κατάσταση Αποτελεσμάτων.....	74
Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος.....	75
Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων.....	76
Κατάσταση Ταμειακών Ροών.....	78
Σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων.....	79
❶ Γενικές πληροφορίες.....	79
❷ Σύνοψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών.....	79
2.1 Πλαίσιο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων.....	79
2.2 Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες.....	81
2.3 Μεταβολές στις λογιστικές αρχές.....	83
2.4 Ενοποίηση.....	88
2.5 Πληροφόρηση κατά τομέα.....	90
2.6 Συναλλαγματικές μετατροπές.....	90
2.7 Επενδύσεις σε ακίνητα.....	91
2.8 Μισθώσεις.....	92
2.9 Προκαταβολές για μακροπρόθεσμες μισθώσεις.....	92
2.10 Ενσώματες Ακίνητοποιήσεις.....	93
2.11 Άυλα περιουσιακά στοιχεία.....	94
2.12 Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων.....	94
2.13 Χρηματοοικονομικά μέσα.....	95
2.14 Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία.....	97
2.15 Αποθέματα.....	98
2.16 Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις.....	99
2.17 Δεσμευμένες Καταθέσεις.....	99
2.18 Ταμειακά Διαθέσιμα και ισοδύναμα.....	99
2.19 Μετοχικό κεφάλαιο.....	99
2.20 Δανεισμός.....	99
2.21 Τρέχουσα και αναβαλλόμενη φορολογία.....	100
2.22 Παροχές στο προσωπικό.....	100
2.23 Προβλέψεις.....	102

2.24	Αναγνώριση εσόδων	102
2.25	Συμφωνίες Παραχώρησης	105
2.26	Διανομή μερισμάτων	106
2.27	Επιχορηγήσεις	107
2.28	Περιουσιακά στοιχεία κατεχόμενα προς πώληση	107
2.29	Προμηθευτές και λοιπές υποχρέωσεις	108
2.30	Αναταξινομήσεις και στρογγυλοποιήσεις κονδυλίων	108
3	Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου	108
3.1	Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου	108
3.2	Διαχείριση Κεφαλαίων	113
3.3	Προσδιορισμός των ευλόγων αξιών	115
4	Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις της διοικήσεως	118
4.1	Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές	118
4.2	Σημαντικές κρίσεις της Διοίκησης για την εφαρμογή των λογιστικών αρχών	120
5	Πληροφόρηση κατά τομέα	120
6	Ενσώματα πάγια	124
7	Άυλα περιουσιακά στοιχεία & Δικαίωμα παραχώρησης	127
8	Επενδύσεις σε ακίνητα	131
9	Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις	133
10	Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις & κοινοπραξίες	134
11	Κοινές Επιχειρήσεις που ενοποιούνται με τη μέθοδο ενσωμάτωσης μεριδίων	136
12	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων	136
13	Προκαταβολές για μακροπρόθεσμες μισθώσεις	137
14	Χρηματοδοτική συμβολή από Δημόσιο (ΕΔΔΠΧΑ 12)	138
15	Παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία	138
16	Αποθέματα	139
17	Απαιτήσεις	140
18	Λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβέσιμο κόστος	143
19	Δεσμευμένες καταθέσεις	144
20	Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	145
21	Περιουσιακά στοιχεία κατεχόμενα προς πώληση	146

22	Μετοχικό κεφάλαιο & Αποθεματικό Υπέρ το Άρτιο.....	147
23	Λοιπά αποθεματικά.....	149
24	Δανεισμός.....	150
25	Επιχορηγήσεις.....	154
26	Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις.....	155
27	Αναβαλλόμενη φορολογία.....	155
28	Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία.....	159
29	Προβλέψεις.....	161
30	Έξοδα ανά κατηγορία.....	163
31	Λοιπά έσοδα & Λοιπά κέρδη/(ζημιές).....	164
32	Χρηματοοικονομικά έσοδα/έξοδα.....	165
33	Παροχές σε εργαζομένους.....	165
34	Φόρος εισοδήματος.....	166
35	Κέρδη ανά μετοχή.....	168
36	Μερίσματα ανά μετοχή.....	168
37	Ανειλημμένες υποχρεώσεις και απαιτήσεις.....	168
38	Ενδεχόμενες υποχρεώσεις.....	169
39	Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη.....	170
40	Λοιπές σημειώσεις.....	171
41	Γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού.....	172
42	Συμμετοχές Ομίλου.....	174

Κατάσταση Οικονομικής Θέσης

	Σημ.	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
		31-Δεκ-19	31-Δεκ-18*	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18*
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό					
Ενσώματα πάγια	6	630.773	526.293	465.137	58
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	7α	40.946	68.082	19.612	-
Δικαίωμα παραχώρησης	7β	442.187	504.872	-	-
Επενδύσεις σε ακίνητα	8	147.811	137.593	3.200	3.200
Επενδύσεις σε θυγατρικές	9	-	-	479.179	595.306
Επενδύσεις σε συγγενείς & κοινοπραξίες	10	60.696	77.415	1.223	1.223
Λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβέσιμο κόστος	18	21.718	44.851	-	-
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων	12	59.923	40.129	-	-
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	27	16.651	22.555	-	14
Προκαταβολές για μακροπρόθεσμες μισθώσεις	13	30.526	35.261	-	-
Χρηματοδοτική συμβολή από Δημόσιο (ΕΔΔΠΧΑ 12)	14	234.424	254.909	-	-
Δεσμευμένες καταθέσεις	19	23.133	26.967	-	-
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	17	97.463	95.213	265.861	24
		1.806.252	1.834.142	1.234.212	599.825
Κυκλοφορούν ενεργητικό					
Αποθέματα	16	26.998	28.028	-	-
Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	17	810.244	742.074	80.520	8.234
Λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβέσιμο κόστος	18	21.892	25.100	-	-
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων	12	1.219	361	-	-
Προκαταβολές για μακροπρόθεσμες μισθώσεις	13	3.153	3.227	-	-
Χρηματοδοτική συμβολή από Δημόσιο (ΕΔΔΠΧΑ 12)	14	40.017	33.092	-	-
Δεσμευμένες καταθέσεις	19	47.608	54.444	9.587	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	20	298.239	479.397	15.367	1.279
		1.249.371	1.365.724	105.474	9.513
Περιουσιακά στοιχεία κατεχόμενα προς πώληση	21	-	25.337	-	25.337
		1.249.371	1.391.062	105.474	34.850
		3.055.623	3.225.204	1.339.687	634.675
Σύνολο ενεργητικού					
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					
Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους μετόχους					
Μετοχικό κεφάλαιο	22	220.700	182.311	220.700	182.311
Αποθεματικό υπέρ το άρτιο	22	493.442	523.847	493.442	523.847
Ίδιες μετοχές	22	-	(27.072)	-	(27.072)
Λοιπά αποθεματικά	23	305.534	233.587	65.535	55.912
Κέρδη/ (ζημιές) εις νέον		(605.558)	(449.534)	(440.364)	(364.283)
		414.118	463.138	339.313	370.714
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		118.932	188.876	-	-
		533.050	652.014	339.313	370.714
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Μακροπρόθεσμος δανεισμός (συμπεριλαμβ/νων δανείων χωρίς αναγωγή)	24	1.376.459	1.254.655	884.634	246.592
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	27	63.243	80.808	8.183	-
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	28	11.710	11.911	458	221
Επιχορηγήσεις	25	59.657	62.910	49.377	-
Παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία	15	129.662	123.570	-	-
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	26	11.779	12.629	3.433	9.820
Λοιπές προβλέψεις μακροπρόθεσμες	29	100.583	95.249	2.961	180
		1.753.093	1.641.733	949.047	256.814
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	26	619.653	734.808	22.098	7.147
Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις (φόρος εισοδήματος)		3.654	10.008	-	-
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός (συμπεριλαμβ/νων δανείων χωρίς αναγωγή)	24	114.741	161.611	29.229	-
Μερίσματα πληρωτέα		15.376	8.558	-	-
Λοιπές προβλέψεις βραχυπρόθεσμες	29	16.056	16.473	-	-
		769.481	931.458	51.326	7.147
		2.522.573	2.573.190	1.000.373	263.961
		3.055.623	3.225.204	1.339.687	634.675
Σύνολο υποχρεώσεων					
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων					

* Ο Όμιλος δεν προχώρησε στην αναπροσαρμογή των συγκριτικών ποσών της ετήσιας περιόδου που έληξε την 31.12.2018 κατά την πρώτη εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16. Η μητρική εταιρεία δεν επηρεάστηκε από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 (βλ. αναλυτικά σημείωση 2.3).

Στα συγκριτικά στοιχεία της μητρικής εταιρείας δεν περιλαμβάνονται τα μεγέθη της EL.TEX ANEMOS A.E. η οποία απορροφήθηκε από την ΕΛΜΑΚΤΩΡ Α.Ε. μέσα στο 2019 (σημείωση 22).

Οι σημειώσεις στις σελίδες 79 έως 184 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση Αποτελεσμάτων

	Σημ.	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
		1-Ιαν έως		1-Ιαν έως	
		31-Δεκ-19	31-Δεκ-18*	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18*
Πωλήσεις	5	1.273.630	1.857.289	29.194	-
Κόστος πωληθέντων	30	(1.197.072)	(1.720.155)	(17.325)	-
Μεικτό κέρδος		76.559	137.134	11.869	-
Έξοδα διάθεσης	30	(5.093)	(5.005)	-	-
Έξοδα διοίκησης	30	(72.840)	(73.553)	(12.607)	(7.414)
Λοιπά έσοδα	31	23.010	20.986	3.508	2.011
Λοιπά κέρδη / (ζημιές) - καθαρά	31	(43.582)	(37.913)	(166.738)	(161.758)
Αποτελέσματα εκμετάλλευσης		(21.947)	41.649	(163.969)	(167.161)
Έσοδα από μερίσματα		1.521	998	30.182	33.200
Μερίδιο κέρδους/(ζημιές) από συμμετοχές που λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	10	(2.276)	(11.379)	-	-
Χρηματοοικονομικά έσοδα	32	22.802	25.446	2.578	2
Χρηματοοικονομικά (έξοδα)	32	(84.147)	(82.475)	(19.282)	(12.112)
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων		(84.047)	(25.761)	(150.491)	(146.071)
Φόρος εισοδήματος	34	(21.632)	(69.815)	10.895	19
Καθαρά κέρδη / (ζημιές) χρήσης		(105.679)	(95.576)	(139.595)	(146.052)
Κέρδη / (ζημιές) χρήσης αποδιδόμενα σε:					
Μετόχους της μητρικής	35	(131.396)	(124.581)	(139.595)	(146.052)
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		25.717	29.005	-	-
		(105.679)	(95.576)	(139.595)	(146.052)
Κέρδη/(ζημιές) μετά από φόρους ανά μετοχή - βασικά και αναπροσαρμοσμένα (σε €)	35	(0,6878)	(0,7225)	(0,7307)	(0,8470)

* Ο Όμιλος δεν προχώρησε στην αναπροσαρμογή των συγκριτικών ποσών του 2018 κατά την πρώτη εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16. Η μητρική εταιρεία δεν επηρεάστηκε από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 (βλ. αναλυτικά σημείωση 2.3).

Στα συγκριτικά στοιχεία της μητρικής εταιρείας δεν περιλαμβάνονται τα μεγέθη της ΕΛ.ΤΕΧ.ΑΝΕΜΟΣ Α.Ε. η οποία απορροφήθηκε από την ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε. μέσα στο 2019 (σημείωση 22).

Οι σημειώσεις στις σελίδες 79 έως 184 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος

	ΕΝΟΠΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	1-Ιαν έως		1-Ιαν έως	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18*	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18*
Καθαρά κέρδη / (ζημιές) χρήσης	(105.679)	(95.576)	(139.595)	(146.052)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα				
Στοιχεία που ανακατατάσσονται μεταγενέστερα στα αποτελέσματα				
Συναλλαγματικές διαφορές	(4.417)	(5.235)	-	-
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών	(4.927)	8.396	-	-
Προσαρμογή Αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης στη ΜΟΡΕΑΣ ΑΕ	-	(34.860)	-	-
	(9.344)	(31.699)	-	-
Στοιχεία που δεν ανακατατάσσονται μεταγενέστερα στα αποτελέσματα				
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές)	313	(287)	25	-
Μεταβολή εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων	25.485	(18.820)	-	-
Λοιπά	(9)	(348)	-	(6)
	25.788	(19.455)	25	(6)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα χρήσης (μετά από φόρους)	16.444	(51.154)	25	(6)
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα χρήσης	(89.235)	(146.730)	(139.570)	(146.058)
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα χρήσης αποδιδόμενα σε:				
Μετόχους της μητρικής	(113.651)	(167.684)	(139.570)	(146.058)
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	24.416	20.954	-	-
	(89.235)	(146.730)	(139.570)	(146.058)

* Ο Όμιλος δεν προχώρησε στην αναπροσαρμογή των συγκριτικών ποσών του 2018 κατά την πρώτη εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16. Η μητρική εταιρεία δεν επηρεάστηκε από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 (βλ. αναλυτικά σημείωση 2.3).

Στα συγκριτικά στοιχεία της μητρικής εταιρείας δεν περιλαμβάνονται τα μεγέθη της ΕΛΤΕΧ ΑΝΕΜΟΣ Α.Ε. η οποία απορροφήθηκε από την ΕΛΜΑΚΤΩΡ Α.Ε. μέσα στο 2019 (σημείωση 22).

Οι σημειώσεις στις σελίδες 79 έως 184 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Σημ.	Αποδιδόμενα στους Ιδιοκτήτες της Μητρικής						Μη ελέγχουσες συμμετοχές	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων
	Μετοχικό κεφάλαιο	Αποθεματικό υπέρ το άρτιο	Λοιπά αποθεματικά	Ίδιες Μετοχές	Αποτελέσματα εις νέον	Σύνολο		
1 Ιανουαρίου 2018								
Δημοσιευμένα στοιχεία	182.311	523.847	225.472	(27.072)	(269.871)	634.687	225.505	860.192
Επίδραση εφαρμογής ΔΠΧΑ 9	-	-	17.124	-	(4.950)	12.173	-	12.173
1 Ιανουαρίου 2018								
Αναπροσαρμοσμένα στοιχεία	182.311	523.847	242.596	(27.072)	(274.821)	646.860	225.505	872.366
Καθαρό κέρδος/(ζημιά) χρήσης	-	-	-	-	(124.581)	(124.581)	29.005	(95.576)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα								
Συναλλαγματικές διαφορές	23	-	(5.234)	-	-	(5.234)	-	(5.235)
Μεταβολή εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων	23	-	(18.547)	-	-	(18.547)	(273)	(18.820)
Μεταβολή αξίας Αντιστάθμισης ταμειακών ροών	23	-	6.218	-	-	6.218	2.177	8.396
Προσαρμογή Αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης στη ΜΟΡΕΑΣ ΑΕ		-	(24.987)	-	-	(24.987)	(9.873)	(34.860)
Αναλογιστικά κέρδη	23	-	(211)	-	-	(211)	(76)	(287)
Λοιπά		-	(6)	-	(335)	(341)	(7)	(348)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα χρήσης (μετά από φόρους)		-	(42.768)	-	(335)	(43.102)	(8.051)	(51.154)
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα χρήσης		-	(42.768)	-	(124.916)	(167.684)	20.954	(146.730)
Μεταφορά σε αποθεματικά		-	36.166	-	(36.166)	-	-	-
Διανομή Μερίσματος		-	-	-	-	-	(36.127)	(36.127)
Επίπτωση πωλήσεων, εξαγορών και αλλαγών σε ποσοστό συμμετοχής σε θυγατρικές		-	(2.407)	-	(13.631)	(16.038)	(21.456)	(37.495)
31 Δεκεμβρίου 2018*	182.311	523.847	233.587	(27.072)	(449.534)	463.138	188.876	652.014
1 Ιανουαρίου 2019	182.311	523.847	233.587	(27.072)	(449.534)	463.138	188.876	652.014
Καθαρό κέρδος/(ζημιά) χρήσης	-	-	-	-	(131.396)	(131.396)	25.717	(105.679)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα								
Συναλλαγματικές διαφορές	23	-	(4.204)	-	-	(4.204)	(213)	(4.417)
Μεταβολή εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων	23	-	25.110	-	-	25.110	375	25.485
Μεταβολή αξίας Αντιστάθμισης ταμειακών ροών	23	-	(3.273)	-	-	(3.273)	(1.654)	(4.927)
Αναλογιστικά κέρδη	23	-	121	-	-	121	192	313
Λοιπά		-	-	-	(9)	(9)	-	(9)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα χρήσης (μετά από φόρους)		-	17.754	-	(9)	17.745	(1.300)	16.444
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα χρήσης		-	17.754	-	(131.405)	(113.651)	24.416	(89.235)
Επίπτωση Απορρόφησης ΕΛΤΕΧ ΑΝΕΜΟΣ	38.389	(29.585)	3.363	-	44.145	56.313	(56.313)	-
Εξοδα αυξήσεως μετοχικού κεφαλαίου	-	(820)	-	-	-	(820)	-	(820)
(Αγορά) / πώληση ιδίων μετοχών	-	-	-	27.072	(17.932)	9.140	-	9.140
Μεταφορά σε αποθεματικά	-	-	50.830	-	(50.830)	-	-	-
Διανομή Μερίσματος	-	-	-	-	-	-	(37.530)	(37.530)
Επίπτωση εξαγορών και αλλαγών σε ποσοστό συμμετοχής σε θυγατρικές	-	-	-	-	(2)	(2)	(517)	(519)
31 Δεκεμβρίου 2019	220.700	493.442	305.534	-	(605.558)	414.118	118.932	533.050

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Σημ.	Μετοχικό κεφάλαιο	Αποθεματικό υπέρ το άρτιο	Λοιπά αποθεματικά	Ίδιες Μετοχές	Αποτελέσματα εις νέον	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων
1 Ιανουαρίου 2018	182.311	523.847	55.918	(27.072)	(218.232)	516.772
Καθαρή ζημιά χρήσης	-	-	-	-	(146.052)	(146.052)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα						
Λοιπά συνολικά εισοδήματα χρήσης (μετά από φόρους)	-	-	(6)	-	-	(6)
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα χρήσης	-	-	(6)	-	(146.052)	(146.058)
31 Δεκεμβρίου 2018	182.311	523.847	55.912	(27.072)	(364.283)	370.714
1 Ιανουαρίου 2019	182.311	523.847	55.912	(27.072)	(364.283)	370.714
Καθαρό κέρδος χρήσης	-	-	-	-	(139.595)	(139.595)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα						
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές)	-	-	25	-	-	25
Λοιπά συνολικά εισοδήματα χρήσης (μετά από φόρους)	-	-	25	-	-	25
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα χρήσης	-	-	25	-	(139.595)	(139.570)
Επίπτωση Απορρόφησης ΕΛΤΕΧ ΑΝΕΜΟΣ	38.389	(29.585)	9.224	-	81.821	99.849
Έξοδα αυξήσεως μετοχικού κεφαλαίου (Αγορά) / πώληση ιδίων μετοχών	-	(820)	-	-	-	(820)
Μεταφορά σε αποθεματικά	-	-	374	-	(374)	-
	38.389	(30.405)	9.598	27.072	63.515	108.169
31 Δεκεμβρίου 2019	220.700	493.442	65.535	-	(440.364)	339.313

* Ο Όμιλος δεν προχώρησε στην αναπροσαρμογή των συγκριτικών ποσών της ετήσιας περιόδου που έληξε την 31.12.2018 κατά την πρώτη εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16. Η μητρική εταιρεία δεν επηρεάστηκε από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 (βλ. αναλυτικά σημείωση 2.3).

Στα συγκριτικά στοιχεία της μητρικής εταιρείας δεν περιλαμβάνονται τα μεγέθη της ΕΛΤΕΧ ΑΝΕΜΟΣ Α.Ε. η οποία απορροφήθηκε από την ΕΜΑΚΤΩΡ Α.Ε. μέσα στο 2019 (σημείωση 22).

Οι σημειώσεις στις σελίδες 79 έως 184 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση Ταμειακών Ροών

	Σημ.	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
		1-Ιαν έως 31-Δεκ-19	1-Ιαν έως 31-Δεκ-18*	1-Ιαν έως 31-Δεκ-19	1-Ιαν έως 31-Δεκ-18*
Λειτουργικές Δραστηριότητες					
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρων		(84.047)	(25.761)	(150.491)	(146.071)
Πλέον/μείον προσαρμογές για:					
Αποσβέσεις	6,7,8,25	102.583	101.300	7.477	512
Απομειώσεις	6,7,31	43.258	1.863	166.611	162.189
Προβλέψεις		5.422	(10.839)	99	-
Προσαρμογή Χρηματοδοτικής συμβολής (βάσει ταμειακών ροών)	14	2.935	(20.321)	-	-
Συναλλαγματικές διαφορές		(114)	(1.150)	-	-
Αποτελέσματα (έσοδα, έξοδα, κέρδη και ζημιές) επενδυτικής δραστηριότητας		(27.242)	6.093	(32.923)	(34.143)
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	32	81.195	80.387	19.232	12.112
Προβλέψεις απομείωσης και διαγραφές απαιτήσεων		(586)	21.689	-	425
Πλέον/μείον προσαρμογές για μεταβολές λογαριασμών κεφαλαίου κίνησης ή που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες:					
Μείωση / (αύξηση) αποθεμάτων		1.816	4.258	-	-
Μείωση / (αύξηση) απαιτήσεων		2.031	97.261	(14.822)	3.642
(Μείωση) / αύξηση υποχρεώσεων (πλην δανειακών)		(98.714)	(85.815)	(3.298)	1.177
Μείον:					
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβληθέντα		(83.805)	(69.179)	(26.283)	(10.204)
Καταβλητέοι φόροι		(58.636)	(52.882)	(72)	-
Σύνολο εισροών / (εκροών) από λειτουργικές δραστηριότητες (α)		(113.904)	46.904	(34.469)	(10.362)
Επενδυτικές δραστηριότητες					
Απόκτηση θυγατρικών, συγγενών, κοινοπραξιών		(11.302)	(42.605)	(101.599)	(19.933)
Πώληση θυγατρικών, συγγενών, κοινοπραξιών		19.395	(5.296)	-	14.810
Επιστροφή μετοχικού κεφαλαίου από θυγατρικές εταιρείες		-	-	19.284	-
Απόκτηση λοιπών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	12	(1.195)	(1.082)	-	-
Πώληση λοιπών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	12,18	36.704	22.215	-	-
Απορρόφηση θυγατρικής ΕΛΤΕΧ ΑΝΕΜΟΣ - Ταμείο κατά την απορρόφηση		-	-	17.940	-
Ταμειακά διαθέσιμα κατά την αποαναγνώριση κοινοπραξίας		-	(4.225)	-	-
Τοποθετήσεις προθεσμιακών καταθέσεων άνω των 3 μηνών	17	(50.380)	-	-	-
Αγορά ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων και επενδύσεων σε ακίνητα		(132.301)	(83.501)	(31.018)	(26)
Εισπράξεις από πωλήσεις ενσώματων, άυλων πάγιων στοιχείων και επενδύσεων σε ακίνητα		10.515	5.931	-	1.002
Εισπράξεις από πωλήσεις στοιχείων κατεχόμενων προς πώληση	21	25.500	-	25.500	-
Τόκοι εισπραχθέντες		6.534	5.041	84	2
Δάνεια χορηγηθέντα σε συνδεδεμένα μέρη		(45)	(4.797)	(294.334)	(18)
Εισπράξεις από αποπληρωμές δανείων σε συνδεδεμένα μέρη		-	3.358	8.000	-
Μερίσματα εισπραχθέντα		1.787	2.224	34.188	27.700
Μείωση δεσμευμένων καταθέσεων		-	571	-	-
Σύνολο εισροών / (εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες (β)		(94.790)	(102.167)	(321.955)	23.536
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες					
Πώληση ιδίων μετοχών		9.110	-	9.110	-
Εισπράξεις από εκδοθέντα/ αναληφθέντα δάνεια και έξοδα έκδοσης δανείων		736.610	271.670	30.625	-
Εξοφλήσεις δανείων		(689.734)	(181.190)	(211.037)	(12.581)
Εισπράξεις από εκδοθέντα / αναληφθέντα δάνεια από συνδεδεμένα μέρη		-	-	586.134	-
Εξοφλήσεις δανείων αναληφθέντων από συνδεδεμένα μέρη		-	-	(43.280)	-
Εξοφλήσεις υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις (χρεολύσια)		(9.148)	(2.961)	(1.516)	-
Μερίσματα πληρωθέντα		(30.672)	(32.608)	-	-
Καταβληθείς φόροι μερισμάτων		(39)	(1.271)	-	-
Ληφθείσες επιχορηγήσεις	25	778	6.243	-	-
(Αύξηση)/μείωση δεσμευμένων καταθέσεων		10.670	(35.637)	477	-
Συμμετοχή τρίτων σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικής/Επιστροφή κεφαλαίου θυγατρικής σε τρίτους		(629)	-	-	-
Σύνολο εισροών / (εκροών) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (γ)		26.946	24.245	370.512	(12.581)
Καθαρή αύξηση/(μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιόδου (α)+(β)+(γ)		(181.748)	(31.018)	14.088	593
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης χρήσης	20	479.397	510.110	1.279	686
Συναλλαγματικές διαφορές στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα		591	305	-	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης χρήσης	20	298.239	479.397	15.367	1.279

* Ο Όμιλος δεν προχώρησε στην αναπροσαρμογή των συγκριτικών ποσών του 2018 κατά την πρώτη εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16. Η μητρική εταιρεία δεν επηρεάστηκε από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 (βλ. αναλυτικά σημείωση 2.3).

Οι σημειώσεις στις σελίδες 79 έως 184 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων

1 Γενικές πληροφορίες

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται μέσω των θυγατρικών εταιρειών του, κυρίως στους κλάδους των Κατασκευών και Λατομείων, της Ανάπτυξης και Διαχείρισης Ακίνητης Περιουσίας, της Αιολικής Ενέργειας και Περιβάλλοντος και των Παραχωρήσεων. Οι συμμετοχές του Ομίλου παρουσιάζονται αναλυτικά στη σημείωση 42. Ο Όμιλος εκτός της Ελλάδας δραστηριοποιείται στις χώρες της Μέσης Ανατολής και συγκεκριμένα στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, το Κατάρ, το Κουβέιτ, την Ιορδανία, καθώς επίσης και σε λοιπές χώρες, όπως την Αλβανία, τη Βόρεια Μακεδονία, τη Βουλγαρία, τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, τη Γερμανία, την Ιταλία, την Κροατία, την Κύπρο, τη Ρωσία, τη Ρουμανία, τη Σερβία, τη Σλοβενία, την Τσεχία, το Ηνωμένο Βασίλειο, την Αιθιοπία, την Τουρκία, τις Η.Π.Α., την Αργεντινή, τη Βραζιλία, τη Δομινικανή Δημοκρατία, την Κολομβία, τον Παναμά, τη Χιλή και την Αυστραλία.

Η ΕΜΑΚΤΩΡ Α.Ε. (η Εταιρεία) έχει συσταθεί και είναι εγκατεστημένη στην Ελλάδα και η διεύθυνση της έδρας της και τα κεντρικά γραφεία της είναι στην Ερμού 25, 145 64 Κηφισιά Αττικής.

Οι μετοχές της Εταιρείας διαπραγματεύονται στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

Οι παρούσες ετήσιες ενοποιημένες και εταιρικές οικονομικές καταστάσεις (στο εξής αναφερόμενες ως «οικονομικές καταστάσεις») της 31.12.2019 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 28 Απριλίου 2020 και τελούν υπό την έγκριση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων. Είναι διαθέσιμες στη διεύθυνση του διαδικτύου της Εταιρείας www.ellaktor.com, στην ενότητα «Ενημέρωση Επενδυτών/Οικονομική Πληροφόρηση», στην υποενότητα «Οικονομικές Καταστάσεις/Ομίλου».

Οι οικονομικές καταστάσεις των ενοποιούμενων εταιρειών είναι ανηρτημένες στο διαδίκτυο, στη διεύθυνση www.ellaktor.com, στην ενότητα «Ενημέρωση Επενδυτών/Οικονομική Πληροφόρηση», στην υποενότητα «Οικονομικές Καταστάσεις/Θυγατρικές».

2 Σύνοψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών

2.1 Πλαίσιο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων

Οι βασικές λογιστικές αρχές που εφαρμόστηκαν κατά τη σύνταξη αυτών των οικονομικών καταστάσεων περιγράφονται παρακάτω. Αυτές οι αρχές έχουν εφαρμοσθεί με συνέπεια για όλες τις περιόδους που παρουσιάζονται, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά.

Οι παρούσες ενοποιημένες και εταιρικές οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) και τις Διερμηνείες της Επιτροπής Διερμηνειών των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τον κανόνα του ιστορικού κόστους εκτός από ορισμένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις (συμπεριλαμβανομένων και των παραγώγων), τα οποία έχουν αποτιμηθεί στην εύλογη αξία τους.

Η σύνταξη οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί τη χρήση λογιστικών εκτιμήσεων και κρίσης από την Διοίκηση κατά την εφαρμογή των λογιστικών πολιτικών που έχουν υιοθετηθεί. Οι περιοχές που εμπεριέχουν σημαντικό βαθμό κρίσης ή πολυπλοκότητας, ή όπου υποθέσεις και εκτιμήσεις επηρεάζουν σημαντικά τις οικονομικές καταστάσεις αναφέρονται στη Σημείωση 4.

2.1.1 Συνέχιση Δραστηριότητας

Οι οικονομικές καταστάσεις της 31 Δεκεμβρίου 2019 προετοιμάστηκαν σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) και παρουσιάζουν εύλογα την οικονομική θέση, τα αποτελέσματα και τις ταμειακές ροές του Ομίλου, με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας. Η Διοίκηση αξιολογεί διαρκώς τις συνθήκες και τις ενδεχόμενες επιδράσεις στις εργασίες του Ομίλου προκειμένου να διασφαλίζει την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας.

Η μείωση στη δημοπράτηση νέων έργων κατασκευής (δημοσίων έργων ή και έργων παραχώρησης) στο εσωτερικό και ο έντονος ανταγωνισμός, σε συνδυασμό με το αυξημένο κόστος δανεισμού και εγγυητικών επιστολών, έχουν επιδράσει αρνητικά στα έσοδα, που παρουσίασαν μείωση της τάξης του 40% το 2019, αλλά και στα περιθώρια κερδοφορίας του Ομίλου αναφορικά με τα έργα της κατασκευής.

Ο Όμιλος, προκειμένου να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις του κλάδου Κατασκευής και τις επιπτώσεις των σωρευμένων ζημιών στη ρευστότητά του κλάδου, αλλά και κατ' επέκταση του Ομίλου, προχώρησε σε μέτρα εντατικότερης διαχείρισης των ταμειακών διαθεσίμων, ενώ ενίσχυσε ταμειακά τον κλάδο Κατασκευής μέσω ενδοομιλικού δανεισμού και αυξήσεων κεφαλαίου. Στο πλαίσιο αυτό ολοκληρώθηκε κατά τη διάρκεια του έτους η συγχώνευση με απορρόφηση της εταιρείας ΕΛ.ΤΕΧ. ΑΝΕΜΟΣ Α.Ε. από τη μητρική εταιρεία ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε. και εν συνεχεία πραγματοποιήθηκε αναδιάρθρωση του δανεισμού του Ομίλου μέσω της έκδοσης ομολογιακού δανείου στις διεθνείς κεφαλαιαγορές, ύψους € 600 εκατ., ενώ επιπλέον € 70 εκατ. αντλήθηκαν στις αρχές του 2020. Παράλληλα, ο Όμιλος προχώρησε σε περιορισμό της έκθεσής του στους κινδύνους του κλάδου Κατασκευής και αναδιάρθρωση του κλάδου μέσω της σημαντικής μείωσης της δραστηριότητάς του στο εξωτερικό, είτε ολοκληρώνοντας τα έργα που είχε αναλάβει (π.χ. Αλβανία ή Σερβία) ή αποχωρώντας από ζημιογόνες δραστηριότητες, καταβάλλοντας τις σχετικές ποινικές ρήτρες, προκειμένου να εστιάσει σε κερδοφόρα έργα και επιλεγμένες αγορές.

Η Διοίκηση του Ομίλου αντλεί πληροφόρηση από τους επιμέρους κλάδους δραστηριότητας, αναφορικά με τις εκτιμώμενες λειτουργικές επιδόσεις και τις μελλοντικές ταμειακές ροές, συνεκτιμώντας την ενδεχόμενη επίδραση του Covid-19 στην πορεία εργασιών (σημείωση 41) καθώς και την αναδιάρθρωση του κλάδου Κατασκευής και βάσει της πληροφόρησης αυτής, έχει αναπτύξει σχέδια δράσης για τη βέλτιστη διαχείριση της διαθέσιμης ρευστότητας και των μελλοντικών ταμειακών ροών, προκειμένου να εξυπηρετούνται απρόσκοπτα οι υποχρεώσεις του Ομίλου. Επίσης, η Διοίκηση εκτός από το βασικό της σχεδιασμό εξετάζει διαφορετικά σενάρια και εναλλακτικές λύσεις, όπως συζητήσεις για πρόσθετη άντληση χρηματοδότησης και περαιτέρω εκμετάλλευση των περιουσιακών της στοιχείων. Με βάση τα παραπάνω, η Διοίκηση εκτιμάει ότι έχει διασφαλίσει την αρχή της συνέχισης της δραστηριότητας του Ομίλου και ως εκ τούτου οι οικονομικές καταστάσεις έχουν καταρτισθεί σύμφωνα με τη λογιστική βάση της συνεχιζόμενης δραστηριότητας.

2.1.2 Μακροοικονομικές συνθήκες στην Ελλάδα

Το 2019, η ελληνική οικονομία συνέχισε την ανάκαμψή της, με τους δείκτες οικονομικού κλίματος και προσδοκιών να εμφανίζονται βελτιωμένοι, υποδηλώνοντας τη συνέχιση της αναπτυξιακής δυναμικής. Καταγράφηκαν θετικές εξελίξεις στο χρηματοπιστωτικό τομέα, με αύξηση των καταθέσεων και βελτίωση των συνθηκών χρηματοδότησης των τραπεζών. Η εμπιστοσύνη στον τραπεζικό τομέα ενισχύθηκε σημαντικά και οι περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων καταργήθηκαν πλήρως από την 1η Σεπτεμβρίου 2019. Η βελτίωση της ρευστότητας του τραπεζικού συστήματος συνέβαλε στην αύξηση της τραπεζικής χρηματοδότησης των μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων, ενώ η ανάδειξη αυτοδύναμης κυβέρνησης τον Ιούλιο του 2019, ενίσχυσε περαιτέρω τις προσδοκίες όσον αφορά στις προοπτικές της ελληνικής οικονομίας το επόμενο διάστημα.

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, ο ρυθμός μεγέθυνσης του πραγματικού ΑΕΠ διαμορφώνεται σε 1,9%, στο ίδιο επίπεδο με το 2018, ελαφρώς χαμηλότερα των προβλέψεων των αρμόδιων αρχών, ενώ η απόδοση του 10ετούς ομολόγου βρέθηκε ακόμα και χαμηλότερα από το 1%,

υποδηλώνοντας την αυξημένη διάθεση των επενδυτών να αναλάβουν ελληνικό ρίσκο. Στο πλαίσιο αυτό ελληνικές επιχειρήσεις, μεταξύ των οποίων και ο Όμιλος ΕΛΛΑΚΤΩΡ, προέβησαν εντός του 2019 και στις αρχές του 2020 σε εκδόσεις ομολογιακών δανείων απευθυνόμενες στη διεθνή επενδυτική κοινότητα.

Ωστόσο, η αναπτυξιακή δυναμική του τρέχοντος έτους (2020) και κυρίως μετά το Φεβρουάριο 2020 ανακόπηκε από την εμφάνιση και την εξάπλωση του ιού Covid-19. Σύμφωνα με τις τελευταίες εκτιμήσεις, προβλέπεται ότι η πανδημία του Covid-19 θα έχει αρνητικές επιπτώσεις τόσο στην παγκόσμια, όσο και στις επιμέρους οικονομίες το 2020, με επιβράδυνση του παγκόσμιου ρυθμού ανάπτυξης (ενδεικτικά ο ΟΟΣΑ εκτιμά ότι ο ρυθμός παγκόσμιας ανάπτυξης μπορεί να μειωθεί έως και 1,5%). Το μέγεθος της διαταραχής της ελληνικής οικονομίας θα εξαρτηθεί, μεταξύ άλλων, σε σημαντικό βαθμό, από τη διάρκεια και την ένταση της πανδημίας Covid-19 και των μέτρων που λαμβάνονται από την ελληνική κυβέρνηση, αλλά και τις άλλες κυβερνήσεις, για τον περιορισμό της εξάπλωσής της, αλλά και από άλλους γεωπολιτικούς παράγοντες, όπως ενδεικτικά της προσφυγικής/μεταναστευτικής κρίσης που επηρεάζει την Ελλάδα. Ως εκ τούτου, εκτιμάται ότι το 2020 θα είναι μια χρονιά προκλήσεων για την ελληνική οικονομία και κατά συνέπεια για τις δραστηριότητες του Ομίλου.

Η Διοίκηση αξιολογεί διαρκώς την κατάσταση και τις πιθανές επιπτώσεις στον Όμιλο, προκειμένου να διασφαλίσει ότι λαμβάνονται έγκαιρα όλα τα αναγκαία και δυνατά μέτρα και ενέργειες για την ελαχιστοποίηση τυχόν αρνητικών επιπτώσεων, αλλά και για την αξιοποίηση των θετικών εξελίξεων.

2.2 Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες

Συγκεκριμένα νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες έχουν εκδοθεί, τα οποία είναι υποχρεωτικά για λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την 1 Ιανουαρίου 2019 ή μεταγενέστερα. Η εκτίμηση του Ομίλου σχετικά με την επίδραση από την εφαρμογή αυτών των νέων προτύπων, τροποποιήσεων και διερμηνειών παρατίθεται παρακάτω.

ΠΡΟΤΥΠΑ ΚΑΙ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΧΡΗΣΗ

ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις»

Το ΔΠΧΑ 16 εκδόθηκε τον Ιανουάριο του 2016 και αντικαθιστά το ΔΛΠ 17. Σκοπός του προτύπου είναι να εξασφαλίσει ότι οι μισθωτές και οι εκμισθωτές παρέχουν χρήσιμη πληροφόρηση που παρουσιάζει εύλογα την ουσία των συναλλαγών που αφορούν μισθώσεις. Το ΔΠΧΑ 16 εισάγει ένα ενιαίο μοντέλο για το λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του μισθωτή, το οποίο απαιτεί ο μισθωτής να αναγνωρίζει περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις για όλες τις συμβάσεις μισθώσεων με διάρκεια άνω των 12 μηνών, εκτός εάν το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο είναι μη σημαντικής αξίας. Σχετικά με το λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του εκμισθωτή, το ΔΠΧΑ 16 ενσωματώνει ουσιαστικά τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 17. Επομένως, ο εκμισθωτής συνεχίζει να κατηγοριοποιεί τις συμβάσεις μισθώσεων σε λειτουργικές και χρηματοδοτικές μισθώσεις και να ακολουθεί διαφορετικό λογιστικό χειρισμό για κάθε τύπο σύμβασης. Η επίδραση του προτύπου στον Όμιλο απεικονίζεται στη σημείωση 2.3.3.

ΔΠΧΑ 9 (Τροποποιήσεις) «Δικαιώματα πρόωρης αποπληρωμής με καταβολή αρνητικής ποινής εξόφλησης»

Οι τροποποιήσεις παρέχουν στις εταιρείες τη δυνατότητα, εφόσον πληρούν μία συγκεκριμένη συνθήκη, να επιμετρούν χρηματοοικονομικά στοιχεία με δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής και καταβολή αρνητικής ποινής εξόφλησης (negative compensation) στο αναπόσβεστο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων αντί στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων.

ΔΛΠ 28 (Τροποποιήσεις) «Μακροπρόθεσμες συμμετοχές σε συγγενείς και κοινοπραξίες»

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι οι οντότητες πρέπει να λογιστικοποιούν τις μακροπρόθεσμες συμμετοχές τους σε μία συγγενή εταιρεία ή κοινοπραξία - στις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης - με βάση το ΔΠΧΑ 9.

Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α 23 «Αβεβαιότητα σχετικά με τον χειρισμό θεμάτων φορολογίας εισοδήματος»

Η Διερμηνεία παρέχει επεξηγήσεις ως προς την αναγνώριση και επιμέτρηση του τρέχοντος και αναβαλλόμενου φόρου εισοδήματος, όταν υπάρχει αβεβαιότητα σχετικά με τη φορολογική αντιμετώπιση κάποιων στοιχείων. Το Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α 23 έχει εφαρμογή σε όλες τις πτυχές της λογιστικοποίησης του φόρου εισοδήματος, όταν υπάρχει τέτοια αβεβαιότητα, συμπεριλαμβανομένου του φορολογητέου κέρδους/ζημιάς, της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, τα φορολογικά κέρδη και φορολογικές ζημιές και τους φορολογικούς συντελεστές.

ΔΛΠ 19 (Τροποποιήσεις) «Τροποποίηση προγράμματος, περικοπή ή διακανονισμός»

Οι τροποποιήσεις καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο οι οντότητες πρέπει να προσδιορίζουν τα συνταξιοδοτικά έξοδα όταν λαμβάνουν χώρα αλλαγές σε συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών.

Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ 2014 (Κύκλος 2015 - 2017)

Οι τροποποιήσεις που παρατίθενται παρακάτω περιλαμβάνουν αλλαγές σε τέσσερα ΔΠΧΑ.

ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων»

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα επαναμετρά το ποσοστό που κατείχε προηγουμένως σε μία από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα όταν αποκτά τον έλεγχο της επιχείρησης αυτής.

ΔΠΧΑ 11 «Από κοινού συμφωνίες»

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα δεν επαναμετρά το ποσοστό που κατείχε προηγουμένως σε μία από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα, όταν αποκτά από κοινού έλεγχο στην επιχείρηση αυτή.

ΔΛΠ 12 «Φόροι εισοδήματος»

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα λογιστικοποιεί όλες τις επιπτώσεις στο φόρο εισοδήματος από πληρωμές μερισμάτων με τον ίδιο τρόπο.

ΔΛΠ 23 «Κόστος δανεισμού»

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα χειρίζεται ως μέρος του γενικού δανεισμού οποιοδήποτε δάνειο αναλήφθηκε ειδικά για την ανάπτυξη ενός περιουσιακού στοιχείου, όταν το στοιχείο αυτό είναι έτοιμο για τη χρήση την οποία προορίζεται ή την πώλησή του.

ΠΡΟΤΥΠΑ ΚΑΙ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΓΙΑ ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΕΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥΣ

ΔΠΧΑ 17 «Ασφαλιστήρια συμβόλαια» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2021)

Το ΔΠΧΑ 17 εκδόθηκε το Μάιο του 2017 και αντικαθιστά το ΔΠΧΑ 4. Το ΔΠΧΑ 17 καθιερώνει τις αρχές για την αναγνώριση, επιμέτρηση και παρουσίαση των ασφαλιστήριων συμβολαίων που βρίσκονται στο πεδίο εφαρμογής του προτύπου, καθώς και τις σχετικές γνωστοποιήσεις. Σκοπός του προτύπου είναι να διασφαλίσει ότι μία οντότητα παρέχει σχετικές πληροφορίες, οι οποίες να παρουσιάζουν την εύλογη εικόνα σχετικά με αυτά τα συμβόλαια. Το νέο πρότυπο επιλύει τα προβλήματα συγκρισιμότητας που είχε δημιουργήσει το ΔΠΧΑ 4, καθώς απαιτεί όλα τα ασφαλιστήρια συμβόλαια να λογιστικοποιούνται με τρόπο συνεπή. Οι ασφαλιστικές υποχρεώσεις θα επιμετρώνται σε τρέχουσες αξίες και όχι σε ιστορικό κόστος. Το πρότυπο δεν έχει υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΠΧΑ 3 (Τροποποιήσεις) «Ορισμός συνένωσης επιχειρήσεων» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2020)

Ο νέος ορισμός εστιάζει στην έννοια της απόδοσης μιας επιχείρησης με τη μορφή παροχής αγαθών και υπηρεσιών στους πελάτες σε αντίθεση με τον προηγούμενο ορισμό, ο οποίος εστίαζε στις αποδόσεις με τη μορφή μερισμάτων, χαμηλότερου κόστους ή άλλου οικονομικού οφέλους σε επενδυτές και λοιπά μέρη. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΛΠ 1 και ΔΛΠ 8 (Τροποποιήσεις) «Ορισμός του ουσιώδους» (εφαρμόζονται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2020)

Οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν τον ορισμό του ουσιώδους και πώς πρέπει να χρησιμοποιείται, συμπληρώνοντας τον ορισμό με οδηγίες οι οποίες παρέχονταν έως τώρα σε άλλα σημεία των ΔΠΧΑ. Επιπλέον, έχουν βελτιωθεί οι διευκρινίσεις που συνοδεύουν τον ορισμό. Τέλος, οι τροποποιήσεις διασφαλίζουν ότι ο ορισμός του ουσιώδους εφαρμόζεται με συνέπεια σε όλα τα ΔΠΧΑ.

ΔΠΧΑ 9, ΔΛΠ 39 και ΔΠΧΑ 7 (Τροποποιήσεις) «Αναμόρφωση επιτοκίων αναφοράς» (εφαρμόζονται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2020)

Οι τροποποιήσεις αλλάζουν ορισμένες απαιτήσεις σχετικά με τη λογιστική αντιστάθμισης κινδύνου, ώστε να παρέχουν διευκόλυνση σχετικά με τις πιθανές επιπτώσεις της αβεβαιότητας που θα προκαλέσει η αλλαγή των επιτοκίων αναφοράς. Επιπλέον, οι τροποποιήσεις απαιτούν από τις εταιρείες να παρέχουν πρόσθετες πληροφορίες στους επενδυτές σχετικά με τις σχέσεις αντιστάθμισής τους, οι οποίες επηρεάζονται άμεσα από αυτές τις αβεβαιότητες.

ΔΛΠ 1 (Τροποποίηση) «Ταξινόμηση υποχρεώσεων ως βραχυπρόθεσμες ή μακροπρόθεσμες» (εφαρμόζονται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2022)

Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι οι υποχρεώσεις ταξινομούνται ως βραχυπρόθεσμες ή μακροπρόθεσμες βάσει των δικαιωμάτων που είναι σε ισχύ στη λήξη της περιόδου αναφοράς. Η ταξινόμηση δεν επηρεάζεται από τις προσδοκίες της οντότητας ή από γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς. Επιπλέον, η τροποποίηση αποσαφηνίζει τη σημασία του όρου «διακανονισμός» μιας υποχρέωσης του ΔΛΠ 1. Η τροποποίηση δεν έχει υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

2.3 Μεταβολές στις λογιστικές αρχές

Στην παρούσα σημείωση εξηγείται η επίδραση της υιοθέτησης του ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας και γνωστοποιούνται οι νέες λογιστικές πολιτικές που εφαρμόστηκαν από την 1η Ιανουαρίου 2019.

2.3.1 Αναπροσαρμογές που αναγνωρίζονται κατά την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 16

Ο Όμιλος και η Εταιρεία την 1η Ιανουαρίου 2019 υιοθέτησαν το ΔΠΧΑ 16, εφαρμόζοντας την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση. Με βάση την προσέγγιση αυτή, ο Όμιλος αναγνώρισε υποχρεώσεις από μισθώσεις αναφορικά με μισθώσεις που είχαν προηγουμένως ταξινομηθεί ως «λειτουργικές μισθώσεις», σύμφωνα με τις αρχές του ΔΛΠ 17. Αυτές οι υποχρεώσεις επιμετρήθηκαν στην παρούσα αξία τους, όπως αυτή προκύπτει από την προεξόφληση των εναπομείναντων μισθωμάτων με το επιπλέον επιτόκιο δανεισμού (incremental borrowing rate) που ίσχυε κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής του Προτύπου, δηλαδή κατά την 01.01.2019. Περαιτέρω, αναγνώρισε ένα δικαίωμα χρήσης παγίου επιμετρώντας το δικαίωμα αυτό σε ένα ποσό, το οποίο είναι ίσο με την αντίστοιχη υποχρέωση που αναγνωρίστηκε. Η συγκριτική πληροφόρηση δεν αναδιατυπώθηκε και δεν υπήρξε επίδραση της εφαρμογής του νέου Προτύπου στα Ίδια Κεφάλαια κατά την πρώτη εφαρμογή του, ήτοι κατά την 01.01.2019. Η μητρική εταιρεία δεν επηρεάστηκε από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 κατά την 01.01.2019.

Κάνοντας χρήση της πρακτικής διευκόλυνσης (practical expedient), ο Όμιλος, κατά την ημερομηνία πρώτης εφαρμογής, δεν επαναξιολόγησε εάν μία σύμβαση αποτελεί ή εμπεριέχει μία μίσθωση και συνεπώς εφήρμοσε το πρότυπο στις συμβάσεις που είχαν προηγουμένως αναγνωριστεί ως μισθώσεις σύμφωνα με το ΔΛΠ 17. Επίσης, ο Όμιλος, κατά τη μετάβαση, εξαιρέσε το αρχικό κόστος σύναψης σύμβασης από την αποτίμηση του δικαιώματος χρήσης και χρησιμοποίησε την αποκτηθείσα γνώση για τον καθορισμό της διάρκειας μίσθωσης εάν η σύμβαση περιλαμβάνει δικαιώματα παράτασης ή καταγγελίας της μίσθωσης. Επιπρόσθετα, ο Όμιλος δεν εφάρμοσε τις νέες διατάξεις στις μισθώσεις των

οποίων η διάρκεια δεν υπερβαίνει τους 12 μήνες (short term) καθώς και στις μισθώσεις στις οποίες το στοιχείο που εκμισθώνεται είναι χαμηλής αξίας. Σημειώνεται ότι ο Όμιλος για τις μισθώσεις που έληγαν εντός του 2019 και που, ωστόσο, αναμενόταν να ανανεωθούν, προέβη σε εκτιμήσεις για την ανανέωσή τους. Αναφορικά με το επιτόκιο προεξόφλησης, ο Όμιλος αποφάσισε να εφαρμόσει ενιαίο προεξοφλητικό επιτόκιο σε κάθε κατηγορία μισθώσεων με παρόμοια χαρακτηριστικά και ανάλογα με την υπολειπόμενη διάρκεια της κάθε μίσθωσης.

Οι πληρωμές μισθωμάτων του Ομίλου σχετίζονται κυρίως με μισθώσεις οικοπέδων, δασικών εκτάσεων, κτιρίων, μεταφορικών μέσων και μηχανολογικού εξοπλισμού. Κατά την πρώτη εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16, οι υποχρεώσεις που απορρέουν από συμβάσεις λειτουργικών μισθώσεων εμφανίζονται ως Περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης στα Ενσώματα πάγια και Υποχρεώσεις από μισθώσεις στα Δάνεια. Η αύξηση των υποχρεώσεων από μισθώσεις οδήγησε σε αντίστοιχη αύξηση του καθαρού δανεισμού του Ομίλου.

Η φύση των εξόδων που σχετίζονται με αυτές τις μισθώσεις έχει μεταβληθεί, καθώς με την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16, αντικαθίσταται το λειτουργικό κόστος μίσθωσης με κόστος απόσβεσης για τα περιουσιακά στοιχεία που αφορούν δικαίωμα χρήσης και έξοδο τόκου επί των υποχρεώσεων που απορρέουν. Αυτό οδηγεί σε βελτίωση των «Λειτουργικών κερδών προ χρηματοοικονομικών και επενδυτικών δραστηριοτήτων, αποσβέσεων και απομειώσεων».

Στην κατάσταση ιδίων κεφαλαίων κατά την πρώτη εφαρμογή δεν προέκυψε επίδραση, καθώς ο Όμιλος επέλεξε να αναγνωρίσει ισόποση υποχρέωση με δικαίωμα χρήσης.

Στην κατάσταση ταμειακών ροών, το μέρος που αφορά στην αποπληρωμή των μισθωμάτων θα μειώσει τις ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες και δεν περιλαμβάνεται πλέον στις καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες. Μόνον οι αποπληρωμές τόκων εξακολουθούν να περιλαμβάνονται στις καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες.

Το ΔΠΧΑ 16 δεν έχει επιφέρει σημαντικές μεταβολές στη λογιστική των μισθώσεων από την πλευρά του εκμισθωτή, και για τον λόγο αυτό, ο Όμιλος δεν είχε σημαντικές μεταβολές από τις μισθώσεις που έχει συνάψει και στις οποίες λειτουργεί ως εκμισθωτής.

2.3.2 Νέα λογιστική πολιτική για τις μισθώσεις

Με βάση το ΔΠΧΑ 16, καταργείται για τον μισθωτή η ταξινόμηση των μισθώσεων σε λειτουργικές μισθώσεις και χρηματοδοτικές μισθώσεις. Το δικαίωμα χρήσης περιουσιακού στοιχείου ενεργητικού περιλαμβάνεται στη γραμμή Ενσώματα Πάγια της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης και η υποχρέωση μίσθωσης περιλαμβάνεται στις γραμμές μακροπρόθεσμος δανεισμός (συμπεριλαμβ/νων δανείων χωρίς αναγωγή) και βραχυπρόθεσμος δανεισμός (συμπεριλαμβ/νων δανείων χωρίς αναγωγή).

Αναγνώριση και αρχική επιμέτρηση δικαιώματος χρήσης στοιχείου του ενεργητικού

Κατά την ημερομηνία έναρξης μίας μισθωτικής περιόδου, ο Όμιλος αναγνωρίζει ένα δικαίωμα χρήσης στοιχείου του ενεργητικού και μία υποχρέωση μίσθωσης, προβαίνοντας σε επιμέτρηση του δικαιώματος χρήσης του στοιχείου του ενεργητικού στο κόστος.

Το κόστος του δικαιώματος χρήσης στοιχείου του ενεργητικού περιλαμβάνει το ποσό της αρχικής επιμέτρησης της υποχρέωσης μίσθωσης, τις τυχόν καταβολές μισθωμάτων που πραγματοποιήθηκαν πριν ή κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου, μειωμένες με τα κίνητρα μίσθωσης που εισπράχθηκαν, τα αρχικά άμεσα κόστη που βαρύνουν τον μισθωτή και μία εκτίμηση των δαπανών που θα βαρύνουν τον Όμιλο κατά την αποσυναρμολόγηση και την απομάκρυνση του μισθωμένου στοιχείου του ενεργητικού, την αποκατάσταση του χώρου στον οποίον βρίσκεται το μισθωμένο στοιχείο του ενεργητικού ή την αποκατάσταση του στοιχείου του ενεργητικού, όπως απαιτείται από τους όρους και

τις προϋποθέσεις της μίσθωσης. Ο Όμιλος αναλαμβάνει την υποχρέωση για τις εν λόγω δαπάνες είτε κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου είτε ως συνέπεια της χρήσης του μισθωμένου στοιχείου του ενεργητικού κατά τη διάρκεια μίας συγκεκριμένης περιόδου.

Αρχική επιμέτρηση της υποχρέωσης μίσθωσης

Κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου, ο Όμιλος επιμετρά την υποχρέωση μίσθωσης στην παρούσα αξία των ανεξόφλητων καταβολών μισθωμάτων κατά την ημερομηνία αυτή. Όταν το τεκμαρτό επιτόκιο της μίσθωσης είναι εφικτό να προσδιοριστεί κατάλληλα, τότε οι καταβολές μισθωμάτων θα προεξοφλούνται χρησιμοποιώντας το επιτόκιο αυτό. Σε διαφορετική περίπτωση χρησιμοποιείται το οριακό επιτόκιο δανεισμού του Ομίλου.

Κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου, οι καταβολές μισθωμάτων που περιλαμβάνονται στην επιμέτρηση της υποχρέωσης μίσθωσης συμπεριλαμβάνουν τις παρακάτω πληρωμές για το δικαίωμα χρήσης στοιχείου του ενεργητικού κατά τη διάρκεια της περιόδου μίσθωσης, εφόσον δεν έχουν καταβληθεί κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου:

- (α) τις σταθερές καταβολές μείον τυχόν εισπρακτέα κίνητρα μίσθωσης,
- (β) τις τυχόν μεταβλητές καταβολές μισθωμάτων που εξαρτώνται από τη μελλοντική μεταβολή δεικτών ή επιτοκίων, οι οποίες επιμετρώνται αρχικά χρησιμοποιώντας την τιμή του δείκτη ή του επιτοκίου κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου,
- (γ) τα ποσά που αναμένεται να καταβάλλει ο Όμιλος ως εγγυήσεις υπολειμματικής αξίας,
- (δ) την τιμή εξάσκησης του δικαιώματος αγοράς, εφόσον είναι ουσιαστικά βέβαιο ότι ο Όμιλος θα εξασκήσει το δικαίωμα, και
- (ε) τις καταβολές ποινών για τον τερματισμό της μίσθωσης, εάν η μισθωτική περίοδος αντανάκλα την εξάσκηση του δικαιώματος του Ομίλου για τον τερματισμό της μίσθωσης.

Σχετικά με τις μισθώσεις ακινήτων για την κατασκευή και λειτουργία αιολικών και φωτοβολταϊκών πάρκων ο Όμιλος ως διάρκεια μίσθωσης λαμβάνει υπόψη την ελάχιστη περίοδο μίσθωσης με βάση τη σύμβαση μίσθωσης.

Μεταγενέστερη επιμέτρηση

Μεταγενέστερη επιμέτρηση δικαιώματος χρήσης στοιχείου του ενεργητικού

Μετά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου, ο Όμιλος επιμετρά το δικαίωμα χρήσης στοιχείου του ενεργητικού με το μοντέλο του κόστους:

- (α) μείον τυχόν σωρευμένες αποσβέσεις και σωρευμένες ζημιές απομείωσης, και
- (β) προσαρμοσμένο για τυχόν μεταγενέστερη επιμέτρηση της υποχρέωσης μίσθωσης.

Ο Όμιλος εφαρμόζει τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 16 αναφορικά με την απόσβεση του δικαιώματος χρήσης στοιχείου του ενεργητικού, το οποίο και εξετάζει για τυχόν απομείωση.

Μεταγενέστερη επιμέτρηση της υποχρέωσης μίσθωσης

Μετά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου, ο Όμιλος επιμετρά την υποχρέωση μίσθωσης, ως ακολούθως:

- (α) αυξάνοντας τη λογιστική αξία, προκειμένου να αντανakλά το χρηματοοικονομικό κόστος επί της υποχρέωσης μίσθωσης,
- (β) μειώνοντας τη λογιστική αξία, προκειμένου να αντανakλά τα μισθώματα που έχουν καταβληθεί, και
- (γ) επιμετρώντας εκ νέου τη λογιστική αξία, προκειμένου να αντανakλά τυχόν επανεκτίμηση ή τροποποίηση της μίσθωσης.

Το χρηματοοικονομικό κόστος μίας υποχρέωσης μίσθωσης κατανέμεται κατά τη διάρκεια της μισθωτικής περιόδου με τέτοιο τρόπο, ούτως ώστε να προκύπτει ένα σταθερό περιοδικό επιτόκιο επί του ανεξόφλητου υπολοίπου της υποχρέωσης.

Μετά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου, ο Όμιλος αναγνωρίζει στα κέρδη ή στις ζημιές (με εξαίρεση την περίπτωση που οι δαπάνες περιλαμβάνονται στη λογιστική αξία ενός άλλου στοιχείου του ενεργητικού για το οποίο εφαρμόζονται άλλα σχετικά Πρότυπα) και τα δύο παρακάτω στοιχεία:

- (α) το χρηματοοικονομικό κόστος επί της υποχρέωσης μίσθωσης, και
- (β) τις μεταβλητές καταβολές μισθωμάτων που δεν περιλαμβάνονται στην επιμέτρηση της υποχρέωσης μίσθωσης κατά την περίοδο που λαμβάνει χώρα το γεγονός που ενεργοποιεί τις εν λόγω καταβολές.

2.3.3 Εφαρμογή ΔΠΧΑ 16 στις Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις

Ο ακόλουθος πίνακας συνοψίζει την επίδραση της υιοθέτησης του ΔΠΧΑ 16 στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης του Ομίλου κατά την 1 Ιανουαρίου 2019, για καθένα από τα επηρεαζόμενα στοιχεία:

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

	31.12.2018 Δημοσιευμένα στοιχεία	ΔΠΧΑ 16 Προσαρμογές	01.01.2019 Αναπροσαρμοσμένα στοιχεία
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό			
Ενσώματα πάγια	526.293	19.489	545.782
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Μακροπρόθεσμος δανεισμός (συμπεριλαμβ/νων δανείων χωρίς αναγωγή)	1.254.655	15.939	1.270.594
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός (συμπεριλαμβ/νων δανείων χωρίς αναγωγή)	161.611	3.549	165.160

Η συμφωνία μεταξύ των δεσμεύσεων για λειτουργικές μισθώσεις κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 (οι δεσμεύσεις από λειτουργικές μισθώσεις γνωστοποιούνται στη Σημείωση 37 των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2018) και των υποχρεώσεων από μισθώσεις που αναγνωρίστηκαν κατά την 1 Ιανουαρίου 2019, έχει ως ακολούθως:

Δεσμεύσεις από λειτουργικές μισθώσεις κατά την 31 Δεκεμβρίου	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ
Υποχρεώσεις από μισθώσεις κατά την 1 Ιανουαρίου 2019, καταχωρούμενες στον Ισολογισμό	31.121
	2.910
	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ
Βραχυπρόθεσμες μισθώσεις που εξαιρέθηκαν	(3.967)
Υποχρεώσεις από μισθώσεις κατά την 1 Ιανουαρίου 2019, μη Προεξόφληση	30.065
Υποχρεώσεις από μισθώσεις κατά την 1 Ιανουαρίου 2019 σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 16	(7.666)
	22.399

Κατά την 1 Ιανουαρίου 2019, το μέσο σταθμικό προεξοφλητικό επιτόκιο που εφαρμόστηκε για τον Όμιλο ήταν 5%.

Τα περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019 έχουν ως ακολούθως:

Περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	Οικόπεδα & Κτίρια	Μεταφορικά μέσα	Μηχ/κός Εξοπλισμός	Μηχ/κός Εξοπλισμός Αιολικών & Φ/Β πάρκων	Σύνολο
Μισθωμένα πάγια βάσει χρηματοδοτικής μίσθωσης την 31 Δεκεμβρίου 2018	-	1.092	4.528	2.794	8.414
Επίδραση ΔΠΧΑ 16 την 1.1.2019: Αναγνώριση Δικαιώματος χρήσης περιουσιακών στοιχείων	14.778	4.698	13	-	19.489
Δικαιώματα χρήσης περιουσιακών στοιχείων σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 16 την 1.1.2019	14.778	5.790	4.541	2.794	27.903
Μεταφορά από προκαταβολές για μακροπρόθεσμες μισθώσεις	1.715	-	-	-	1.715
Προσθήκες	8.069	1.598	485	-	10.152
Αποσβέσεις χρήσης	(3.462)	(2.298)	(1.472)	(145)	(7.377)
Διαγραφές	(1.171)	(12)	-	-	(1.183)
Εξαγορά θυγατρικής	1.415	41	1.023	-	2.479
Δικαιώματα χρήσης περιουσιακών στοιχείων την 31 Δεκεμβρίου 2019	21.344	5.118	4.577	2.649	33.688

Ο Όμιλος και η Εταιρεία, για την περίοδο 01.01.2019-31.12.2019, αναγνώρισαν έξοδα ενοικίου από βραχυπρόθεσμες μισθώσεις και μισθώματα παγίων χαμηλής αξίας ποσού € 34.078 χιλ. και 32 χιλ. αντίστοιχα (σημείωση 30), τα οποία όσον αφορά στον Όμιλο, προέρχονται κυρίως από τις δραστηριότητες του κλάδου της Κατασκευής και πιο συγκεκριμένα από μισθώσεις μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού πολύ μικρής διάρκειας, τα οποία χρησιμοποιούνται εκτενώς κατά τη διάρκεια της κατασκευής των έργων τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Οι ανάγκες μίσθωσης μηχανημάτων και εξοπλισμού διαφοροποιούνται χρονικά ανάλογα με την πρόοδο των εργασιών και ως εκ τούτου ο Όμιλος συνάπτει συμβάσεις μικρής διάρκειας, με σκοπό την αποφυγή χρονικών διαστημάτων, κατά τη διάρκεια των οποίων, η μίσθωση είναι μεν σε ισχύ ενώ η παραγωγικότητα βρίσκεται σε χαμηλά επίπεδα.

2.4 Ενοποίηση

(α) Θυγατρικές Εταιρείες

Θυγατρικές είναι οι οικονομικές οντότητες στις οποίες ο Όμιλος ασκεί έλεγχο επί της λειτουργίας τους. Ο Όμιλος ελέγχει μία εταιρεία όταν εκτίθεται σε ή έχει δικαιώματα σε μεταβλητές αποδόσεις της εταιρείας λόγω της συμμετοχής του στην εταιρεία αυτή και έχει την ικανότητα να επηρεάσει αυτές τις αποδόσεις μέσω της εξουσίας του στην εταιρεία αυτή. Η ύπαρξη και η επίδραση των δικαιωμάτων ψήφου που μπορούν να εξασκηθούν ή να μετατραπούν συνεκτιμούνται για να τεκμηριωθεί ότι ο Όμιλος ελέγχει την οικονομική οντότητα. Έλεγχος μπορεί να υπάρχει και σε περιπτώσεις όπου η συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο με δικαίωμα ψήφου είναι μικρότερη του 50%, αλλά ο Όμιλος είναι σε θέση να εξασκήσει έλεγχο στις χρηματοοικονομικές και επιχειρηματικές πολιτικές, *de facto*. *De facto* έλεγχος υφίσταται όταν ο αριθμός των δικαιωμάτων ψήφου του Ομίλου, σε σχέση με τον αριθμό αλλά και την κατανομή των δικαιωμάτων των άλλων μετόχων, δίνουν τη δυνατότητα ελέγχου από τον Όμιλο των χρηματοοικονομικών και επιχειρηματικών πολιτικών.

Οι θυγατρικές ενοποιούνται με ολική ενοποίηση από την ημερομηνία που αποκτάται ο έλεγχος επ' αυτών και παύουν να ενοποιούνται κατά την ημερομηνία που τέτοιος έλεγχος δεν υφίσταται.

Οι συνενώσεις επιχειρήσεων λογιστικοποιούνται βάσει της μεθόδου εξαγοράς. Το κόστος εξαγοράς υπολογίζεται ως η εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων που εκχωρούνται, των υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί ή υφίστανται, και των συμμετοχικών τίτλων που έχουν εκδοθεί κατά την ημερομηνία της συναλλαγής. Το κόστος εξαγοράς περιλαμβάνει την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων που προκύπτουν από συμφωνίες ενδεχόμενων ανταλλαγμάτων. Τα εξατομικευμένα περιουσιακά στοιχεία, υποχρεώσεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις που αποκτώνται σε μία επιχειρηματική συνένωση επιμετρώνται καταρχήν στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία της εξαγοράς. Εάν υπάρχει, ο Όμιλος αναγνωρίζει μια ελέγχουσα συμμετοχή στη θυγατρική είτε στην εύλογη αξία είτε στην αξία του μεριδίου της μη ελέγχουσας συμμετοχής στην καθαρή θέση της αποκτηθείσας εταιρείας. Ο Όμιλος αναγνωρίζει τις μη ελέγχουσες συμμετοχές, στην αναλογία τους στην καθαρή θέση της θυγατρικής. Τα έξοδα εξαγοράς καταχωρούνται στα αποτελέσματα κατά την πραγματοποίησή τους.

Σε συνένωση επιχειρήσεων που επιτυγχάνεται σταδιακά, ο αποκτών θα επιμετρήσει εκ νέου τα συμμετοχικά δικαιώματα που κατείχε προηγουμένως στον αποκτώμενο στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία της απόκτησης και θα αναγνωρίσει τυχόν κέρδος ή ζημία στα αποτελέσματα.

Τυχόν ενδεχόμενο αντάλλαγμα που δίνεται από τον Όμιλο αναγνωρίζεται αρχικά στην εύλογη αξία του κατά την ημερομηνία εξαγοράς. Αλλαγές στην εύλογη αξία του ενδεχόμενου ανταλλάγματος που πληρούν τις προϋποθέσεις χαρακτηρισμού τους ως περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση αναγνωρίζονται σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 είτε στα αποτελέσματα είτε ως επίδραση στα λοιπά συνολικά εισοδήματα. Ενδεχόμενο αντάλλαγμα που αναγνωρίζεται ως καθαρή θέση, δεν επανεκτιμάται και ο μεταγενέστερος διακανονισμός λογιστικοποιείται μέσα στην καθαρή θέση.

Όταν το άθροισμα (α) του κόστους εξαγοράς, (β) του ποσού που αναγνωρίστηκε ως μη ελέγχουσες συμμετοχές και (γ) της εύλογης αξίας κατά την ημερομηνία εξαγοράς του μεριδίου του Ομίλου, εφόσον η συνένωση επιτυγχάνεται σταδιακά, είναι μεγαλύτερο σε σχέση με τα καθαρά περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν, το υπερβάλλον ποσό αναγνωρίζεται ως υπεραξία. Εάν το ανωτέρω άθροισμα είναι μικρότερο από την εύλογη αξία των καθαρών περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν, η διαφορά καταχωρείται απ ευθείας στα αποτελέσματα.

Διεταιρικές συναλλαγές, υπόλοιπα και μη πραγματοποιημένα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ των εταιρειών του Ομίλου απαλείφονται. Οι μη πραγματοποιημένες ζημιές, επίσης απαλείφονται, εκτός εάν η συναλλαγή παρέχει ενδείξεις απομείωσης του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου. Οι λογιστικές αρχές των θυγατρικών είναι ομοιόμορφες με αυτές που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο. Στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης της Μητρικής οι θυγατρικές αποτιμώνται στο κόστος μείον την απομείωση.

(β) Μεταβολές σε ποσοστά συμμετοχής σε θυγατρικές χωρίς απώλεια ελέγχου

Συναλλαγές με τους μετόχους μειοψηφίας, οι οποίες δεν επηρεάζουν τον έλεγχο που ασκεί ο Όμιλος στη θυγατρική, επιμετρώνται και καταχωρούνται ως συναλλαγές κεφαλαίου (equity transactions) – δηλαδή ο χειρισμός είναι ο ίδιος με αυτόν που ακολουθείται στις συναλλαγές με τους κύριους μετόχους του Ομίλου. Η διαφορά μεταξύ του τιμήματος που καταβλήθηκε και του αποκτηθέντος σχετικού μεριδίου της λογιστικής αξίας των ιδίων κεφαλαίων της θυγατρικής, αφαιρείται από τα ίδια κεφάλαια. Κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από την πώληση στους μετόχους της μειοψηφίας καταχωρούνται επίσης στα ίδια κεφάλαια.

(γ) Πώληση/παύση ελέγχου θυγατρικής

Μόλις ο Όμιλος παύσει να έχει έλεγχο στη θυγατρική, το εναπομένον ποσοστό συμμετοχής επιμετράται εκ νέου στην εύλογη αξία του, ενώ τυχόν διαφορές καταχωρούνται στα αποτελέσματα. Κατόπιν, το περιουσιακό αυτό στοιχείο κατηγοριοποιείται ως συγγενής επιχείρηση, ή χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού με αξία κτήσης την εύλογη αυτή αξία. Επιπροσθέτως, ποσά που είχαν προηγουμένως καταχωρηθεί στα Λοιπά συνολικά εισοδήματα, θα λογιστικοποιηθούν, όπως στην περίπτωση της πώλησης θυγατρικής κι επομένως ενδέχεται να λογιστικοποιηθούν στα αποτελέσματα.

(δ) Συγγενείς επιχειρήσεις

Συγγενείς είναι οι οικονομικές οντότητες στις οποίες ο Όμιλος έχει ουσιώδη επιρροή, αλλά όχι έλεγχο, το οποίο γενικά ισχύει όταν τα ποσοστά συμμετοχής κυμαίνονται μεταξύ 20% και 50% των δικαιωμάτων ψήφου. Οι επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Σύμφωνα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, η επένδυση σε μία συγγενή επιχείρηση αναγνωρίζεται αρχικά στο κόστος κτήσης και η λογιστική αξία αυξάνεται ή μειώνεται για να αναγνωρίσει το μερίδιο του επενδυτή στα κέρδη ή τις ζημιές της συγγενούς, μετά την ημερομηνία της απόκτησης. Ο λογαριασμός των επενδύσεων σε συγγενείς επιχειρήσεις περιλαμβάνει και την υπεραξία που προέκυψε κατά την εξαγορά (μειωμένη με τυχόν ζημιές απομείωσης).

Σε περίπτωση πώλησης ποσοστού συμμετοχής σε συγγενή επιχείρηση, όπου όμως ο Όμιλος συνεχίζει να ασκεί σημαντική επιρροή, μόνο η αναλογία στα ποσά που είχαν προηγουμένως καταχωρηθεί απευθείας στα Λοιπά συνολικά εισοδήματα θα καταχωρηθεί στα αποτελέσματα.

Το μερίδιο του Ομίλου στα κέρδη ή τις ζημιές των συγγενών επιχειρήσεων μετά την εξαγορά, αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, ενώ το μερίδιο των μεταβολών στα Λοιπά συνολικά εισοδήματα μετά την εξαγορά αναγνωρίζεται στα Λοιπά συνολικά εισοδήματα. Οι συσσωρευμένες μεταβολές μετά την εξαγορά επηρεάζουν τη λογιστική αξία των επενδύσεων σε συγγενείς επιχειρήσεις, με αντίστοιχη προσαρμογή στην τρέχουσα αξία της επένδυσης. Στην περίπτωση που το μερίδιο του Ομίλου επί των ζημιών μιας συγγενούς υπερβεί την αξία της επένδυσης στη συγγενή, δεν αναγνωρίζονται επιπλέον ζημιές, εκτός εάν έχουν γίνει πληρωμές ή έχουν αναληφθεί περαιτέρω δεσμεύσεις για λογαριασμό της συγγενούς.

Ο Όμιλος εξετάζει σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, εάν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης των επενδύσεων σε συγγενείς επιχειρήσεις. Εάν κάποια επένδυση πρέπει να απομειωθεί, ο Όμιλος υπολογίζει το ποσό της απομείωσης ως τη διαφορά μεταξύ του ανακτήσιμου ποσού της επένδυσης και της λογιστικής της αξίας.

Μη πραγματοποιημένα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των συγγενών επιχειρήσεων απαλείφονται κατά το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στις συγγενείς επιχειρήσεις. Μη πραγματοποιημένες ζημιές απαλείφονται επίσης κατά το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου σε αυτές, εκτός εάν η συναλλαγή παρέχει ενδείξεις απομείωσης του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου. Οι λογιστικές αρχές των συγγενών επιχειρήσεων έχουν τροποποιηθεί ώστε να είναι ομοιόμορφες με αυτές που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο. Στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης της μητρικής, οι συγγενείς αποτιμώνται στο κόστος μείον την απομείωση.

(ε) Από κοινού συμφωνίες

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 11 οι τύποι των συμφωνιών περιορίζονται σε δύο: κοινές επιχειρήσεις (joint operations) και κοινοπραξίες (joint ventures). Η ταξινόμηση εξαρτάται από τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μερών στη συμφωνία, λαμβάνοντας υπόψη τη δομή και τη νομική μορφή της συμφωνίας, τους

συμφωνηθέντες όρους από τα μέρη και, όπου είναι σχετικά, άλλα γεγονότα και συνθήκες.

Κοινές επιχειρήσεις θεωρούνται οι από κοινού συμφωνίες όπου τα μέρη (συμμετέχοντες) που έχουν κοινό έλεγχο, διαθέτουν δικαιώματα επί των περιουσιακών στοιχείων και ευθύνες επί των υποχρεώσεων του σχήματος. Οι συμμετέχοντες θα πρέπει να λογιστικοποιούν τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις (καθώς και τα έσοδα και έξοδα) που σχετίζονται με το μερίδιο τους στο σχήμα.

Κοινοπραξίες θεωρούνται οι από κοινού συμφωνίες όπου τα μέρη (κοινοπρακτούντες) που έχουν κοινό έλεγχο στις συμφωνίες, διαθέτουν δικαιώματα επί των καθαρών περιουσιακών στοιχείων του σχήματος. Οι επιχειρήσεις αυτές λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης (η αναλογική ενοποίηση δεν είναι πλέον επιτρεπτή).

Με βάση το ΔΛΠ 31, ο Όμιλος λογιστικοποιούσε τις από κοινού συμφωνίες στις οποίες συμμετείχε, χρησιμοποιώντας την αναλογική μέθοδο ενοποίησης. Εξαιρέση αποτελούσαν εκείνες που βρίσκονταν σε αδράνεια κατά την ημερομηνία πρώτης εφαρμογής των ΔΠΧΑ ή ήταν μη σημαντικές, οι οποίες ενοποιούνταν με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Για αυτές, ο Όμιλος και μετά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 11, διατηρεί τον τρόπο ενοποίησής τους με τη μέθοδο της καθαρής θέσης μέχρι την οριστική εκκαθάρισή τους.

Οι κύριες από κοινού συμφωνίες όπου ο Όμιλος συμμετέχει, αφορούν στην εκτέλεση κατασκευαστικών συμβολαίων μέσω κοινοπρακτικών σχημάτων. Τα κοινοπρακτικά αυτά σχήματα κατατάσσονται ως κοινές επιχειρήσεις, λόγω του ότι η νομική τους μορφή παρέχει στα μέρη άμεσα δικαιώματα επί των περιουσιακών στοιχείων και ευθύνες επί των υποχρεώσεων. Με βάση το ΔΠΧΑ 11, ο Όμιλος λογιστικοποιεί τα περιουσιακά στοιχεία, τις υποχρεώσεις, τα έσοδα και τα έξοδα με βάση το μερίδιό του στα σχήματα. Στη σημείωση 42γ παρουσιάζονται αναλυτικά τα μερίδια του Ομίλου στις κοινές επιχειρήσεις που συμμετέχει.

Ως κοινοπραξίες, ο Όμιλος έχει κατατάξει τις εταιρείες που παρουσιάζονται στη σημείωση 42β (μαζί με τις συγγενείς εταιρείες) στις οποίες τα μέρη που συμμετέχουν διαθέτουν δικαιώματα επί των καθαρών περιουσιακών στοιχείων των εταιρειών και γι' αυτό ενοποιούνται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της καθαρής θέσης σύμφωνα με το ΔΛΠ 28.

Στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης της μητρικής δεν συμπεριλαμβάνονται από κοινού συμφωνίες.

2.5 Πληροφόρηση κατά τομέα

Η πληροφόρηση κατά τομέα συντάσσεται σύμφωνα με τις εσωτερικές αναφορές χρηματοοικονομικής πληροφόρησης που παρέχονται στον Πρόεδρο, το Διευθύνοντα Σύμβουλο και τα λοιπά εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, οι οποίοι συνιστούν τον κύριο λήπτη επιχειρηματικών αποφάσεων. Ο κύριος λήπτης επιχειρηματικών αποφάσεων ευθύνεται για τη διαμόρφωση της στρατηγικής, την κατανομή των πόρων και την αξιολόγηση της επίδοσης του κάθε επιχειρηματικού τομέα.

2.6 Συναλλαγματικές μετατροπές

(α) Λειτουργικό νόμισμα και νόμισμα παρουσίασης

Τα στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων των εταιρειών του Ομίλου, επιμετρώνται βάσει του νομίσματος του πρωτεύοντος οικονομικού περιβάλλοντος, στο οποίο κάθε εταιρεία λειτουργεί («λειτουργικό νόμισμα»). Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε €, το νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου.

(β) Συναλλαγές και υπόλοιπα

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με τη χρήση των ισοτιμιών που

ισχύουν κατά την ημερομηνία των συναλλαγών. Κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές οι οποίες προκύπτουν από την εκκαθάριση τέτοιων συναλλαγών κατά τη διάρκεια της χρήσης και από τη μετατροπή των νομισματικών στοιχείων σε ξένο νόμισμα με τις ισχύουσες ισοτιμίες κατά την ημερομηνία ισολογισμού, καταχωρούνται στα αποτελέσματα, εκτός από την περίπτωση που μεταφέρονται απευθείας στα Λοιπά συνολικά εισοδήματα, λόγω του ότι αναφέρονται σε πράξεις αντιστάθμισης κινδύνων χρηματοροών και σε πράξεις αντιστάθμισης κινδύνων καθαρών επενδύσεων.

Αλλαγές στην εύλογη αξία χρηματοοικονομικών χρεογράφων σε ξένο νόμισμα, που έχουν χαρακτηριστεί σαν διαθέσιμα προς πώληση, αναλύονται σε συναλλαγματικές διαφορές που προέρχονται από τη διαφοροποίηση της καθαρής αξίας του χρεογράφου και λοιπές αλλαγές που προέρχονται από τη λογιστική αξία. Οι συναλλαγματικές διαφορές διαγράφονται στα αποτελέσματα, ενώ οι λοιπές μεταφέρονται στα Λοιπά συνολικά εισοδήματα.

Οι συναλλαγματικές διαφορές από μη νομισματικά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους, θεωρούνται ως τμήμα της εύλογης αξίας και συνεπώς καταχωρούνται όπου και οι διαφορές της εύλογης αξίας. Συναλλαγματικές διαφορές σε μη χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού, όπως μετοχές που κατηγοριοποιούνται ως διαθέσιμες προς πώληση, περιλαμβάνονται στα Λοιπά συνολικά εισοδήματα.

(γ) Εταιρείες του Ομίλου

Η μετατροπή των οικονομικών καταστάσεων των εταιρειών του Ομίλου (καμία εκ των οποίων δεν έχει νόμισμα υπερπληθωριστικής οικονομίας), οι οποίες έχουν διαφορετικό λειτουργικό νόμισμα από το νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου γίνεται ως εξής:

- i) Τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις μετατρέπονται με τις ισοτιμίες που ισχύουν κατά την ημερομηνία του ισολογισμού,
- ii) Τα έσοδα και τα έξοδα μετατρέπονται με τις μέσες ισοτιμίες της περιόδου (εκτός εάν η μέση ισοτιμία δεν είναι λογική προσέγγιση της συσσωρευμένης επίδρασης των ισοτιμιών που ίσχυαν κατά τις ημερομηνίες των συναλλαγών, στην οποία περίπτωση τα έσοδα και έξοδα μετατρέπονται με τις ισοτιμίες που ίσχυαν τις ημερομηνίες των συναλλαγών) και
- iii) Οι προκύπτουσες συναλλαγματικές διαφορές καταχωρούνται στα Λοιπά συνολικά εισοδήματα και μεταφέρονται στα αποτελέσματα με την πώληση των επιχειρήσεων αυτών.

Οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από τη μετατροπή της καθαρής επένδυσης σε επιχείρηση εξωτερικού, καθώς και του δανεισμού που έχει χαρακτηριστεί ως αντιστάθμιση της επένδυσης αυτής, καταχωρούνται στα Λοιπά συνολικά εισοδήματα. Κατά την πώληση μέρους ή του συνόλου επιχείρησης εξωτερικού, οι συσσωρευμένες συναλλαγματικές διαφορές μεταφέρονται στα αποτελέσματα χρήσεως ως μέρος του κέρδους ή ζημίας από τη πώληση.

Υπεραξίες και τροποποιήσεις της εύλογης αξίας που προέρχονται από την εξαγορά ξένων εταιρειών θεωρούνται σαν στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού της ξένης εταιρείας και αποτιμούνται με την ισοτιμία της ημερομηνίας του ισολογισμού. Οι προκύπτουσες συναλλαγματικές διαφορές καταχωρούνται στα Λοιπά συνολικά εισοδήματα.

2.7 Επενδύσεις σε ακίνητα

Ακίνητα τα οποία κατέχονται για μακροχρόνιες εκμισθώσεις ή για κεφαλαιουχικά κέρδη ή και τα δύο, και δεν χρησιμοποιούνται από τις εταιρείες του Ομίλου, κατηγοριοποιούνται ως επενδύσεις σε ακίνητα. Οι

επενδύσεις σε ακίνητα περιλαμβάνουν ιδιόκτητα οικόπεδα και κτίρια, καθώς και ακίνητα υπό κατασκευή τα οποία κατασκευάζονται ή αναπτύσσονται για μελλοντική χρήση ως επενδυτικά ακίνητα.

Οι επενδύσεις σε ακίνητα αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών άμεσων εξόδων κτήσης και των εξόδων δανεισμού. Τα κόστη δανεισμού που αφορούν την απόκτηση ή την κατασκευή επενδυτικών ακινήτων κεφαλαιοποιούνται στο κόστος της επένδυσης για όσο διάστημα διαρκεί η απόκτηση ή η κατασκευή και παύουν να κεφαλαιοποιούνται όταν το πάγιο ολοκληρωθεί ή σταματήσει η κατασκευή του. Μετά την αρχική αναγνώριση, οι επενδύσεις σε ακίνητα επιμετρώνται σε κόστος μείον αποσβέσεις και τυχόν απομείωση (σημείωση 2.12). Τα επενδυτικά κτίρια αποσβένονται βάσει της ωφέλιμης ζωής τους, που εκτιμάται σε 40 έτη, πλην των διατηρητέων μη ανακαινισθέντων κτηρίων, τα οποία αποσβένονται σε 20 έτη.

Μεταγενέστερες δαπάνες λογίζονται προσθετικά στην λογιστική αξία του ακινήτου, μόνο όταν είναι πιθανόν ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη που σχετίζονται με το εν λόγω ακίνητο, θα εισρεύσουν στον Όμιλο και ότι το κόστος αυτού μπορεί να μετρηθεί αξιόπιστα. Όλα τα άλλα κόστη από επιδιορθώσεις και συντήρηση, βαρύνουν τα αποτελέσματα της χρήσης την οποία αφορούν.

Εάν μια επένδυση σε ακίνητο μεταβληθεί σε ιδιοχρησιμοποιούμενο πάγιο, τότε κατηγοριοποιείται στις ενσώματες ακινητοποιήσεις. Επίσης, όταν υπάρχει μία μεταβολή στη χρήση των επενδυτικών ακινήτων που αποδεικνύεται με την έναρξη της αξιοποίησής τους, με σκοπό την πώληση, τότε κατηγοριοποιούνται ως αποθέματα.

Ακίνητα τα οποία κατέχει η μητρική Εταιρεία και τα εκμισθώνει σε εταιρείες του Ομίλου, κατηγοριοποιούνται ως επενδύσεις σε ακίνητα στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας και ως ενσώματες ακινητοποιήσεις στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

2.8 Μισθώσεις

(α) Εταιρεία Ομίλου ως μισθωτής

Ο Όμιλος και η Εταιρεία την 1η Ιανουαρίου 2019 υιοθέτησαν το ΔΠΧΑ 16, εφαρμόζοντας την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση. Σκοπός του προτύπου είναι να εξασφαλίσει ότι οι μισθωτές και οι εκμισθωτές παρέχουν χρήσιμη πληροφόρηση που παρουσιάζει εύλογα την ουσία των συναλλαγών που αφορούν μισθώσεις. Το ΔΠΧΑ 16 εισάγει ένα ενιαίο μοντέλο για το λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του μισθωτή, το οποίο απαιτεί ο μισθωτής να αναγνωρίζει περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις για όλες τις συμβάσεις μισθώσεων με διάρκεια άνω των 12 μηνών, εκτός εάν το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο είναι μη σημαντικής αξίας. Σχετικά με το λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του εκμισθωτή, το ΔΠΧΑ 16 ενσωματώνει ουσιαστικά τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 17. Η επίδραση της υιοθέτησης του ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας και η γνωστοποίηση των νέων λογιστικών πολιτικών που εφαρμόστηκαν από την 1η Ιανουαρίου 2019 απεικονίζονται στη σημείωση 2.3.

(β) Εταιρεία Ομίλου ως εκμισθωτής

Ο Όμιλος εκμισθώνει ακίνητα μόνο με τη μορφή λειτουργικής μίσθωσης. Τα έσοδα των λειτουργικών μισθώσεων αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσης αναλογικά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

2.9 Προκαταβολές για μακροπρόθεσμες μισθώσεις

Οι προκαταβολές για μακροπρόθεσμες μισθώσεις περιλαμβάνουν απαιτήσεις του Ομίλου από διάφορους χρεώστες και αφορούν κυρίως απαιτήσεις των θυγατρικών:

α) από προκαταβολές μισθωμάτων σε εκμισθωτές ακινήτων. Οι αποσβέσεις λογίζονται για την περίοδο εκμίσθωσης,

β) από τις καταβολές για την ολοκλήρωση της κατασκευής των Σταθμών Εξυπηρέτησης Αυτοκινητιστών (ΣΕΑ), που απεικονίζονται στο κόστος κατασκευής τους μείον τις αποσβέσεις. Οι αποσβέσεις τους ξεκινούν όταν αυτά ολοκληρωθούν και είναι έτοιμα για χρήση και διενεργούνται με τη σταθερή μέθοδο στη διάρκεια της σύμβασης παραχώρησης.

2.10 Ενσώματες Ακίνητοποιήσεις

Τα ενσώματα πάγια επιμετρώνται στο κόστος κτήσεως μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις και τυχόν απομείωση (σημείωση 2.12). Το κόστος κτήσεως περιλαμβάνει όλες τις δαπάνες που συνδέονται άμεσα με την απόκτηση των παγίων στοιχείων.

Μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται σε επαύξηση της λογιστικής αξίας των ενσωμάτων παγίων ή ως ξεχωριστό πάγιο μόνον εάν είναι πιθανό τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη να εισρεύσουν στον Όμιλο και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα. Το κόστος επισκευών και συντηρήσεων καταχωρείται στα αποτελέσματα όταν πραγματοποιείται.

Τα οικόπεδα δεν αποσβένονται. Οι αποσβέσεις των άλλων στοιχείων των ενσωμάτων παγίων υπολογίζονται με τη σταθερή μέθοδο μέσα στην ωφέλιμη ζωή τους που έχει ως εξής:

Κτήρια	20-40 έτη
Μηχανολογικός εξοπλισμός (εκτός αιολικών και φωτοβολταϊκών πάρκων)	5-10 έτη
Μηχανολογικός εξοπλισμός αιολικών, Φ/Β πάρκων και υδροηλεκτρικού σταθμού (υπάγονται στον Ν. 4254/2014)	27 έτη
Μηχανολογικός εξοπλισμός αιολικών και Φ/Β πάρκων (έναρξη λειτουργίας μετά την 01.01.2014)	20 έτη
Αυτοκίνητα	5-9 έτη
Λοιπός εξοπλισμός	5-10 έτη

Οι υπολειμματικές αξίες και οι ωφέλιμες ζωές των ενσώματων παγίων υπόκεινται σε επανεξέταση τουλάχιστον κάθε τέλος χρήσης.

Από το 2014 αυξήθηκε η ωφέλιμη ζωή των αιολικών πάρκων και του υδροηλεκτρικού σταθμού, που ήδη λειτουργούσαν για λιγότερο από 12 χρόνια, από 20 σε 27 έτη λόγω επταετούς παράτασης των συμβάσεων λειτουργίας σύμφωνα με το Ν. 4254/2014.

Οι ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση περιλαμβάνουν πάγια υπό εκτέλεση που απεικονίζονται στο κόστος τους. Οι ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση δεν αποσβένονται μέχρι να ολοκληρωθεί το πάγιο και να τεθεί σε παραγωγική λειτουργία.

Όταν οι λογιστικές αξίες των ενσωμάτων παγίων υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στα αποτελέσματα (σημείωση 2.12). Κατά την πώληση ενσωμάτων παγίων, οι διαφορές μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους αναπόσβεστης αξίας καταχωρούνται ως κέρδη ή ζημιές στα αποτελέσματα.

Χρηματοοικονομικά έξοδα που αφορούν στην κατασκευή περιουσιακών στοιχείων κεφαλαιοποιούνται για το χρονικό διάστημα που απαιτείται μέχρι την ολοκλήρωση της κατασκευής. Περιουσιακό στοιχείο

που πληροί τις προϋποθέσεις είναι ένα περιουσιακό στοιχείο που κατ' ανάγκη χρειάζεται μια σημαντική χρονική περίοδο προετοιμασίας για τη χρήση για την οποία προορίζεται ή για την πώλησή του. Όλα τα άλλα χρηματοοικονομικά έξοδα αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσεως.

2.11 Άυλα περιουσιακά στοιχεία

(α) Υπεραξία

Η υπεραξία προκύπτει από εξαγορά θυγατρικών και αποτελεί το υπερβάλλον ποσό μεταξύ του αθροίσματος του τιμήματος εξαγοράς, του ποσού της μη ελέγχουσας συμμετοχής στην αποκτηθείσα εταιρεία και της εύλογης αξίας οποιασδήποτε προηγούμενης συμμετοχής στην αποκτηθείσα εταιρεία κατά την ημερομηνία εξαγοράς και της εύλογης αξίας των αναγνωρίσιμων καθαρών περιουσιακών στοιχείων της θυγατρικής που αποκτήθηκε. Η υπεραξία από εξαγορές θυγατρικών εταιρειών αναγνωρίζεται στις ασώματες ακινητοποιήσεις. Η υπεραξία δεν αποσβένεται και ελέγχεται για απομείωση ετησίως ή πιο συχνά, αν γεγονότα ή περιστάσεις καταδεικνύουν ενδεχόμενη απομείωση και αναγνωρίζεται στο κόστος, μείον τις όποιες ζημιές απομείωσης. Ζημιές από υπεραξία δεν αντιστρέφονται.

Η υπεραξία κατανέμεται στις μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών για την πραγματοποίηση του ελέγχου απομείωσης. Η κατανομή γίνεται στις μονάδες ή στις ομάδες των μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών που αναμένεται να ωφεληθούν από τις επιχειρηματικές συνενώσεις, στις οποίες δημιουργήθηκε η υπεραξία και αναγνωρίζεται σύμφωνα με το λειτουργικό τομέα.

Κέρδη και ζημιές από την πώληση μιας επιχείρησης περιλαμβάνουν τη λογιστική αξία της υπεραξίας που αντιστοιχεί στην επιχείρηση που πωλήθηκε.

Η αρνητική υπεραξία διαγράφεται στα αποτελέσματα (σημείωση 2.12).

(β) Λογισμικό

Οι άδειες λογισμικού αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις αποσβέσεις. Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων αυτών, η οποία κυμαίνεται από 1 έως 3 έτη.

(γ) Δικαίωμα Παραχώρησης

Τα Δικαιώματα Παραχώρησης αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις αποσβέσεις. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με τη σταθερή μέθοδο στη διάρκεια της Σύμβασης Παραχώρησης (σημείωση 2.25).

(δ) Άδειες Χρήσης

Ως άδειες χρήσης εννοούνται οι άδειες παραγωγής των αιολικών και φωτοβολταϊκών (Φ/Β) πάρκων και αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μείον τις αποσβέσεις. Οι αποσβέσεις διενεργούνται από την ημερομηνία έναρξης λειτουργίας των αιολικών και Φ/Β πάρκων, με τη σταθερή μέθοδο, κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους, η οποία είναι 27 έτη για τα έργα που έχουν ξεκινήσει τη λειτουργία τους πριν από την 01.01.2014, και 20 έτη για τα καινούργια έργα. Οι άδειες χρήσης υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης όταν κάποια γεγονότα ή αλλαγές στις συνθήκες καταδεικνύουν ότι η λογιστική αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη.

2.12 Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Τα περιουσιακά στοιχεία (υπεραξία) που έχουν απροσδιόριστη ωφέλιμη ζωή, δεν αποσβένονται και υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης ετησίως και επίσης όταν κάποια γεγονότα ή αλλαγές στις συνθήκες καταδεικνύουν ότι η λογιστική αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Τα περιουσιακά στοιχεία που αποσβένονται υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι η λογιστική αξία τους δεν θα ανακτηθεί. Ζημία απομείωσης αναγνωρίζεται για το ποσό κατά το οποίο η λογιστική αξία του παγίου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του. Η ανακτήσιμη αξία είναι η μεγαλύτερη

αξία μεταξύ εύλογης αξίας, μειωμένη με το απαιτούμενο για την πώληση κόστος, και αξίας χρήσεως (παρούσα αξία χρηματοροών που αναμένεται να δημιουργηθούν με βάση την εκτίμηση της Διοίκησης για τις μελλοντικές οικονομικές και λειτουργικές συνθήκες). Για την εκτίμηση των ζημιών απομείωσης, τα περιουσιακά στοιχεία εντάσσονται στις μικρότερες δυνατές μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών. Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, εκτός από υπεραξία, που έχουν υποστεί απομείωση επανεκτιμούνται για πιθανή αντιστροφή της απομείωσης σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού.

2.13 Χρηματοοικονομικά μέσα

Αρχική αναγνώριση και μεταγενέστερη επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων:

Η κατάταξη των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων κατά την αρχική αναγνώριση βασίζεται στις συμβατικές ταμειακές ροές των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και στο επιχειρηματικό μοντέλο εντός του οποίου διακατέχεται το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο.

Με εξαίρεση τις απαιτήσεις από πελάτες, ο Όμιλος αρχικά αποτιμά ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο στην εύλογη αξία του συν το κόστος συναλλαγής, στην περίπτωση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που δεν αποτιμάται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Τα κόστη συναλλαγής των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων εξοδοποιούνται. Οι απαιτήσεις από πελάτες αρχικά αποτιμώνται στην αξία συναλλαγής, όπως ορίζεται από το ΔΠΧΑ 15.

Σύμφωνα με τις πρόνοιες του ΔΠΧΑ 9, τα χρεόγραφα επιμετρώνται στη συνέχεια στο αποσβέσιμο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων ή στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων χρήσης. Για να ταξινομηθεί και να αποτιμηθεί ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο στο αποσβέσιμο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων, πρέπει να δημιουργούνται ταμειακές ροές που αποτελούν «αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκων» επί του ανεξόφλητου υπολοίπου κεφαλαίου. Η αξιολόγηση αυτή είναι γνωστή ως κριτήριο SPPI (“solely payments of principal and interest”) και γίνεται σε επίπεδο μεμονωμένου χρηματοοικονομικού μέσου.

Η ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρεογράφων του Ομίλου και της Εταιρείας γίνεται ως εξής:

- I.** Χρεόγραφα στο αποσβέσιμο κόστος για τα χρεόγραφα τα οποία αποκτώνται στα πλαίσια ενός επιχειρηματικού μοντέλου, που σκοπό έχει τη διατήρησή τους, ώστε να εισπραχθούν οι συμβατικές ταμειακές ροές, ενώ ταυτόχρονα πληρούν το κριτήριο SPPI. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία αυτής της κατηγορίας αποτιμώνται μεταγενέστερα βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου (EIR) και υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους. Οποιοδήποτε κέρδος ή ζημιά προκύπτει όταν το περιουσιακό στοιχείο παύει να αναγνωρίζεται, τροποποιείται ή απομειώνεται, αναγνωρίζεται αμέσως στην κατάσταση αποτελεσμάτων.
- II.** Συμμετοχικοί τίτλοι στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης συνολικού εισοδήματος, χωρίς μεταφορά των κερδών ή ζημιών στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης κατά την απο-αναγνώριση τους. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται μόνο οι συμμετοχικοί τίτλοι τους οποίους ο Όμιλος έχει την πρόθεση να κρατήσει στο προβλεπόμενο μέλλον και έχει αμετάκλητα αποφασίσει να τους ταξινομήσει κατά τον τρόπο αυτό στην αρχική αναγνώρισή τους ή στη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9. Οι συμμετοχικοί τίτλοι στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης συνολικού εισοδήματος δεν υπόκεινται σε απομείωση. Μερίσματα από τέτοιες επενδύσεις συνεχίζουν να αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εκτός αν αντιπροσωπεύουν ανάκτηση του κόστους της επένδυσης.

Για επενδύσεις οι οποίες διαπραγματεύονται σε ενεργό αγορά, η εύλογη αξία υπολογίζεται με βάση τις τιμές προσφοράς της αγοράς. Για επενδύσεις για τις οποίες δεν υπάρχει ενεργός αγορά, η εύλογη αξία προσδιορίζεται μέσω τεχνικών αποτίμησης, εκτός εάν το εύρος των ορθολογικών εκτιμήσεων της εύλογης αξίας είναι σημαντικά μεγάλο και οι πιθανότητες των διάφορων εκτιμήσεων δεν μπορούν εύλογα να αξιολογηθούν, οπότε δεν επιτρέπεται η αποτίμηση αυτών των επενδύσεων στην εύλογη αξία. Η αγορά ή

πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων που απαιτούν την παράδοση των περιουσιακών στοιχείων μέσα σε ένα χρονικό πλαίσιο που προβλέπεται από κανονισμό ή παραδοχή της αγοράς, αναγνωρίζεται κατά την ημερομηνία διακανονισμού (δηλαδή την ημερομηνία που το περιουσιακό στοιχείο μεταφέρεται ή παραδίδεται στον Όμιλο ή την Εταιρεία).

III. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία ταξινομούνται ως αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία με τα κέρδη ή ζημιές από την αποτίμηση αυτών να αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Τα κέρδη και οι ζημιές που προκύπτουν από τις μεταβολές στην εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που ταξινομούνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων στη γραμμή «Λοιπά κέρδη / (ζημιές)».

Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ο Όμιλος και η Εταιρεία αξιολογούν, σε κάθε ημερομηνία κατάρτισης οικονομικών καταστάσεων, τα δεδομένα αναφορικά με το κατά πόσον η αξία ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μίας ομάδας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων έχει απομειωθεί ως ακολούθως:

Ο Όμιλος και η Εταιρεία αναγνωρίζουν πρόβλεψη ζημιάς έναντι αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών για όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν αποτιμούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές βασίζονται στη διαφορά ανάμεσα σε όλες τις συμβατικές ταμειακές ροές που είναι απαιτητές σύμφωνα με τη σύμβαση και όλες τις ταμειακές ροές που ο Όμιλος ή η Εταιρεία προσδοκούν να εισπράξουν, προεξοφλημένες με βάση το κατά προσέγγιση αρχικό πραγματικό επιτόκιο.

Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές αναγνωρίζονται σε δύο στάδια. Εάν ο πιστωτικός κίνδυνος ενός χρηματοοικονομικού μέσου δεν έχει αυξηθεί σημαντικά από την αρχική αναγνώριση, η οικονομική οντότητα επιμετρά την πρόβλεψη ζημιάς για το εν λόγω χρηματοοικονομικό μέσο σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές των επόμενων 12 μηνών. Εάν ο πιστωτικός κίνδυνος του χρηματοοικονομικού μέσου έχει αυξηθεί σημαντικά από την αρχική αναγνώριση, η οικονομική οντότητα επιμετρά την πρόβλεψη ζημιάς για ένα χρηματοοικονομικό μέσο σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής, ανεξάρτητα από το πότε προέκυψε η αθέτηση.

Για τις απαιτήσεις από πελάτες και τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία, ο Όμιλος και η Εταιρεία εφαρμόζουν την απλοποιημένη προσέγγιση για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Επομένως, σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, ο Όμιλος και η Εταιρεία επιμετρούν την πρόβλεψη ζημιάς για ένα χρηματοοικονομικό μέσο σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής χωρίς να παρακολουθούν τις μεταβολές στον πιστωτικό κίνδυνο.

Αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο (ή ένα μέρος ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μέρος μίας ομάδας παρόμοιων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων) αποαναγνωρίζεται όταν:

- τα δικαιώματα για την εισροή ταμειακών πόρων έχουν εκπνεύσει,
- ο Όμιλος ή η Εταιρεία διατηρεί το δικαίωμα στην εισροή ταμειακών ροών από το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο, αλλά έχει αναλάβει ταυτόχρονα την υποχρέωση να τα καταβάλλει σε τρίτους πλήρως, χωρίς σημαντική καθυστέρηση, υπό τη μορφή μίας σύμβασης μεταβίβασης, ή
- ο Όμιλος ή η Εταιρεία έχει μεταβιβάσει το δικαίωμα εισροής ταμειακών ροών από το συγκεκριμένο

περιουσιακό στοιχείο, ενώ παράλληλα, είτε (α) έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη από αυτό είτε (β) δεν έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη, αλλά έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του συγκεκριμένου στοιχείου.

Όταν ο Όμιλος ή η Εταιρεία μεταβιβάζει τα δικαιώματα εισροής ταμειακών ροών από ένα περιουσιακό στοιχείο ή συνάπτει σύμβαση μεταβίβασης, αξιολογεί την έκταση κατά την οποία διατηρεί τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας του περιουσιακού στοιχείου. Όταν ο Όμιλος ούτε μεταβιβάζει ούτε διατηρεί ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου και διατηρεί τον έλεγχο του συγκεκριμένου στοιχείου, τότε το στοιχείο αναγνωρίζεται στο βαθμό της συνεχιζόμενης συμμετοχής του Ομίλου στο περιουσιακό στοιχείο αυτό. Στην περίπτωση αυτή, ο Όμιλος αναγνωρίζει παράλληλα και μία συνδεδεμένη υποχρέωση. Το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο και η συνδεδεμένη υποχρέωση επιμετρώνται σε βάση που αντανακλά τα δικαιώματα και τις δεσμεύσεις που έχει διατηρήσει ο Όμιλος ή η Εταιρεία.

Η συνεχιζόμενη συμμετοχή που λαμβάνει τη μορφή της εγγύησης του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου αναγνωρίζεται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ της λογιστικής αξίας του περιουσιακού στοιχείου και του μέγιστου ποσού του ληφθέντος ανταλλάγματος που ο Όμιλος θα μπορούσε να υποχρεωθεί να επιστρέψει.

Αρχική αναγνώριση και μεταγενέστερη επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Όλες οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αρχικά αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους μείον το κόστος συναλλαγών, στην περίπτωση των δανείων και των πληρωτέων υποχρεώσεων.

Αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Μια χρηματοοικονομική υποχρέωση διαγράφεται, όταν η δέσμευση που απορρέει από την υποχρέωση, ακυρώνεται ή εκπνέει. Όταν μία υφιστάμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση αντικαθίσταται από μία άλλη από τον ίδιο δανειστή, αλλά με ουσιαστικά διαφορετικούς όρους, ή οι όροι μίας υφιστάμενης υποχρέωσης τροποποιούνται σημαντικά, αυτή η ανταλλαγή ή τροποποίηση αντιμετωπίζεται ως αποαναγνώριση της αρχικής υποχρέωσης και αναγνώριση μίας νέας υποχρέωσης. Η διαφορά στις αντίστοιχες λογιστικές αξίες αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων

Οι χρηματοοικονομικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό απεικονίζεται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης μόνο όταν ο Όμιλος ή η Εταιρεία έχει νομικά το δικαίωμα αυτό και προτίθεται να τα συμψηφίσει σε καθαρή βάση μεταξύ τους ή να απαιτήσει το περιουσιακό στοιχείο και να διακανονίσει την υποχρέωση ταυτόχρονα. Το νόμιμο δικαίωμα δεν πρέπει να εξαρτάται από μελλοντικά γεγονότα και πρέπει να μπορεί να εκτελεσθεί κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών και σε περίπτωση αθέτησης, αφερεγγυότητας ή πτώχευσης της εταιρείας ή του αντισυμβαλλομένου.

2.14 Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία

Εταιρείες του Ομίλου αξιολογούν κατά περίπτωση τη σύναψη συμβάσεων παράγωγων χρηματοοικονομικών στοιχείων με στόχο να αντισταθμίσουν την έκθεση σε κίνδυνο μεταβολής των επιτοκίων που συνδέεται με μακροχρόνιες δανειακές συμβάσεις.

Ο Όμιλος τεκμηριώνει, κατά την έναρξη μιας συναλλαγής, τη σχέση μεταξύ των αντισταθμιστικών μέσων

και των αντισταθμιζόμενων στοιχείων, καθώς επίσης και τη στρατηγική διαχείρισης κινδύνου για την ανάληψη διαφόρων αντισταθμιστικών ενεργειών. Αυτή η διαδικασία περιλαμβάνει τη σύνδεση όλων των παραγώγων που ορίζονται ως αντισταθμιστικά μέσα με συγκεκριμένα στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού ή με συγκεκριμένες δεσμεύσεις ή προβλεπόμενες συναλλαγές. Επιπλέον, γίνεται εκτίμηση, κατά την έναρξη της αντιστάθμισης και σε συνεχή βάση, του βαθμού στον οποίο τα παράγωγα που χρησιμοποιούνται σε αντισταθμιστικές συναλλαγές είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικά στην εξουδετέρωση των μεταβολών στις τρέχουσες αξίες ή στις ταμειακές ροές των αντισταθμιζόμενων στοιχείων.

Οι εύλογες αξίες των παραγώγων εργαλείων που χρησιμοποιούνται για σκοπούς αντιστάθμισης γνωστοποιούνται στη σημείωση 15. Οι μεταβολές στο Αποθεματικό αντιστάθμισης ταμειακών ροών στα Λοιπά συνολικά εισοδήματα γνωστοποιούνται στη σημείωση 23. Η συνολική εύλογη αξία των παραγώγων αντιστάθμισης κατατάσσεται στο μη κυκλοφορούν ενεργητικό ή στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, όταν το εναπομένον αντισταθμιζόμενο στοιχείο έχει διάρκεια μεγαλύτερη των 12 μηνών, ή στο κυκλοφορούν ενεργητικό ή στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, εφόσον η εναπομένουσα διάρκεια του αντισταθμιζόμενου στοιχείου είναι μικρότερη των 12 μηνών. Παράγωγα που κατέχονται για εμπορία κατατάσσονται στο κυκλοφορούν ενεργητικό ή στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.

Αντιστάθμιση Ταμειακών Ροών

Τα παράγωγα στοιχεία αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία σύναψης της σχετικής συμφωνίας.

Το τμήμα της μεταβολής στην εύλογη αξία του παραγώγου που θεωρείται αποτελεσματικό και πληροί τα κριτήρια αντιστάθμισης ταμειακών ροών, αναγνωρίζεται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα. Τα κέρδη ή ζημιές που σχετίζονται με το μη αποτελεσματικό τμήμα της μεταβολής αναγνωρίζονται άμεσα στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, στη γραμμή «Χρηματοοικονομικά έσοδα» ή «Χρηματοοικονομικά έξοδα».

Το σωρευτικό ποσό που καταχωρείται στα Ίδια Κεφάλαια μεταφέρεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων στις περιόδους που το αντισταθμιζόμενο στοιχείο επηρεάζει το κέρδος ή τη ζημιά της περιόδου. Το κέρδος ή η ζημιά που συνδέεται με το αποτελεσματικό τμήμα της αντιστάθμισης των συμβάσεων ανταλλαγής κυμαινόμενων επιτοκίων δανεισμού αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, στη γραμμή «Χρηματοοικονομικά έσοδα» ή «Χρηματοοικονομικά έξοδα». Ωστόσο, όταν εκ της αναμενόμενης συναλλαγής που αντισταθμίζεται προκύπτει αναγνώριση ενός μη-χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού (όπως απόθεμα ή ενσώματο πάγιο), τότε τα κέρδη ή οι ζημιές που είχαν προηγουμένως καταχωρηθεί στην καθαρή θέση μεταφέρονται από τα Ίδια Κεφάλαια και συνυπολογίζονται στο αρχικό κόστος του στοιχείου ενεργητικού. Τα ποσά αυτά τελικά επιβαρύνουν τα αποτελέσματα, στην περίπτωση των αποθεμάτων μέσω του κόστους πωληθέντων, και στην περίπτωση των ενσώματων παγίων μέσω των αποσβέσεων.

Όταν ένα εργαλείο αντιστάθμισης λήξει ή πωληθεί ή όταν μια σχέση αντιστάθμισης παύει να πληροί τα κριτήρια της αντισταθμιστικής λογιστικής, τα σωρευτικά κέρδη ή ζημιές που έχουν μέχρι εκείνη τη στιγμή καταχωρηθεί στα Ίδια Κεφάλαια παραμένουν στα Ίδια Κεφάλαια και αναγνωρίζονται όταν τελικά η αναμενόμενη συναλλαγή περάσει από την Κατάσταση Αποτελεσμάτων. Όταν μία αναμενόμενη συναλλαγή δεν εκτιμάται πλέον ότι θα συμβεί, τα σωρευτικά κέρδη ή ζημιές που έχουν καταχωρηθεί στα Ίδια Κεφάλαια μεταφέρονται άμεσα στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, στη γραμμή «Λοιπά κέρδη/(ζημιές)».

2.15 Αποθέματα

Τα αποθέματα αποτιμώνται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ κόστους κτήσεως και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος προσδιορίζεται με τη μέθοδο του μέσου σταθμικού κόστους. Το κόστος των ετοιμών προϊόντων και των ημιτελών αποθεμάτων περιλαμβάνει τα έξοδα σχεδιασμού, το κόστος των υλικών, το άμεσο εργατικό κόστος και αναλογία των γενικών εξόδων παραγωγής.

Επενδύσεις σε ακίνητα στα οποία ξεκινάει κατασκευή με σκοπό την μελλοντική πώληση, αναταξινομούνται

ως αποθέματα, στη λογιστική αξία, κατά την ημερομηνία ισολογισμού. Στο εξής, θα επιμετρώνται στην χαμηλότερη αξία μεταξύ κόστους και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Χρηματοοικονομικά έξοδα δεν περιλαμβάνονται στο κόστος κτήσεως των αποθεμάτων. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία εκτιμάται με βάση τις τρέχουσες τιμές πώλησης των αποθεμάτων, στα πλαίσια της συνήθους δραστηριότητας αφαιρουμένων και των τυχόν εξόδων πώλησης όπου συντρέχει περίπτωση.

2.16 Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις

Οι εμπορικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους και μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αποσβέσιμο κόστος, με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, εκτός εάν το αποτέλεσμα της προεξόφλησης δεν είναι σημαντικό, μειωμένο με τυχόν ζημιά απομείωσης. Η ζημιά απομείωσης για τις εμπορικές απαιτήσεις σχηματίζεται βάσει όσων αναφέρονται στη σημείωση 2.13.

Οι εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις περιλαμβάνουν επίσης, συναλλαγματικές και γραμμάτια εισπρακτέα.

2.17 Δεσμευμένες Καταθέσεις

Οι δεσμευμένες καταθέσεις είναι ταμειακά ισοδύναμα τα οποία δεν είναι άμεσα διαθέσιμα προς χρήση. Αυτά τα ταμειακά ισοδύναμα δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τον Όμιλο μέχρι την επέλευση ενός συγκεκριμένου χρονικού σημείου ή γεγονότος στο μέλλον. Στις περιπτώσεις που οι δεσμευμένες καταθέσεις αναμένεται να χρησιμοποιηθούν εντός διαστήματος ενός έτους από την ημερομηνία της κατάστασης οικονομικής θέσης, ταξινομούνται ως βραχυπρόθεσμο περιουσιακό στοιχείο. Όμως, εάν δεν αναμένεται να χρησιμοποιηθούν εντός διαστήματος ενός έτους από την ημερομηνία της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης, ταξινομούνται ως μακροπρόθεσμο περιουσιακό στοιχείο.

2.18 Ταμειακά Διαθέσιμα και ισοδύναμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα περιλαμβάνουν τα μετρητά, τις καταθέσεις όψεως και τις βραχυπρόθεσμες μέχρι 3 μήνες επενδύσεις υψηλής ρευστοποίησης και χαμηλού ρίσκου.

2.19 Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο περιλαμβάνει τις κοινές μετοχές της Εταιρείας. Όταν μία εταιρεία του Ομίλου αποκτά μετοχές της Εταιρείας (Ίδιες Μετοχές), το κόστος κτήσης παρουσιάζεται αφαιρετικά από τα ίδια κεφάλαια του Ομίλου, μέχρι οι μετοχές αυτές να ακυρωθούν ή να πωληθούν. Το κέρδος ή η ζημιά από την πώληση ίδιων μετοχών αναγνωρίζεται άμεσα στα ίδια κεφάλαια.

Άμεσα έξοδα για την έκδοση μετοχών εμφανίζονται απαλλαγμένα από κάθε σχετικό όφελος φόρου εισοδήματος, αφαιρετικά στην καθαρή θέση.

2.20 Δανεισμός

Τα δάνεια καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους, μειωμένα με τα τυχόν άμεσα έξοδα για την πραγματοποίηση της συναλλαγής. Μεταγενέστερα, αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Τυχόν διαφορά μεταξύ του εισπραχθέντος ποσού (καθαρό από

σχετικά έξοδα) και της αξίας εξόφλησης, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά την διάρκεια του δανεισμού βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Έξοδα δανείων που καταβάλλονται κατά την υπογραφή των νέων πιστώσεων αναγνωρίζονται ως έξοδα του δανείου, εφόσον γίνει ανάληψη μέρους ή και του συνόλου της νέας πιστωτικής γραμμής. Σε αυτή την περίπτωση καταχωρούνται ως μελλοντικά έξοδα δανείων μέχρι να γίνει η ανάληψη. Εφόσον δεν χρησιμοποιηθούν τα νέα δάνεια, μερικώς ή ολικά, τότε αυτά τα έξοδα περιλαμβάνονται στα προπληρωθέντα έξοδα και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια ζωής της σχετικής πιστωτικής γραμμής.

Τα δάνεια ταξινομούνται ως βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, εκτός εάν ο Όμιλος έχει το δικαίωμα να αναβάλλει την εξόφληση της υποχρέωσης για τουλάχιστον 12 μήνες από την ημερομηνία του ισολογισμού.

2.21 Τρέχουσα και αναβαλλόμενη φορολογία

Ο φόρος εισοδήματος της χρήσης αποτελείται από την τρέχουσα και την αναβαλλόμενη φορολογία. Ο φόρος αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εκτός και αν σχετίζεται με ποσά που έχουν αναγνωριστεί στα λοιπά συνολικά εισοδήματα ή απευθείας στα ίδια κεφάλαια. Σε αυτήν την περίπτωση, ο φόρος αναγνωρίζεται επίσης στα λοιπά συνολικά εισοδήματα ή στα ίδια κεφάλαια αντίστοιχα.

Ο φόρος εισοδήματος επί των κερδών, υπολογίζεται με βάση τη φορολογική νομοθεσία που έχει θεσπιστεί κατά την ημερομηνία ισολογισμού στις χώρες όπου διεξάγονται οι εργασίες του Ομίλου και αναγνωρίζεται ως έξοδο την περίοδο κατά την οποία προκύπτουν τα κέρδη. Η διοίκηση ανά διαστήματα αξιολογεί τις περιπτώσεις όπου η κείμενη φορολογική νομοθεσία χρήζει ερμηνείας. Όπου κρίνεται απαραίτητο, γίνονται προβλέψεις επί των ποσών που αναμένεται να πληρωθούν στις φορολογικές αρχές.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προσδιορίζεται με τη μέθοδο της υποχρέωσης που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που εμφανίζονται στις οικονομικές καταστάσεις. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος δε λογίζεται, εάν προκύπτει από την αρχική αναγνώριση στοιχείου ενεργητικού ή παθητικού σε συναλλαγή, εκτός επιχειρηματικής συνένωσης, η οποία όταν έγινε δεν επηρέασε ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογικό κέρδος ή ζημία. Ο αναβαλλόμενος φόρος προσδιορίζεται με τους φορολογικούς συντελεστές και νόμους που ισχύουν κατά την ημερομηνία του ισολογισμού και αναμένεται να ισχύσουν όταν οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις θα πραγματοποιηθούν ή οι αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις θα αποπληρωθούν.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται στο βαθμό για τον οποίο ενδέχεται να υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για τη χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται μόνο εάν επιτρέπεται νομικά ο συμψηφισμός φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων και εφόσον οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις προκύπτουν από την ίδια φορολογούσα αρχή επί της οντότητας που φορολογείται ή και επί διαφορετικών οντοτήτων και υπάρχει η πρόθεση η τακτοποίηση να γίνει με συμψηφισμό.

2.22 Παροχές στο προσωπικό

(α) Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία

Οι παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία περιλαμβάνουν τόσο προγράμματα καθορισμένων εισφορών

όσο και προγράμματα καθορισμένων παροχών. Ο Όμιλος συμμετέχει σε διάφορα συνταξιοδοτικά προγράμματα. Οι πληρωμές καθορίζονται από την εκάστοτε τοπική νομοθεσία και τους κανονισμούς των ταμείων.

Πρόγραμμα καθορισμένων παροχών είναι ένα συνταξιοδοτικό πρόγραμμα το οποίο καθορίζει ένα συγκεκριμένο ποσό παροχής συντάξεως, το οποίο θα εισπράξει ο εργαζόμενος όταν συνταξιοδοτηθεί, το οποίο συνήθως εξαρτάται από ένα ή περισσότερους παράγοντες όπως η ηλικία, τα χρόνια προϋπηρεσίας και το ύψος των αποδοχών.

Πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών είναι ένα συνταξιοδοτικό πρόγραμμα στα πλαίσια του οποίου ο Όμιλος πραγματοποιεί καθορισμένες πληρωμές σε ένα ξεχωριστό νομικό πρόσωπο. Ο Όμιλος δεν έχει καμία νομική υποχρέωση να πληρώσει επί πλέον εισφορές, εάν το ταμείο δεν έχει επαρκή περιουσιακά στοιχεία για να πληρώσει σε όλους τους εργαζομένους τις παροχές που σχετίζονται με την υπηρεσία τους στην παρούσα και τις προηγούμενες χρονικές περιόδους.

Για τα προγράμματα καθορισμένων εισφορών, ο Όμιλος πληρώνει εισφορές σε ασφαλιστικά ταμεία του δημοσίου σε υποχρεωτική βάση. Ο Όμιλος δεν έχει άλλη υποχρέωση εφόσον έχει πληρώσει τις εισφορές του. Οι εισφορές αναγνωρίζονται ως δαπάνες προσωπικού όποτε προκύπτει οφειλή. Εισφορές που προπληρώνονται αναγνωρίζονται σαν στοιχείο του ενεργητικού σε περίπτωση που υπάρχει δυνατότητα επιστροφής των χρημάτων ή συμψηφισμός με μελλοντικές οφειλές.

Η υποχρέωση που καταχωρείται στον ισολογισμό για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών είναι η παρούσα αξία της υποχρέωσης για την καθορισμένη παροχή, κατά την ημερομηνία ισολογισμού, μειωμένη κατά την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος. Η υποχρέωση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της προβλεπόμενης πιστωτικής μονάδας (projected unit credit method). Η παρούσα αξία της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών υπολογίζεται με προεξόφληση των μελλοντικών χρηματικών εκροών με συντελεστή προεξόφλησης το επιτόκιο των μακροπροθέσμων υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης εταιρικών ομολόγων που έχουν διάρκεια περίπου ίση με το συνταξιοδοτικό πρόγραμμα.

Το κόστος τρέχουσας υπηρεσίας του προγράμματος καθορισμένων παροχών που αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων στις αποδοχές προσωπικού, αντανακλά την αύξηση της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών που προέρχεται από υπηρεσία εργαζομένου κατά την τρέχουσα περίοδο, αλλαγές της παροχής, περικοπές και διακανονισμούς. Το καταχωρημένο κόστος προϋπηρεσίας καταχωρείται άμεσα στα αποτελέσματα.

Το καθαρό κόστος τόκων υπολογίζεται ως το καθαρό ποσό μεταξύ της υποχρέωσης για το πρόγραμμα καθορισμένων παροχών και της εύλογης αξίας των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος επί το επιτόκιο προεξόφλησης.

Τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημίες που προκύπτουν από εμπειρικές αναπροσαρμογές και αλλαγές σε αναλογιστικές παραδοχές χρεώνονται ή πιστώνονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα κατά την περίοδο την οποία προκύπτουν.

Το κόστος προϋπηρεσίας αναγνωρίζεται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

(β) Παροχές τερματισμού της απασχόλησης

Οι παροχές τερματισμού της απασχόλησης πληρώνονται όταν οι εργαζόμενοι αποχωρούν πριν την ημερομηνία συνταξιοδότησεως. Ο Όμιλος καταχωρεί αυτές τις παροχές το νωρίτερο από τις ακόλουθες ημερομηνίες: (α) όταν ο Όμιλος δε μπορεί πλέον να αποσύρει την προσφορά των παροχών αυτών και β) όταν η εταιρεία αναγνωρίζει κόστος αναδιάρθρωσης που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΔΛΠ 37 και συμπεριλαμβάνει την καταβολή των παροχών λήξης. Στην περίπτωση μίας προσφοράς που γίνεται για να ενθαρρύνει την εθελουσία αποχώρηση, οι παροχές εξόδου υπολογίζονται με βάση τον αριθμό των εργαζομένων που αναμένεται να δεχτούν την προσφορά. Παροχές τερματισμού της απασχόλησης που οφείλονται 12 μήνες μετά την ημερομηνία του ισολογισμού προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους.

Στην περίπτωση τερματισμού απασχόλησης που υπάρχει αδυναμία προσδιορισμού των εργαζομένων που θα κάνουν χρήση αυτών των παροχών, δεν γίνεται λογιστικοποίηση αλλά γνωστοποίηση αυτών ως ενδεχόμενη υποχρέωση.

2.23 Προβλέψεις

Οι προβλέψεις για αποκατάσταση περιβάλλοντος, για επίδικες αγωγές, για βαριά συντήρηση αυτοκινητόδρομου και για λοιπές περιπτώσεις αναγνωρίζονται όταν: υπάρχει μία παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη δέσμευση ως αποτέλεσμα γεγονότων του παρελθόντος, όταν είναι πιθανόν ότι θα απαιτηθεί εκροή πόρων για το διακανονισμό της δέσμευσης και όταν το απαιτούμενο ποσό μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα.

Όταν στις συμβάσεις παραχώρησης (σημείωση 2.25) εμπεριέχεται η συμβατική υποχρέωση του παραχωρησιούχου να διατηρεί την υποδομή σε ένα καθορισμένο επίπεδο παροχής υπηρεσίας λειτουργίας ή να επαναφέρει την υποδομή σε συγκεκριμένη κατάσταση πριν την παραδώσει στον παραχωρητή στο τέλος της περιόδου παραχώρησης, ο Όμιλος, ως παραχωρησιούχος, αναγνωρίζει και αποτιμά αυτή την υποχρέωση σύμφωνα με το ΔΛΠ 37.

Οι προβλέψεις αναγνωρίζονται σε προεξοφλημένη βάση, όταν είναι σημαντική η επίδραση της διαχρονικής αξίας του χρήματος, με τη χρήση ενός προ φόρου επιτοκίου, που αντανακλά τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς για τη διαχρονική αξία του χρήματος και του σχετικού κινδύνου της υποχρέωσης. Όταν γίνεται προεξόφληση των προβλέψεων, η αύξηση της πρόβλεψης που οφείλεται στο πέρασμα του χρόνου αναγνωρίζεται ως χρηματοοικονομικό έξοδο. Οι προβλέψεις επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων και εάν δεν είναι πλέον πιθανόν ότι θα υπάρξει εκροή πόρων για το διακανονισμό της δέσμευσης αντιστρέφονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.24 Αναγνώριση εσόδων

Ο Όμιλος, μέσω των αντίστοιχων κλάδων, δραστηριοποιείται στην κατασκευή δημοσίων και ιδιωτικών έργων, στη λειτουργία αυτοκινητοδρόμων, στην πώληση αιολικής ενέργειας/βιοαερίου, στη διαχείριση απορριμμάτων και στη μίσθωση επενδύσεων σε ακίνητα.

Τα έσοδα από συμβάσεις σε πελάτες αναγνωρίζονται, όταν ο πελάτης αποκτά τον έλεγχο των αγαθών ή υπηρεσιών σε ποσό που αντανακλά το αντάλλαγμα, το οποίο ο Όμιλος αναμένει να δικαιούται έναντι των εν λόγω αγαθών ή υπηρεσιών. Για την επιμέτρηση των εσόδων που προκύπτουν από συμβάσεις με πελάτες, ακολουθείται το παρακάτω μοντέλο πέντε σταδίων:

1. Προσδιορισμός της σύμβασης με τον πελάτη
2. Προσδιορισμός των υποχρεώσεων εκτέλεσης
3. Προσδιορισμός της τιμής συναλλαγής
4. Επιμερισμός της τιμής συναλλαγής στις υποχρεώσεις εκτέλεσης της σύμβασης
5. Αναγνώριση εσόδων, όταν ή ενόσω, μια οικονομική οντότητα εκπληρώνει την υποχρέωση εκτέλεσης.

Η βασική αρχή είναι ότι μία οικονομική οντότητα θα αναγνωρίσει τα έσοδα με τρόπο που να απεικονίζει τη μεταβίβαση των αγαθών ή υπηρεσιών στους πελάτες, στο ποσό το οποίο αναμένει να δικαιούται σε αντάλλαγμα για αυτά τα αγαθά ή τις υπηρεσίες. Επίσης, περιλαμβάνει τις αρχές που πρέπει να εφαρμόσει μία οικονομική οντότητα, για να προσδιορίσει την επιμέτρηση των εσόδων και τη χρονική στιγμή της αναγνώρισής τους. Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 15, τα έσοδα αναγνωρίζονται όταν ο πελάτης απόκτη τον έλεγχο

των αγαθών ή υπηρεσιών, προσδιορίζοντας το χρόνο της μεταβίβασης του ελέγχου - είτε σε δεδομένη χρονική στιγμή είτε σε βάθος χρόνου.

Ως έσοδο ορίζεται το ποσό το οποίο μια οικονομική οντότητα αναμένει να δικαιούται ως αντάλλαγμα για τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που μεταβίβασε σε έναν πελάτη, εκτός από τα ποσά που εισπράττονται για λογαριασμό τρίτων (φόρος προστιθέμενης αξίας, λοιποί φόροι επί των πωλήσεων). Τα μεταβλητά ποσά περιλαμβάνονται στο τίμημα και υπολογίζονται είτε με τη μέθοδο της «αναμενόμενης αξίας» είτε με τη μέθοδο του «πιο πιθανού ποσού».

Τα έσοδα από την παροχή των υπηρεσιών αναγνωρίζονται την λογιστική περίοδο την οποία οι υπηρεσίες παρέχονται και επιμετρώνται σύμφωνα με την φύση των υπηρεσιών που παρέχονται, χρησιμοποιώντας είτε μεθόδους εκροών ("output methods") είτε μεθόδους εισροών ("input methods").

Η απαίτηση από τον πελάτη αναγνωρίζεται όταν υπάρχει ένα άνευ προϋποθέσεων δικαίωμα να λάβει η οικονομική οντότητα το τίμημα για τις εκτελεσμένες υποχρεώσεις της σύμβασης προς τον πελάτη.

Οι απαιτήσεις από πελάτες συμβολαίων εμφανίζονται ως «Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία» στο κονδύλι «Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές απαιτήσεις» και οι υποχρεώσεις προς πελάτες συμβολαίων εμφανίζονται ως «Συμβατικές υποχρεώσεις» στο κονδύλι «Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις».

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στους κλάδους της Κατασκευής, των Παραχωρήσεων, του Περιβάλλοντος, της Παραγωγής Αιολικής Ενέργειας και των Επενδύσεων σε Ακίνητα. Ο Όμιλος διαχωρίζει τα έσοδά του σε έσοδα από κατασκευαστικά συμβόλαια και συμβόλαια συντήρησης, έσοδα από πώληση αγαθών, έσοδα από τη λειτουργία αυτοκινητοδρόμων και έσοδα από μισθώσεις.

Έσοδα από κατασκευαστικά συμβόλαια και συμβόλαια συντήρησης

Οι συμβάσεις με πελάτες της κατηγορίας αυτής αφορούν στην κατασκευή δημοσίων έργων (αυτοκινητόδρομοι, γέφυρες, λιμάνια, βιολογικοί καθαρισμοί, μονάδες διαχείρισης απορριμμάτων, δίκτυα διανομής ΔΕΗ και ΕΥΔΑΠ, ΜΕΤΡΟ, σιδηροδρομικές γραμμές) και ιδιωτικών έργων (ξενοδοχεία, μεταλλευτικές εγκαταστάσεις, φωτοβολταϊκά έργα, αγωγών φυσικού αερίου).

Πιο συγκεκριμένα:

- ▲ Κάθε ένα κατασκευαστικό συμβόλαιο περιλαμβάνει μία μοναδική υποχρέωση για τον κατασκευαστή. Ακόμα και στις περιπτώσεις συμβολαίων που περιλαμβάνουν τόσο τον σχεδιασμό όσο και την κατασκευή ενός έργου, η υποχρέωση του κατασκευαστή είναι κατ'ουσίαν μία, καθώς η υπόσχεση του προς τον πελάτη είναι η παράδοση ενός έργου, του οποίου τα αγαθά και υπηρεσίες αποτελούν επιμέρους συστατικά.
- ▲ Τα συμβατικά έσοδα αναγνωρίζονται κατά τη διάρκεια της σύμβασης, χρησιμοποιώντας μια μέθοδο υπολογισμού του εσόδου από κατασκευαστικά συμβόλαια παρόμοια με τη μέθοδο της ποσοστιαίας ολοκλήρωσης.
- ▲ Το ΔΠΧΑ 15 απαιτεί την αναγνώριση τυχόν μεταβλητού τιμήματος, δηλαδή αξιώσεων από κόστη καθυστέρησης/επιτάχυνσης, bonus επιβράβευσης, συμπληρωματικών εργασιών, μόνο στο βαθμό που είναι εξαιρετικά πιθανό (highly probable) ότι τα έσοδα αυτά δεν θα αντιστραφούν στο μέλλον. Στην διαδικασία αξιολόγησης της πιθανότητας ανάκτησης του μεταβλητού τιμήματος, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψιν η προηγούμενη εμπειρία προσαρμοσμένη στις συνθήκες των υφιστάμενων συμβολαίων. Οι προϋποθέσεις που θέτει το πρότυπο για την αναγνώριση των πρόσθετων αξιώσεων είναι συνεπείς με την ισχύουσα πολιτική του Ομίλου, σύμφωνα με την οποία, τα κόστη καθυστέρησης/επιτάχυνσης και οι συμπληρωματικές εργασίες αναγνωρίζονται στην περίπτωση που οι συζητήσεις για την είσπραξή τους βρίσκονται σε προχωρημένο στάδιο διαπραγμάτευσης ή υποστηρίζονται από εκτιμήσεις ανεξάρτητων επαγγελματιών.
- ▲ Οι δαπάνες που μπορούν να κεφαλαιοποιηθούν αφορούν σε κόστη που προκύπτουν μετά την ανάληψη ενός έργου. Παραδείγματα τέτοιων δαπανών είναι τα κόστη κατασκευής προσωρινών

εργοταξιακών εγκαταστάσεων και τα κόστη μετεγκατάστασης εξοπλισμού και εργαζομένων.

▲ Οι συμβάσεις με πελάτες μπορεί να προβλέπουν την παρακράτηση μέρους των τιμολογημένων απαιτήσεων, το οποίο συνήθως καταβάλλεται στον κατασκευαστή στο τέλος του έργου. Οι παρακρατημένες εγγυήσεις αποσκοπούν στην παροχή ασφάλειας στον πελάτη, σε περίπτωση μη εκπλήρωσης των συμβατικών υποχρεώσεων του εργολάβου και δεν συνδέονται με την παροχή χρηματοδότησης προς τον πελάτη. Συνεπώς, ο Όμιλος κατέληξε ότι δεν υπάρχει σημαντική επίδραση λόγω χρηματοδότησης.

Εάν ο Όμιλος (ή η Εταιρεία) εκτελεί τις συμβατικές του υποχρεώσεις μεταβιβάζοντας αγαθά ή υπηρεσίες σε πελάτη προτού ο πελάτης πληρώσει το αντάλλαγμα ή προτού καταστεί απαιτητή η πληρωμή, ο Όμιλος (ή η Εταιρεία) απεικονίζει τη σύμβαση ως συμβατικό περιουσιακό στοιχείο. Συμβατικό περιουσιακό στοιχείο είναι το δικαίωμα της οικονομικής οντότητας σε αντάλλαγμα έναντι αγαθών ή υπηρεσιών τα οποία έχει μεταβιβάσει σε πελάτη όπως για παράδειγμα όταν οι κατασκευαστικές υπηρεσίες μεταβιβάζονται στον πελάτη, πριν από το δικαίωμα του Ομίλου (ή της Εταιρείας) για την έκδοση τιμολογίου.

Εάν ο πελάτης καταβάλει αντάλλαγμα ή ο Όμιλος (ή η Εταιρεία) διατηρεί δικαίωμα επί ενός τιμήματος το οποίο είναι ανεπιφύλακτο πριν την εκτέλεση των υποχρεώσεων της σύμβασης για τη μεταφορά των υπηρεσιών, τότε ο Όμιλος (ή η Εταιρεία) απεικονίζει τη σύμβαση ως συμβατική υποχρέωση. Η συμβατική υποχρέωση αποαναγνωρίζεται όταν εκτελεστούν οι υποχρεώσεις της σύμβασης και το έσοδο καταγραφεί στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Έσοδα από κατασκευαστικά συμβόλαια και συμβόλαια συντήρησης

Υπάρχουν συμβάσεις με πελάτες για τη συντήρηση κατασκευαστικών έργων, όπως σιδηρόδρομοι, αεροδρόμια και κέντρα επεξεργασίας λυμάτων. Η αναγνώριση των εσόδων από τις συμβάσεις αυτές γίνεται κατά τη διάρκεια της σύμβασης, με τη μέθοδο της ποσοστιαίας ολοκλήρωσης βάσει κόστους (cost to cost).

Έσοδα από την πώληση αγαθών

Τα έσοδα από την πώληση αγαθών αναγνωρίζονται τη χρονική στιγμή κατά την οποία, ο αγοραστής αποκτά τον έλεγχο. Τα έσοδα από την πώληση αγαθών αναγνωρίζονται κατά την παράδοσή τους στον αγοραστή, εφόσον δεν υπάρχει καμία ανεκπλήρωτη υποχρέωση που θα μπορούσε να επηρεάσει την αποδοχή του αγαθού από τον αγοραστή και να επιμετρώνται στο αντάλλαγμα που ορίζεται από τη σύμβαση με τον πελάτη. Τα έσοδα από την πώληση αγαθών προέρχονται από την πώληση ενέργειας, βιοαερίου και ανακυκλώσιμων προϊόντων.

Λοιπά Έσοδα από τη λειτουργία αυτοκινητοδρόμων

Τα έσοδα από την λειτουργία των αυτοκινητοδρόμων αναγνωρίζονται κατά τη διέλευση των χρηστών.

Έσοδα από λειτουργικές μισθώσεις

Τα έσοδα από λειτουργικές μισθώσεις αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα, με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Τα μεταβλητά έσοδα που προκύπτουν λόγω επίτευξης συγκεκριμένου επιπέδου πωλήσεων από τα εκμισθωμένα καταστήματα αναγνωρίζονται ως έσοδα, όταν είναι εξαιρετικά πιθανή η είσπραξή τους. Τα έσοδα από λειτουργικές μισθώσεις της μητρικής εταιρείας ταξινομούνται στη γραμμή "Λοιπά Έσοδα" της Κατάστασης Αποτελεσμάτων, καθώς η εκμίσθωση των ακινήτων της αποτελεί παρεπόμενη δραστηριότητα.

Τα έσοδα από παροχή υπηρεσιών και τη διαχείριση ακινήτων λογίζονται την περίοδο που παρέχονται οι υπηρεσίες, με βάση το στάδιο ολοκλήρωσης της παρεχόμενης υπηρεσίας, σε σχέση με το σύνολο των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Έσοδα από τόκους

Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται σε δεδουλευμένη βάση, με τη χρήση της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Όταν υπάρχει απομείωση των δανείων χορηγηθέντων και απαιτήσεων, τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται, χρησιμοποιώντας το επιτόκιο που προεξοφλεί τις μελλοντικές ροές για σκοπούς απομείωσης.

Έσοδα από μερίσματα

Τα μερίσματα λογίζονται ως έσοδα όταν θεμελιώνεται το δικαίωμα είσπραξής τους.

2.25 Συμφωνίες Παραχώρησης

Στις Συμφωνίες Παραχώρησης Δικαιώματος παροχής υπηρεσιών του Δημοσίου σε ιδιώτη, ο Όμιλος εφαρμόζει τη ΕΔΔΠΧΑ 12 εφόσον πληρούνται οι παρακάτω δύο συνθήκες:

- α) ο παραχωρητής (grantor) ελέγχει ή καθορίζει ποιες υπηρεσίες θα πρέπει να παράσχει ο παραχωρησιούχος (operator), σε ποιους και σε ποια τιμή και
- β) ο παραχωρητής ελέγχει οποιοδήποτε σημαντικό υπόλοιπο συμφερόντων στην υποδομή στο τέλος της περιόδου της συμφωνίας παραχώρησης.

Σύμφωνα με την ΕΔΔΠΧΑ 12, τέτοιες υποδομές δεν αναγνωρίζονται στα στοιχεία ενεργητικού του παραχωρησιούχου ως ενσώματα πάγια, αλλά στα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού ως Χρηματοδοτική Συμβολή Δημοσίου (financial asset model) και/ή στα άυλα περιουσιακά στοιχεία ως Δικαίωμα Παραχώρησης (intangible asset model), ανάλογα με τους συμβατικά συμφωνηθέντες όρους.

i) Χρηματοδοτική Συμβολή Δημοσίου (Financial Asset Model)

Ο Όμιλος, ως παραχωρησιούχος, αναγνωρίζει ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού στο βαθμό που έχει ανεπιφύλακτο συμβατικό δικαίωμα να λάβει μετρητά ή άλλο χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού από τον παραχωρητή για τις υπηρεσίες κατασκευής.

Στην περίπτωση των συμβάσεων παραχώρησης, ο παραχωρησιούχος έχει ένα ανεπιφύλακτο δικαίωμα να λάβει μετρητά, εάν ο παραχωρητής συμβατικά εγγυάται να καταβάλει στον παραχωρησιούχο:

- α) συγκεκριμένα ή καθορισμένα ποσά ή
- β) το έλλειμμα που μπορεί, ενδεχομένως, να προκύψει μεταξύ των ποσών που λαμβάνονται από τους χρήστες της δημόσιας υπηρεσίας και το συγκεκριμένο ή καθορισμένο ποσό που προβλέπεται από τη Σύμβαση Παραχώρησης.

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού, ως αποτέλεσμα της εφαρμογής της ΕΔΔΠΧΑ 12, εμφανίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης ως «Χρηματοδοτική Συμβολή από Δημόσιο» και αναγνωρίζονται στο αποσβέσιμο κόστος βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Το πραγματικό επιτόκιο ισούται με το κόστος δανεισμού του παραχωρητή. Στην περίπτωση αναθεώρησης των εκτιμώμενων ταμειακών ροών, η τρέχουσα αξία της Χρηματοδοτικής Συμβολής θα πρέπει να αναπροσαρμοστεί. Η αναπροσαρμοσμένη αξία προσδιορίζεται ως η καθαρή παρούσα αξία των αναθεωρημένων ταμειακών ροών προεξοφλημένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο. Το αποτέλεσμα της αναπροσαρμογής εμφανίζεται στη γραμμή «Λοιπά κέρδη/(ζημιές)» της Κατάστασης Αποτελεσμάτων.

Στην κατηγορία αυτή ανήκει η σύμβαση παραχώρησης μεταξύ της θυγατρικής του Ομίλου ΕΠΑΔΥΜ (παραχωρησιούχος) και της αναθέτουσας αρχής ΔΙΑΔΥΜΑ Α.Ε. (παραχωρητής) που έχει σαν αντικείμενο τη μελέτη, χρηματοδότηση, κατασκευή, λειτουργία και συντήρηση των υποδομών του Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης Απορριμμάτων για διάστημα 27 ετών. Σύμφωνα με τη σύμβαση, η ελάχιστη εγγυημένη ποσότητα επεξεργαζόμενων απορριμμάτων ανέρχεται σε 90.000 τόνους ανά έτος και η τιμή πώλησης είναι καθορισμένη συμβατικά. Στη λήξη της παραχώρησης όλα τα δικαιώματα και οι τίτλοι επί των περιουσιακών στοιχείων θα μεταβιβαστούν στον παραχωρητή (Σημείωση 14). Η κατασκευή του έργου ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο του 2017 και έκτοτε η εταιρεία έχει εισέλθει στην φάση της λειτουργίας.

ii) Δικαίωμα Παραχώρησης (Intangible Asset Model)

Ο Όμιλος, ως παραχωρησιούχος, αναγνωρίζει ένα άυλο στοιχείο του ενεργητικού στο βαθμό που λαμβάνει ένα δικαίωμα (άδεια) να χρεώνει τους χρήστες της δημόσιας υπηρεσίας. Το δικαίωμα της χρέωσης των χρηστών της δημόσιας υπηρεσίας δεν αποτελεί ένα ανεπιφύλακτο δικαίωμα λήψης μετρητών, καθώς τα ποσά που λαμβάνονται εξαρτώνται από το κατά πόσο το κοινό κάνει χρήση της υπηρεσίας.

Τα άυλα στοιχεία ενεργητικού ως αποτέλεσμα της εφαρμογής της ΕΔΔΠΧΑ 12 εμφανίζονται στα «Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία» της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης, αναλύονται ως «Δικαίωμα Παραχώρησης» και αποτιμούνται στο κόστος κτήσεως μείον τις αποσβέσεις. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με τη σταθερή μέθοδο στη διάρκεια της Σύμβασης Παραχώρησης.

Στην κατηγορία αυτή κατατάσσεται η Σύμβαση Παραχώρησης της Εταιρείας ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ η οποία αφορά στη μελέτη, κατασκευή, χρηματοδότηση και εκμετάλλευση του αυτοκινητοδρόμου Ελευσίνα-Σταυρού Α/Δ Σπάτων και Δυτικής Περιφερειακής Λεωφόρου Υμηττού για το διάστημα από 2001 μέχρι 2024.

iii) Χρηματοδοτική Συμβολή Δημόσιου και Δικαίωμα Παραχώρησης (Mixed Model)

Όταν η Σύμβαση Παραχώρησης προβλέπει ότι ο παραχωρησιούχος αμείβεται για τις υπηρεσίες κατασκευής εν μέρει με ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού και εν μέρει με ένα άυλο στοιχείο του ενεργητικού, ο Όμιλος αναγνωρίζει χωριστά κάθε συστατικό της αμοιβής του, σύμφωνα με τα ανωτέρω (Χρηματοδοτική Συμβολή από το Δημόσιο και Δικαίωμα Παραχώρησης).

Το παραπάνω μοντέλο (Mixed Model) εφαρμόζεται για τη Σύμβαση Παραχώρησης της θυγατρικής εταιρείας ΜΟΡΕΑΣ Α.Ε. η οποία έχει αναλάβει την κατασκευή, λειτουργία και εκμετάλλευση για 30 έτη (έως το 2038) του αυτοκινητοδρόμου Κόρινθος-Τρίπολη-Καλαμάτα και τμήμα Λεύκτρο-Σπάρτη. Σύμφωνα με την Σύμβαση Παραχώρησης, ο παραχωρησιούχος αμείβεται για τις υπηρεσίες κατασκευής μέσω επιδοτήσεων από το Ελληνικό Δημόσιο (Χρηματοδοτική Συμβολή από το Δημόσιο) καθώς και μέσω των εισπράξεων από τους χρήστες του αυτοκινητοδρόμου (Δικαίωμα Παραχώρησης). Η κατασκευή του έργου ολοκληρώθηκε το Δεκέμβριο του 2016.

Ο Όμιλος αναγνωρίζει και λογιστικοποιεί το έσοδο και το κόστος που σχετίζονται με τις υπηρεσίες κατασκευής ή αναβάθμισης, καθώς και το έσοδο και το κόστος που σχετίζονται με τις υπηρεσίες λειτουργίας σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 15 (σημείωση 2.24).

2.26 Διανομή μερισμάτων

Η διανομή μερισμάτων στους μετόχους της μητρικής αναγνωρίζεται ως υποχρέωση όταν η διανομή εγκρίνεται από την Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

2.27 Επιχορηγήσεις

Οι κρατικές επιχορηγήσεις αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους, όταν αναμένεται με βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και ο Όμιλος θα συμμορφωθεί με όλους τους προβλεπόμενους όρους.

Κρατικές επιχορηγήσεις που αφορούν έξοδα, αναβάλλονται και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα, έτσι ώστε να αντιστοιχίζονται με τα έξοδα που προορίζονται να αποζημιώσουν.

Οι κρατικές επιχορηγήσεις που σχετίζονται με την αγορά ενσώματων παγίων ή την κατασκευή έργων, περιλαμβάνονται στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις ως αναβαλλόμενες κρατικές επιχορηγήσεις και μεταφέρονται ως έσοδα στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων με τη σταθερή μέθοδο κατά αναμενόμενη ωφέλιμη ζωή των σχετικών περιουσιακών στοιχείων.

Οι επιχορηγήσεις που λαμβάνονται για τη χρηματοδότηση Συμβάσεων Παραχώρησης παρουσιάζονται σύμφωνα με τη ΕΔΔΠΧΑ 12 ως μείωση της Χρηματοδοτικής Συμβολής Δημοσίου (*σημείωση 2.25*).

2.28 Περιουσιακά στοιχεία κατεχόμενα προς πώληση

Τα περιουσιακά στοιχεία κατατάσσονται προς πώληση και αποτιμώνται στη μικρότερη αξία μεταξύ της τρέχουσας λογιστικής αξίας και της εύλογης αξίας μείον τα έξοδα πώλησης, εφόσον η αξία αυτή εκτιμάται ότι θα ανακτηθεί από τον Όμιλο μέσω της πώλησής τους και όχι από τη χρήση τους. Οι τυχόν ζημίες απομείωσης που προκύπτουν από την αποτίμηση στην εύλογη αξία καταχωρούνται στα αποτελέσματα χρήσεως. Οποιαδήποτε αύξηση της εύλογης αξίας σε μεταγενέστερη αποτίμηση καταχωρείται στα αποτελέσματα χρήσεως, αλλά όχι για ποσό μεγαλύτερο της αρχικά καταχωρηθείσας ζημίας απομείωσης.

Ένα περιουσιακό στοιχείο ή μία ομάδα στοιχείων (περιουσιακών και υποχρεώσεων), ταξινομούνται ως κατεχόμενα προς πώληση, όταν είναι διαθέσιμα προς άμεση πώληση στην παρούσα τους κατάσταση και η πώληση είναι εξαιρετικά πιθανή. Για να θεωρείται η πώληση εξαιρετικά πιθανή, θα πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά οι κάτωθι προϋποθέσεις:

- Να υπάρχει δέσμευση της Διοίκησης αναφορικά με ένα σχέδιο πώλησης των περιουσιακών στοιχείων ή της ομάδας,
- Να έχει ενεργοποιηθεί ένα πρόγραμμα εξεύρεσης αγοραστή και ολοκλήρωσης της συναλλαγής, η τιμή πώλησης θα πρέπει να είναι σε λογική συσχέτιση με την τρέχουσα αγοραία αξία του προς πώληση περιουσιακού στοιχείου ή της ομάδας περιουσιακών στοιχείων,
- Η πώληση αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός ενός έτους από την ημέρα που το περιουσιακό στοιχείο ή ομάδα στοιχείων ταξινομήθηκαν σαν κατεχόμενα προς πώληση, και
- Οι ενέργειες που απαιτείται να γίνουν προκειμένου να ολοκληρωθεί το σχέδιο πώλησης θα πρέπει να καταδεικνύουν ότι δεν είναι πιθανόν να απαιτηθούν σημαντικές τροποποιήσεις στο σχέδιο ούτε ότι το σχέδιο θα ακυρωθεί.

Στα συγκριτικά στοιχεία της 31.12.2018, ο Όμιλος ταξινόμησε στα περιουσιακά στοιχεία κατεχόμενα προς πώληση το οικόπεδο και κτίριο επί της οδού Ερμού, στην Νέα Κηφισιά, που κατέχει η μητρική εταιρεία. Η πώληση ολοκληρώθηκε στις 09.02.2019 (*σημείωση 21*).

2.29 Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

Οι εμπορικές υποχρεώσεις αποτελούν υποχρεώσεις προς πληρωμή, για προϊόντα ή υπηρεσίες που έχουν αποκτηθεί κατά την άσκηση της συνήθους εμπορικής δραστηριότητας από προμηθευτές. Οι πληρωτέοι λογαριασμοί κατατάσσονται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, εάν η πληρωμή οφείλεται εντός ενός έτους ή λιγότερο. Αν όχι, παρουσιάζονται ως μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις. Οι εμπορικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους και αποτιμώνται μεταγενέστερα στο αποσβέσιμο κόστος, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

2.30 Αναταξινομήσεις και στρογγυλοποιήσεις κονδυλίων

Τα ποσά που εμπεριέχονται σε αυτές τις οικονομικές καταστάσεις έχουν στρογγυλοποιηθεί σε χιλιάδες €. Διαφορές που ενδέχεται να υπάρχουν, οφείλονται σε αυτές τις στρογγυλοποιήσεις.

Δεν έχουν γίνει αναταξινομήσεις στα συγκριτικά κονδύλια της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης, της Κατάστασης Αποτελεσμάτων ή της Κατάστασης Ταμειακών ροών, παρά μόνο σε πίνακες των επιμέρους σημειώσεων, έτσι ώστε οι παρεχόμενες πληροφορίες στις σημειώσεις αυτές να είναι συγκρίσιμες με αυτές της τρέχουσας χρήσης. Πιο συγκεκριμένα, στη σημείωση των Απαιτήσεων, στα συγκριτικά στοιχεία στον πίνακα που αφορά τα κατασκευαστικά συμβόλαια, έχουν γίνει αναταξινομήσεις για λόγους συγκρισιμότητας.

Οι παραπάνω αναταξινομήσεις δεν έχουν επίπτωση στην καθαρή θέση και τα αποτελέσματα.

3 Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου

3.1 Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου

Ο Όμιλος εκτίθεται σε διάφορους χρηματοοικονομικούς κινδύνους όπως, ενδεικτικά, κινδύνους αγοράς (συναλλαγματικό κίνδυνο, κίνδυνο επιτοκίων, κλπ.), πιστωτικό κίνδυνο και κίνδυνο ρευστότητας. Οι χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι σχετίζονται με τα παρακάτω χρηματοοικονομικά μέσα: εμπορικές απαιτήσεις, ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις και δανεισμός.

Η διαχείριση κινδύνων παρακολουθείται από την οικονομική διεύθυνση και ειδικότερα από την κεντρική Διεύθυνση Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης Ομίλου και διαμορφώνεται στα πλαίσια, οδηγιών, κατευθύνσεων και κανόνων εγκεκριμένων από το Διοικητικό Συμβούλιο που αφορούν τον κίνδυνο επιτοκίου, τον πιστωτικό κίνδυνο, τη χρήση παραγώγων και μη-παραγώγων χρηματοοικονομικών εργαλείων, καθώς και τη βραχυπρόθεσμη επένδυση των διαθεσίμων.

(α) Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς σχετίζεται με τους επιχειρησιακούς τομείς και γεωγραφικούς τομείς στους οποίους δραστηριοποιείται ο Όμιλος. Ενδεικτικά, ο Όμιλος εκτίθεται σε κίνδυνο από τη μεταβολή στις συνθήκες που επικρατούν στις χώρες που δραστηριοποιείται, λόγω μεταβολής στις αξίες των νομισμάτων και των παραγόντων που επηρεάζουν το κόστος δανεισμού και των συναλλαγματικών επιτοκίων. Οι υπηρεσίες του Ομίλου παρακολουθούν στενά τις τάσεις στις επιμέρους αγορές όπου αναπτύσσεται επιχειρηματική δραστηριότητα και σχεδιάζουν ενέργειες για την άμεση και αποτελεσματική προσαρμογή στα νέα δεδομένα των επιμέρους αγορών.

ii) Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται ενεργά σε χώρες του εξωτερικού, με έμφαση στις περιοχές της Μέσης Ανατολής και των Βαλκανίων (Ρουμανία, Σερβία, Αλβανία κ.λπ.). Αναφορικά με τη δραστηριοποίηση του Ομίλου στις χώρες του εξωτερικού, ο Όμιλος εκτίθεται σε συναλλαγματικό κίνδυνο προερχόμενο κυρίως από την ισοτιμία των τοπικών νομισμάτων, καθώς και από την ισοτιμία Δολαρίου Αμερικής προς Ευρώ. Διευκρινίζεται ότι η ισοτιμία ορισμένων νομισμάτων (κυρίως τοπικά νομίσματα στις χώρες της Μέσης Ανατολής) είναι συνδεδεμένη με το Δολάριο Αμερικής. Οι εισπράξεις διενεργούνται σε τοπικό νόμισμα και σε Δολάρια Αμερικής και, παρόλο που το μεγαλύτερο μέρος του κόστους και των εξόδων είναι στο ίδιο νόμισμα, υφίσταται για το υπόλοιπο μέρος έκθεση σε συναλλαγματικό κίνδυνο. Ο συναλλαγματικός κίνδυνος, όπου αυτός κρίνεται σημαντικός και σκόπιμο να αντισταθμιστεί, αντισταθμίζεται με τη χρήση παράγωγων προθεσμιακών συμβολαίων. Τα παράγωγα αυτά, αποτιμούνται στις εύλογές τους αξίες και αναγνωρίζονται ως απαίτηση ή υποχρέωση στις οικονομικές καταστάσεις.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα σημαντικότερα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις του Ομίλου από τα οποία προέρχεται η έκθεση του σε συναλλαγματικό κίνδυνο (ποσά εκφρασμένα σε χιλιάδες €):

	31-Δεκ-19									
	USD					EUR*				
	ALL	ARS	CLP	AUD	GBP	RON	AUD	ALL	GBP	
<i>Νόμισμα από το οποίο ο Όμιλος έχει έκθεση σε συναλλαγματικό κίνδυνο:</i>										
<i>Λειτουργικό νόμισμα θυγατρικής ή υποκαταστήματος θυγατρικής</i>										
Απαιτήσεις	33.190	-	1.315	-	-	-	-	290	-	
Δανειακές υποχρεώσεις	(1.291)	-	-	-	-	-	-	-	-	
Υποχρεώσεις	-	(1.638)	(1.164)	(2.692)	(1.486)	(904)	(3.647)	-	(1.798)	

	31-Δεκ-18							
	USD				EUR*			
	ALL	ARS	CLP	AUD	CAD	ALL	GBP	CLP
<i>Νόμισμα από το οποίο ο Όμιλος έχει έκθεση σε συναλλαγματικό κίνδυνο:</i>								
<i>Λειτουργικό νόμισμα θυγατρικής ή υποκαταστήματος θυγατρικής</i>								
Απαιτήσεις	25.765		1.204	-	-	1.948	1.296	-
Δανειακές υποχρεώσεις	(3.277)			-	-	-	-	-
Υποχρεώσεις	-	(2.857)	-	(34.705)	-	(14.776)	(4.995)	-
Χρηματοοικονομικά προϊόντα διαθέσιμα προς πώληση	-		-	-	4.085	-	-	-

* Ο Όμιλος παρουσιάζει έκθεση σε συναλλαγματικό κίνδυνο από το Ευρώ, ο οποίος προέρχεται από χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις θυγατρικών και υποκαταστημάτων ελληνικών θυγατρικών με έδρα το εξωτερικό, οι οποίες πραγματοποιούν συναλλαγές σε νόμισμα διαφορετικό από το λειτουργικό τους νόμισμα.

Ανάλυση ευαισθησίας σε μεταβολές συναλλάγματος

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τις μεταβολές στην κερδοφορία του Ομίλου σε πιθανές αλλαγές κυμαινόμενων ισοτιμιών, κρατώντας όλες τις άλλες μεταβλητές σταθερές.

	Επίδραση στα κέρδη/ (ζημιές) χρήσης		Επίδραση στην καθαρή θέση	
	2019	2018	2019	2018
Ανατιμημένη συναλλαγματική ισοτιμία κατά 5% έναντι του Ευρώ	(1.009)	1.427	-	(204)
Υποτιμημένη συναλλαγματική ισοτιμία κατά 5% έναντι του Ευρώ	1.009	(1.427)	-	204

Η Εταιρεία δεν αντιμετωπίζει συναλλαγματικό κίνδυνο, καθώς οι συναλλαγές της είναι σε Ευρώ.

ii) Κίνδυνος ταμειακών ροών και κίνδυνος μεταβολών εύλογης αξίας λόγω μεταβολής των επιτοκίων

Ο Όμιλος έχει στο ενεργητικό του σημαντικά έντοκα στοιχεία, που περιλαμβάνουν καταθέσεις όψεως, βραχυπρόθεσμες τραπεζικές καταθέσεις, προθεσμιακές καταθέσεις > 3 μηνών και ομόλογα της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (EFSF). Η έκθεση του Ομίλου στον κίνδυνο από διακυμάνσεις στα επιτόκια προέρχεται κυρίως από τραπεζικά δάνεια. Ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε διακυμάνσεις των επιτοκίων που επικρατούν στην αγορά και τα οποία επηρεάζουν τη χρηματοοικονομική του θέση καθώς και τις ταμειακές του ροές. Το κόστος δανεισμού δύναται να μεταβάλλεται ως αποτέλεσμα τέτοιων αλλαγών και να δημιουργούνται κέρδη ή ζημιές. Διευκρινίζεται ότι τα τελευταία χρόνια, η διακύμανση των επιτοκίων οφείλεται κυρίως στη μεταβολή του περιθωρίου δανεισμού και λιγότερο στη μεταβολή των επιτοκίων βάσης (π.χ. Euribor). Σημειώνεται δε, ότι το 2019 τα επιτόκια δανεισμού στην Ελλάδα εμφάνισαν τάση μείωσης αντανakλώντας τη βελτίωση του οικονομικού κλίματος.

Η πολιτική του Ομίλου είναι να ελαχιστοποιήσει την έκθεσή του στον κίνδυνο ταμειακών ροών λόγω μεταβολής επιτοκίου όσον αφορά τη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση. Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019, η σχέση δανεισμού με σταθερό επιτόκιο προς το σύνολο του δανεισμού του Ομίλου ανερχόταν σε 74,0% (2018: 37,8%). Η σημαντική αύξηση του ποσοστού οφείλεται στην έκδοση τους διεθνούς ομολόγου από την ΕΛΛΑΚΤΩΡ, συνολικής ονομαστικής αξίας € 600 εκατ. (σημείωση 24).

Η Διοίκηση του Ομίλου παρακολουθεί συστηματικά και σε συνεχή βάση τις διακυμάνσεις των επιτοκίων και αξιολογεί την ανάγκη λήψης σχετικών θέσεων για την αντιστάθμιση των κινδύνων, όταν και εφόσον αυτοί κρίνονται σημαντικοί. Οι εταιρείες του Ομίλου ενδέχεται να συνάπτουν συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων και άλλα παράγωγα προϊόντα επιτοκίων, στο πλαίσιο αντιστάθμισης του σχετικού κινδύνου.

Το μεγαλύτερο μέρος του δανεισμού είναι σε Ευρώ. Ως εκ τούτου, ο κίνδυνος επιτοκίου προέρχεται κυρίως από μεταβολές των επιτοκίων του Ευρώ, και δευτερευόντως από μεταβολές των επιτοκίων άλλων νομισμάτων στα οποία υφίσταται δανεισμός (π.χ. Ριάλ Κατάρ, κλπ.).

Ο Όμιλος παρακολουθεί διαρκώς τις τάσεις των επιτοκίων, καθώς και τη διάρκεια και τη φύση των χρηματοδοτικών αναγκών των θυγατρικών εταιρειών. Οι αποφάσεις για τη διάρκεια των δανείων αλλά και τη σχέση μεταξύ κυμαινόμενου και σταθερού επιτοκίου λαμβάνονται σε μεμονωμένη βάση.

Ανάλυση Ευαισθησίας Δανείων του Ομίλου και της Εταιρείας σε Μεταβολές Επιτοκίων

Σε επίπεδο Ομίλου, μία ευλόγως πιθανή μεταβολή των επιτοκίων κατά είκοσι πέντε μονάδες βάσης (αύξηση/ μείωση 0.25%) θα είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση / αύξηση των κερδών προ φόρων της χρήσης του 2019, κρατώντας όλες τις άλλες μεταβλητές σταθερές, κατά € 968 χιλ. (2018: € 2.202 χιλ.). Σημειώνεται ότι η προαναφερθείσα μεταβολή στα προ φόρων κέρδη υπολογίζεται στα υπόλοιπα των δανείων κυμαινόμενου επιτοκίου στο τέλος χρήσης και δεν περιλαμβάνει τη θετική επίπτωση των εισπραχθέντων τόκων από ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα.

Σε επίπεδο μητρικής εταιρείας, μία ευλόγως πιθανή μεταβολή των επιτοκίων κατά είκοσι πέντε μονάδες βάσης (αύξηση/ μείωση 0.25%) θα είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση / αύξηση των κερδών προ φόρων της χρήσης του 2019, κρατώντας όλες τις άλλες μεταβλητές σταθερές, κατά € 794 χιλ. (2018: € 616 χιλιάδες). Σημειώνεται ότι η προαναφερθείσα μεταβολή στα προ φόρων κέρδη υπολογίζεται στα υπόλοιπα των δανείων κυμαινόμενου επιτοκίου στο τέλος χρήσης και δεν περιλαμβάνει την θετική επίπτωση των εισπραχθέντων τόκων από ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα.

iii) Κίνδυνος τιμών

Ο Όμιλος εκτίθεται σε κίνδυνο διακύμανσης της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών περιουσιακών του στοιχείων που μπορεί να επηρεάσουν τις οικονομικές καταστάσεις, καθώς σχετικά κέρδη ή ζημιές από την αναπροσαρμογή της εύλογης αξίας, θα καταχωρούνται σε αποθεματικό των ιδίων κεφαλαίων μέχρις ότου τα στοιχεία αυτά πωληθούν. Διευκρινίζεται ότι, αν το επιτόκιο προεξόφλησης με το οποίο αποτιμώνται οι συμμετοχές που κατέχει ο όμιλος και ταξινομούνται στο επίπεδο 3 της εύλογης αξίας 31.12.2019 ήταν αυξημένο κατά 5%, τότε τα συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα χρήσης θα ήταν μειωμένα κατά € 3,2 εκατ., ενώ εάν ήταν μειωμένο κατά 5%, τότε τα συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα χρήσης θα ήταν αυξημένα κατά € 3,4 εκατ. Η Εταιρεία δεν εκτίθεται σε κίνδυνο τιμών.

(β) Πιστωτικός κίνδυνος

Ο Όμιλος έχει αναπτύξει πολιτικές, έτσι ώστε να διασφαλίσει ότι οι συναλλαγές πραγματοποιούνται με πελάτες με επαρκή πιστοληπτική ικανότητα. Λόγω των συνθηκών που επικρατούν στην αγορά, γίνεται πολύ αυστηρός έλεγχος στη σύναψη νέων συμβάσεων και στις διαδικασίες παρακολούθησης προόδου εργασιών, τιμολογήσεων και εισπράξεων. Ο Όμιλος παρακολουθεί επισταμένα τα υπόλοιπα των χρεωστών του και σε απαιτήσεις όπου εντοπίζεται πιστωτικός κίνδυνος, γίνεται αξιολόγηση σύμφωνα με τις καθιερωμένες πολιτικές και διαδικασίες και σχηματίζεται η κατάλληλη πρόβλεψη για απομείωση. Στα έργα Δημοσίου γίνεται στενή παρακολούθηση των πιστοποιήσεων και επίσπευση αιτημάτων για συμπληρωματικές εργασίες, προκειμένου να περιορίζεται ο κίνδυνος αδυναμίας είσπραξης απαιτήσεων.

Δυνητικός πιστωτικός κίνδυνος υπάρχει και στα διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα, στις επενδύσεις και στα συμβόλαια χρηματοοικονομικών παραγώγων. Στις περιπτώσεις αυτές, ο κίνδυνος μπορεί να προκύψει από αδυναμία του αντισυμβαλλόμενου να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του προς τον Όμιλο. Για τη διαχείριση αυτού του πιστωτικού κινδύνου, ο Όμιλος, στο πλαίσιο εγκεκριμένων πολιτικών από το Διοικητικό Συμβούλιο, θέτει όρια στο βαθμό έκθεσης σε κάθε μεμονωμένο χρηματοοικονομικό ίδρυμα.

Η Εταιρεία δεν εκτίθεται σε σημαντικό πιστωτικό κίνδυνο καθώς το μεγαλύτερο μέρος των απαιτήσεων αφορά απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο και τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα είναι σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στα οποία θέτει όρια στο βαθμό έκθεσής της. Λόγω της πανδημίας του Covid-19, η Διοίκηση του Ομίλου εξετάζει διεξοδικά τον ενδεχόμενο κίνδυνο που σχετίζονται με την πιθανότητα καθυστερήσεων στις πληρωμές από την αρμόδια αρχή ΔΑΠΕΕΠ (πρώην ΛΑΓΗΕ) προς τους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας (κάτι που ωστόσο δεν έχει παρατηρηθεί προς το παρόν).

(γ) Κίνδυνος ρευστότητας

Για τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας, ο Όμιλος προϋπολογίζει και παρακολουθεί τακτικά την

εξέλιξη των χρηματοοικονομικών και λοιπών ταμειακών υποχρεώσεων του και των χρηματοροών του και διασφαλίζει την ύπαρξη ρευστών διαθεσίμων και ισοδύναμων, όπως επίσης και διαθέσιμων πιστωτικών διευκολύνσεων (χρηματοδότηση, Εγγυητικές Επιστολές κλπ.) για την κάλυψη των αναγκών του, συμπεριλαμβανομένων και των δυνατοτήτων για ενδοεταιρικό δανεισμό και προγραμματισμένων διανομών μερισμάτων.

Κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών, ο Όμιλος έχει προχωρήσει στην αναχρηματοδότηση δανειακών του υποχρεώσεων, με στόχο την καλύτερη διαχείριση της ρευστότητάς του, ενώ παράλληλα αξιολογούσε και εναλλακτικές πηγές χρηματοδότησης. Στο πλαίσιο αυτό πραγματοποιήθηκε, το Δεκέμβριο του 2019, έκδοση Ομολογιακού Δανείου στις διεθνείς κεφαλαιαγορές ονομαστικής αξίας € 600 εκατ., με ταυτόχρονη αποπληρωμή των υφιστάμενων δανειακών υποχρεώσεων της μητρικής Εταιρείας και των θυγατρικών εταιρειών ΑΚΤΩΡ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ και ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ. Σε επίπεδο Εταιρείας, με την απορρόφηση της ΕΛ.ΤΕΧ. ΑΝΕΜΟΣ Α.Ε., επιτυγχάνεται η καλύτερη διαχείριση των ταμειακών ροών, οι οποίες προέρχονται από την πώληση ηλεκτρικής ενέργειας και η μείωση κόστους που απορρέει από τη διενέργεια ενδοεταιρικών συναλλαγών. Στις 31.12.2019, τα βραχυπρόθεσμα δάνεια του Ομίλου ανέρχονται σε € 115 εκατ. έναντι € 162 εκατ. στις 31.12.2018.

Η ρευστότητα του Ομίλου παρακολουθείται από τη Διοίκηση σε τακτά χρονικά διαστήματα. Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται η ανάλυση με τις λήξεις των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων του Ομίλου και της Εταιρείας την 31 Δεκεμβρίου 2019 και 2018 αντίστοιχα:

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	31 Δεκεμβρίου 2019				
	ΛΗΚΤΟΤΗΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ				
	Εντός 1 έτους	Μεταξύ 1 και 2 ετών	Μεταξύ 2 και 5 ετών	Άνω των 5 ετών	Σύνολο
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	457.381	4.005	2.753	918	465.057
Υποχρεώσεις μισθώσεις	7.948	9.886	5.053	6.380	29.267
Παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα	17.492	15.907	41.005	55.108	129.512
Δανεισμός *	173.241	119.390	942.042	598.005	1.832.678

	31 Δεκεμβρίου 2018				
	ΛΗΚΤΟΤΗΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ				
	Εντός 1 έτους	Μεταξύ 1 και 2 ετών	Μεταξύ 2 και 5 ετών	Άνω των 5 ετών	Σύνολο
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	496.792	7.070	49	220	504.130
Υποχρεώσεις μισθώσεις	2.191	2.217	4.175	4.500	13.083
Παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα	16.767	16.167	39.730	52.049	124.714
Δανεισμός *	209.719	179.624	539.302	745.849	1.674.493

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

	31 Δεκεμβρίου 2019				
	ΛΗΚΤΟΤΗΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ				
	Εντός 1 έτους	Μεταξύ 1 και 2 ετών	Μεταξύ 2 και 5 ετών	Άνω των 5 ετών	Σύνολο
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	19.778	1.300	2.133	-	23.211
Υποχρεώσεις μισθώσεις	1.551	1.558	3.703	3.313	10.125
Δανεισμός *	27.678	84.634	833.718	298.338	1.244.367

31 Δεκεμβρίου 2018

	ΛΗΚΤΟΤΗΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ				
	Εντός 1 έτους	Μεταξύ 1 και 2 ετών	Μεταξύ 2 και 5 ετών	Άνω των 5 ετών	Σύνολο
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	6.559	-	-	9.820	16.379
Δανεισμός*	-	30.491	239.562	17.174	287.228

* Ο Δανεισμός περιλαμβάνει τα υπόλοιπα των ανεξόφλητων κεφαλαίων συμπεριλαμβανομένων των τόκων με σταθερό και κυμαινόμενο επιτόκιο μέχρι τη λήξη τους.

Τα παραπάνω ποσά απεικονίζονται στις συμβατικές, μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές και ως εκ τούτου δε συμφωνούν με τα αντίστοιχα ποσά που απεικονίζονται στις οικονομικές καταστάσεις αναφορικά με τα κονδύλια Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις, Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης, Παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία και Δάνεια.

Στην ανάλυση Προμηθευτών και Λοιπών υποχρεώσεων δεν συμπεριλαμβάνονται τα ποσά από Προκαταβολές Πελάτων, Προκαταβολές από λειτουργικές μισθώσεις, Συμβατικές Υποχρεώσεις και Ασφαλιστικοί Οργανισμοί και λοιποί φόροι/τέλη.

3.2 Διαχείριση Κεφαλαίων

Η διαχείριση των κεφαλαίων στοχεύει στη διασφάλιση της συνεχιζόμενης δραστηριότητας των εταιρειών του Ομίλου, την επίτευξη των αναπτυξιακών του σχεδίων σε συνδυασμό με την πιστοληπτική του ικανότητα.

Για την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας του Ομίλου, θα πρέπει να αξιολογηθεί ο Καθαρός Δανεισμός του Ομίλου (ήτοι συνολικές μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις προς τράπεζες και ομολογιούχους μείον ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα), εξαιρουμένων όμως των δανειακών υποχρεώσεων χωρίς αναγωγή (non recourse debt) και των αντίστοιχων ταμειακών διαθεσίμων και ισοδυνάμων που είναι συνδεδεμένα με έργα που εξυπηρετούν τις δανειακές υποχρεώσεις τους μέσω των ρών τους.

Ο καθαρός δανεισμός του Ομίλου στις 31.12.2019 και στις 31.12.2018 παρουσιάζεται αναλυτικά στους ακόλουθους πίνακες:

	31-Δεκ-19		
	Σύνολο Ομίλου	Μείον: Εταιρείες με δάνεια χωρίς αναγωγή*	Υποσύνολο Ομίλου (εξαιρουμένων εταιρειών με δάνεια χωρίς αναγωγή)
Βραχυπρόθεσμος τραπεζικός δανεισμός	114.741	29.541	85.201
Μακροπρόθεσμος τραπεζικός δανεισμός	1.376.459	442.235	934.224
Σύνολο Δανείων	1.491.201	471.775	1.019.425
Μείον:			
Ταμειακά Διαθέσιμα και ισοδύναμα	298.239	159.886	138.353
Δεσμευμένες Καταθέσεις	70.741	35.667	35.075
Προθεσμιακές καταθέσεις άνω των 3 μηνών	50.380	50.380	-
Λοιπά χρημ/κά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβέσιμο κόστος	43.610	43.610	-
Καθαρός Δανεισμός / (Διαθέσιμα)	1.028.230	182.232	845.998
Σύνολο Καθαρής Θέσης Ομίλου			533.050
Σύνολο Απασχολούμενων Κεφαλαίων			1.379.048
Δείκτης Κεφαλαιακής Μόχλευσης			0,613

* αφορά τις θυγατρικές εταιρείες παραχωρήσεων ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ Α.Ε. και ΜΟΡΕΑΣ Α.Ε.

31-Δεκ-18

	Σύνολο Ομίλου	Μείον: Εταιρείες με δάνεια χωρίς αναγωγή*	Υποσύνολο Ομίλου (εξαιρουμένων εταιρειών με δάνεια χωρίς αναγωγή)
Βραχυπρόθεσμος τραπεζικός δανεισμός	161.611	36.552	125.059
Μακροπρόθεσμος τραπεζικός δανεισμός	1.254.655	470.294	784.362
Σύνολο Δανείων	1.416.266	506.845	909.421
Μείον:			
Ταμειακά Διαθέσιμα και ισοδύναμα	479.397	201.559	277.838
Δεσμευμένες Καταθέσεις	81.411	34.916	46.495
Λοιπά χρημ/κά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβέσιμο κόστος	69.952	68.969	983
Καθαρός Δανεισμός / (Διαθέσιμα)	785.506	201.402	584.104
Σύνολο Καθαρής Θέσης Ομίλου			652.014
Σύνολο Απασχολούμενων Κεφαλαίων			1.236.118
Δείκτης Κεφαλαιακής Μόχλευσης			0,473

* αφορά τις θυγατρικές εταιρείες παραχώρησης ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ ΑΕ και ΜΟΡΕΑΣ Α.Ε.

Ο δείκτης κεφαλαιακής μόχλευσης στις 31.12.2019 για τον Όμιλο υπολογίζεται σε 61,3% (31.12.2018: σε 47,3%). Ο δείκτης αυτός υπολογίζεται ως το πηλίκο του καθαρού δανεισμού προς το σύνολο των απασχολούμενων κεφαλαίων (ήτοι, σύνολο καθαρής θέσης πλέον καθαρός δανεισμός).

Σε επίπεδο μητρικής εταιρείας, ο συνολικός δανεισμός στις 31.12.2019 ανήλθε σε € 913.862 χιλ. (31.12.2018: € 246.592 χιλ.). Ο δείκτης κεφαλαιακής μόχλευσης στις 31.12.2019 για την Εταιρεία υπολογίζεται σε 63,9% (31.12.2018: σε 39,8%).

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι ταμειακές και μη ταμειακές κινήσεις των κονδυλίων του Καθαρού Δανεισμού για τη χρήση του 2019:

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	Υποσύνολο Δανεισμού (εξαιρουμένων δανείων χωρίς αναγωγή)		Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα			Σύνολο
	Χρηματοδοτικές μισθώσεις	Δανεισμός	Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	Δεσμευμένες καταθέσεις	Ομόλογα	
Καθαρός Δανεισμός/Διαθέσιμα 01.01.2019	2.910	906.510	277.838	46.495	983	584.104
Επίδραση ΔΠΧΑ 16 την 1.1.2019: Αναγνώριση υποχρεώσεων από μισθώσεις	18.829	-	-	-	-	18.829
Ταμειακές κινήσεις	(7.991)	83.427	(140.076)	(11.421)	(983)	227.915
Μη ταμειακές κινήσεις:						
Συναλλαγματικές διαφορές	(2)	(258)	591	-	-	(851)
Προσθήκες χρηματοδοτικών μισθώσεων	9.889	-	-	-	-	9.889
Κεφαλαιοποιηθέντες τόκοι	-	3.184	-	-	-	3.184

	Υποσύνολο Δανεισμού (εξαιρουμένων δανείων χωρίς αναγωγή)		Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα			Σύνολο
	Χρηματοδοτικές μισθώσεις	Δανεισμός	Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	Δεσμευμένες καταθέσεις	Ομόλογα	
Απόσβεση εξόδων έκδοσης δανείων	-	2.749	-	-	-	2.749
Μη ταμειακές κινήσεις	556	(379)	-	-	-	177
Καθαρός Δανεισμός/Διαθέσιμα 31.12.2019	24.192	995.233	138.353	35.075	-	845.998

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

	Υποσύνολο Δανείων		Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα		Σύνολο
	Χρηματοδοτικές μισθώσεις	Εταιρικά Δάνεια	Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	Δεσμευμένες καταθέσεις	
Καθαρός Δανεισμός/Διαθέσιμα 01.01.2019	-	246.592	1.279	-	245.314
Ταμειακές κινήσεις	(1.516)	362.442	14.088	(477)	347.315
Μη ταμειακές κινήσεις:	-	-	-	-	-
Μη ταμειακές κινήσεις - Προσθήκες χρηματοδοτικών μισθώσεων	6.841	-	-	-	6.841
Μη ταμειακές κινήσεις - Κεφαλαιοποιηθέντες τόκοι	-	1.720	-	-	1.720
Απόσβεση εξόδων έκδοσης δανείων	-	2.202	-	-	2.202
Μη ταμειακές κινήσεις	322	-	-	-	322
Απορρόφηση θυγατρικής	4.478	290.780	-	10.064	285.194
Καθαρός Εταιρικός Δανεισμός/Διαθέσιμα 31.12.2019	10.125	903.737	15.367	9.587	888.908

3.3 Προσδιορισμός των ευλόγων αξιών

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που αποτιμώνται σε εύλογη αξία κατά την ημερομηνία ισολογισμού, κατατάσσονται στα παρακάτω επίπεδα, ανάλογα με τον τρόπο προσδιορισμού της εύλογης αξίας τους:

- Επίπεδο 1: για στοιχεία που είναι διαπραγματεύσιμα σε ενεργό αγορά και των οποίων η εύλογη αξία προσδιορίζεται από τις τιμές αγοράς (μη προσαρμοσμένες) ομοίων στοιχείων.
- Επίπεδο 2: για στοιχεία των οποίων η εύλογη αξία προσδιορίζεται από παράγοντες που σχετίζονται με δεδομένα της αγοράς, είτε άμεσα (τιμές) είτε έμμεσα (παράγωγα τιμών).
- Επίπεδο 3: για στοιχεία των οποίων η εύλογη αξία δεν προσδιορίζεται με παρατηρήσεις από την αγορά, παρά βασίζεται κυρίως σε εσωτερικές εκτιμήσεις.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται μία σύγκριση των λογιστικών αξιών των χρηματοοικονομικών στοιχείων του Ομίλου που διακρατούνται στο αποσβέσιμο κόστος και των εύλογων αξιών τους:

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	Λογιστική αξία		Εύλογη αξία	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβέσιμο κόστος	43.610	69.952	43.657	69.993
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Δανεισμός μακροπρόθεσμος & βραχυπρόθεσμος	904.925	1.416.266	987.177	1.438.314
Ομολογιακό Δάνειο στις διεθνείς κεφαλαιαγορές	586.275	-	621.120	-
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ				
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Δανεισμός μακροπρόθεσμος & βραχυπρόθεσμος	913.862	246.592	932.183	246.592
Μακροπρόθεσμος δανεισμός από συνδεδεμένα μέρη	586.275	43.850	621.120	-

Η εύλογη αξία των βραχυπρόθεσμων πελατών και λοιπών απαιτήσεων, καθώς και των προμηθευτών και λοιπών υποχρεώσεων προσεγγίζει τις λογιστικές τους αξίες. Η εύλογη αξία των μακροπρόθεσμων απαιτήσεων ανέρχεται για τον Όμιλο σε ποσό € 107.253 χιλ. (31.12.2018: € 110.148 χιλ.), ενώ η λογιστική αξία ανέρχεται σε € 97.463 χιλ. (31.12.2018: € 95.213 χιλ.) και για την Εταιρεία σε ποσό € 270.207 χιλ. (31.12.2018: € 24 χιλ.), ενώ η λογιστική αξία ανέρχεται σε € 265.861 χιλ. (31.12.2018: € 24 χιλ.). Οι εύλογες αξίες των λοιπών δανείων και των μακροπρόθεσμων απαιτήσεων, προσδιορίζονται με βάση την προεξόφληση των μελλοντικών ταμειακών ροών, χρησιμοποιώντας επιτόκια προεξόφλησης που αντανακλούν το τρέχον επιτόκιο δανεισμού και περιλαμβάνονται στο επίπεδο 3 της ιεραρχίας εύλογης αξίας.

Ο δανεισμός του Ομίλου στις 31.12.2019 περιλαμβάνει την έκδοση του Ομολογιακού Δανείου στις διεθνείς κεφαλαιαγορές, ονομαστικής αξίας € 600 εκατ., η οποία πραγματοποιήθηκε το Δεκέμβριο του 2019 (σημείωση 24). Οι ομολογίες διαπραγματεύονται στα Διεθνή Χρηματιστήρια Βερολίνου, Φρανκφούρτης, Μονάχου και Στουτγκάρδης και περιλαμβάνονται στο επίπεδο 1 της ιεραρχίας εύλογης αξίας. Την 31.12.2019, η λογιστική αξία του ομολόγου εμφανίζεται μειωμένη κατά το ποσό των άμεσων εξόδων που σχετίζονται με την πραγματοποίηση της συναλλαγής.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων του Ομίλου που αποτιμώνται στην εύλογη αξία την 31 Δεκεμβρίου 2019 και την 31 Δεκεμβρίου 2018.

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	31 Δεκεμβρίου 2019			
	ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ			
	ΕΠΙΠΕΔΟ 1	ΕΠΙΠΕΔΟ 2	ΕΠΙΠΕΔΟ 3	ΣΥΝΟΛΟ
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού				
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων	1.441	-	59.702	61.142
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Παράγωγα εργαλεία ως μέσο αντιστάθμισης	-	129.662	-	129.662

31 Δεκεμβρίου 2018

	ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ			
	ΕΠΙΠΕΔΟ 1	ΕΠΙΠΕΔΟ 2	ΕΠΙΠΕΔΟ 3	ΣΥΝΟΛΟ
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού				
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων	4.961	-	35.530	40.490
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Παράγωγα εργαλεία ως μέσο αντιστάθμισης	-	123.570	-	123.570

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές (π.χ. παράγωγα, μετοχές, ομόλογα), προσδιορίζεται με βάση τις δημοσιευόμενες τιμές που ισχύουν κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. «Ενεργός» χρηματαγορά υπάρχει όταν υπάρχουν άμεσα διαθέσιμες και αναθεωρούμενες σε τακτά διαστήματα τιμές, που δημοσιεύονται από χρηματιστήριο, χρηματιστή, κλάδο, οργανισμό αξιολόγησης ή οργανισμό εποπτείας. Αυτά τα χρηματοοικονομικά εργαλεία περιλαμβάνονται στο επίπεδο 1. Αυτό το επίπεδο, περιλαμβάνει κυρίως επενδύσεις σε μετοχές ελληνικών εταιρειών που είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο Αθηνών και έχουν ταξινομηθεί ως Χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο σε εύλογη αξία, μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων.

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές (π.χ. συμβόλαια παραγωγών εκτός της αγοράς παραγωγών), προσδιορίζεται με τη χρήση τεχνικών αποτίμησης, οι οποίες βασίζονται ως επί το πλείστον σε διαθέσιμες πληροφορίες για συναλλαγές που διενεργούνται σε ενεργές αγορές, ενώ χρησιμοποιούν κατά το δυνατό λιγότερο εκτιμήσεις της οικονομικής οντότητας. Αυτά τα χρηματοοικονομικά εργαλεία περιλαμβάνονται στο επίπεδο 2.

Η εύλογη αξία των αμοιβαίων κεφαλαίων προσδιορίζεται βάσει της καθαρής αξίας του ενεργητικού του εκάστοτε αμοιβαίου κεφαλαίου.

Εάν οι τεχνικές αποτίμησης δεν βασίζονται σε διαθέσιμες αγοραίες πληροφορίες, τότε τα χρηματοοικονομικά εργαλεία περιλαμβάνονται στο επίπεδο 3.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται οι μεταβολές στα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού της Ομάδας 3 για την χρήση 2019 και 2018:

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Στην αρχή της χρήσης	35.530	-
Αναταξινόμηση μη εισηγμένων τίτλων από χρηματοοικονομικά στοιχεία σε αναπόσβεστο κόστος σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω συνολικών εισοδημάτων	-	16.213
Προσαρμογή σε εύλογη αξία μέσω Λοιπών Συνολικών Εισοδημάτων 01.01.2018	-	23.222
01.01.2018 - Αναπροσαρμοσμένα στοιχεία - ΔΠΧΑ 9	-	39.435
Μεταβολή εύλογης αξίας μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων	24.177	(3.514)
Πωλήσεις/ Μειώσεις	(5)	-
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου συμμετοχής με επιστροφή μετοχικού κεφαλαίου στους μετόχους	-	(392)
Στο τέλος της χρήσης	59.702	35.530

Οι επενδύσεις επιπέδου 3 για την 31 Δεκεμβρίου 2019 και για την 31 Δεκεμβρίου 2018 αναλύονται ως εξής:

Μη εισηγμένοι τίτλοι:	Εύλογη Αξία Επένδυσης 31.12.2019	Μέθοδος υπολογισμού εύλογης αξίας	Λοιπές πληροφορίες
ΟΛΥΜΠΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε.	51.578	Προεξόφληση μερισματικής απόδοσης	Κόστος κεφαλαίου: 8,4%
ΟΛΥΜΠΙΑ ΟΔΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ Α.Ε.	6.926	Προεξόφληση μερισματικής απόδοσης	Κόστος κεφαλαίου: 8,4%
Λοιπές επενδύσεις	1.198	Μέθοδος καθαρής θέσης σε εύλογες αξίες	Εύλογη αξία ιδίων κεφαλαίων 31.12.2019

Μη εισηγμένοι τίτλοι:	Εύλογη Αξία Επένδυσης 31.12.2018	Μέθοδος υπολογισμού εύλογης αξίας	Λοιπές πληροφορίες
ΟΛΥΜΠΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε.	29.609	Προεξόφληση μερισματικής απόδοσης	Κόστος κεφαλαίου: 12,6%
ΟΛΥΜΠΙΑ ΟΔΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ Α.Ε.	5.076	Προεξόφληση μερισματικής απόδοσης	Κόστος κεφαλαίου: 12,6%
Λοιπές επενδύσεις	845	Μέθοδος καθαρής θέσης σε εύλογες αξίες	Εύλογη αξία ιδίων κεφαλαίων 31.12.2018

4 Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις της Διοικήσεως

Οι εκτιμήσεις και οι κρίσεις της Διοίκησης επανεξετάζονται διαρκώς και βασίζονται σε ιστορικά δεδομένα και προσδοκίες για μελλοντικά γεγονότα, που κρίνονται εύλογες σύμφωνα με τα ισχύοντα.

4.1 Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές

Οι Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις, καθώς και οι σημειώσεις και αναφορές που τις συνοδεύουν, ενδέχεται να εμπεριέχουν ορισμένες υποθέσεις και υπολογισμούς, που αναφέρονται σε μελλοντικά γεγονότα σε σχέση με τις εργασίες, την ανάπτυξη και τις οικονομικές επιδόσεις της Εταιρείας και του Ομίλου. Παρά το γεγονός ότι αυτές οι υποθέσεις και υπολογισμοί βασίζονται στην καλύτερη δυνατή γνώση της Διοίκησης της Εταιρείας και του Ομίλου, σε σχέση με τις τρέχουσες συνθήκες και ενέργειες, τα πραγματικά αποτελέσματα μπορεί τελικά να διαφέρουν από αυτούς τους υπολογισμούς και τις υποθέσεις που έχουν ληφθεί υπόψη κατά τη σύνταξη των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων της Εταιρείας και του Ομίλου.

Οι εκτιμήσεις και παραδοχές που ενέχουν σημαντικό κίνδυνο να προκαλέσουν μελλοντικά ουσιώδεις προσαρμογές στις λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων, έχουν ως εξής:

(α) Εκτιμήσεις για τον προϋπολογισμό των κατασκευαστικών συμβολαίων

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί τη μέθοδο του ποσοστού ολοκλήρωσης βάσει κόστους (cost to cost method) για την αναγνώριση των εσόδων από συμβάσεις κατασκευής. Η μέθοδος του ποσοστού ολοκλήρωσης απαιτεί

από τη Διοίκηση εκτιμήσεις αναφορικά με τα παρακάτω:

- τον προϋπολογισμό του κόστους εκτέλεσης των έργων και συνεπώς του μικτού αποτελέσματος,
- την ανάκτηση των απαιτήσεων από συμπληρωματικές εργασίες ή από κόστη καθυστέρησης/ επιτάχυνσης του έργου,
- την επίδραση που έχουν οι τροποποιήσεις του συμβατικού αντικειμένου στο περιθώριο κερδοφορίας του έργου,
- την ολοκλήρωση των προκαθορισμένων ορόσημων εντός του χρονοδιαγράμματος, και
- τις προβλέψεις για ζημιολόγνα έργα.

Η Διοίκηση του Ομίλου εξετάζει σε τριμηνιαία βάση τις διαθέσιμες πληροφορίες της αναφορικά με την πορεία των έργων και αναθεωρεί τα προϋπολογιστικά στοιχεία του κόστους, όπου κρίνεται απαραίτητο.

(β) Προβλέψεις

(i) Πρόβλεψη βαριάς συντήρησης

Βάσει των Συμβάσεων Παραχώρησης, οι θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ Α.Ε. και ΜΟΡΕΑΣ Α.Ε. έχουν υποχρέωση να διατηρούν την ποιότητα των αυτοκινητοδρόμων που εκμεταλλεύονται.

Οι κυριότερες δαπάνες βαριάς συντήρησης αφορούν σε ανακατασκευή του οδοστρώματος, συντήρηση ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων και σε έργα πολιτικού μηχανικού. Οι προβλέψεις βασίζονται στα μελλοντικά προγράμματα συντήρησης, τα οποία λαμβάνουν υπόψιν τους τις διαθέσιμες πληροφορίες από τη λειτουργία των αυτοκινητοδρόμων, μελέτες εξωτερικών συμβούλων και μετρήσεις των λειτουργικών χαρακτηριστικών του οδοστρώματος και του βαθμού απομείωσής τους. Σκοπός τους είναι η ορθότερη κατανομή στις οικονομικές χρήσεις, των δαπανών που θα πραγματοποιηθούν σε συγκεκριμένα χρονικά ορόσημα στην περίοδο από την έναρξη μέχρι τη λήξη της λειτουργίας.

Η Διοίκηση του Ομίλου παρακολουθεί τις ανωτέρω πληροφορίες και αναθεωρεί το πρόγραμμα μελλοντικών συντηρήσεων, όταν οι πληροφορίες αυτές αποκλίνουν σημαντικά από τις προβλεπόμενες. Επίσης η Διοίκηση έχει θέσει ένα πλάνο αναθεώρησης των προβλέψεων βαριάς συντήρησης των θυγατρικών ΜΟΡΕΑΣ Α.Ε. και ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ Α.Ε. ανά τακτά χρονικά διαστήματα. Αυξημένη αβεβαιότητα αναφορικά με τις εκτιμήσεις της Διοίκησης υπάρχει λόγω της έλλειψης έργων με παρόμοια χαρακτηριστικά, διακυμάνσεων στον κυκλοφοριακό φόρτο ιδιαίτερα τα τελευταία έτη και έλλειψης ιστορικών στοιχείων κατά την έναρξη της λειτουργίας.

(ii) Φόρος εισοδήματος

Απαιτείται κρίση για τον προσδιορισμό της πρόβλεψης για φόρο εισοδήματος. Υπάρχουν πολλές συναλλαγές και υπολογισμοί, για τους οποίους ο τελικός προσδιορισμός του φόρου είναι αβέβαιος. Εάν το τελικό αποτέλεσμα του φορολογικού ελέγχου είναι διαφορετικό από το αρχικώς αναγνωρισθέν, η διαφορά θα επηρεάσει το φόρο εισοδήματος και την πρόβλεψη για αναβαλλόμενη φορολογία της περιόδου.

Ο Όμιλος αναγνωρίζει αναβαλλόμενους φόρους επί των προσωρινών φορολογικών διαφορών, λαμβάνοντας υπόψη τις εκάστοτε ισχύουσες φορολογικές διατάξεις και εκτιμώντας τα μελλοντικά οφέλη, αλλά και τις μελλοντικές υποχρεώσεις από φόρους. Κατά την αναγνώριση των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, καθώς και κατά την αξιολόγηση της ανακτησιμότητάς τους, λαμβάνονται υπόψη οι καλύτερες δυνατές εκτιμήσεις της Διοίκησης για την εξέλιξη των φορολογικών αποτελεσμάτων των εταιρειών του Ομίλου στο ορατό μέλλον.

(γ) Απομείωση ενσώματων παγίων και επενδυτικών ακινήτων

Τα ενσώματα πάγια και οι επενδύσεις σε ακίνητα καταχωρούνται αρχικά στο κόστος και εν συνεχεία αποσβένονται σύμφωνα με την ωφέλιμη ζωή τους. Ο Όμιλος εξετάζει σε κάθε περίοδο αναφοράς αν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης της αξίας των ενσώματων παγίων και των επενδυτικών ακινήτων. Ο

έλεγχος απομείωσης πραγματοποιείται βάσει στοιχείων της αγοράς και των εκτιμήσεων της Διοίκησης για τις μελλοντικές λειτουργικές και οικονομικές συνθήκες. Για τον έλεγχο απομείωσης των ενσώματων παγίων και των επενδυτικών ακινήτων, η Διοίκηση συνεργάζεται με ανεξάρτητους εκτιμητές.

(δ) Εκτιμήσεις αναφορικά με τον έλεγχο υπεραξίας

Στα πλαίσια του ετήσιου ελέγχου απομείωσης της υπεραξίας, η Διοίκηση του Ομίλου υπολογίζει τα ανακτήσιμα ποσά των μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών (ΜΔΤΡ), σύμφωνα με τη μέθοδο της αξίας χρήσεως (value in use). Οι βασικές υποθέσεις που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό, όπως παρατίθενται και στη σημείωση 7α, απαιτούν εκτιμήσεις της Διοίκησης αναφορικά με τα προϋπολογιστικά περιθώρια λειτουργικού κέρδους (EBITDA) της κάθε ΜΔΤΡ, όπως προκύπτουν από τα εγκεκριμένα επιχειρηματικά πλάνα, το ρυθμό ανάπτυξης εις το διηνεκές, το μελλοντικό κεφάλαιο κίνησης και το επιτόκιο προεξόφλησης. Στις 31.12.2019, ο Όμιλος προχώρησε στην απομείωση της υπεραξίας του κλάδου κατασκευής ποσού € 41.795 χιλ. (σημείωση 7α).

(ε) Εκτιμήσεις για απομείωση επενδύσεων σε θυγατρικές και συγγενείς

Σύμφωνα με τη λογιστική πολιτική 2.4, η Διοίκηση της Εταιρείας αξιολογεί σε ετήσια βάση αν συντρέχουν ενδείξεις απομείωσης των επενδύσεων σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες. Στις περιπτώσεις που υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης, υπολογίζει την ανακτήσιμη αξία τους ως το μεγαλύτερο ποσό μεταξύ της εύλογης και της αξίας χρήσης.

Οι βασικότερες εκτιμήσεις που χρησιμοποιεί η Διοίκηση στα πλαίσια της εκτίμησης της ανακτήσιμης αξίας των επενδύσεων, αφορούν σε μελλοντικές ροές και επίδοση βάσει των επιχειρηματικών πλάνων των εταιρειών που ελέγχονται για απομείωση, στο ρυθμό ανάπτυξής τους εις το διηνεκές, στο μελλοντικό κεφάλαιο κίνησης καθώς και στο επιτόκιο προεξόφλησης.

Επίσης, η Διοίκηση επαναξιολογεί την αξία των επενδύσεων σε θυγατρικές/συγγενείς στις περιπτώσεις απομείωσης της αξίας των περιουσιακών τους στοιχείων (ενσώματων παγίων, επενδύσεων σε ακίνητα). Στις 31.12.2019 η Εταιρεία προχώρησε σε απομειώσεις συμμετοχών της σε θυγατρικές (σημείωση 9).

4.2 Σημαντικές κρίσεις της Διοίκησης για την εφαρμογή των λογιστικών αρχών

Δεν υπάρχουν σημαντικές κρίσεις της Διοίκησης για την εφαρμογή των λογιστικών αρχών.

5 Πληροφόρηση κατά τομέα

Κατά την 31η Δεκεμβρίου 2019, ο Όμιλος δραστηριοποιείται, κυρίως, σε 6 επιχειρηματικούς τομείς:

- Κατασκευή
- Ανάπτυξη γης και ακινήτων
- Παραχωρήσεις
- Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (Α.Π.Ε.)
- Περιβάλλον
- Άλλες δραστηριότητες

Ο Πρόεδρος, ο Διευθύνων Σύμβουλος και τα λοιπά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου συνιστούν τον κύριο λήπτη επιχειρηματικών αποφάσεων. Οι ως άνω, έχοντας καθορίσει τους τομείς δραστηριότητας, ελέγχουν τις εσωτερικές αναφορές χρηματοοικονομικής πληροφόρησης για να αξιολογηθεί η επίδοση της Εταιρείας και του Ομίλου και να ληφθούν αποφάσεις σχετικά με την κατανομή των πόρων. Το Διοικητικό

Συμβούλιο χρησιμοποιεί διάφορα κριτήρια για να αξιολογήσει τις δραστηριότητες του Ομίλου, τα οποία ποικίλουν ανάλογα με τη φύση, το βαθμό ωριμότητας και τις ιδιαιτερότητες του κάθε τομέα, λαμβάνοντας υπόψη τους εκάστοτε κινδύνους, τις υπάρχουσες ταμειακές ανάγκες καθώς και πληροφορίες σχετικές με τα προϊόντα και τις αγορές.

Στη σημείωση 42 αναφέρεται ανά εταιρεία του Ομίλου, ο τομέας δραστηριοποίησής της. Από τη μητρική εταιρεία ΕΛΛΑΚΤΩΡ, ο κλάδος Ενέργειας που προέκυψε μετά την απορρόφηση της θυγατρικής ΕΛ.ΤΕΧ ΑΝΕΜΟΣ Α.Ε. (σημείωση 22), ενσωματώνεται στον τομέα Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, ενώ η υπόλοιπη δραστηριότητά της συνεχίζει να περιλαμβάνεται στον τομέα Λοιπά.

Τα αποτελέσματα για κάθε τομέα για τη χρήση 2019 έχουν ως εξής:

Σημ.	Ανάπτυξη γης & ακινήτων			Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας		Λοιπά	Σύνολο
	Κατασκευή	Παραχωρήσεις	Περιβάλλον				
Συνολικές μεικτές πωλήσεις ανά τομέα	901.391	7.109	240.315	64.050	87.322	467	1.300.654
Ενδοεταιρικές Πωλήσεις	(26.227)	-	(365)	-	(250)	(181)	(27.024)
Καθαρές Πωλήσεις Αποτελέσματα εκμετάλλευσης	875.164	7.109	239.950	64.050	87.072	285	1.273.630
Έσοδα από μερίσματα	-	135	1.386	-	-	-	1.521
Μερίδιο κέρδους/(ζημιάς) από συμμετοχές που λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	(6)	-	(73)	-	(21)	(2.177)	(2.277)
Χρηματοοικονομικά έσοδα	32 1.562	15	17.719	103	3.395	7	22.802
Χρηματοοικονομικά (έξοδα)	32 (7.072)	(1.409)	(50.385)	(9.867)	(2.462)	(12.954)	(84.147)
Κέρδη / (Ζημιές) προ φόρων	(146.364)	(425)	60.428	25.424	(855)	(22.256)	(84.047)
Φόρος εισοδήματος	34 (8.519)	(1.199)	(19.419)	8.524	(913)	(107)	(21.632)
Καθαρά Κέρδη / (Ζημιές)	(154.883)	(1.624)	41.010	33.948	(1.768)	(22.363)	(105.679)

Τα αποτελέσματα για κάθε τομέα για τη χρήση 2018 έχουν ως εξής:

Σημ.	Ανάπτυξη γης & ακινήτων			Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας		Λοιπά	Σύνολο
	Κατασκευή	Παραχωρήσεις	Περιβάλλον				
Συνολικές μεικτές πωλήσεις ανά τομέα	1.483.681	6.856	240.923	60.198	89.456	608	1.881.723
Ενδοεταιρικές Πωλήσεις	(20.576)	-	(360)	-	(3.172)	(326)	(24.433)
Καθαρές Πωλήσεις Αποτελέσματα εκμετάλλευσης	1.463.106	6.856	240.563	60.198	86.284	282	1.857.289
Έσοδα από μερίσματα	-	-	998	-	-	-	998
Μερίδιο κέρδους/(ζημιάς) από συμμετοχές που λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	(8.882)	-	575	-	4	(3.076)	(11.379)
Χρηματοοικονομικά έσοδα	32 1.788	41	20.559	111	2.946	2	25.446
Χρηματοοικονομικά (έξοδα)	32 (10.278)	(1.618)	(47.540)	(11.213)	(1.675)	(10.152)	(82.475)
Κέρδη / (Ζημιές) προ φόρων	(126.845)	1.984	80.936	17.506	21.246	(20.587)	(25.761)
Φόρος εισοδήματος	34 (5.554)	(573)	(54.827)	(2.413)	(6.089)	(359)	(69.815)
Καθαρά Κέρδη / (Ζημιές)	(132.399)	1.410	26.109	15.093	15.157	(20.946)	(95.576)

Τα αποτελέσματα εκμετάλλευσης της χρήσης 2019 του κλάδου της Κατασκευής επιβαρύνθηκαν με ζημιά € 113,2 εκατ. από τα Φ/Β έργα στο εξωτερικό και με την απομείωση υπεραξίας που είχε αναγνωρισθεί στο παρελθόν από εξαγορές εταιρειών ύψους € 41,8 εκατ. (σημείωση 7α). Τα συγκριτικά αποτελέσματα εκμετάλλευσης της χρήσης 2018 του κλάδου της Κατασκευής επιβαρύνθηκαν με κόστος αποχώρησης από το έργο ISF ύψους € 18,9 εκατ. στο κράτος του Κατάρ και με ζημιές από έργα ύψους € 79 εκατ, οι οποίες αφορούν κυρίως σε ανάληψη υποχρεώσεων εταίρου κοινοπραξίας και αναθεώρηση κερδοφορίας έργων στη Ρουμανία.

Λοιπά στοιχεία ανά τομέα που συμπεριλαμβάνονται στα Αποτελέσματα της 31 Δεκεμβρίου 2019 είναι τα ακόλουθα:

	Σημ.	Ανάπτυξη γης & ακινήτων			Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας			Λοιπά	Σύνολο
		Κατασκευή	Παραχωρήσεις	Περιβάλλον					
Αποσβέσεις ενσώματων	6	(13.797)	(483)	(2.402)	(17.209)	(6.802)	(228)	(40.921)	
Αποσβέσεις άυλων	7α,7β	(115)	(1)	(61.074)	(700)	(2.459)	-	(64.348)	
Αποσβέσεις επενδύσεων σε	8	-	(1.297)	(130)	-	-	-	(1.427)	
Απομειώσεις	6,7α	(41.805)	-	-	-	(1.453)	-	(43.258)	
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων	25	72	-	252	3.019	771	-	4.114	

Λοιπά στοιχεία ανά τομέα που συμπεριλαμβάνονται στα Αποτελέσματα της 31 Δεκεμβρίου 2018 είναι τα ακόλουθα:

	Σημ.	Ανάπτυξη γης & ακινήτων			Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας			Λοιπά	Σύνολο
		Κατασκευή	Παραχωρήσεις	Περιβάλλον					
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων	6	(17.516)	(12)	(1.515)	(15.605)	(4.853)	(387)	(39.889)	
Αποσβέσεις άυλων	7α,7β	(161)	-	(60.798)	(631)	(2.440)	(1)	(64.030)	
Αποσβέσεις επενδύσεων σε ακίνητα	8	-	(1.215)	(169)	-	-	(97)	(1.480)	
Απομειώσεις/ Αναστροφή προηγ. απομείωσης	30,31	-	2.807	(4.670)	-	-	-	(1.863)	
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων	25	72	-	228	2.781	847	173	4.100	

Μεταβιβάσεις και συναλλαγές μεταξύ τομέων πραγματοποιούνται με πραγματικούς εμπορικούς όρους και συνθήκες σύμφωνα με αυτά που ισχύουν για συναλλαγές με τρίτους.

Τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις των τομέων κατά την 31η Δεκεμβρίου 2019 έχουν ως εξής:

	Σημ.	Ανάπτυξη γης & ακινήτων			Αιολικά	Περιβάλλον	Λοιπά	Σύνολο
		Κατασκευή	Παραχωρήσεις	Υποχρεώσεις				
Ενεργητικό (πλην Επενδύσεις σε συγγενείς)		817.109	146.053	1.243.643	584.071	163.848	40.202	2.994.927
Επενδύσεις σε συγγενείς	10	862	-	53.732	-	4.477	1.626	60.696
Σύνολο Ενεργητικού		817.970	146.053	1.297.375	584.071	168.325	41.828	3.055.623
Υποχρεώσεις		571.152	43.387	817.349	407.336	77.512	605.836	2.522.573
Επενδύσεις σε ενσώματα πάγια, άυλα και επενδυτικά ακίνητα	6,7,8	5.392	12.351	2.329	106.807	5.327	84	132.291
Προκαταβολές για μακροπρόθεσμες μισθώσεις	13	-	-	582	149	-	-	731

Τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις των τομέων κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018 έχουν ως εξής:

	Σημ.	Κατασκευή	Ανάπτυξη γης & ακινήτων	Παραχωρήσεις	Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας	Περιβάλλον	Λοιπά	Σύνολο
Ενεργητικό (πλην Επενδύσεις σε συγγενείς)		994.616	131.253	1.340.178	484.266	158.296	39.179	3.147.789
Επενδύσεις σε συγγενείς	10	2.089	-	52.992	-	4.415	17.920	77.415
Σύνολο Ενεργητικού		996.705	131.253	1.393.170	484.266	162.711	57.098	3.225.204
Υποχρεώσεις		787.995	30.149	1.137.910	338.566	67.452	211.117	2.573.190
Επενδύσεις σε ενσώματα πάγια, άυλα και επενδυτικά ακίνητα	6,7,8	7.115	1.169	3.370	67.034	3.986	1.762	84.437
Προκαταβολές για μακροπρόθεσμες μισθώσεις	13	-	35	-	358	-	-	393

Ο Όμιλος έχει επεκτείνει τις δραστηριότητες του και στο εξωτερικό (σημείωση 1). Ειδικότερα, το σύνολο των πωλήσεων κατανέμεται γεωγραφικά ως εξής:

	Πωλήσεις	
	1-Ιαν έως	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Ελλάδα	796.657	1.027.726
Υπόλοιπες χώρες Ευρώπης	311.023	217.229
Χώρες Κόλπου-Μέση Ανατολή	2.200	244.719
Χώρες Αμερικής	95.933	138.725
Χώρες Αφρικής	-	785
Αυστραλία	67.817	228.105
	1.273.630	1.857.289

Οι πωλήσεις του εξωτερικού προέρχονται κυρίως από τη δραστηριότητα των εταιρειών του τομέα Κατασκευής.

Τα στοιχεία του μη κυκλοφορούντος ενεργητικού εξαιρουμένων επενδύσεων σε συγγενείς και κοινοπραξίες, των χρηματοοικονομικών στοιχείων και των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, κατανέμονται γεωγραφικά ως εξής:

	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Ελλάδα	1.246.620	1.214.257
Υπόλοιπες χώρες Ευρώπης	40.787	48.146
Χώρες Κόλπου-Μέση Ανατολή	3.520	8.225
Χώρες Αμερικής	585	819
Αυστραλία	731	655
	1.292.243	1.272.102

Από τις πωλήσεις που πραγματοποιήθηκαν στην Ελλάδα, ποσό € 397.350 χιλ. για τη χρήση 2019 και ποσό € 482.402 χιλ. για τη χρήση 2018, προέρχονται από το Δημόσιο, συμπεριλαμβανομένων των ΔΕΚΟ, των Δήμων κ.λπ. Επίσης, από τις πωλήσεις που πραγματοποιήθηκαν στο εξωτερικό, ποσό € 333.479 χιλ. για τη

χρήση 2019 και ποσό € 442.289 χιλ. για τη χρήση 2018, προέρχονται από το Δημόσιο. Επιπρόσθετα, από τις πωλήσεις του Ομίλου, ποσό € 440.322 χιλ. αφορά παροχή προϊόντων και υπηρεσιών που παραδίδονται σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή (at a point of time) και ποσό € 833.308 χιλ. αφορά παροχή προϊόντων και υπηρεσιών που παραδίδονται κατά την διάρκεια της σύμβασης (over time).

6 Ενσώματα πάγια

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Κόστος	Σημ.	Οικόπεδα & Κτίρια	Μεταφορικά μέσα	Μηχ/κός Εξοπλισμός	Μηχ/κός Εξοπλισμός Αιολικών & Φ/Β πάρκων	Έπιπλα και εξαρτήματα	Ακινήτ. υπό εκτέλεση	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2018		167.811	44.951	318.274	359.353	42.404	69.006	1.001.798
Συναλλαγματικές διαφορές		669	369	1.778	(60)	340	(36)	3.060
Αποαναγνώριση περιουσιακών στοιχείων ISF		(264)	(13)	(168)	-	(54)	-	(499)
Προσθήκες εκτός από χρηματοδοτική μίσθωση		3.158	1.974	4.898	1.581	2.460	67.801	81.872
Πωλήσεις		(99)	(2.620)	(9.790)	-	(1.012)	-	(13.522)
Διαγραφές		(5.630)	(659)	(891)	-	(287)	(9)	(7.476)
Πρόβλεψη αποκατάστασης περιβάλλοντος από εταιρείες Αιολικών		-	-	-	169	-	-	169
Ανατιζιμόνηση από Ακινήτ. Υπό εκτέλεση σε Μηχ/κό Εξοπλισμό		-	-	2.933	33.568	-	(36.501)	-
Ανατιζιμόνηση σε Επενδύσεις σε Ακίνητα	8	(4.187)	-	-	-	-	-	(4.187)
Μεταφορά σε Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση		(36.763)	-	-	-	-	-	(36.763)
31 Δεκεμβρίου 2018		124.696	44.001	317.034	394.611	43.850	100.261	1.024.452
1 Ιανουαρίου 2019		124.696	44.001	317.034	394.611	43.850	100.261	1.024.452
Επίδραση ΔΠΧΑ 16 την 1.1.2019: Αναγνώριση Δικαιώματος χρήσης περιουσιακών στοιχείων		14.778	4.698	13	-	-	-	19.489
Μεταφορά από προκαταβολές για μακροπρόθεσμες μισθώσεις	13	1.715	-	-	-	-	-	1.715
Συναλλαγματικές διαφορές		(195)	10	610	(107)	69	34	422
Εξαγορά θυγατρικών		1.975	225	1.164	-	174	921	4.459
Προσθήκες εκτός από μισθώσεις		656	2.019	4.260	1.368	1.747	109.025	119.074
Προσθήκες από μισθώσεις		8.069	1.598	485	-	-	-	10.152
Πωλήσεις / Διαγραφές		(1.650)	(9.165)	(51.794)	-	(4.793)	(18)	(67.419)
Μεταφορά σε δικαίωμα παραχώρησης	7β	-	-	-	-	(17)	-	(17)
Πρόβλεψη αποκατάστασης περιβάλλοντος από εταιρείες Αιολικών		-	-	-	659	-	-	659
Ανατιζιμόνηση από Ακινήτ. υπό εκτέλεση σε Μηχ/κό Εξοπλισμό		-	-	-	110.602	-	(110.602)	-
31 Δεκεμβρίου 2019		150.044	43.385	271.772	507.133	41.030	99.621	1.112.986
Συσσωρευμένες αποσβέσεις								
1 Ιανουαρίου 2018		(67.413)	(37.073)	(257.171)	(90.759)	(38.323)	(906)	(491.644)
Συναλλαγματικές διαφορές		(584)	(305)	(1.342)	15	(328)	-	(2.544)
Αποσβέσεις χρήσης	30	(4.665)	(2.879)	(14.672)	(15.654)	(2.019)	-	(39.889)
Ανατιζιμόνηση από Ακινήτ. Υπό εκτέλεση σε Μηχ/κό Εξοπλισμό		-	-	-	(2)	2	-	-
Πωλήσεις / Διαγραφές		4	2.193	7.758	-	616	-	10.571
Διαγραφές		3.114	627	793	-	287	-	4.820
Ανατιζιμόνηση σε Επενδύσεις σε Ακίνητα	8	990	-	-	-	-	-	990
Μεταφορά σε Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση		19.537	-	-	-	-	-	19.537
31 Δεκεμβρίου 2018		(49.018)	(37.436)	(264.634)	(106.400)	(39.766)	(906)	(498.160)
1 Ιανουαρίου 2019		(49.018)	(37.436)	(264.634)	(106.400)	(39.766)	(906)	(498.160)
Συναλλαγματικές διαφορές		(133)	(6)	(501)	43	(119)	-	(715)
Αποσβέσεις χρήσης	30	(5.972)	(3.993)	(12.077)	(17.066)	(1.814)	-	(40.921)
Απομείωση	30	-	-	(10)	-	-	-	(10)
Πωλήσεις / Διαγραφές		393	8.004	44.794	-	4.401	-	57.592
31 Δεκεμβρίου 2019		(54.730)	(33.430)	(232.428)	(123.422)	(37.298)	(906)	(482.214)
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2018		75.678	6.565	52.399	288.212	4.084	99.355	526.293
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2019		95.314	9.955	39.344	383.711	3.733	98.715	630.773

Οι Προσθήκες στη στήλη Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση, τόσο για την τρέχουσα όσο και για την προηγούμενη χρήση, προέρχονται κυρίως από αιολικά έργα που εντάσσονται στο πλαίσιο υλοποίησης του νέου επενδυτικού πλάνου της μητρικής και των θυγατρικών της εταιρειών.

Για τη χρήση 2019, η αναταξινόμηση από Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση σε Μηχανολογικό Εξοπλισμό Αιολικών & Φ/Β πάρκων ποσού € 110.602 χιλ., αφορά κυρίως στην επέκταση του αιολικού πάρκου Τετράπολις στη θέση Μονολάτη-Ξερολίμπα του Δήμου Κεφαλονιάς, το αιολικό πάρκο Ορφέας-Επτάδενδρος στον Δήμο Μονεμβάσις και των αιολικών πάρκων στο όρος Άσκιο της Π.Ε. Κοζάνης στη Δ. Μακεδονία, της μητρικής εταιρείας, που τέθηκαν σε λειτουργία κατά το α' και κατά το β' εξάμηνο του 2019, αντίστοιχα.

Για τη χρήση 2018, η αναταξινόμηση από Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση σε Μηχανολογικό Εξοπλισμό Αιολικών & Φ/Β πάρκων ποσού € 36.501 χιλ., αφορά κυρίως το αιολικό πάρκο στη θέση Πευκιάς Βοιωτίας της ΘΗΒΑΪΚΟΣ ΑΝΕΜΟΣ Α.Ε. και το αιολικό πάρκο Γκρόπες-Ράχη Γκιώνη στο Δήμο Μονεμβάσις της ΑΙΟΛΙΚΗ ΜΟΛΑΩΝ ΛΑΚΩΝΙΑΣ ΑΕΒΕ (η οποία απορροφήθηκε από την ΕΛΤΕΧ ΑΝΕΜΟΣ Α.Ε. μέσα στο 2018), που τέθηκαν σε λειτουργία κατά το α' και κατά το β' εξάμηνο του 2018, αντίστοιχα.

Τα περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης που περιλαμβάνονται στα παραπάνω κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019 έχουν ως ακολούθως:

ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΧΡΗΣΗΣ

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Σημ.	Οικόπεδα & Κτίρια	Μεταφορικά μέσα	Μηχ/κός Εξοπλισμός	Μηχ/κός Εξοπλισμός Αιολικών & Φ/Β πάρκων	Σύνολο
Μισθωμένα πάγια βάσει μίσθωσης την 31 Δεκεμβρίου 2018	-	1.092	4.528	2.794	8.414
Επίδραση ΔΠΧΑ 16 την 1.1.2019: Αναγνώριση Δικαιώματος χρήσης περιουσιακών στοιχείων	14.778	4.698	13	-	19.489
Δικαιώματα χρήσης περιουσιακών στοιχείων σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 16 την 1.1.2019	14.778	5.790	4.541	2.794	27.903
Μεταφορά από προκαταβολές για μακροπρόθεσμες μισθώσεις	13 1.715	-	-	-	1.715
Προσθήκες	8.069	1.598	485	-	10.152
Αποσβέσεις χρήσης	(3.462)	(2.298)	(1.472)	(145)	(7.377)
Διαγραφές	(1.171)	(12)	-	-	(1.183)
Εξαγορά θυγατρικής	1.415	41	1.023	-	2.479
Δικαιώματα χρήσης περιουσιακών στοιχείων την 31 Δεκεμβρίου 2019	21.344	5.118	4.577	2.649	33.688

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Σημ.	Οικόπεδα & Κτίρια	Μεταφορικά μέσα	Μηχ/κός Εξοπλισμός	Μηχ/κός Εξοπλισμός ΑΙΟΛΙΚΩΝ ΠΑΡΚΩΝ	Έπιπλα και εξαρτήματα	Ακίνητ. υπό εκτέλεση	Σύνολο
Κόστος							
1 Ιανουαρίου 2018	3.217	-	82	-	1.886	-	5.186
Προσθήκες εκτός από μισθώσεις	-	-	-	-	26	-	26
Πωλήσεις	-	-	-	-	(2)	-	(2)
Μεταφορά σε Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση	(3.217)	-	-	-	-	-	(3.217)
31 Δεκεμβρίου 2018	-	-	82	-	1.910	-	1.993

Σημ.	Οικόπεδα & Κτίρια	Μεταφορικά μέσα	Μηχ/κός Εξοπλισμός	Μηχ/κός Εξοπλισμός ΑΙΟΛΙΚΩΝ ΠΑΡΚΩΝ	Έπιπλα και εξαρτήματα	Ακινήτ. υπό εκτέλεση	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2019	-	-	82	-	1.910	-	1.993
Μεταφορά από προκαταβολές για μακροπρόθεσμες μισθώσεις	13 1.699	-	-	-	-	-	1.699
Απορρόφηση θυγατρικής	9.072	181	-	273.643	35	156.283	439.213
Προσθήκες εκτός από μισθώσεις	31	84	-	1.197	55	29.651	31.018
Προσθήκες από μισθώσεις	1.168	-	-	-	-	-	1.168
Πρόβλεψη αποκατάστασης περιβάλλοντος από εταιρείες Αιολικών	-	-	-	621	-	-	621
Αναταξινόμηση από Ακινήτ. υπό εκτέλεση σε Μηχ/κό Εξοπλισμό	-	-	-	102.596	-	(102.596)	-
31 Δεκεμβρίου 2019	11.970	265	82	378.058	2.000	83.338	475.713
Συσσωρευμένες αποσβέσεις							
1 Ιανουαρίου 2018	(1.586)	-	(82)	-	(1.817)	-	(3.486)
Αποσβέσεις χρήσης	30 (30)	-	-	-	(35)	-	(65)
Μεταφορά σε Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση	1.616	-	-	-	-	-	1.616
31 Δεκεμβρίου 2018	-	-	(82)	-	(1.852)	-	(1.935)
1 Ιανουαρίου 2019	-	-	(82)	-	(1.852)	-	(1.935)
Αποσβέσεις χρήσης	30 (359)	(68)	-	(8.180)	(34)	-	(8.642)
31 Δεκεμβρίου 2019	(359)	(68)	(82)	(8.180)	(1.886)	-	(10.576)
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2018	-	-	-	-	58	-	58
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2019	11.611	197	-	369.878	113	83.338	465.137

Τα περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης που περιλαμβάνονται στα παραπάνω κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019 έχουν ως ακολούθως:

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

	Οικόπεδα & Κτίρια	Μεταφορικά μέσα	Μηχ/κός Εξοπλισμός Αιολικών & Φ/Β πάρκων	Σύνολο
Μισθωμένα πάγια βάσει χρηματοδοτικής μίσθωσης την 31 Δεκεμβρίου 2018	-	-	-	-
Μεταφορά από προκαταβολές για μακροπρόθεσμες μισθώσεις	1.699	-	-	1.699
Προσθήκες	1.168	-	-	1.168
Αποσβέσεις χρήσης	(219)	(58)	(37)	(314)
Απορρόφηση θυγατρικής	4.816	111	1.239	6.166
Δικαιώματα χρήσης περιουσιακών στοιχείων την 31 Δεκεμβρίου 2019	7.464	53	1.202	8.719

Επιπρόσθετα, στην κατάσταση αποτελεσμάτων περιλαμβάνονται τα παρακάτω ποσά που σχετίζονται με μισθώσεις:

	ΕΝΟΠΙΩΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	1-Ιαν έως 31-Δεκ-19	1-Ιαν έως 31-Δεκ-19	1-Ιαν έως 31-Δεκ-19	1-Ιαν έως 31-Δεκ-19
Έξοδα τόκων που αφορούν Χρηματοδοτικές Μισθώσεις (συμπεριλαμβάνεται στα Χρηματοοικονομικό έσοδα/έξοδα - καθαρά)	(972)	-	(314)	-
Έξοδα που συνδέονται με βραχυχρόνιες μισθώσεις και μισθώσεις παγίων χαμηλής αξίας (συμπεριλαμβάνονται στο κόστος πωληθέντος, έξοδα διάθεσης και έξοδα διοίκησης)	(34.078)	-	(32)	-

Το μέσο σταθμικό προεξοφλητικό επιτόκιο που εφαρμόστηκε για τον Όμιλο τόσο κατά την 1 Ιανουαρίου 2019, όσο και την 31 Δεκεμβρίου 2019 ήταν 5%.

Στο πλαίσιο της δραστηριότητας του Ομίλου, έχουν εγγραφεί εμπράγματα βάρη σε ορισμένα πάγια στοιχεία, όπως επί ανεμογεννητριών του τομέα των Αιολικών στο πλαίσιο της χρηματοδότησης Αιολικών Πάρκων.

7 Άυλα περιουσιακά στοιχεία & Δικαίωμα παραχώρησης

7.α Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Σημ.	ΕΝΟΠΙΩΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ				
	Λογισμικό	Υπεραξία	Άδειες χρήσης	Λοιπά	Σύνολο
Κόστος					
1 Ιανουαρίου 2018	5.822	44.027	22.093	3.310	75.251
Συναλλαγματικές διαφορές	34	-	-	-	34
Εξαγορά / απορρόφηση θυγατρικής	(35)	-	9.550	-	9.515
Προσθήκες	257	-	-	102	360
Πωλήσεις	(9)	-	(1.260)	-	(1.269)
Διαγραφές	(171)	-	-	-	(171)
Αναταξινομήσεις	345	-	-	-	345
31 Δεκεμβρίου 2018	6.244	44.027	30.383	3.412	84.065
1 Ιανουαρίου 2019	6.244	44.027	30.383	3.412	84.065
Συναλλαγματικές διαφορές	10	(3)	-	-	6
Εξαγορά / απορρόφηση θυγατρικής	-	2.170	14.610	20	16.800
Προσθήκες	431	-	-	13	444
Απομειώσεις	31	(43.248)	-	-	(43.248)
Πωλήσεις	(15)	-	-	-	(15)
Διαγραφές	(1.413)	-	-	-	(1.413)
31 Δεκεμβρίου 2019	5.257	2.946	44.993	3.444	56.640
Συσσωρευμένες αποσβέσεις					
1 Ιανουαρίου 2018	(5.404)	(709)	(6.917)	(1.886)	(14.915)
Συναλλαγματικές διαφορές	(37)	-	-	-	(37)
Αποσβέσεις χρήσης	30	(218)	(625)	(12)	(854)
Πωλήσεις	3	-	-	-	3
Διαγραφές	165	-	-	-	165
Αναταξινομήσεις	(345)	-	-	-	(345)
31 Δεκεμβρίου 2018	(5.836)	(709)	(7.542)	(1.897)	(15.984)

Σημ.	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΧΕΙΑ				
	Λογισμικό	Υπεραξία	Άδειες χρήσης	Λοιπά	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2019	(5.836)	(709)	(7.542)	(1.897)	(15.984)
Συναλλαγματικές διαφορές	(9)	-	-	-	(9)
Αποσβέσεις χρήσης	30 (265)	-	(691)	(32)	(989)
Πωλήσεις	14	-	-	-	14
Διαγραφές	1.272	-	-	-	1.272
31 Δεκεμβρίου 2019	(4.823)	(709)	(8.233)	(1.930)	(15.694)
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2018	408	43.318	22.841	1.514	68.082
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2019	434	2.237	36.759	1.515	40.946

Οι προσθήκες ύψους € 14.610 χιλ. αφορούν στις άδειες χρήσης των εταιρειών ΠΟΥΝΕΝΤΗΣ ΑΕΕ και ΑΝΕΜΟΔΟΜΙΚΗ ΑΕΕ, που αποκτήθηκαν κατά το 2ο τρίμηνο του 2019. Συγκεκριμένα, στις 31.05.2019, η ΕΛ.ΤΕΧ. ΑΝΕΜΟΣ απέκτησε το 100% των μετοχών της εταιρείας ΠΟΥΝΕΝΤΗΣ ΑΕΕ, η οποία κατέχει άδεια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και άδεια εγκατάστασης για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από αιολικό πάρκο ισχύος 42 MW στο Δήμο Αγράφων της Π.Ε. Ευρυτανίας, έναντι € 5.200 χιλ., καθώς και το 100% των μετοχών της εταιρείας ΑΝΕΜΟΔΟΜΙΚΗ ΑΕΕ, η οποία κατέχει άδεια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και άδεια εγκατάστασης για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από αιολικό πάρκο ισχύος 46,2 MW στο Δήμο Αγράφων της Π.Ε. Ευρυτανίας, έναντι € 5.980 χιλ. (σημείωση 42). Ο προσδιορισμός της αξίας των Αδειών χρήσης παρουσιάζεται στον επόμενο πίνακα:

	ΠΟΥΝΕΝΤΗΣ ΑΕΕ	ΑΝΕΜΟΔΟΜΙΚΗ ΑΕΕ
Τίμημα που καταβλήθηκε	5.200	5.980
Η εύλογη αξία των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού:		
Άδεια χρήσης	6.811	7.799
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	24	53
Μείον: Αναγνωρισθείσα αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση	1.635	1.872
	5.200	5.980

Η προσθήκη στην υπεραξία της τρέχουσας χρήσης κατά € 2.170 χιλ. προκύπτει από την εξαγορά του 75,01% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ (ASA RECYCLE) από τη θυγατρική ΗΛΕΚΤΩΡ Α.Ε. με την καταβολή ποσού € 4.275 χιλ. (σημείωση 42). Ο προσδιορισμός της υπεραξίας περιγράφεται παρακάτω:

Τίμημα που καταβλήθηκε	4.275
Η εύλογη αξία των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού:	
Ενσώματα πάγια	4.145
Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	1.422
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	292
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	(1.409)
Δάνεια βραχυπρόθεσμα & μακροπρόθεσμα	(1.639)
Λοιπά στοιχεία παθητικού	(175)
	2.635
Μείον: μη ελέγχουσες συμμετοχές	531
Πλέον: Υπεραξία	2.170
	4.275

Η απομείωση της υπεραξίας στην τρέχουσα χρήση, αφορά κυρίως στον τομέα της Κατασκευής όπως περιγράφεται παρακάτω στον Έλεγχο απομείωσης Υπεραξίας και από εταιρεία του τομέα του Περιβάλλοντος με έδρα στη Γερμανία.

Στα συγκριτικά στοιχεία του 2018, οι προσθήκες ύψους € 9.550 χιλ. αφορούν στις άδειες χρήσης των εταιρειών Α.Π. ΑΝΑΤΟΛΙΚΟ ΑΣΚΙΟ ΜΑΕΣΤΡΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε. και ΔΥΤΙΚΟ ΑΣΚΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε. που αποκτήθηκαν κατά το 1ο τρίμηνο του 2018. Το τελευταίο τρίμηνο του 2018 οι παραπάνω εταιρείες απορροφήθηκαν από την θυγατρική εταιρεία ΕΛΤΕΧ ΑΝΕΜΟΣ Α.Ε.

Στα συγκριτικά στοιχεία του 2018, η μείωση στις Άδειες Χρήσης κατά ποσό € 1.260 χιλ. που εμφανίζεται στη γραμμή Πωλήσεις, προέρχεται από την πώληση της εταιρείας ΒΟΙΩΤΙΚΟΣ ΑΝΕΜΟΣ Α.Ε. μέσα στο δ' τρίμηνο του 2018.

Οι άδειες χρήσης υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους, όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι η λογιστική αξία τους δεν θα ανακτηθεί. Ζημία απομείωσης αναγνωρίζεται για το ποσό κατά το οποίο η λογιστική αξία του παγίου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του.

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία με πεπερασμένη ωφέλιμη ζωή αφορούν κυρίως σε άδειες χρήσης στον κλάδο των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και αφορούν σε αιολικά πάρκα τα οποία είτε λειτουργούν, είτε είναι υπό κατασκευή είτε αναμένεται να κατασκευαστούν στο μέλλον. Τα εν λόγω άυλα περιουσιακά στοιχεία ανέρχονται σε € 36,7 εκατ. σε επίπεδο Ομίλου. Δεν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης των αδειών χρήσης των αιολικών πάρκων και γι αυτό το λόγο η Διοίκηση δεν προχώρησε σε έλεγχο απομείωσης τους.

Έλεγχος απομείωσης υπεραξίας

Η υπεραξία του Ομίλου την 31.12.2018, ποσό € 43,3 εκατ. αφορά κυρίως τον κλάδο Κατασκευής (€ 41,8 εκατ.) και έχει αναγνωριστεί μετά την εξαγορά της εταιρείας ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ Α.Ε. και από εταιρείες οι οποίες δραστηριοποιούνται στο τομέα των Λατομείων, ενώ το υπόλοιπο ποσό σχετίζεται ως επί των πλείστων με την δραστηριότητα του κλάδου περιβάλλοντος στην Γερμανία (€ 1,45 εκατ.), μέσω της θυγατρικής εταιρείας Helector Germany. Όπως αναφέρεται και παραπάνω, κατά τη διάρκεια του έτους ο Όμιλος αναγνώρισε υπεραξία ποσού € 2.170 χιλ. μετά την εξαγορά του 75,01% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ (ASA RECYCLE) ενώ παράλληλα προχώρησε σε πλήρη απομείωση της υπεραξίας της θυγατρικής εταιρείας Helector Germany, μετά της λύση αυτής (€ 1,45 εκατ.).

Ο κλάδος κατασκευής ορίστηκε σαν μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών (ΜΔΤΡ) για τον έλεγχο απομείωσης που διενεργήθηκε αναφορικά με την επιμέτρηση της εύλογής του αξίας την 31.12.2019.

Το ανακτήσιμο ποσό της ανωτέρω μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών, προσδιορίστηκε με βάση τη μέθοδο της αξίας χρήσης. Η αξία χρήσης υπολογίστηκε χρησιμοποιώντας προβλέψεις ταμειακών ροών που βασίστηκαν στον εγκεκριμένο προϋπολογισμό από τη Διοίκηση, μία πενταετία προβλέψεων και μετά προβλήθηκαν στο διηνεκές.

Οι βασικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν από τη Διοίκηση κατά τον υπολογισμό των προβλέψεων των ταμειακών ροών στα πλαίσια διενέργειας του ετήσιου ελέγχου για την απομείωση της υπεραξίας είναι οι ακόλουθες:

- Τα προϋπολογιστικά περιθώρια λειτουργικού κέρδους (EBITDA) υπολογίστηκαν με βάση τα πραγματικά ιστορικά στοιχεία των τελευταίων ετών, προσαρμοσμένων προκειμένου να λάβουν υπόψη και τις αναμενόμενες μεταβολές κερδοφορίας και ανέρχονται σε 2,2%-3,5% επί των πωλήσεων,
- Αναφορικά με το κεφάλαιο κίνησης, η Διοίκηση βασίστηκε πλήρως σε ιστορικά στοιχεία,
- Για την προβολή των ταμειακών ροών στο διηνεκές χρησιμοποιήθηκε ρυθμός ανάπτυξης 1% για τη συγκεκριμένη ΜΔΤΡ,

- Το επιτόκιο προεξόφλησης (προ φόρων) για τη ΜΔΤΡ ανήλθε σε 9,5%. Προκειμένου να καθορισθεί το προεξοφλητικό επιτόκιο των μονάδων χρησιμοποιήθηκε η μεθοδολογία του Μέσου Σταθμικού Κόστους Κεφαλαίου (Μ.Σ.Κ.Κ. ή WACC)

Με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου απομείωσης κατά την 31.12.2019 το ανακτήσιμο ποσό της ανωτέρω μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών είναι μικρότερο από τη λογιστική αξία. Ο Όμιλος προχώρησε στην αναγνώριση ζημιάς απομείωσης για τη συνολική αξία της ανωτέρω υπεραξίας ποσού € 41.795 χιλ.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	Σημ.	Λογισμικό	Άδειες χρήσης	Σύνολο
Κόστος				
1 Ιανουαρίου 2018		864	-	864
Προσθήκες		1	-	1
31 Δεκεμβρίου 2018		865	-	865
1 Ιανουαρίου 2019		865	-	865
Απορρόφηση ΕΛΤΕΧ ΑΝΕΜΟΣ		18	19.912	19.930
31 Δεκεμβρίου 2019		883	19.912	20.795
Συσσωρευμένες αποσβέσεις				
1 Ιανουαρίου 2018		(864)	-	(864)
Αποσβέσεις χρήσης	30	(1)	-	(1)
31 Δεκεμβρίου 2018		(865)	-	(865)
1 Ιανουαρίου 2019		(865)	-	(865)
Αποσβέσεις χρήσης	30	(3)	(315)	(317)
31 Δεκεμβρίου 2019		(867)	(315)	(1.182)
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2018		-	-	-
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2019		15	19.597	19.612

7.β Δικαίωμα Παραχώρησης

Το Δικαίωμα Παραχώρησης στις 31.12.2019 προέρχεται κυρίως από τις θυγατρικές εταιρείες ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ Α.Ε. και ΜΟΡΕΑΣ Α.Ε. Η μεταβολή της αξίας του Δικαιώματος Παραχώρησης την τρέχουσα περίοδο οφείλεται κατά κύριο λόγο στις αποσβέσεις χρήσης.

Κόστος	Σημ.	Δικαίωμα παραχώρησης
1 Ιανουαρίου 2018		1.190.381
Προσθήκες		1.045
31 Δεκεμβρίου 2018		1.191.425
1 Ιανουαρίου 2019		1.191.425
Προσθήκες		658
Αναταξινομήσεις από ενσώματα πάγια	6	17
31 Δεκεμβρίου 2019		1.192.100
Συσσωρευμένες αποσβέσεις		
1 Ιανουαρίου 2018		(623.377)
Αποσβέσεις χρήσης	30	(63.176)
31 Δεκεμβρίου 2018		(686.553)
1 Ιανουαρίου 2019		(686.553)
Αποσβέσεις χρήσης	30	(63.360)
31 Δεκεμβρίου 2019		(749.912)
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2018		504.872
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2019		442.187

8 Επενδύσεις σε ακίνητα

		ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΧΕΙΑ	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
Κόστος	Σημ.		
1 Ιανουαρίου 2018		193.721	59.394
Συναλλαγματικές διαφορές		(20)	-
Αναταξινόμηση από ενσώματα πάγια	6	4.187	-
Προσθήκες		1.161	-
Μεταφορά σε Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση		(14.144)	(47.690)
Πωλήσεις		(4.187)	(4.187)
31 Δεκεμβρίου 2018		180.718	7.517
1 Ιανουαρίου 2019		180.718	7.517
Συναλλαγματικές διαφορές		(470)	-
Προσθήκες		12.115	-
31 Δεκεμβρίου 2019		192.363	7.517
Συσσωρευμένες αποσβέσεις			
1 Ιανουαρίου 2018		(48.116)	(31.155)
Αποσβέσεις χρήσης	30	(1.480)	(446)
Απομείωση	31	(4.670)	-
Αναστροφή προηγούμενης πρόβλεψης απομείωσης	31	2.807	-
Μεταφορά σε Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση		6.033	23.954
Πωλήσεις		3.292	3.331
Αναταξινόμηση από ενσώματα πάγια	6	(990)	-
31 Δεκεμβρίου 2018		(43.125)	(4.317)
1 Ιανουαρίου 2019		(43.125)	(4.317)
Αποσβέσεις χρήσης	30	(1.427)	-
31 Δεκεμβρίου 2019		(44.552)	(4.317)
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2018		137.593	3.200
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2019		147.811	3.200

Τα έσοδα από ενοίκια για τη χρήση του 2019 ανέρχονται για τον Όμιλο σε € 7.031 χιλ. (2018: € 6.958 χιλ).

Επί των επενδυτικών ακινήτων του Ομίλου δεν υφίστανται εμπράγματα βάρη, με εξαίρεση των ακινήτων της εταιρίας ΓΥΑΛΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΗ & ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ Α.Ε., και συγκεκριμένα επί των οικοδομικών τετραγώνων ΟΤΕ71 και ΟΤΕ72 στη θέση Γυαλού στα Σπάτα Αττικής, στα οποία έχει εγγραφεί η υπ' αριθμ. 29547/01.04.2011 υποθήκη ποσού € 42 εκατ. σε εξασφάλιση της από 28.02.2011 Σύμβασης Ομολογιακού Δανείου. Εγγραφή προσημείωσης υποθήκης υπάρχει και επί των ακινήτων της θυγατρικής ΚΑΝΤΖΑ ΕΜΠΟΡΙΚΗ Α.Ε. και συγκεκριμένα επί των ακινήτων της εταιρίας στο Κτήμα «Καμπά» συνολικού ποσού € 14,6 εκατ. περίπου, σε εξασφάλιση της από 29.4.2014 Σύμβασης Ομολογιακού Δανείου συνολικού ποσού € 10,4 εκατ.

Οι προσθήκες επενδύσεων τόσο στην τρέχουσα χρήση, ποσού € 12.115 χιλ., όσο και στη χρήση 2018, ποσού € 1.161 χιλ., αφορούν ανάπτυξη/επέκταση νέων κτιρίων στο ακίνητο της θυγατρικής ΓΥΑΛΟΥ Α.Ε., ειδικότερα επί του οικοδομικού τετραγώνου ΟΤΕ72.

Στη χρήση 2018 η αναστροφή παλαιότερης πρόβλεψης απομείωσης ποσού € 2.807 χιλ. αφορά ακίνητο θυγατρικής εταιρείας του Ομίλου και οφείλεται στην αύξηση της εύλογης αξίας του λόγω της πλήρους εκμετάλλευσής του.

Οι εύλογες αξίες και οι τεχνικές αποτίμησης που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό τους παρουσιάζονται στους ακόλουθους πίνακες:

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

A A	Χώρα	Τομέας	Κατηγορία Ακινήτου	Εύλογη Αξία (σε χιλ. €)	Μέθοδος Εκτίμησης	Στοιχεία προσδιορισμού αξίας	Εύρος τιμών (σε €)
1.	Ελλάδα	Λοιπά	Οικοπεδική Έκταση	3.200	Μέθοδος Κτηματαγοράς	Τιμή Τ.Μ.	€1.150 / μ ²
2.	Ελλάδα	Παραχωρήσεις	Κτίριο Γραφείων	15.600	Μέθοδος Κτηματαγοράς, Μέθοδος Κεφαλαιοποίησης Εισοδήματος	Τιμή Τ.Μ./ Αγοραίο μίσθωμα ανά Τ.Μ. / Συντελεστής απόδοσης	1.600 / €8,50 / μ ² / 8,25%
3.	Ελλάδα	Ανάπτυξης γης και ακινήτων	Οικοπεδικές Εκτάσεις	9.600	Μέθοδος Κτηματαγοράς, Μέθοδος υπολειμματικής αξίας	Τιμή Τ.Μ.	10 - 2.000
4.	Ελλάδα	Ανάπτυξης γης και ακινήτων	Κτίριο	2.200	Μέθοδος υπολειμματικής αξίας	Τιμή Τ.Μ.	10 - 840
5.	Ελλάδα	Ανάπτυξης γης και ακινήτων	Οικοπεδικές Εκτάσεις	37.000	Μέθοδος Κτηματαγοράς	Τιμή Τ.Μ.	80 - 156
6.	Ελλάδα	Ανάπτυξης γης και ακινήτων	Εμπορικό Πάρκο	120.000	Μέθοδος προεξοφλημένων ταμειακών ροών / Μέθοδος υπολειμματικής αξίας	Επιτόκιο προεξόφλησης/ Κεφαλαιακή απόδοση εξόδου στη λήξη της περιόδου (exit yield) / Αγοραίο μίσθωμα	7,75% / 7,25% / 7.219.500
7.	Ρουμανία	Ανάπτυξης γης και ακινήτων	Οικοπεδικές Εκτάσεις	11.250	Μέθοδος Κτηματαγοράς	Τιμή Τ.Μ.	300 - 800
Σύνολο				198.850			

Για την χρήση του 2018 η εύλογη αξία των επενδυτικών ακινήτων του Ομίλου ανερχόταν σε € 150.466 χιλ.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

A A	Χώρα	Τομέας	Κατηγορία Ακινήτου	Εύλογη Αξία (σε χιλ. €)	Μέθοδος Εκτίμησης	Στοιχεία προσδιορισμού αξίας	Εύρος τιμών (σε €)
1	Ελλάδα	Λοιπά	Οικοπεδική Έκταση	3.200	Μέθοδος Κτηματαγοράς	Τιμή Τ.Μ.	€1.150 / μ ²
Σύνολο				3.200			

Ο προσδιορισμός της εύλογης αξίας κατατάσσεται στο επίπεδο 3 προσδιορισμού των εύλογων αξιών.

9 Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις

Η μεταβολή της λογιστικής αξίας των επενδύσεων της μητρικής σε επιχειρήσεις που ενοποιούνται είχε ως εξής:

	Σημ.	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
		31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Στην αρχή της χρήσης		595.306	738.123
Απορρόφηση θυγατρικής - ΕΛ.ΤΕΧ ΑΝΕΜΟΣ Α.Ε.	22	(36.780)	-
Προσθήκες- αύξηση κόστους συμ/χής (Λύση εταιρείας)		107.058	19.933
Επιστροφή μετοχικού κεφαλαίου από θυγατρικές (Απομείωση)	31	(19.794)	-
		(166.611)	(162.189)
Στο τέλος της χρήσης		479.179	595.306

Στη χρήση του 2019 από την απομείωση ποσού € 166.611 χιλ., το μεγαλύτερο μέρος και συγκεκριμένα € 162.562 χιλ. αφορά απομείωση της συμμετοχής στη θυγατρική εταιρεία ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ, όπως προέκυψε από τον έλεγχο απομείωσης που έγινε στον κλάδο κατασκευής (σημείωση 7α). Το αντίστοιχο ποσό για τη χρήση 2018 ανήλθε σε ποσό € 161.389 χιλ.

Η επιστροφή μετοχικού κεφαλαίου προέρχεται κυρίως από τη συμμετοχή της ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ στη συγγενή εταιρεία ELPEDISON BV (σημείωση 42β).

Στη χρήση του 2019 οι προσθήκες αφορούν κυρίως συμμετοχή στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου των θυγατρικών εταιρειών ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ κατά ποσό € 86.000 χιλ., ΠΟΥΝΕΝΤΗΣ ΑΕΕ κατά ποσό € 7.288 χιλ. και ΑΝΕΜΟΔΟΜΙΚΗ ΑΕΕ κατά ποσό € 7.426 χιλ.

Θυγατρικές εταιρείες με σημαντικό ποσοστό μη ελεγχουσών συμμετοχών

Οι παρακάτω πίνακες συνοψίζουν τις οικονομικές πληροφορίες των θυγατρικών, στις οποίες οι μη ελέγχουσες συμμετοχές κατέχουν σημαντικό ποσοστό (σημείωση 42α).

ΣΥΝΟΠΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

	ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ ΑΕ*		ΜΟΡΕΑΣ ΑΕ*		ΒΕΛΛ ΑΕ*	
	65,75%	65,75%	71,67%	71,67%	47,22%	47,22%
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό	225.122	287.706	441.410	470.991	17.385	19.494
Κυκλοφορούν ενεργητικό	275.454	236.461	53.927	52.062	9.405	21.131
Σύνολο ενεργητικού	500.576	524.166	495.337	523.053	26.790	40.624
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	103.582	128.347	651.889	651.358	6.848	7.859
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	87.020	58.127	31.386	32.309	8.413	21.123
Σύνολο υποχρεώσεων	190.602	186.474	683.275	683.668	15.261	28.982
Ίδια κεφάλαια	309.973	337.693	(187.938)	(160.615)	11.530	11.642
<u>Που αναλογούν σε:</u>						
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	106.169	115.664	(53.243)	(45.502)	6.085	6.145

ΣΥΝΟΠΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

	ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ ΑΕ*		ΜΟΡΕΑΣ ΑΕ*		ΒΕΛΛ ΑΕ*	
	1-Ιαν		1-Ιαν		1-Ιαν	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Πωλήσεις	192.706	185.765	34.202	32.975	16.453	16.179
Καθαρά κέρδη / (ζημιές) χρήσης	71.984	70.586	(21.387)	(29.487)	2.688	3.486
Λοιπά Συνολικά Έισοδήματα / (Ζημιές) χρήσης (μετά από φόρους)	645	(705)	(5.936)	(27.402)	-	-
Συγκεντρωτικά Συνολικά Έισοδήματα / (Ζημιές) χρήσης	72.629	69.881	(27.323)	(56.890)	2.688	3.486
Κέρδη / (ζημιές) χρήσης αποδιδόμενα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	24.655	27.100	(6.059)	(8.354)	1.419	1.840
Μερίσματα αποδιδόμενα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	34.370	30.374	-	-	1.478	-

ΣΥΝΟΠΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

	ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ ΑΕ*		ΜΟΡΕΑΣ ΑΕ*		ΒΕΛΛ ΑΕ*	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Σύνολο εισροών / (εκροών) από λειτουργικές δραστηριότητες	73.079	89.744	8.018	12.250	5.055	5.330
Σύνολο εισροών / (εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες	(25.370)	409	(245)	(404)	1.614	(323)
Σύνολο εισροών / (εκροών) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	(84.823)	(104.901)	(12.331)	(33.888)	(13.133)	(2.000)
Καθαρή αύξηση/(μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα χρήσης	(37.114)	(14.748)	(4.558)	(22.042)	(6.465)	3.007

* Στοιχεία πριν από τις απαλοιφές με τον ευρύτερο Όμιλο

10 Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις & κοινοπραξίες

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Στην αρχή της χρήσης	77.415	88.709	1.223	1.223
Προσθήκες νέες	20	315	-	-
Προσθήκες- αύξηση κόστους συμ/χής (Πωλήσεις)/(Λύσεις) Συγγενών και κοινοπραξιών	(20.017)	(438)	-	-
Μερίδιο κέρδους/ ζημιάς (μετά από φόρους)	(2.276)	(11.379)	-	-
Λοιπές μεταβολές στα Λοιπά Συνολικά Έισοδήματα	5.457	(497)	-	-
Λοιπά	5	-	-	-
Στο τέλος της χρήσης	60.696	77.415	1.223	1.223

Από τις (Πωλήσεις)/(Λύσεις) Συγγενών και κοινοπραξιών το μεγαλύτερο μέρος αφορά στην πώληση της συγγενούς εταιρείας ELPEDISON BV (σημείωση 42β).

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν συνοπτικές οικονομικές πληροφορίες για τις πιο σημαντικές συγγενείς εταιρείες του Ομίλου. Οι πληροφορίες αυτές περιλαμβάνουν τα ποσά που προκύπτουν από τις οικονομικές καταστάσεις των παρακάτω συγγενών, οι οποίες έχουν τροποποιηθεί ώστε να αντανακλούν αναπροσαρμογές εύλογης αξίας και διαφοροποιήσεις στις λογιστικές πολιτικές.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

	ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΟΣ ΑΙΓΑΙΟΥ Α.Ε.		ΓΕΦΥΡΑ Α.Ε.		ELPEDISON Α.Ε.	
	22,22%		22,02%		-	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18	31-Δεκ-19*	31-Δεκ-18
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό	598.770	615.335	286.554	299.844	-	255.353
Κυκλοφορούν ενεργητικό	67.927	60.638	52.277	47.454	-	132.211
Σύνολο ενεργητικού	666.697	675.973	338.830	347.298	-	387.563
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	568.147	582.556	174.726	195.266	-	226.254
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	49.027	37.633	23.668	22.252	-	89.637
Σύνολο υποχρεώσεων	617.174	620.189	198.394	217.518	-	315.890
Ίδια κεφάλαια	49.523	55.783	140.437	129.780	-	71.673

ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΣΥΝΟΠΤΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

	ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΟΣ ΑΙΓΑΙΟΥ Α.Ε.		ΓΕΦΥΡΑ Α.Ε.		ELPEDISON Α.Ε.	
	2019	2018	2019	2018	2019*	2018
	Καθαρή Θέση εταιρείας 1 Ιανουαρίου	55.783	63.038	129.780	124.406	71.673
Καθαρά Κέρδη/(Ζημίες) χρήσης	(9.549)	(10.178)	10.025	10.138	(9.575)	(13.532)
Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα/(Ζημίες) χρήσης (μετά από φόρους)	3.289	2.923	632	19	-	75
Διανομή μερίσματος	-	-	-	(4.783)	-	-
Καθαρή Θέση εταιρείας 31 Δεκεμβρίου	49.523	55.783	140.437	129.780	-	71.673
% Συμμετοχής στη συγγενή & κ/ξία	22,22%	22,22%	22,02%	22,02%	-	22,73%
Συμμετοχή Ομίλου στη Καθαρή θέση συγγενών & κοινοπραξιών	11.004	12.395	30.921	28.584	-	16.291
Υπεραξία	-	-	3.086	3.086	-	-
Επενδύσεις σε συγγενείς και κοινοπραξίες	11.004	12.395	34.017	31.670	-	16.291

ΣΥΝΟΠΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

	ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΟΣ ΑΙΓΑΙΟΥ Α.Ε.		ΓΕΦΥΡΑ Α.Ε.		ELPEDISON Α.Ε.	
	1-Ιαν		1-Ιαν		1-Ιαν	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18	31-Δεκ-19*	31-Δεκ-18
Πωλήσεις	83.496	88.080	46.915	44.413	268.146	442.855
Καθαρά Κέρδη/(Ζημίες) χρήσης	(9.549)	(10.178)	10.025	10.138	(9.575)	(13.532)
Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα/(Ζημίες) χρήσης (μετά από φόρους)	3.289	2.923	632	19	-	75
Συγκεντρωτικά Συνολικά Εισοδήματα/(Ζημίες) χρήσης	(6.260)	(7.255)	10.657	10.157	(9.575)	(13.457)
Μερίσματα εισπραχθέντα από τη συγγενή %	-	-	-	1.053	-	-

* Η ELPEDISON Α.Ε. πωλήθηκε μέσα στη χρήση 2019 (σημείωση 42β).

	2019	2018
ΜΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΕΣ		
Συσσωρευμένη ονομαστική αξία μη σημαντικών συγγενών και κ/ξιών	15.686	17.059
% ομίλου στα:		
Καθαρά Κέρδη/(Ζημιές) χρήσης	(186)	(8.274)
Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα/(Ζημιές) χρήσης (μετά από φόρους)	4.587	(1.168)
Συγκεντρωτικά Συνολικά Εισοδήματα/(Ζημιές) χρήσης	4.401	(9.443)

11 Κοινές Επιχειρήσεις που ενοποιούνται με τη μέθοδο ενσωμάτωσης μεριδίων

Τα παρακάτω ποσά αντιπροσωπεύουν το μερίδιο που έχουν οι συμμετέχοντες στις Κοινές Επιχειρήσεις και συγκεκριμένα στα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις καθώς και στα έσοδα και έξοδα τους. Τα ποσά αυτά περιλαμβάνονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης, καθώς και στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων του Ομίλου για τις χρήσεις 2019 και 2018:

	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Απαιτήσεις		
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό	6.162	18.457
Κυκλοφορούν ενεργητικό	221.049	253.214
	<u>227.212</u>	<u>271.672</u>
Υποχρεώσεις		
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	1.999	4.577
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	246.273	282.167
	<u>248.272</u>	<u>286.744</u>
Καθαρή θέση	(21.060)	(15.072)
Έσοδα	195.333	391.221
(Έξοδα)	(195.206)	(386.997)
Κέρδη / (ζημιές) μετά από φόρους	127	4.223

Στις Κοινές Επιχειρήσεις του παραπάνω πίνακα δεν συμμετέχουν αυτές στο μετοχικό κεφάλαιο των οποίων ο Όμιλος συμμετέχει με 100%.

12 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Στην αρχή της χρήσης	40.490	72.095*
Προσθήκες νέες (Πωλήσεις)	1.195	1.082
	(10.621)	(11.482)
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου συμμετοχής με επιστροφή μετοχικού κεφαλαίου στους μετόχους	-	(392)
Λοιπά	(5)	-
Προσαρμογή σε εύλογη αξία μέσω Λοιπών Συνολικών Εισοδημάτων: αύξηση / (μείωση)	30.083	(20.812)
Στο τέλος της χρήσης	61.142	40.490
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό	59.923	40.129
Κυκλοφορούν ενεργητικό	1.219	361
	<u>61.142</u>	<u>40.490</u>

* Αναπροσαρμοσμένα στοιχεία του νέου προτύπου ΔΠΧΑ 9 το οποίο υιοθετήθηκε από τον Όμιλο την 1η Ιανουαρίου 2018. Η επίπτωση από τις αναπροσαρμογές που προέκυψαν από την εφαρμογή του νέου προτύπου, αναγνωρίστηκε απευθείας στην καθαρή θέση την 1η Ιανουαρίου 2018.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων περιλαμβάνουν τα κατωτέρω:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Εισηγμένοι τίτλοι:		
Μετοχές – Ελλάδα (σε ΕΥΡΩ)	1.316	711
Μετοχές – Εξωτερικό (σε CAD)	-	4.085
Μετοχές – Εξωτερικό (σε ΕΥΡΩ)	125	165
Μη εισηγμένοι τίτλοι:		
Μετοχές – Ελλάδα (σε ΕΥΡΩ)	59.702	35.530
	61.142	40.490

Η μητρική εταιρεία δεν διαθέτει Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων.

Η «Προσαρμογή σε εύλογη αξία μέσω Λοιπών Συνολικών Εισοδημάτων» οφείλεται κυρίως στην αποτίμηση της συμμετοχής του Ομίλου στις εταιρείες ΟΛΥΜΠΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε. και ΟΛΥΜΠΙΑ ΟΔΟΣ Λειτουργία Α.Ε..

Στις 31.12.2019, στη γραμμή «Πωλήσεις», ποσό € 10.621 χιλ. αφορά στην πώληση της συμμετοχής στην εταιρεία ELDORADO, ενώ στις 31.12.2018 το ποσό € 11.482 χιλ. αφορά κυρίως στην πώληση Αμοιβαίων Κεφαλαίων χαμηλού κινδύνου.

13 Προκαταβολές για μακροπρόθεσμες μισθώσεις

	Σημ.	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
		31-Δεκ-19	31-Δεκ-18	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Στην αρχή της περιόδου		38.489	41.915	-	-
Απορρόφηση ΕΛΤΕΧ					
ΑΝΕΜΟΣ		-	-	1.699	-
Προσθήκες		582	393	-	-
(Επιστροφές)		(8)	-	-	-
(Αποσβέσεις)		(3.669)	(3.819)	-	-
Αναταξινόμηση σε δικαιώματα χρήσης περιουσιακών στοιχείων (IFRS 16)	6	(1.715)	-	(1.699)	-
Στη λήξη της περιόδου		33.679	38.489	-	-
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό		30.526	35.261	-	-
Κυκλοφορούν ενεργητικό		3.153	3.227	-	-
		33.679	38.489	-	-

Ποσό € 31.996 χιλ. (2018: € 34.990 χιλ.) από τις προκαταβολές για μακροπρόθεσμες μισθώσεις αφορούν στην δαπάνη κατασκευής σταθμών εξυπηρέτησης αυτοκινήτων για τα οποία ο Όμιλος έχει συνάψει συμφωνίες λειτουργικών μισθώσεων σε τρίτους και αποσβένονται στη διάρκεια της σύμβασης παραχώρησης.

14 Χρηματοδοτική Συμβολή από Δημόσιο (ΕΔΔΠΧΑ 12)

	Σημ.	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
		31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Στην αρχή της χρήσης		288.001	277.890
Προσαρμογή Χρηματοδοτικής συμβολής βάσει εκτιμώμενων ταμειακών ρών	31	(2.935)	20.321
Αύξηση απαιτήσεων		6.989	6.198
Είσπραξη απαιτήσεων		(36.110)	(36.285)
Αναστροφή προεξόφλησης	32	18.494	19.876
Στο τέλος της χρήσης		274.441	288.001
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό		234.424	254.909
Κυκλοφορούν ενεργητικό		40.017	33.092
		274.441	288.001

Στη «Χρηματοδοτική Συμβολή από Δημόσιο (ΕΔΔΠΧΑ 12)» περιλαμβάνονται απαιτήσεις που αφορούν στην αρχική Χρηματοδοτική Συμβολή, στη Μέγιστη Επιδότηση Λειτουργίας (ΜΕΛ) και στην Πρόσθετη Δυνητική Επιδότηση Λειτουργίας του έργου παραχώρησης της ΜΟΡΕΑΣ Α.Ε., καθώς και στην Εγγυημένη Απαίτηση από την ΔΙΑΔΥΜΑ για το έργο της ΕΠΑΔΥΜ Α.Ε. Περισσότερες πληροφορίες αναφορικά με τις συμβάσεις παραχώρησης δίνονται στη σημείωση 2.25.

Από το σύνολο της Χρηματοδοτικής συμβολής από το Δημόσιο, ποσό € 235.783 χιλ. προέρχεται από την εταιρεία ΜΟΡΕΑΣ Α.Ε. (31.12.2018: € 248.567 χιλ.) και ποσό € 38.658 χιλ. από την εταιρεία ΕΠΑΔΥΜ Α.Ε. (31.12.2018: € 39.435 χιλ.).

Η αναστροφή της προεξόφλησης συμπεριλαμβάνεται στα Χρηματοοικονομικά έσοδα στη γραμμή Αναστροφή προεξόφλησης Χρηματοδοτικής συμβολής.

Κατά την 31.12.2019 (όπως και στις 31.12.2018) δεν υπήρχε απαίτηση από Χρηματοδοτική Συμβολή σε καθυστέρηση.

15 Παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία

Από τα ποσά που παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα, οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις προέρχονται κυρίως από την εταιρεία ΜΟΡΕΑΣ Α.Ε. κατά ποσό € 128.604 χιλ. (31.12.2018: € 122.292 χιλ.).

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις		
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων (interest rate swaps) για αντιστάθμιση ταμειακών ρών	129.662	123.570
Σύνολο	129.662	123.570

Λεπτομέρειες συμβάσεων ανταλλαγής επιτοκίων (interest rate swaps)

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Ονομαστική αξία ανταλλαγής επιτοκίων (interest rate swaps)	334.989	345.827
Σταθερό επιτόκιο	1,73% & 4,89%	1,73% & 4,9%
Κυμαινόμενο επιτόκιο	Euribor	Euribor

Το τμήμα της αντιστάθμισης ταμειακών ροών (cash flow hedge) που κρίνεται ως μη αποτελεσματικό και αναγνωρίστηκε στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων αφορά σε ζημιά € 316 χιλ. για τη χρήση 2019 και σε κέρδος € 401 χιλ. για τη χρήση 2018 (σημείωση 32). Κέρδη ή ζημιές από συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων που αναγνωρίζονται στο Αποθεματικό αντιστάθμισης ταμειακών ροών στα Ίδια Κεφάλαια της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2019, θα αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων μέχρι τη λήξη αποπληρωμής των δανείων.

Η μητρική Εταιρεία δεν έχει παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία.

16 Αποθέματα

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Α' ύλες	12.823	14.718
Τελικά προϊόντα	11.903	7.187
Παραγωγή σε εξέλιξη	302	587
Προκαταβολή για αγορά αποθεμάτων	194	224
Λοιπά	5.215	8.268
Σύνολο	30.436	30.985
Μείον: Προβλέψεις για άχρηστα, βραδυκίνητα και κατεστραμμένα αποθέματα:		
Α' ύλες	3.422	600
Λοιπά	17	2.357
	3.438	2.957
Συνολική καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία	26.998	28.028

Το μεγαλύτερο μέρος των αποθεμάτων ανήκει σε εταιρείες του τομέα Κατασκευής & Λατομείων. Κατά τη διάρκεια της χρήσης 2019 έγινε πρόσθετη πρόβλεψη € 2.246 χιλ. (2018: € 1.123 χιλ.) και αναστράφηκαν μη χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις € 1.764 χιλ. (2018: 0 χιλ.). Κατά τη διάρκεια της προηγούμενης χρήσης του 2018 διαγράφηκαν αποθέματα ύψους € 237 χιλ.

Η μητρική Εταιρεία δεν έχει αποθέματα.

17 Απαιτήσεις

	Σημ	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
		31-Δεκ-19	31-Δεκ-18	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Πελάτες		222.793	267.669	21.889	110
Πελάτες - Συνδεδεμένα μέρη	39	7.075	12.931	4.798	1.699
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης		(35.023)	(37.642)	-	-
Καθαρές απαιτήσεις πελατών		194.844	242.958	26.687	1.809
Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία		333.286	258.716	-	-
Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα		24.363	12.626	396	-
Προκαταβολή φόρου εισοδήματος		3.405	1.785	-	-
Δάνεια σε συνδεδεμένα μέρη	39	85.811	83.428	286.453	119
Προθεσμιακές καταθέσεις άνω των 3 μηνών		50.380	-	-	-
Λοιπές Απαιτήσεις		242.460	270.814	22.558	1.227
Λοιπές Απαιτήσεις -Συνδεδεμένα μέρη	39	10.295	7.553	12.211	5.527
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης Λοιπών		(37.137)	(40.593)	(1.925)	(425)
Σύνολο		907.707	837.287	346.381	8.258
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό		97.463	95.213	265.861	24
Κυκλοφορούν ενεργητικό		810.244	742.074	80.520	8.234
		907.707	837.287	346.381	8.258

Οι Συμβατικές υποχρεώσεις του Ομίλου ανέρχονται σε € 44.651 χιλ. (31.12.2018: € 61.115 χιλ.) όπως αναφέρεται και στη σημείωση 26.

Το έσοδο που αναγνωρίστηκε μέσα στη χρήση του 2019, το οποίο αφορά σε Συμβατικές υποχρεώσεις που υπήρχαν την 31.12.2018 ανέρχεται σε € 61.115 χιλ.

Οι σημαντικότερες ποσοτικές μεταβολές στα Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία και στις Συμβατικές υποχρεώσεις μέσα στην τρέχουσα χρήση οφείλονται στους παρακάτω λόγους:

	Συμβατικά Περιουσιακά Στοιχεία	Συμβατικές Υποχρεώσεις
Νέες συμβάσεις	8.996	1.405
Συμπληρωματικές συμβάσεις	1.817	-
Χρονικές διαφορές	(41.720)	(28.684)
Διεκδικήσεις	104.933	-

Η αύξηση ποσού € 105 εκατ. αφορά διεκδικήσεις (claims) του κλάδου Κατασκευής κυρίως σε Ελλάδα, Ρουμανία και Μέση Ανατολή οι οποίες βασίζονται κυρίως σε καθυστερήσεις ολοκλήρωσης εργασιών και απρόβλεπτες εργασίες, για τις οποίες ο Όμιλος είτε έχει οριστική Διαιτητική Απόφαση είτε βρίσκεται σε προχωρημένες συζητήσεις με τις αρμόδιες υπηρεσίες, έχοντας υποβάλει παράλληλα τις απαραίτητες αιτήσεις αποζημιώσεων, με βάση τους συμβατικούς όρους και την εκάστοτε νομοθεσία.

Το ανεκτέλεστο ανακεφαλαιωτικό υπόλοιπο των υφιστάμενων συμβάσεων έως 31.12.2019, ανέρχεται σε 1,3 δισ.

Αναφορικά με τα κατασκευαστικά συμβόλαια, έχουν δοθεί εγγυήσεις καλής εκτέλεσης για τις οποίες η Διοίκηση εκτιμά ότι δεν θα προκύψουν επιβαρύνσεις. Οι μέθοδοι που ακολουθούνται για τον προσδιορισμό του εσόδου και του ποσοστού ολοκλήρωσης των έργων αναφέρονται στις σημειώσεις 2.3 και 2.24. Το έσοδο από συμβάσεις κατασκευής στη χρήση του 2019 ανέρχεται σε € 770.403 χιλ. (31.12.2018: € 1.436.114 χιλ.). Η μητρική εταιρεία δεν έχει κατασκευαστικά συμβόλαια.

Οι Προθεσμιακές καταθέσεις άνω των 3 μηνών προέρχονται από τη θυγατρική εταιρεία ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ Α.Ε. και αφορούν καταθέσεις σε τράπεζες στο εσωτερικό και το εξωτερικό.

Ο λογαριασμός «Λοιπές Απαιτήσεις» αναλύεται ως εξής:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Απαιτήσεις από συνεταιίρους σε κοινοπρακτικά σχήματα	12.259	22.792	-	-
Λοιποί χρεώστες	84.165	92.694	6.721	26
Δημόσιο (παρακρατούμενοι & προκαταβλητέοι φόροι & Ασφαλιστικοί οργανισμοί)	79.423	80.524	12.703	1.038
Έξοδα επόμενων χρήσεων	13.296	11.978	1.234	158
Προκαταβολές προμηθευτών / πιστωτών	48.885	57.589	1.901	6
Επιταγές (μεταχρονολογημένες) εισπρακτέες	4.431	5.237	-	-
	242.460	270.814	22.558	1.227

Τα δάνεια σε συνδεδεμένα μέρη χορηγούνται σε όρους αγοράς και είναι ως επί το πλείστον κυμαινόμενου επιτοκίου.

Η μεταβολή στην πρόβλεψη απομείωσης των Πελατών παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	26.859
Αναπροσαρμογή λόγω ΔΠΧΑ 9	4.950
Πρόβλεψη απομείωσης-έξοδο χρήσης	8.305
Διαγραφή απαιτήσεων μέσα στη χρήση	(241)
Μη χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις που αναστράφηκαν	(2.274)
Συναλλαγματικές διαφορές	43
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	37.642
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	37.642
Πρόβλεψη απομείωσης-έξοδο χρήσης	357
Μη χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις που αναστράφηκαν	(1.325)
Διαγραφή απαιτήσεων μέσα στη χρήση	(1.434)
Συναλλαγματικές διαφορές	(339)
Εξαγορά θυγατρικής	122
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	35.023

Οι λοιπές απαιτήσεις δεν παρουσιάζουν καθυστερήσεις σε σχέση με τους συναλλακτικούς όρους. Παρόλα αυτά ο Όμιλος έχει εντοπίσει ορισμένες απαιτήσεις αυξημένου πιστωτικού κινδύνου για τις οποίες σχημάτισε πρόβλεψη. Η μητρική Εταιρεία δεν έχει σχηματίσει προβλέψεις απομείωσης Πελατών.

Η μεταβολή στην πρόβλεψη απομείωσης των Λοιπών απαιτήσεων παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	14.170	-
Πρόβλεψη απομείωσης-έξοδο χρήσης	26.352	425
Συναλλαγματικές διαφορές	76	-
Προεξόφληση	(6)	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	40.593	425
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	40.593	425
Πρόβλεψη απομείωσης-έξοδο χρήσης	2.084	-
Διαγραφή απαιτήσεων μέσα στη χρήση	(5.306)	-
Μη χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις που αναστράφηκαν	(283)	-
Συναλλαγματικές διαφορές	56	-
Προεξόφληση	(6)	-
Απορρόφηση θυγατρικής	-	1.500
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	37.137	1.925

Οι προβλέψεις απομείωσης για τους Πελάτες και τις Λοιπές απαιτήσεις δεν αφορούν απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη.

Η ανάλυση ενηλικίωσης των υπολοίπων Πελατών έχει ως εξής:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Δεν είναι σε καθυστέρηση και δεν είναι απομειωμένα	148.815	195.478	22.468	639
Είναι σε καθυστέρηση:				
3 - 6 μήνες	8.681	19.386	2.544	610
6 μήνες - 1έτος	7.044	5.553	972	486
Πάνω από 1 έτος	65.327	60.183	703	74
	229.868	280.600	26.687	1.809
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(35.023)	(37.642)	-	-
Καθαρές απαιτήσεις πελατών	194.844	242.958	26.687	1.809

Ο λογαριασμός απαιτήσεις από πελάτες δεν είναι τοκοφόρος και συνήθως διακανονίζεται σε 60 - 160 μέρες για τον Όμιλο και την Εταιρεία.

Μετά την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 την 1.1.2018, ο Όμιλος και η Εταιρεία εφαρμόζουν την απλοποιημένη μέθοδο του ΔΠΧΑ 9 για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, η οποία χρησιμοποιεί την πρόβλεψη της αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς για όλη τη διάρκεια ζωής των εμπορικών απαιτήσεων.

Η πρόβλεψη απομείωσης πελατών ποσού € 35.023 χιλ. (31.12.2018: € 37.642 χιλ.) αφορά κυρίως εμπορικές απαιτήσεις που είναι σε καθυστέρηση για διάστημα μεγαλύτερο του 1 έτους για τις οποίες ο Όμιλος έχει βάσιμες ενδείξεις μη αποπληρωμής, βάσει νομικών γνωμοδοτήσεων και αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας των χρεωστών αυτών.

Στο πλαίσιο της δραστηριότητας του Ομίλου λαμβάνονται κατά περίπτωση καλύμματα ή εξασφαλίσεις προς κάλυψη των απαιτήσεων (όπως ενεχυριάσεις περιουσιακών στοιχείων, εγγυήσεις διεθνών φορέων και προεγκεκριμένες τραπεζικές πιστώσεις πελατών). Σημαντική διασφάλιση, κυρίως στα έργα του κλάδου Κατασκευής, αποτελούν οι προκαταβολές πελατών, οι οποίες στις 31.12.2019 ανέρχονταν σε € 88.150 χιλ. (31.12.2018: € 123.396 χιλ.) και αναφέρονται στη σημείωση 26 «Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις».

Οι απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο αναλύονται στον παρακάτω πίνακα:

	Σημ.	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
		31-Δεκ-19	31-Δεκ-18	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Πελάτες Δημοσίου		86.181	83.916	21.777	-
Παρακρατημένες εγγυήσεις Δημοσίου		5.176	2.470	-	-
Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία		83.877	47.240	-	-
Απαιτήσεις από φόρους και ασφαλιστικούς		52.470	57.371	12.703	1.038
Χρηματοδοτική Συμβολή από το Δημόσιο	14	274.441	288.002	-	-
		502.145	478.999	34.479	1.038

Αναφορικά με τα έργα Ελληνικού Δημοσίου πραγματοποιούνται μηνιαίες πιστοποιήσεις, οι οποίες και εγκρίνονται εντός των συμβατικών χρονικών ορίων και ακολουθεί η τιμολόγηση και είσπραξή τους. Όπως προκύπτει και από τον πίνακα της ενηλικίωσης των απαιτήσεων, οι απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο είναι ιστορικά ασφαλούς είσπραξης, ενώ στα υπό εξέλιξη έργα συμμετέχουν στη χρηματοδότηση και διεθνείς τράπεζες αναπτυξιακού χαρακτήρα (ΕΙΒ, ΕΒΡΔ κ.λ.π.), οι οποίες εξασφαλίζουν την ομαλή τους εξέλιξη και συντελούν στη μείωση του πιστωτικού κινδύνου.

18 Λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβέσιμο κόστος

Τα Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβέσιμο κόστος περιλαμβάνουν τα κατωτέρω:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Εισηγμένοι τίτλοι - Ομόλογα		
Ομόλογο ΕFSF με επιτόκιο 1,25% και λήξη τη 22.01.2019	-	25.100
Ομόλογο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων με επιτόκιο 0,25% και λήξη τη 15.10.2020	21.892	22.040
ΕFSF με επιτόκιο 0,1% και λήξη 19.01.2021	15.486	15.559
Ομόλογο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων με επιτόκιο 0,375% και λήξη τη 15.03.2022	6.232	6.269
Ομόλογο της εταιρείας ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ SUNLIGHT ΑΕΒΕ με επιτόκιο 4,25% και λήξη τη 20.06.2022	-	983
Σύνολο	43.610	69.952

Η μεταβολή των Χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων σε αποσβέσιμο κόστος παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Στην αρχή της χρήσης	69.952	80.757
(Πωλήσεις)	(26.083)	(10.545)
(Απόσβεση premium)	(258)	(261)
Στη λήξη της χρήσης	43.610	69.952
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό	21.718	44.851
Κυκλοφορούν ενεργητικό	21.892	25.100
Σύνολο	43.610	69.952

Το σύνολο των Χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων σε αποσβέσιμο κόστος, ανήκουν στην εταιρεία ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ Α.Ε..

Η απόσβεση του premium των ομολόγων, ποσού € 258 χιλ. έχει αναγνωρισθεί στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων της χρήσης, στη γραμμή Χρηματοοικονομικά έσοδα.

Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο στις 31.12.2019 ανέρχεται στη λογιστική αξία των εν λόγω χρηματοοικονομικών στοιχείων. Το νόμισμα των Χρηματοοικονομικών στοιχείων είναι το ευρώ. Η μητρική Εταιρεία δεν διαθέτει χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβέσιμο κόστος.

19 Δεσμευμένες καταθέσεις

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό	23.133	26.967	-	-
Κυκλοφορούν ενεργητικό	47.608	54.444	9.587	-
	70.741	81.411	9.587	-

Το μεγαλύτερο μέρος των δεσμευμένων καταθέσεων προέρχεται από την εταιρεία ΜΟΡΕΑΣ Α.Ε. κατά € 20.898 χιλ. (31.12.2018: € 20.989), από τη μητρική εταιρεία κατά € 9.587 χιλ. (31.12.2018 ως ΕΛΤΕΧ ΑΝΕΜΟΣ Α.Ε.: € 24.670 χιλ.), από την ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ Α.Ε. κατά € 14.769 χιλ. (31.12.2018: € 14.019 χιλ.), από την ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ κατά € 12.528 χιλ. (31.12.2018: € 8.560 χιλ.) και από τη ΓΥΑΛΟΥ Α.Ε. κατά ποσό € 6.735 χιλ. (31.12.2018: € 6.038 χιλ.).

Οι Δεσμευμένες Καταθέσεις αναλύονται στα εξής νομίσματα:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
ΕΥΡΩ	55.643	69.254	9.587	-
ΔΟΛΛΑΡΙΟ ΗΠΑ (\$)	1.436	523	-	-
ΛΕΟΥ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ (RON)	12.508	8.188	-	-
ΡΙΑΛ ΚΑΤΑΡ (QAR)	1.140	3.267	-	-
ΛΕΚ ΑΛΒΑΝΙΑΣ (ALL)	-	159	-	-
ΛΟΙΠΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ	14	21	-	-
	70.741	81.411	9.587	-

Οι δεσμευμένες καταθέσεις στις περιπτώσεις χρηματοδότησης αυτοχρηματοδοτούμενων ή συγχρηματοδοτούμενων έργων (project finance όπως ενδεικτικά Αττική Οδός, αιολικά πάρκα, έργα περιβαλλοντικής διαχείρισης, κλπ.) αφορούν στους λογαριασμούς εξυπηρέτησης βραχυπρόθεσμων δόσεων μακροπρόθεσμων δανείων ή αποθεματικούς λογαριασμούς. Επίσης, μπορεί να αφορούν στην κατάθεση μετρητών ως εξασφάλιση για την έκδοση Εγγυητικών Επιστολών από διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που διαθέτουν υψηλή διαβάθμιση από τους Διεθνείς Οίκους και λήψη εγγυητικών για είσπραξη επιχορηγήσεων.

20 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Διαθέσιμα στο ταμείο	481	1.332	3	-
Καταθέσεις όψεως	181.580	305.322	15.364	1.279
Καταθέσεις προθεσμίας	116.178	172.743	-	-
Σύνολο	298.239	479.397	15.367	1.279

Το υπόλοιπο των Ταμειακών διαθεσίμων και ισοδυνάμων, σε ενοποιημένο επίπεδο, προέρχεται κυρίως από την ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ Α.Ε. κατά € 142.514 χιλ. (31.12.2018: € 179.628 χιλ.), από τις Κοινοπραξίες της ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ κατά € 19.231 χιλ. (31.12.2018: € 34.037 χιλ.), από τη ΑΚΤΩΡ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ Α.Ε. κατά € 6.633 χιλ. (31.12.2018: € 33.907 χιλ.) και από την ΜΟΡΕΑΣ Α.Ε. κατά € 17.372 χιλ. (31.12.2018: € 21.931 χιλ.).

Το υπόλοιπο των Καταθέσεων προθεσμίας, σε ενοποιημένο επίπεδο, προέρχεται κυρίως από την ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ Α.Ε. κατά € 115.619 χιλ. (31.12.2018: € 147.889 χιλ.).

Ο ακόλουθος πίνακας απεικονίζει τα ποσοστά καταθέσεων ανά κλάση πιστοληπτικής αξιολόγησης από την εταιρεία Standard & Poor (S&P).

Rating Χρηματοπιστωτικού Ιδρύματος (S&P)	Ποσοστό καταθέσεων όψεως και προθεσμίας	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
AA-	6,7%	0,7%
A+	0,7%	2,4%
A-	0,1%	0,0%
A	6,2%	0,9%
BBB+	0,2%	0,7%
BBB-	-	2,0%
BBB	0,3%	0,0%
BB-	0,1%	0,5%
B+	0,0%	1,3%
B-	7,2%	58,8%
B	66,0%	0,0%
NR	12,5%	32,6%
ΣΥΝΟΛΟ	100,0%	100,0%

Από τα υπόλοιπα των καταθέσεων όψεως και προθεσμίας του Ομίλου την 31.12.2019, ποσοστό περίπου 73,2% είναι κατατεθειμένο στις συστημικές ελληνικές τράπεζες που έχουν χαμηλή ή δεν έχουν πιστοληπτική αξιολόγηση λόγω της κρίσης χρέους που αντιμετωπίζει η Ελλάδα. Διευκρινίζεται όμως ότι αντιστοίχως οι τράπεζες αυτές καλύπτουν και το μεγαλύτερο μέρος των συνολικών πιστωτικών διευκολύνσεων (Εγγυητικές Επιστολές, δάνεια, κ.λπ.) προς στον Όμιλο. Στα Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα με χαρακτηρισμό NR περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, θυγατρικές και υποκαταστήματα ελληνικών τραπεζών στο εξωτερικό.

Τα επιτόκια προθεσμιακών καταθέσεων καθορίζονται μετά από διαπραγμάτευση με επιλεγμένα τραπεζικά ιδρύματα με βάση τα διατραπεζικά επιτόκια Euribor αντίστοιχης χρονικής διάρκειας με την επιλεγμένη τοποθέτηση (π.χ. εβδομάδα, μήνα κ.λπ.).

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αναλύονται στα εξής νομίσματα:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
ΕΥΡΩ (€)	273.762	410.366
ΔΟΛΛΑΡΙΟ ΗΠΑ (\$)	353	3.831
ΛΕΟΥ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ (RON)	899	11.461
ΔΗΝΑΡΙΟ ΣΕΡΒΙΑΣ (RSD)	425	1.307
ΝΤΙΡΧΑΜ ΕΜΙΡΑΤΩΝ (AED)	212	578
ΡΙΑΛ ΚΑΤΑΡ (QAR)	2.177	22.081
ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΛΙΡΑ (TRY)	26	5.297
ΜΑΡΚΟ ΒΟΣΝΙΑΣ-ΕΡΖΕΓΟΒΙΝΗΣ (BAM)	395	16
ΧΙΛΙΑΝΟ ΠΕΣΟ (CLP)	57	289
ΡΕΑΛ ΒΡΑΖΙΛΙΑΣ (BRL)	344	2.392
ΚΟΡΟΝΑ ΤΣΕΧΙΑΣ (CZK)	303	1.002
ΔΟΛΑΡΙΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ (AUD)	3.328	5.906
ΠΕΣΟ ΚΟΛΟΜΒΙΑΣ (COP)	15.739	14.265
ΛΟΙΠΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ	218	605
	298.239	479.397

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα της μητρικής εταιρείας είναι σε ευρώ.

21 Περιουσιακά στοιχεία κατεχόμενα προς πώληση

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Στην αρχή της χρήσης	25.337	13.450	25.337	13.450
Μεταφορά από Ενσώματα πάγια και Επενδύσεις σε ακίνητα (κτίριο Ν. Κηφισιάς)	-	25.337	-	25.337
(Πωλήσεις)	(25.337)	(13.450)	(25.337)	(13.450)
Στο τέλος της χρήσης	-	25.337	-	25.337

Στις 09.02.2019 η διοίκηση της ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε., στο πλαίσιο της στρατηγικής της για τη βέλτιστη αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου προχώρησε στην πώληση του ακινήτου που στεγάζει τα κεντρικά γραφεία του Ομίλου ΕΛΛΑΚΤΩΡ, επί της οδού Ερμού 25, στη Νέα Κηφισιά Αττικής, με τίμημα πώλησης ποσού € 25.500 χιλ. Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 5, στις 31.12.2018 το παραπάνω ακίνητο παρουσιαζόταν ως μη κυκλοφορούν περιουσιακό στοιχείο που κατέχεται προς πώληση. Σημειώνεται πως παράλληλα συμφωνήθηκε η εκμίσθωση των χώρων του κτηρίου, όπως ο Όμιλος χρησιμοποιούσε μέχρι τώρα, από την νέα Ιδιοκτήτρια προς την ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε. για περίοδο πέντε ετών, με δικαίωμα μονομερούς εκ μέρους της ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε. παράτασης της μίσθωσης για άλλα 5 χρόνια. Αναφορικά με την παραπάνω σύμβαση μίσθωσης ο Όμιλος αναγνώρισε μέσα στη χρήση δικαίωμα χρήσης περιουσιακού στοιχείου το οποίο περιλαμβάνεται στη γραμμή Ενσώματα Πάγια της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης και υποχρέωση μίσθωσης, η οποία περιλαμβάνεται στις γραμμές μακροπρόθεσμος δανεισμός και βραχυπρόθεσμος δανεισμός (σημείωση 6 και 24 αντίστοιχα).

Η πώληση στη χρήση 2018 αφορά τη συγγενή εταιρεία ATHENS RESORT CASINO AE για την οποία στις 31.12.2017 υπήρχε προσύμφωνο πώλησης, παρουσιάστηκε ως μη κυκλοφορούν περιουσιακό στοιχείο που κατέχεται προς πώληση και η πώλησή της ολοκληρώθηκε στο α' τρίμηνο του 2018. Η εταιρεία επιμετρήθηκε στην εύλογη αξία μείον τα κόστη πώλησης, η οποία προσδιορίστηκε στα € 13.450 χιλ. και ήταν χαμηλότερη της λογιστικής αξίας της.

22 Μετοχικό κεφάλαιο & Αποθεματικό Υπέρ το Άρτιο

Όλα τα ποσά είναι σε χιλιάδες ευρώ, εκτός από τον Αριθμό μετοχών.

	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ				
	Αριθμός μετοχών	Μετοχικό κεφάλαιο	Αποθεματικό υπέρ το άρτιο	Ίδιες μετοχές	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2018	172.431.279	182.311	523.847	(27.072)	679.086
31 Δεκεμβρίου 2018	172.431.279	182.311	523.847	(27.072)	679.086
1 Ιανουαρίου 2019	172.431.279	182.311	523.847	(27.072)	679.086
Έκδοση νέων μετοχών / (μείωση)	37.270.690	38.389	(29.585)	-	8.804
Έξοδα αυξήσεως κεφαλαίου	-	-	(820)	-	(820)
Πώληση ιδίων μετοχών	4.570.034	-	-	27.072	27.072
31 Δεκεμβρίου 2019	214.272.003	220.700	493.442	-	714.142

Στο γ' τρίμηνο του 2019 ολοκληρώθηκε η συγχώνευση με απορρόφηση της θυγατρικής εταιρείας ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗ ΑΝΕΜΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ (εφεξής η «ΕΛ.ΤΕΧ. ΑΝΕΜΟΣ Α.Ε.») από τη μητρική εταιρεία ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε. Συγκεκριμένα:

Στις 19.07.2019 η Συγχώνευση εγκρίθηκε από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων με την υπ' αριθμ. πρωτ. 76458/19-07-2019 απόφασή του και καταχωρίστηκε στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο την ίδια ημέρα με Κωδικό Αριθμό Καταχώρησης 1797304. Σύμφωνα με την ως άνω απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης, εγκρίθηκε και η τροποποίηση των άρθρων 3 και 5 του Καταστατικού της Εταιρείας, όσον αφορά στο σκοπό και στην κατά τα ανωτέρω μεταβολή του μετοχικού της κεφαλαίου.

Στις 25.07.2019 άρχισε η διαπραγμάτευση των 37.270.690 νέων κοινών, ονομαστικών, μετά ψήφου, άυλων μετοχών της στο Χρηματιστήριο Αθηνών (εφεξής «Χ.Α.»), που προέκυψαν από την αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου λόγω συγχώνευσης με απορρόφηση της εταιρείας ΕΛ.ΤΕΧ. ΑΝΕΜΟΣ Α.Ε. από την εταιρεία ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε. Η συγχώνευση είχε εγκριθεί στην Έκτακτη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Εταιρείας στις 21.05.2019.

Η σχέση ανταλλαγής για τους μετόχους των συγχωνευόμενων εταιρειών είχε ως ακολούθως:

- ▲ Κάθε μέτοχος της ΕΛ.ΤΕΧ. ΑΝΕΜΟΣ Α.Ε. (πλην της απορροφώσας Εταιρείας) αντάλλαξε 1 μετοχή που κατέχει με 1,27 νέες κοινές, ονομαστικές, μετά ψήφου μετοχές της ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε., ονομαστικής αξίας € 1,03 η κάθε μία.
- ▲ Οι μέτοχοι της ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε. διατήρησαν τις κοινές μετοχές που κατείχαν πριν από τη συγχώνευση, ονομαστικής αξίας € 1,03 η κάθε μία.

Η Επιτροπή Εταιρικών Πράξεων του Χ.Α. κατά την συνεδρίασή της στις 17.07.2019 ενέκρινε την εισαγωγή προς διαπραγμάτευση στο Χ.Α. των 37.270.690 νέων, κοινών, ονομαστικών, μετά ψήφου, άυλων μετοχών, ονομαστικής αξίας € 1,03 η καθεμία, οι οποίες εκδόθηκαν λόγω της Συγχώνευσης.

Δικαιούχοι των νέων μετοχών που προέκυψαν από τη συγχώνευση ήταν οι μέτοχοι, οι εγγεγραμμένοι στα αρχεία του Συστήματος Άυλων Τίτλων (Σ.Α.Τ.) κατά την 23.07.2019 ως μέτοχοι της εισηγμένης εταιρείας ΕΛ.ΤΕΧ. ΑΝΕΜΟΣ Α.Ε.

Οι νέες μετοχές που προέκυψαν από τη Συγχώνευση πιστώθηκαν, βάσει της εγκριθείσας σχέσης ανταλλαγής, στις μερίδες και τους λογαριασμούς αξιών των μετόχων στο Σύστημα Άυλων Τίτλων (Σ.Α.Τ.), κατά τις 24.07.2019, μετά τη λήξη της συνεδρίασης του Χ.Α.

Η τιμή εκκίνησης των μετοχών της ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε. στο Χ.Α. από τις 22.07.2019 διαμορφώθηκε σύμφωνα με τον Κανονισμό του Χ.Α. σε συνδυασμό με την υπ' αριθ. 26 απόφαση του Δ.Σ. του Χ.Α., όπως ισχύει.

Το Έγγραφο του άρθρου 4 του Ν. 3401/2005, όπως ισχύει, που συντάχθηκε για τη Συγχώνευση, για το περιεχόμενο του οποίου ενημερώθηκε το Διοικητικό Συμβούλιο της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς στις 19.07.2019, ήταν διαθέσιμο στο επενδυτικό κοινό από τις 19.07.2019 σε ηλεκτρονική μορφή στις ιστοσελίδες:

- ▲ Της ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε.: <https://ellaktor.com/arxikh/sygchoneysi-ellaktor-el-tech-anemos/>
- ▲ Της ΕΛ.ΤΕΧ. ΑΝΕΜΟΣ Α.Ε.: <https://www.eltechanemos.gr/investor-relations/merger/>
- ▲ Του Χ.Α.: <http://athexgroup.gr/el/web/guest/company-prospectus/>

Με την ολοκλήρωση της συγχώνευσης διά απορρόφησης της ΕΛ.ΤΕΧ. ΑΝΕΜΟΣ Α.Ε. από την ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε., και την εισαγωγή των νέων μετοχών, το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται πλέον σε € 220.700.163,09, διαιρεμένο σε 214.272.003 κοινές ονομαστικές άυλες μετοχές με δικαίωμα ψήφου, ονομαστικής αξίας € 1,03 η κάθε μία. Η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά το ποσό των € 38.388.810,70 προέκυψε ως ακολούθως:

- (i)** Ποσό € 8.804.100,00, που εισφέρθηκε προς την ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε. από το μετοχικό κεφάλαιο της απορροφηθείσας από αυτήν εταιρείας ΕΛ.ΤΕΧ. ΑΝΕΜΟΣ Α.Ε. μετά την διαγραφή, λόγω συγχύσεως, της συμμετοχής της ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε. στην απορροφηθείσα εταιρεία, ποσού € 15.996.000,
- (ii)** Ποσό € 29.584.710,70 από την κεφαλαιοποίηση ισόποσου τμήματος του λογαριασμού της ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε. «Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο».

Επιπρόσθετα, τα άμεσα έξοδα για την έκδοση των μετοχών εμφανίζονται απαλλαγμένα από κάθε όφελος φόρου αφαιρετικά στο αποθεματικό υπέρ το άρτιο (αξίας € 820.056).

Στις 13.08.2019, η διοίκηση της ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε., κατ' εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας, της από 12.08.2019 απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρείας περί αναστολής του προγράμματος αγοράς ιδίων μετοχών, των από 12.08.2019 και 13.08.2019 σχετικών ανακοινώσεων της καθώς και προς ενημέρωση του επενδυτικού κοινού, γνωστοποίησε ότι, την Τρίτη 13.08.2019 προέβη σε πώληση, μέσω ιδιωτικής τοποθέτησης, του συνόλου των ιδίων μετοχών που κατείχε η εταιρεία, ήτοι 4.570.034 ίδιες μετοχές, ποσοστό 2,13% του μετοχικού της κεφαλαίου, με τιμή πώλησης ανά μετοχή € 2,00 και συνολική αξία € 9.140.068. Σημειώνεται ότι οι ως άνω μετοχές αποκτήθηκαν, δυνάμει των από 10.12.2007, 9.12.2008 και 25.07.2018 αποφάσεων των Γενικών Συνελεύσεων των Μετόχων της εταιρείας.

23 Λοιπά αποθεματικά

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	Αποθεματικό Αναπροσαρμογών χρηματικών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω συνολ. εισοδημάτων								
	Τακτικό αποθεματικό	Ειδικά & έκτακτα αποθεματικά	Αποθεματικό Διαθέσιμα Προς Πώληση	Αποθεματικό Συν/κών Διαφορών	Αποθεματικό αντιστάθμισης ταμειακών ροών	Αποθεματικό αναλογιστικών κερδών/(ζημιών)	Λοιπά αποθεματικά	Σύνολο	
1 Ιανουαρίου 2018 <i>Δημοσιευμένα στοιχεία</i>	66.395	114.723	(574)	-	(2.875)	(65.559)	(1.070)	114.432	225.472
Επίδραση εφαρμογής ΔΠΧΑ 9	-	-	-	17.124	-	-	-	-	17.124
Αναταξινόμηση ΔΠΧΑ 9	-	-	574	(574)	-	-	-	-	-
1 Ιανουαρίου 2018 <i>Αναπροσαρμοσμένα στοιχεία</i>	66.395	114.723	-	16.549	(2.875)	(65.559)	(1.070)	114.432	242.595
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-	-	(5.234)	-	-	-	(5.234)
Πώληση κοινοπραξίας ISF	-	-	-	-	(2.407)	-	-	-	(2.407)
Μεταφορά από/σε Αποτελέσματα εις νέον	4.741	31.917	-	52	-	-	-	(544)	36.166
Μεταβολή εύλογης αξίας χρηματικών περιουσιακών στοιχείων μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων /Αντιστάθμισης ταμειακών ροών	-	-	-	(18.547)	-	6.218	-	-	(12.329)
Αναταξινόμηση αποθεματικών	-	1.102	-	-	-	-	-	(1.102)	-
Προσαρμογή Αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης στη ΜΟΡΕΑΣ Α.Ε.	-	-	-	-	-	(24.976)	(11)	-	(24.987)
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές)	-	-	-	-	-	-	(211)	-	(211)
Λοιπά	-	-	-	-	-	-	-	(6)	(6)
31 Δεκεμβρίου 2018	71.136	147.742	-	(1.945)	(10.516)	(84.317)	(1.293)	112.780	233.587
1 Ιανουαρίου 2019	71.136	147.742	-	(1.945)	(10.516)	(84.317)	(1.293)	112.780	233.587
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-	-	(4.204)	-	-	-	(4.204)
Απορρόφηση θυγατρικής	1.155	2.208	-	-	-	-	-	-	3.363
Μεταφορά από/σε Αποτελέσματα εις νέον	2.659	17.954	-	30.146	128	-	-	(57)	50.830
Μεταβολή εύλογης αξίας χρηματικών περιουσιακών στοιχείων μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων /Αντιστάθμισης ταμειακών ροών	-	-	-	25.110	-	(3.273)	-	-	21.837
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές)	-	-	-	-	-	-	121	-	121
31 Δεκεμβρίου 2019	74.949	167.904	-	53.311	(14.593)	(87.590)	(1.172)	112.723	305.534

Από τη μείωση € 3.273 χιλ. που παρατηρείται στο 12μηνο 2019 στο Αποθεματικό αντιστάθμισης ταμειακών ροών, οι συγγενείς έχουν θετική επίδραση κατά, ποσό € 870 χιλ. Για το 12μηνο 2018, από την αύξηση € 6.218 χιλ. που παρατηρείται στο Αποθεματικό αντιστάθμισης ταμειακών ροών, ποσό € 640 χιλ. προέρχεται από τις συγγενείς εταιρείες του Ομίλου.

Για το 12μηνο 2018, η προσαρμογή € 24.987 χιλ στη γραμμή «Προσαρμογή Αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης στη ΜΟΡΕΑΣ Α.Ε.» οφείλεται σε επανεκτίμηση της Διοίκησης, σύμφωνα με το αναθεωρημένο χρηματοοικονομικό μοντέλο, των πιθανοτήτων να υπάρχουν επαρκή φορολογικά κέρδη στο μέλλον.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

	Τακτικό αποθεματικό	Ειδικά & έκτακτα αποθεματικά	Αποθεματικό αναλογιστικών κερδών / (ζημιών)	Λοιπά αποθεματικά	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2018	18.260	33.770	(22)	3.910	55.918
Λοιπά	-	-	-	(6)	(6)
31 Δεκεμβρίου 2018	18.260	33.770	(22)	3.904	55.912
1 Ιανουαρίου 2019	18.260	33.770	(22)	3.904	55.912
Εξαγορά / απορρόφηση θυγατρικής	2.744	6.515	(35)	-	9.224
Μεταφορά στα αποτελέσματα	-	374	-	-	374
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές)	-	-	25	-	25
31 Δεκεμβρίου 2019	21.004	40.659	(32)	3.904	65.535

(α) Τακτικό αποθεματικό

Από τις διατάξεις των άρθρων 158-160 του Ν. 4548/2018 ρυθμίζεται ο σχηματισμός και η χρησιμοποίηση του τακτικού αποθεματικού ως εξής: Το 5% τουλάχιστον των πραγματικών (λογιστικών) καθαρών κερδών κάθε χρήσεως κρατείται, υποχρεωτικά, για σχηματισμό τακτικού αποθεματικού, μέχρις ότου το συσσωρευμένο ποσό του τακτικού αποθεματικού γίνει τουλάχιστον ίσο με το 1/3 του ονομαστικού μετοχικού κεφαλαίου. Το τακτικό αποθεματικό μπορεί να χρησιμοποιηθεί για κάλυψη ζημιών μετά από απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, και ως εκ τούτου δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για οποιοδήποτε άλλο λόγο.

(β) Έκτακτα αποθεματικά

Τα αποθεματικά αυτής της κατηγορίας, έχουν δημιουργηθεί με απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης σε παλαιότερες χρήσεις, δεν έχουν ειδικό προορισμό και δύναται να χρησιμοποιηθούν για οποιοδήποτε σκοπό με απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης.

(γ) Ειδικά και Λοιπά αποθεματικά

Τα αποθεματικά αυτής της κατηγορίας, αφορούν σε αποθεματικά που σχηματίστηκαν κατά εφαρμογή ειδικών διατάξεων νόμων και δεν υπάρχει περιορισμός ως προς την διανομή τους.

24 Δανεισμός

	Σημ.	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
		31-Δεκ-19	31-Δεκ-18	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Μακροπρόθεσμος δανεισμός					
Τραπεζικός δανεισμός		145.315	167.824	-	-
Υποχρεώσεις μισθώσεων		18.062	1.433	8.574	-
Ομολογιακά Δάνεια		625.510	1.085.398	289.784	202.742
Ομολογιακό Δάνειο στις διεθνείς κεφαλαιαγορές		586.275	-	-	-
Από συνδεδεμένα μέρη	39	-	-	586.275	43.850
Λοιπά		1.298	-	-	-
Σύνολο μακροπρόθεσμου δανεισμού		1.376.459	1.254.655	884.634	246.592

Σημ.	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός				
Τραπεζικές υπεραναλήψεις	9.432	13.187	-	-
Τραπεζικός δανεισμός	40.482	79.397	10.000	-
Ομολογιακά Δάνεια	48.743	67.549	17.678	-
Υποχρεώσεις μισθώσεων	6.733	1.478	1.551	-
Λοιπά	9.351	-	-	-
Σύνολο βραχυπρόθεσμου δανεισμού	114.741	161.611	29.229	-
Σύνολο δανείων	1.491.201	1.416.266	913.862	246.592

Στις 6.12.2019 πραγματοποιήθηκε για την ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε. η επιτυχής τιμολόγηση (pricing) της διεθνούς έκδοσης και διάθεσης πρώτης τάξεως (senior) ομολογιών, συνολικής ονομαστικής αξίας € 600 εκατ., με επιτόκιο 6,375%, λήξη το 2024 και τιμή έκδοσης 100,000%, που εκδόθηκαν από την εξ ολοκλήρου θυγατρική της, ELLAKTOR VALUE PLC, η οποία είναι εταιρεία που έχει συσταθεί σύμφωνα με το δίκαιο της Αγγλίας και της Ουαλίας. Οι πρόσοδοι της Έκδοσης διατέθηκαν (i) για την αποπληρωμή μέρους του υφιστάμενου δανεισμού της ΕΛΛΑΚΤΩΡ και των θυγατρικών της, ΑΚΤΩΡ Παραχωρήσεις Α.Ε. και ΑΚΤΩΡ Α.Ε., (ii) για την καταβολή των αμοιβών και των εξόδων της Έκδοσης, και (iii) για γενικούς εταιρικούς σκοπούς. Την 31.12.2019 η λογιστική αξία του ομολόγου εμφανίζεται μειωμένη κατά το ποσό των άμεσων εξόδων που σχετίζονται με την πραγματοποίηση της συναλλαγής.

Εκτός από τον παραπάνω λόγο, η αύξηση του δανεισμού στο επίπεδο της εταιρείας στις 31.12.2019 σε σχέση με τις 31.12.2018 οφείλεται και στην ενσωμάτωση των δανείων της ΕΛ.ΤΕΧ ΑΝΕΜΟΣ Α.Ε. που απορροφήθηκε από την ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε. (σημείωση 22).

Στο συνολικό δανεισμό συμπεριλαμβάνονται ποσά από Δάνεια μειωμένης εξασφάλισης χωρίς δικαίωμα αναγωγής στη μητρική Εταιρεία (non recourse debt) συνολικού ύψους € 471,8 εκατ. (31.12.2018: € 506,8 εκατ.) από εταιρείες παραχωρήσεων και συγκεκριμένα, € 13,5 εκατ. (31.12.2018: € 37,5 εκατ.) από την εταιρεία ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ Α.Ε. και € 458,3 εκατ. (31.12.2018: € 469,3 εκατ.) από τη ΜΟΡΕΑΣ Α.Ε. (σημείωση 3.2).

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Μακροπρόθεσμος δανεισμός		
Δάνεια-εταιρικά	347.949	784.362
Ομολογιακό Δάνειο στις διεθνείς κεφαλαιαγορές	586.275	-
Δάνεια-χωρίς αναγωγή	442.235	470.294
Σύνολο μακροπρόθεσμων δανείων	1.376.459	1.254.655
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός		
Δάνεια-εταιρικά	85.201	125.059
Δάνεια-χωρίς αναγωγή	29.541	36.552
Σύνολο βραχυπρόθεσμων δανείων	114.741	161.611
Σύνολο δανείων	1.491.201	1.416.266

Η έκθεση σε μεταβολές των επιτοκίων και οι ημερομηνίες ανατιμολόγησης των συμβολαίων περιγράφονται στον πίνακα που ακολουθεί:

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	ΣΤΑΘΕΡΟΥ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ	ΚΥΜΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ			Σύνολο
		έως 6 μήνες	6-12 μήνες	>12 μήνες	
31 Δεκεμβρίου 2018					
Σύνολο δανεισμού	208.546	854.057	26.774	-	1.089.377
Επίδραση ανταλλαγής επιτοκίων (swaps)	326.889	-	-	-	326.889
	535.435	854.057	26.774	-	1.416.266
31 Δεκεμβρίου 2019					
Σύνολο δανεισμού	787.312	359.383	27.696	67	1.174.459
Επίδραση ανταλλαγής επιτοκίων (swaps)	316.742	-	-	-	316.742
	1.104.054	359.383	27.696	67	1.491.201

Από το σύνολο του δανεισμού, ποσό € 787,3 εκατ. αφορά δάνεια σταθερού ή περιοδικά αναθεωρούμενου επιτοκίου (κυρίως το Ομολογιακό Δάνειο στις διεθνείς κεφαλαιαγορές συνολικής ονομαστικής αξίας € 600 εκατ.) με μέσο επιτόκιο 6,14% (έναντι € 208,5 εκατ. με μέσο επιτόκιο 5,46% για το 2018), ενώ για επιπρόσθετα € 316,7 εκατ. υπάρχει αντιστάθμιση επιτοκιακού κινδύνου (περιλαμβάνει την αντιστάθμιση και το περιθώριο των δανείων) με μέσο επιτόκιο 6,16% (έναντι € 326,9 εκατ. με μέσο επιτόκιο 6,06% για το 2018). Τα υπόλοιπα δάνεια € 387,1 εκατ. (έναντι € 880,9 εκατ. για το 2018) είναι κυμαινόμενου επιτοκίου (π.χ. για δάνεια σε ευρώ, Euribor πλέον περιθωρίου).

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

	ΣΤΑΘΕΡΟΥ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ	ΚΥΜΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ	
		έως 6 μήνες	Σύνολο
31 Δεκεμβρίου 2018			
Σύνολο δανεισμού	-	246.592	246.592
	-	246.592	246.592
31 Δεκεμβρίου 2019			
Σύνολο δανεισμού	596.401	317.462	913.862
	596.401	317.462	913.862

Το σύνολο του δανεισμού ποσό € 596,4 εκατ. αφορά κυρίως στο Ομολογιακό Δάνειο στις διεθνείς κεφαλαιαγορές συνολικής ονομαστικής αξίας € 600 εκατ. με επιτόκιο 6,375%.

Οι ημερομηνίες λήξης του μακροπρόθεσμου δανεισμού είναι οι εξής:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Μεταξύ 1 και 2 ετών	67.745	139.431	36.253	22.141
Μεταξύ 2 και 5 ετών	778.052	453.353	697.555	207.580
Πάνω από 5 έτη	530.663	661.871	150.825	16.872
	1.376.459	1.254.655	884.634	246.592

Ο Όμιλος τηρεί τους χρηματοοικονομικούς δείκτες που ορίζονται στις δανειακές συμβάσεις.

Ο δανεισμός του Ομίλου αναλύεται στα εξής νομίσματα:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
ΕΥΡΩ (€)	1.468.971	1.398.353
ΔΟΛΛΑΡΙΟ ΗΠΑ (\$)	1.294	3.277
ΛΕΟΥ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ (RON)	8.128	8.182
ΡΙΑΛ ΚΑΤΑΡ (QAR)	3.450	6.240
ΔΟΛΑΡΙΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ (AUD)	9.351	-
ΛΟΙΠΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ	7	216
	1.491.201	1.416.266

Το σύνολο του δανεισμού της Εταιρείας είναι σε ευρώ.

Επιπρόσθετα, η μητρική Εταιρεία ΕΛΛΑΚΤΩΡ, στις 31.12.2019 είχε χορηγήσει εταιρικές εγγυήσεις ποσού € 656,5 εκατ. (στις 31.12.2018: € 362,2 εκατ.) υπέρ εταιρειών στις οποίες συμμετέχει, κυρίως για την εξασφάλιση του διεθνούς ομολόγου συνολικής ονομαστικής αξίας € 600 εκατ. Αναφορικά με τις εμπράγματα εξασφαλίσεις που έχουν δοθεί για την κάλυψη δανεισμού βλ. σημειώσεις 6 και 8.

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Υποχρεώσεις μίσθωσης - ελάχιστα μισθώματα				
Μέχρι 1 έτος	7.948	1.591	2.191	-
Από 1 έως 5 έτη	14.939	1.567	6.392	-
Περισσότερο των 5 ετών	6.380	-	4.500	-
Σύνολο	29.267	3.158	13.083	-
Μείον: Μελλοντικές χρηματοοικονομικές χρεώσεις μισθώσεων	(4.472)	(247)	(2.958)	-
Τρέχουσα αξία υποχρεώσεων μίσθωσης	24.795	2.910	10.125	-

Η τρέχουσα αξία των υποχρεώσεων μίσθωσης αναλύεται παρακάτω:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Μέχρι 1 έτος	6.733	1.478	1.551	-
Από 1 έως 5 έτη	12.757	1.433	5.261	-
Περισσότερο των 5 ετών	5.305	-	3.313	-
Σύνολο	24.795	2.910	10.125	-

Ο Όμιλος και η Εταιρεία την 1η Ιανουαρίου 2019 υιοθέτησαν το ΔΠΧΑ 16, εφαρμόζοντας την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση. Η αύξηση των υποχρεώσεων από μισθώσεις οδήγησε σε αντίστοιχη αύξηση του καθαρού δανεισμού του Ομίλου (σημείωση 2.3). Η επίδραση στα στοιχεία δανεισμού του Ομίλου παρουσιάζεται παρακάτω.

	31.12.2018 Δημοσιευμένα στοιχεία	ΔΠΧΑ 16 Προσαρμογές	01.01.2019 Αναπροσαρμοσμένα στοιχεία
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Μακροπρόθεσμος δανεισμός (συμπεριλαμβ/νων δανείων χωρίς αναγωγή)	1.254.655	15.939	1.270.594
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός (συμπεριλαμβ/νων δανείων χωρίς αναγωγή)	161.611	3.549	165.160

25 Επιχορηγήσεις

Σημ.	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Στην αρχή της χρήσης	62.910	60.767	-	-
Απορρόφηση θυγατρικής	83	-	50.859	-
Προσθήκες	778	6.243	-	-
Μεταφορά στα αποτελέσματα: στα Λοιπά έσοδα	31 (4.114)	(4.100)	(1.482)	-
Στο τέλος της χρήσης	59.657	62.910	49.377	-

Οι σημαντικότερες Επιχορηγήσεις που περιλαμβάνονται στο υπόλοιπο της 31.12.2019 είναι οι εξής:

- i)** Ποσό € 49.377 χιλ. (31.12.2018 ως ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗ ΑΝΕΜΟΣ Α.Ε.: € 52.316 χιλ.) αφορά σε επιχορηγήσεις της μητρικής εταιρείας στα πλαίσια επενδυτικών και αναπτυξιακών νόμων για την κατασκευή Αιολικών Πάρκων στην Κεφαλονιά, τη Μυτιλήνη, την Αλεξανδρούπολη, τη Λακωνία και την Αργολίδα. Το ποσοστό επιχορήγησης κυμαίνεται από 20% έως 40% του προϋπολογισμού της κάθε επένδυσης.
- ii)** Ποσό € 5.407 χιλ. (31.12.2018: € 5.986 χιλ.) αφορά σε επιχορήγηση της θυγατρικής εταιρείας ΒΕΑΛ Α.Ε. από το ΕΠΑΝ για την κατασκευή μονάδας συμπαραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από το βιοαέριο του ΧΥΤΑ Άνω Λιοσίων. Το ποσοστό επιχορήγησης αποτελεί το 40% του προϋπολογισμού της επένδυσης.
- iii)** Ποσό € 1.873 χιλ. (31.12.2018: € 1.388 χιλ.) αφορά σε επιχορήγηση της θυγατρικής εταιρείας ΔΕΗ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ - ΕΛΛ. ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗ ΤΕΒ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε. για την κατασκευή υδροηλεκτρικού σταθμού ισχύος 4,95 MW στο ρέμα Σμιξιώτικο του Δήμου Ζιάκα νομού Γρεβενών. Το ποσοστό της επιχορήγησης αποτελεί το 30% του προϋπολογισμού της επένδυσης.
- iv)** Ποσό € 792 χιλ. (31.12.2018: € 994 χιλ.) αφορά σε επιχορήγηση της θυγατρικής εταιρείας ΑΚΤΩΡ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ Α.Ε.-ΑΡΧΙΤΕΧ ΑΤΕ για τη δημιουργία και εκμετάλλευση σταθμού αυτοκινήτων Δημόσιας χρήσης συνολικής δυναμικότητας 958 θέσεων στάθμευσης αυτοκινήτων στο Δήμο της Θεσσαλονίκης στην περιοχή του κόμβου της Χ.Α.Ν.Θ.
- v)** Ποσό € 943 χιλ. (31.12.2018: € 1.064 χιλ.) αφορά σε εισπραχθείσα επιχορήγηση της θυγατρικής εταιρείας ΑΕΙΦΟΡΙΚΗ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ Α.Ε. από το ΕΠΑΝ για το έργο «Αξιοποίηση αιολικού δυναμικού για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας στις νήσους Ρόδο (3,0 MW), Κω (3,6 MW) και Πάτμο (1,2 MW)». Το ποσοστό της επιχορήγησης αποτελεί το 30% του προϋπολογισμού της επένδυσης.

Από το σύνολο των προσθηκών της χρήσης 2019 ποσό € 552 χιλ. (2018: ποσό € 783 χιλ.) προέρχεται από τη θυγατρική εταιρεία ΔΕΗ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ - ΕΛΛ. ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗ ΤΕΒ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε. και αφορά στον υδροηλεκτρικό σταθμό στο ρέμα Σμιξιώτικο του Δ. Ζιάκα νομού Γρεβενών.

Από το σύνολο των προσθηκών της χρήσης 2018 ποσό € 5.460 χιλ. προερχόταν από τη θυγατρική εταιρεία ΕΛ.ΤΕΧ. ΑΝΕΜΟΣ Α.Ε. και αφορούσε το αιολικό πάρκο Επέκταση Μαγούλα Καζάκου στο Δ. Αλεξανδρούπολης.

26 Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

Οι υποχρεώσεις της Εταιρείας από την εμπορική της δραστηριότητα είναι ελεύθερες τόκων.

	Σημ.	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
		31-Δεκ-19	31-Δεκ-18	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Προμηθευτές		206.864	239.613	7.772	431
Δεδουλευμένα έξοδα		41.840	46.950	2.054	935
Συμβατικές υποχρεώσεις		44.651	61.115	-	-
Προκαταβολές πελατών		88.150	123.396	-	-
Υποχρεώσεις σε υπεργολάβους		135.835	124.263	604	412
Λοιπές υποχρεώσεις		111.379	149.059	8.275	5.162
Σύνολο υποχρεώσεων - Συνδεδεμένα μέρη	39	2.712	3.040	6.826	10.027
Σύνολο		631.432	747.436	25.531	16.968
Μακροπρόθεσμες		11.779	12.629	3.433	9.820
Βραχυπρόθεσμες		619.653	734.808	22.098	7.147
Σύνολο		631.432	747.436	25.531	16.968

Ο λογαριασμός «Λοιπές Υποχρεώσεις» αναλύεται στον παρακάτω πίνακα:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Λοιποί πιστωτές	60.851	75.244	3.839	4.396
Υποχρεώσεις προς κοινοπρακτικά σχήματα	2.221	3.528	-	-
Ασφαλιστικοί οργανισμοί και λοιποί φόροι/ τέλη	32.700	58.206	2.320	589
Δικαιούχοι αμοιβών από παροχή υπηρεσίας και Αποδοχές προσωπικού πληρωτέες	15.607	12.081	2.116	177
	111.379	149.059	8.275	5.162

27 Αναβαλλόμενη φορολογία

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται όταν υπάρχει εφαρμόσιμο νομικό δικαίωμα να συμψηφισθούν οι τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις έναντι των τρεχουσών φορολογικών υποχρεώσεων και όταν οι αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή. Τα συμψηφισμένα ποσά για τον Όμιλο είναι τα παρακάτω:

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις:	63.243	80.808
	63.243	80.808
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις:	16.651	22.555
	16.651	22.555
	46.591	58.253

Η συνολική μεταβολή στον αναβαλλόμενο φόρο εισοδήματος είναι η παρακάτω:

	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Υπόλοιπο αρχής χρήσης	58.253	(3.497)
Επίδραση ΔΠΧΑ 9 την 1.1.2018	-	6.099
Χρέωση / (πίστωση) κατάστασης αποτελεσμάτων	(20.889)	19.790
Χρέωση / (πίστωση) στα Λοιπά συνολικά εισοδήματα	5.803	32.970
Εξαγορά / πώληση θυγατρικής	3.453	2.770
Συναλλαγματικές διαφορές	(29)	121
Υπόλοιπο τέλους χρήσης	46.591	58.253

Οι μεταβολές στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις κατά τη διάρκεια της χρήσης χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ο συμψηφισμός των υπολοίπων εντός της ίδιας φορολογικής αρχής είναι οι παρακάτω:

Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις:

	Διαφορετικές φορολογικές αποσβεσεις	Κατασκευαστικά Συμβόλαια	Λοιπά	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2018	115.836	24.057	387	140.281
Επίδραση ΔΠΧΑ 9 την 1.1.2018	-	-	6.099	6.099
Χρέωση / (πίστωση) στην κατάσταση αποτελεσμάτων	(18.909)	(7.203)	(527)	(26.639)
Χρέωση / (πίστωση) στα ίδια κεφάλαια	-	-	(1.979)	(1.979)
Εξαγορά Ανατολικού και Δυτικού Άσκιου	(1)	-	2.770	2.769
Συναλλαγματικές διαφορές	(2)	-	-	(2)
31 Δεκεμβρίου 2018	96.924	16.854	6.750	120.528
1 Ιανουαρίου 2019	96.924	16.854	6.750	120.528
Χρέωση / (πίστωση) στην κατάσταση αποτελεσμάτων	(13.842)	(10.946)	605	(24.183)
Χρέωση / (πίστωση) στα ίδια κεφάλαια	-	-	5.593	5.593
Εξαγορά Ανατολικού και Δυτικού Άσκιου	-	-	3.506	3.506
Συναλλαγματικές διαφορές	(47)	-	-	(47)
31 Δεκεμβρίου 2019	83.034	5.908	16.455	105.397

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις:

	Προβλέψεις απαιτήσεων	Διαφορετικές φορολογικές αποσβεσεις	Φορολογικές ζημιές	Αποθεματικό αντιστάθμισης ταμειακών ροών	Αποθεματικό αναλογιστικών κερδών /(ζημιών)	Κατασκευαστικά Συμβόλαια	Πρόβλεψη βαριάς συντήρησης	Λοιπά	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2018	1.700	35.040	2.407	35.238	688	26.985	28.479	13.240	143.777
(Χρέωση) / πίστωση στην κατάσταση αποτελεσμάτων	66	(29.292)	(712)	(3)	-	(7.129)	(5.794)	(3.566)	(46.429)
(Χρέωση) / πίστωση στα Λοιπά συνολικά εισοδήματα	-	-	-	(34.906)	(40)	-	-	(3)	(34.949)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	(1)	328	-	-	(328)	-	-	(1)
Πώληση θυγατρικής	(77)	7	(45)	-	-	(11)	-	3	(123)
31 Δεκεμβρίου 2018	1.690	5.755	1.977	329	648	19.517	22.685	9.674	62.275
1 Ιανουαρίου 2019	1.690	5.755	1.977	329	648	19.517	22.685	9.674	62.275
(Χρέωση) / πίστωση στην κατάσταση αποτελεσμάτων	(831)	51	10.667	(8)	-	(8.848)	(2.215)	(2.110)	(3.294)
(Χρέωση) / πίστωση στα Λοιπά συνολικά εισοδήματα	-	-	-	(71)	(139)	-	-	-	(210)
Εξαγορά / απορρόφηση θυγατρικής	30	-	-	-	-	-	-	24	54
Συναλλαγματικές διαφορές	5	2	(21)	-	-	(4)	-	(1)	(18)
31 Δεκεμβρίου 2019	894	5.808	12.622	251	509	10.665	20.470	7.587	58.807

Οι εταιρείες του Ομίλου στις 31.12.2019 έχουν αναγνωρίσει αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ύψους € 12.622 χιλ. (2018: € 1.977 χιλ.) που αναλογεί σε συσσωρευμένες φορολογικές ζημιές ύψους € 52.103 χιλ. (2018: € 7.108 χιλ.), σύμφωνα με τα προϋπολογιστικά μελλοντικά φορολογητέα εισοδήματα, που βασίζονται σε εγκεκριμένους προϋπολογισμούς.

Για τις υπολειπόμενες φορολογικές ζημιές ευρώ 124.259 χιλ. δεν έχει αναγνωριστεί αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση, καθώς κρίθηκε ότι σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 12, δεν πληρούν τα κριτήρια αναγνώρισης. Από τις παραπάνω φορολογικές ζημιές, ποσό ύψους ευρώ 8.329 χιλ. δύναται να χρησιμοποιηθεί έως και τη χρήση 2020, ποσό ύψους ευρώ 111.755 χιλ. έως και τη χρήση 2024, ενώ ποσό ύψους ευρώ 4.175 χιλ. μπορεί να μεταφερθεί επ' αόριστον.

Οι προσαρμογές στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις στη χρήση του 2018, συνολικού ποσού € 31.428 χιλ. μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων (από το οποίο € 29.501 χιλ. από διαφορετικές φορολογικές αποσβέσεις) και συνολικού ποσού € 34.860 χιλ. στα Λοιπά συνολικά εισοδήματα (από το οποίο € 34.897 χιλ. στο αποθεματικό αντιστάθμισης ταμειακών ροών), αφορούν στη θυγατρική ΜΟΡΕΑΣ Α.Ε. Η Διοίκηση λαμβάνοντας υπόψη το επικαιροποιημένο χρηματοοικονομικό μοντέλο προχώρησε σε επανεκτίμηση των πιθανοτήτων να υπάρχουν επαρκή φορολογικά κέρδη της θυγατρικής εταιρείας στο μέλλον και προσάρμοσε τις εν λόγω αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναλόγως.

Τα συμψηφισμένα ποσά για την Εταιρεία είναι τα παρακάτω:

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις:		
Ανακτήσιμες μετά από 12 μήνες	8.183	-
	8.183	-
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις:		
Ανακτήσιμες μετά από 12 μήνες	-	14
	-	14
	8.183	(14)

Η συνολική μεταβολή στον αναβαλλόμενο φόρο εισοδήματος είναι η παρακάτω:

	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Υπόλοιπο αρχής χρήσης	(14)	3
Χρέωση / (πίστωση) κατάστασης αποτελεσμάτων	(10.854)	(19)
Χρέωση / (πίστωση) στα λοιπά συνολικά εισοδήματα	10	2
Απορρόφηση θυγατρικής	19.042	-
Υπόλοιπο τέλους χρήσης	8.183	(14)

Οι μεταβολές στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις κατά την διάρκεια της χρήσης χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ο συμψηφισμός των υπολοίπων εντός της ίδιας φορολογικής αρχής είναι οι παρακάτω:

Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις:

	Διαφορετικές φορολογικές αποσβεσεις	Λοιπά	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2018	-	94	94
Χρέωση/ (πίστωση) στην κατάσταση αποτελεσμάτων	-	(24)	(24)
31 Δεκεμβρίου 2018	-	70	70
1 Ιανουαρίου 2019	-	70	70
Χρέωση/ (πίστωση) στην κατάσταση αποτελεσμάτων	551	(281)	270
Απορρόφηση θυγατρικής	20.085	2.544	22.630
31 Δεκεμβρίου 2019	20.636	2.332	22.969

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις:

	Διαφορετικές φορολογικές αποσβεσεις	Φορολογικές ζημιές	Λοιπά	Αποθεματικό αναλογιστικών κερδών /(ζημιών)	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2018	-	-	82	8	90
(Χρέωση) / πίστωση στην κατάσταση αποτελεσμάτων	-	-	(5)	-	(5)
(Χρέωση) / πίστωση στα Λοιπά συνολικά εισοδήματα	-	-	-	(2)	(2)
31 Δεκεμβρίου 2018	-	-	77	7	84
1 Ιανουαρίου 2019	-	-	77	7	84
(Χρέωση) / πίστωση στην κατάσταση αποτελεσμάτων	(57)	11.599	(419)	-	11.124
(Χρέωση) / πίστωση στα Λοιπά συνολικά εισοδήματα	-	-	-	(10)	(10)
Απορρόφηση θυγατρικής	1.117	-	2.458	12	3.587
31 Δεκεμβρίου 2019	1.060	11.599	2.116	9	14.785

Η μητρική εταιρεία στις 31.12.2019 προχώρησε στην αναγνώριση αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης ποσού € 11.599 χιλ. λόγω της δυνατότητας συμψηφισμού φορολογικών ζημιών (με αναμενόμενα φορολογικά κέρδη) στα επόμενα 5 έτη συνολικού ποσού € 48.329 χιλ.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται για τη μεταφορά εις νέο των μεταφερόμενων φορολογικών ζημιών, στο βαθμό που είναι πιθανόν μελλοντικά φορολογητέα κέρδη να χρησιμοποιηθούν έναντι των ζημιών αυτών. Ο καθορισμός του ποσού της μεταφερόμενης φορολογικής απαίτησης που μπορεί να αναγνωριστεί απαιτεί την κρίση της διοίκησης ως προς την εκτίμηση της μελλοντικής κερδοφορίας καθώς και τον βαθμό ανάκτησης των μεταφερόμενων φορολογικών ζημιών.

28 Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Τα ποσά που αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης είναι τα ακόλουθα:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Υποχρεώσεις στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης για:				
Συνταξιοδοτικές παροχές	11.710	11.911	458	221
Σύνολο	11.710	11.911	458	221

Τα ποσά που αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων έχουν ως ακολούθως:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Χρεώσεις στα αποτελέσματα:				
Συνταξιοδοτικές παροχές	4.057	3.699	70	4
Σύνολο	4.057	3.699	70	4

Τα ποσά που έχουν καταχωριστεί στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης είναι τα παρακάτω:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Παρούσα αξία μη χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	11.710	11.911	458	221
Υποχρέωση στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης	11.710	11.911	458	221

Τα ποσά που έχουν καταχωριστεί στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων είναι τα παρακάτω:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	1.344	1.336	19	7
Χρηματοοικονομικό κόστος	198	184	4	4
Κόστος προϋπηρεσίας	85	-	-	-
Ζημιές από περικοπές	2.429	2.180	47	(6)
Σύνολο περιλαμβανόμενο στις παροχές σε εργαζομένους	4.057	3.699	70	4

Η μεταβολή στις υποχρεώσεις όπως εμφανίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης είναι ως ακολούθως:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Υπόλοιπο έναρξης	11.911	11.516	221	223
Εξαγορά θυγατρικής (ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΑΕ - ASA RECYCLE)	147	-	-	-
Απορρόφηση θυγατρικής (ΕΛΤΕΧ ΑΝΕΜΟΣ)	-	-	271	-
Καταβαλλόμενες αποζημιώσεις Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημιές που χρεώνονται στη Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος	(3.935)	(3.562)	(69)	(4)
Εισοδήματος	(470)	258	(35)	(2)
Σύνολο χρέωσης στα αποτελέσματα	4.057	3.699	70	4
Υπόλοιπο τέλους	11.710	11.911	458	221

Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για λογιστικούς σκοπούς για τα ενοποιημένα στοιχεία όσο και για τα στοιχεία της εταιρείας, είναι οι εξής:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Προεξοφλητικό επιτόκιο	0,9%	1,7%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	1,7% ¹	1,75% ¹

¹: Μέσος ετήσιος μακροχρόνιος πληθωρισμός = 1,7% (2018: 1,75%)

Η μέση σταθμική διάρκεια των συνταξιοδοτικών παροχών είναι για τα ενοποιημένα στοιχεία 15,92 έτη και για τα στοιχεία εταιρείας 13,49 έτη.

Ανάλυση αναμενόμενης ληκτότητας των μη προεξοφλημένων συνταξιοδοτικών παροχών:

	ΕΝΟΠΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Κάτω από ένα έτος	175	254	20	27
Μεταξύ 1 και 2 ετών	91	100	-	-
Μεταξύ 2 και 5 ετών	603	445	98	33
Πάνω από 5 έτη	12.500	15.068	401	205
Σύνολο	13.369	15.867	519	265

Η ανάλυση ευαισθησίας των συνταξιοδοτικών παροχών από μεταβολές στις κυριότερες παραδοχές είναι:

	Επίδραση στις συνταξιοδοτικές παροχές στη χρήση 2019				
	Μεταβολή στην παραδοχή κατά	ΕΝΟΠΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
		Αύξηση στην παραδοχή	Μείωση στην παραδοχή	Αύξηση στην παραδοχή	Μείωση στην παραδοχή
Προεξοφλητικό επιτόκιο	0,50%	-8,31%	8,31%	-7,06%	7,06%
Ρυθμός μεταβολής μισθολογίου	0,50%	8,20%	-8,20%	6,96%	-6,96%

Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημιές που αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος είναι:

	ΕΝΟΠΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
(Κέρδη) / Ζημιές από τη μεταβολή στις δημογραφικές παραδοχές	(1.808)	-	(18)	-
(Κέρδη) / Ζημιές από τη μεταβολή στις οικονομικές παραδοχές	881	(132)	(40)	(2)
Εμπειρία (κέρδη) / Ζημιές	457	392	24	-
Σύνολο	(470)	260	(35)	(2)

29 Προβλέψεις

ΕΝΟΠΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	Πρόβλεψη Βαριάς Συντήρησης	Πρόβλεψη αποκατάστασης περιβάλλοντος	Λοιπές προβλέψεις	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2018	98.200	1.903	22.636	122.739
Πρόσθετες προβλέψεις χρήσης	6.159	264	3.628	10.051
Μη χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις που αναστράφηκαν	(7.608)	-	(4.444)	(12.052)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	(1)	(1)
Χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις χρήσης	(3.634)	-	(5.382)	(9.016)
31 Δεκεμβρίου 2018	93.117	2.167	16.437	111.722

	Πρόβλεψη Βαριάς Συντήρησης	Πρόβλεψη αποκατάστασης περιβάλλοντος	Λοιπές προβλέψεις	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2019	93.117	2.167	16.437	111.722
Πρόσθετες προβλέψεις χρήσης	10.962	765	3.409	15.136
Μη χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις που αναστράφηκαν	-	-	(4.203)	(4.203)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	(2)	(2)
Χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις χρήσης	(5.443)	-	(570)	(6.014)
31 Δεκεμβρίου 2019	98.636	2.932	15.071	116.639

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

	Πρόβλεψη αποκατάστασης περιβάλλοντος	Λοιπές προβλέψεις	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2018	-	180	180
31 Δεκεμβρίου 2018	-	180	180
1 Ιανουαρίου 2019	-	180	180
Πρόσθετες προβλέψεις χρήσης	672	-	672
Απορρόφηση θυγατρικής	2.009	400	2.409
Μη χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις που αναστράφηκαν	-	(300)	(300)
31 Δεκεμβρίου 2019	2.681	280	2.961

Ανάλυση συνολικών προβλέψεων:	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Μακροπρόθεσμες	100.583	95.249	2.961	180
Βραχυπρόθεσμες	16.056	16.473	-	-
Σύνολο	116.639	111.722	2.961	180

Η πρόβλεψη Βαριάς Συντήρησης κατά την 31.12.2019, αφορά στις συμβάσεις παραχώρησης των εταιρειών ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ Α.Ε. κατά ποσό € 85.290 χιλ. (31.12.2018: € 85.602 χιλ.) και ΜΟΡΕΑΣ Α.Ε. κατά ποσό € 13.346 χιλ. (31.12.2018: € 7.515 χιλ.).

Στο υπόλοιπο των Λοιπών Προβλέψεων, ύψους € 15.071 χιλ., περιλαμβάνονται προβλέψεις που αφορούν κυρίως στην κάλυψη ενδεχομένων νομικών και άλλων κινδύνων αναφορικά με τη δραστηριότητα του κλάδου Περιβάλλοντος καθώς και προβλέψεις για ενδεχόμενους κινδύνους στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του Ομίλου.

Αναφορικά με τις μακροπρόθεσμες προβλέψεις, και συγκεκριμένα για την πρόβλεψη Βαριάς Συντήρησης της ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ Α.Ε. που αποτελεί και το σημαντικότερο μέρος τους, το χρονοδιάγραμμα των εκροών λήγει το έτος 2024 που λήγει η σύμβαση παραχώρησης της εταιρείας. Το υπόλοιπο τμήμα των μακροπρόθεσμων προβλέψεων αφορά την πρόβλεψη Βαριάς Συντήρησης της εταιρείας ΜΟΡΕΑΣ Α.Ε., της οποίας η σύμβαση παραχώρησης λήγει το 2038.

30 Έξοδα ανά κατηγορία

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Σημ.	1-Ιαν έως 31-Δεκ-19				1-Ιαν έως 31-Δεκ-18				
	Κόστος πωληθέντων	Έξοδα διάθεσης	Έξοδα διοίκησης	Σύνολο	Κόστος πωληθέντων	Έξοδα διάθεσης	Έξοδα διοίκησης	Σύνολο	
Παροχές σε εργαζομένους	33	187.718	1.228	24.678	213.625	228.274	1.130	24.111	253.515
Αναλώσεις Αποθεμάτων		295.144	2	278	295.423	516.872	2	289	517.163
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων	6	38.880	573	1.468	40.921	38.628	8	1.253	39.889
Απομείωση ενσώματων παγίων	6	10	-	-	10	-	-	-	-
Αποσβέσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων	7α, 7β	64.178	4	166	64.348	63.867	4	159	64.030
Αποσβέσεις επενδυτικών ακινήτων	8	1.166	-	261	1.427	1.084	-	397	1.480
Αποσβέσεις προκαταβολών για μακροπρόθεσμες μισθώσεις		780	-	-	780	930	-	-	930
Έξοδα επιδιόρθωσης και συντήρησης ενσώματων παγίων		15.557	1	258	15.816	20.171	-	1.283	21.455
Ενοίκια μισθώσεων		31.587	20	2.472	34.078	49.197	630	2.139	51.965
Αμοιβές τρίτων		173.134	2.238	30.594	205.966	206.699	2.272	31.137	240.108
Αμοιβές υπεργολάβων (συμπεριλαμβανομένων των ασφαλιστικών εισφορών προσωπικού υπεργολάβων)		307.441	-	1.167	308.608	489.190	-	73	489.264
Έξοδα μεταφορών και ταξιδιών		28.486	164	1.661	30.311	36.578	162	1.762	38.501
Προμήθειες εγγυητικών επιστολών (στο άμεσο κόστος των έργων)		13.839	3	41	13.883	21.163	52	125	21.340
Αναστροφή πρόβλεψης βαριάς συντήρησης της ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ Α.Ε.	29	-	-	-	-	(7.608)	-	-	(7.608)
Λοιπά		39.151	860	9.796	49.807	55.111	745	10.825	66.680
Σύνολο		1.197.072	5.093	72.840	1.275.004	1.720.155	5.005	73.553	1.798.713

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Σημ.	1-Ιαν έως 31-Δεκ-19			1-Ιαν έως 31-Δεκ-18		
	Κόστος πωληθέντων	Έξοδα διοίκησης	Σύνολο	Έξοδα διοίκησης	Σύνολο	
Παροχές σε εργαζομένους	33	496	2.854	3.350	1.070	1.070
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων	6	8.412	229	8.642	65	65
Αποσβέσεις ασώματων παγίων	7	317	-	317	1	1
Αποσβέσεις επενδυτικών ακινήτων	8	-	-	-	446	446
Έξοδα επιδιόρθωσης και συντήρησης ενσώματων παγίων		128	6	134	-	-
Ενοίκια μισθώσεων		-	32	32	9	9
Αμοιβές τρίτων		5.335	6.882	12.217	4.503	4.503
Λοιπά		2.636	2.604	5.240	1.320	1.320
Σύνολο		17.325	12.607	29.932	7.414	7.414

31 Λοιπά έσοδα & Λοιπά κέρδη / (ζημιές)

Σημ.	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ		
	1-Ιαν έως		1-Ιαν έως		
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18	
Λοιπά Έσοδα					
		4.501	4.155	-	-
	25	4.114	4.100	1.482	-
		4.673	5.707	196	2.004
		592	654	-	-
		702	2.834	-	-
		3.076	760	1.776	-
		1.363	1.228	-	-
		3.989	1.549	54	6
		23.010	20.986	3.508	2.011
Λοιπά κέρδη/(ζημιές)					
		(52)	(2.223)	-	798
		3.679	(18.900)	-	-
		1.885	(437)	163	143
	9	-	-	(166.611)	(162.189)
	7	(43.248)	-	-	-
	8	-	(4.670)	-	-
	8	-	2.807	-	-
		(2.441)	(21.689)	-	(425)
		369	(1.713)	(1)	-
		(2.936)	-	-	-
		1.608	-	-	-
		(2.889)	(2.889)	-	-
		-	(4.633)	-	-
		-	(10.383)	-	-
		-	4.185	-	-
	14	(2.935)	20.321	-	-
		3.378	2.311	(289)	(86)
		(43.582)	(37.913)	(166.738)	(161.758)
		(20.572)	(16.927)	(163.230)	(159.747)

32 Χρηματοοικονομικά έσοδα/έξοδα

	Σημ.	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
		1-Ιαν έως		1-Ιαν έως	
		31-Δεκ-19	31-Δεκ-18	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Χρηματοοικονομικά έσοδα					
Έσοδα τόκων		4.308	5.570	2.578	2
Αναστροφή προεξόφλησης Χρηματοδοτικής συμβολής	14	18.494	19.876	-	-
Σύνολο χρηματοοικονομικών εσόδων		22.802	25.446	2.578	2
Χρηματοοικονομικά έξοδα					
Έξοδα τόκων που αφορούν Τραπεζικά δάνεια		(80.223)	(79.997)	(18.918)	(12.112)
Έξοδα τόκων που αφορούν Χρηματοδοτικές Μισθώσεις		(972)	(389)	(314)	-
Έξοδα τόκων		(81.195)	(80.387)	(19.232)	(12.112)
Χρηματοοικονομικά έξοδα προβλέψεων βαριάς συντήρησης και αποκατάστασης περιβάλλοντος		(2.745)	(2.451)	(50)	-
Λοιπά χρηματοοικονομικά έξοδα		(2.745)	(2.451)	(50)	-
Καθαρά κέρδη / (ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές δανείων σε Ξένο Νόμισμα		109	(39)	-	-
Κέρδη / (ζημιές) από συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων για αντιστάθμιση ταμειακών ροών-Μεταφορά από αποθεματικό	15	(316)	401	-	-
		(207)	363	-	-
Σύνολο χρηματοοικονομικών εξόδων		(84.147)	(82.475)	(19.282)	(12.112)

33 Παροχές σε εργαζομένους

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	1-Ιαν έως		1-Ιαν έως	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Μισθοί και ημερομίσθια	160.005	195.069	2.745	847
Έξοδα κοινωνικής ασφάλισης	36.032	40.087	473	170
Κόστος προγραμμάτων καθορισμένων παροχών	4.057	3.699	70	4
Λοιπές παροχές σε εργαζομένους	13.530	14.659	62	50
Σύνολο	213.625	253.515	3.350	1.070

34 Φόρος εισοδήματος

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	1-Ιαν έως		1-Ιαν έως	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Φόρος χρήσης	42.521	50.025	(41)	-
Αναβαλλόμενος φόρος	(20.889)	19.790	(10.854)	(19)
Σύνολο	21.632	69.815	(10.895)	(19)

Για τις χρήσεις 2011 έως και 2015, οι Ελληνικές Ανώνυμες Εταιρείες που οι ετήσιες οικονομικές τους καταστάσεις ελέγχονται υποχρεωτικά από τους νόμιμους ελεγκτές, υποχρεούνταν σε φορολογικό έλεγχο από τον ίδιο Νόμιμο Ελεγκτή ή ελεγκτικό γραφείο που έλεγχε τις ετήσιες οικονομικές τους καταστάσεις και λάμβαναν «Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης» όπως προβλεπόταν στην παρ. 5 του άρθρου 82 του Ν.2238/1994 και στο άρθρο 65Α του Ν.4174/2013. Για τις χρήσεις 2016 και εντεύθεν, ο φορολογικός έλεγχος και η έκδοση «Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης», ισχύουν σε προαιρετική βάση. Ο Όμιλος επέλεξε την συνέχιση του φορολογικού ελέγχου από τους νόμιμους ελεγκτές, που πλέον ισχύει σε προαιρετική βάση για τις πιο σημαντικές θυγατρικές του. Σημειώνεται ότι κατ' εφαρμογή σχετικών φορολογικών διατάξεων κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019, οι χρήσεις έως και το 2013 θεωρούνται παραγεγραμμένες. Ο αναλυτικός πίνακας για τις ανέλεγκτες χρήσεις όλων των εταιρειών που ενοποιοούνται παρατίθεται στη Σημείωση 42.

Σύμφωνα με τον νόμο 4646/2019, ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων στην Ελλάδα μειώθηκε σε 24% από τη χρήση 2019 και εφεξής.

Ο φόρος επί των κερδών προ φόρων της εταιρείας διαφέρει από το θεωρητικό ποσό το οποίο θα προέκυπτε αν χρησιμοποιούσαμε τον μέσο σταθμικό φορολογικό συντελεστή της χώρας προέλευσης της εταιρείας, ως εξής:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Λογιστικά κέρδη / (ζημιές) προ φόρων	(84.047)	(25.761)	(150.491)	(146.071)
Φόρος υπολογιζόμενος βάσει του θεσπισμένου φορολογικού συντελεστή που ισχύει στην έδρα της μητρικής εταιρείας, δηλ. 24% (2018: 29%)	(20.171)	(7.471)	(36.118)	(42.361)
Αναμορφώσεις				
Εισόδημα που δεν υπόκειται σε φόρο	(2.334)	(5.109)	(7.542)	(9.670)
Έξοδα που δεν εκπίπτουν για φορολογικούς σκοπούς	33.414	30.452	41.356	44.397
Φορολογικές ζημιές για τις οποίες δεν αναγνωρίστηκε αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	27.344	14.475	-	7.612
Χρήση φορολογικών ζημιών προηγούμενων χρήσεων	(1.478)	(298)	-	-
Επίδραση μεταβολής Φ.Σ.	(5.653)	(8.458)	(1.464)	1
Διαφορές φόρου προηγούμενων χρήσεων	927	(847)	-	-
Επίδραση από τους διαφορετικούς φορολογικούς συντελεστές που ισχύουν στις υπόλοιπες χώρες που δραστηριοποιείται ο Όμιλος	(3.288)	15.643	-	-
Προσαρμογή Αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης στη ΜΟΡΕΑΣ ΑΕ	-	31.428	-	-
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση στις φορολογικές ζημιές προηγούμενων χρήσεων της ΕΛΛΑΚΤΩΡ	(7.128)	-	(7.128)	-
Φόροι	21.632	69.815	(10.895)	(19)

Ο μέσος σταθμικός φορολογικός συντελεστής του Ομίλου είναι 40,68% (2018: 271,01%).

Ο φόρος που αναλογεί στα λοιπά συνολικά εισοδήματα είναι:

	ΕΝΟΠΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ					
	1-Ιαν έως 31-Δεκ-19			1-Ιαν έως 31-Δεκ-18		
	Προ Φόρων	Φόρος (Χρέωση) / πίστωση	Μετά από Φόρους	Προ Φόρων	Φόρος (Χρέωση) / πίστωση	Μετά από Φόρους
Συναλλαγματικές διαφορές	(4.417)	-	(4.417)	(5.235)	-	(5.235)
Μεταβολή αξίας χρημ/κών περιουσιακών στοιχείων μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων	31.078	(5.922)	25.156	(20.794)	1.294	(19.500)
Επίδραση αλλαγής φορολογικού συντελεστή στην εύλογη αξία των χρημ/κών περιουσιακών στοιχείων μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων	-	329	329	-	679	679
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών	(4.856)	(30)	(4.885)	8.451	(44)	8.406
Επίδραση αλλαγής φορολογικού συντελεστή στην Αντιστάθμιση ταμειακών ροών	-	(42)	(42)	-	(10)	(10)
Προσαρμογή Αναβαλλόμενης απαίτησης σε Αποθεματικό αντιστάθμισης ταμειακών ροών στη ΜΟΡΕΑΣ	-	-	-	-	(34.849)	(34.849)
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές)	452	(113)	340	(258)	(70)	(328)
Επίδραση αλλαγής φορολογικού συντελεστή στα αναλογιστικά κέρδη/ (ζημιές)	-	(27)	(27)	-	41	41
Προσαρμογή Αναβαλλόμενης απαίτησης σε Αποθεματικό σε αποθεματικό αναλογιστικών κερδών/ (ζημιών) στη ΜΟΡΕΑΣ	-	-	-	-	(11)	(11)
Λοιπά	(9)	-	(9)	(348)	-	(348)
Λοιπά Συνολικά Έσοδα	22.248	(5.803)	16.444	(18.183)	(32.970)	(51.154)

	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ					
	1-Ιαν έως 31-Δεκ-19			1-Ιαν έως 31-Δεκ-18		
	Προ Φόρων	Φόρος (Χρέωση) / πίστωση	Μετά από Φόρους	Προ Φόρων	Φόρος (Χρέωση) / πίστωση	Μετά από Φόρους
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές)	35	(8)	27	2	-	1
Επίδραση αλλαγής φορολογικού συντελεστή στα αναλογιστικά κέρδη/ (ζημιές)	-	(1)	(1)	-	(2)	(2)
Λοιπά	-	-	-	(6)	-	(6)
Λοιπά Συνολικά Έσοδα	35	(10)	25	(4)	(2)	(6)

35 Κέρδη ανά μετοχή

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	1-Ιαν έως		1-Ιαν έως	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Κέρδη/(ζημιές) αποδιδόμενα στους ιδιοκτήτες της μητρικής	(131.396)	(124.581)	(139.595)	(146.052)
Σταθμισμένος μέσος αριθμός των κοινών μετοχών (σε χιλιάδες)	191.033	172.431	191.033	172.431
Κέρδη /(ζημιές) μετά από φόρους ανά μετοχή - βασικά και αναπροσαρμοσμένα (σε Ευρώ)	(0,6878)	(0,7225)	(0,7307)	(0,8470)

36 Μερίσματα ανά μετοχή

Κατά την Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων που πραγματοποιήθηκε στις 11.07.2019 αποφασίστηκε η μη διανομή μερίσματος για τη χρήση 2018. Μέρισμα δεν είχε διανεμηθεί ούτε για τη χρήση 2017. Σύμφωνα με την περίπτωση β παράγραφος 1 του άρθρου 50 του νόμου 4548/2018, το ποσό του μερίσματος που αναλογεί στις ίδιες μετοχές προσαυξάνει το μέρισμα των λοιπών Μετόχων. Το εν λόγω μέρισμα υπόκειται σε παρακράτηση φόρου μερισμάτων, σύμφωνα με την ισχύουσα φορολογική νομοθεσία. Το Δ.Σ. της εταιρείας θα υποβάλει πρόταση στην Ετήσια Τακτική Συνέλευση των Μετόχων για τη μη διανομή μερίσματος για τη χρήση 2019.

37 Ανελημμένες υποχρεώσεις και απαιτήσεις

Ο Όμιλος μισθώνει από τρίτους (ο Όμιλος είναι μισθωτής) ακίνητα, μεταφορικά μέσα και μηχανολογικό εξοπλισμό. Οι μισθώσεις έχουν διαφορετικούς όρους, ρήτρες και δικαιώματα ανανέωσης. Κατά την ανανέωση οι όροι των μισθώσεων επαναδιαπραγματεύονται.

Τα παρακάτω ποσά για τη χρήση 2018 αφορούσαν σε δεσμεύσεις των θυγατρικών του Ομίλου για τις παραπάνω λειτουργικές μισθώσεις. Από την 1η Ιανουαρίου 2019, ο όμιλος έχει αναγνωρίσει περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης για αυτές τις μισθώσεις, εκτός από βραχυπρόθεσμες και χαμηλής αξίας μισθώσεις (σημείωση 2.3, 6 και 24).

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Έως 1 έτος	-	7.456
Από 1-5 έτη	-	12.090
Περισσότερα από 5 έτη	-	11.575
Σύνολο	-	31.121

Τα μελλοντικά συνολικά ελάχιστα (μη ακυρώσιμα) μισθώματα εισπρακτέα από συμβόλαια λειτουργικών μισθώσεων ετησίως (ο Όμιλος είναι εκμισθωτής), έχουν ως εξής:

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
Έως 1 έτος	10.862	8.468
Από 1-5 έτη	32.726	23.668
Περισσότερα από 5 έτη	20.263	16.768
Σύνολο	63.851	48.903

38 Ενδεχόμενες υποχρεώσεις

(α) Υπάρχουν δικαστικές υποθέσεις εναντίον του Ομίλου για εργατικά ατυχήματα που συνέβηκαν κατά την εκτέλεση κατασκευαστικών έργων από εταιρείες ή κοινοπρακτικά σχήματα που συμμετέχει ο Όμιλος. Λόγω του ότι ο Όμιλος είναι ασφαλισμένος έναντι εργατικών ατυχημάτων, δεν αναμένεται να προκύψει σημαντική επιβάρυνση από ενδεχόμενη αρνητική έκβαση των δικαστικών αποφάσεων. Οι λοιπές επίδικες ή υπό διαιτησία διαφορές, καθώς και οι εκκρεμείς αποφάσεις των δικαστικών ή διαιτητικών οργάνων δεν αναμένεται να έχουν σημαντική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση ή λειτουργία του Ομίλου ή της Εταιρείας, γι' αυτό το λόγο δεν έχουν διενεργηθεί σχετικές προβλέψεις.

(β) Για τις χρήσεις 2011 έως και 2015, οι Ελληνικές Ανώνυμες Εταιρείες που οι ετήσιες οικονομικές τους καταστάσεις ελέγχονται υποχρεωτικά από τους νόμιμους ελεγκτές, υποχρεούνταν σε φορολογικό έλεγχο από τον ίδιο Νόμιμο Ελεγκτή ή ελεγκτικό γραφείο που έλεγχε τις ετήσιες οικονομικές τους καταστάσεις και λάμβαναν «Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης» όπως προβλεπόταν στην παρ. 5 του άρθρου 82 του Ν.2238/1994 και στο άρθρο 65Α του Ν.4174/2013. Για τις χρήσεις 2016 και εντεύθεν, ο φορολογικός έλεγχος και η έκδοση «Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης», ισχύουν σε προαιρετική βάση. Ο Όμιλος επέλεξε την συνέχιση του φορολογικού ελέγχου από τους νόμιμους ελεγκτές, που πλέον ισχύει σε προαιρετική βάση για τις πιο σημαντικές θυγατρικές του. Για την κλειόμενη χρήση 2019 ο φορολογικός έλεγχος είναι σε εξέλιξη από τα αρμόδια ελεγκτικά γραφεία. Κατά την ολοκλήρωσή του, η διοίκηση δεν αναμένει να προκύψουν σημαντικές φορολογικές υποχρεώσεις πέραν από αυτές που καταχωρήθηκαν και που απεικονίζονται στις οικονομικές καταστάσεις. Σημειώνεται ότι κατ' εφαρμογή σχετικών φορολογικών διατάξεων κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019, οι χρήσεις έως και το 2013 θεωρούνται παραγεγραμμένες.

Οι ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις των εταιρειών του Ομίλου που ενοποιούνται παρατίθενται στη σημείωση 42. Οι φορολογικές υποχρεώσεις του Ομίλου για τις χρήσεις αυτές δεν έχουν καταστεί οριστικές και κατά συνέπεια υπάρχει το ενδεχόμενο να προκύψουν επιπρόσθετες επιβαρύνσεις όταν διενεργηθούν οι σχετικοί έλεγχοι από τις φορολογικές αρχές. Η Εταιρεία ελέγχθηκε φορολογικά βάσει του Ν.2238/1994 για τις χρήσεις 2011, 2012 και 2013 και βάσει του Ν.4174/2013 για τις χρήσεις 2014 έως 2018 και έλαβε πιστοποιητικό φορολογικής συμμόρφωσης από την PricewaterhouseCoopers A.E. χωρίς επιφύλαξη.

Στη σημείωση 42 με αστερίσκο (*) στη στήλη των ανέλεγκτων φορολογικά χρήσεων, σημειώνονται οι εταιρείες του Ομίλου που έχουν έδρα στην Ελλάδα, ελέγχονται υποχρεωτικά από ελεγκτικά γραφεία και έλαβαν πιστοποιητικό φορολογικής συμμόρφωσης για τις αντίστοιχες χρήσεις.

(γ) Με την από 18.3.2019 ενδιάμεση ομόφωνη απόφαση του Μόνιμου Κακουργιοδικείου Λευκωσίας, η HELECTOR CYPRUS Ltd αθωώθηκε για τις κατηγορίες που σχετίζονταν με την ανάθεση της σύμβασης διαχείρισης απορριμμάτων του εργοστασίου στη Λάρνακα, ενώ με την από 7.2.2020 απόφαση του Κακουργιοδικείου Λευκωσίας, η HELECTOR CYPRUS Ltd κρίθηκε ένοχη για άλλες κατηγορίες που τις είχαν απαγγελθεί. Με την από 11.3.2020 απόφασή του το Δικαστήριο της επέβαλε χρηματική ποινή ύψους € 183 χιλ. Στη συνέχεια, η HELECTOR CYPRUS Ltd άσκησε νομίμως την υπ' αριθμ. 34/2020 έφεση κατά της προαναφερόμενης καταδικαστικής απόφασης, η εκδίκαση της οποίας εκκρεμεί.

(δ) Ο Όμιλος έχει ενδεχόμενες υποχρεώσεις σε σχέση με τράπεζες, λοιπές εγγυήσεις και άλλα θέματα που προκύπτουν στα πλαίσια της συνήθους δραστηριότητάς του από τα οποία δεν αναμένεται να προκύψουν ουσιώδεις επιβαρύνσεις.

39 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Τα ποσά των πωλήσεων και αγορών σωρευτικά από την έναρξη της χρήσης καθώς επίσης και τα υπόλοιπα των απαιτήσεων και υποχρεώσεων στη λήξη της χρήσης, που έχουν προκύψει από συναλλαγές με τα συνδεδεμένα μέρη σύμφωνα με το ΔΛΠ 24, έχουν ως εξής:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	1-Ιαν έως		1-Ιαν έως	
	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
α) Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών	15.957	43.146	3.817	2.655
Πωλήσεις προς θυγατρικές	-	-	3.817	2.655
Λοιπά έσοδα	-	-	1.271	2.655
Χρηματοοικονομικά έσοδα	-	-	2.545	-
Πωλήσεις προς συγγενείς	10.072	16.129	-	-
Πωλήσεις	5.673	12.474	-	-
Λοιπά έσοδα	4.399	3.655	-	-
Πωλήσεις προς λοιπά συνδεδεμένα μέρη	5.885	27.018	-	-
Πωλήσεις	3.314	25.607	-	-
Λοιπά έσοδα	2.572	1.411	-	-
β) Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	6.100	4.923	17.389	2.763
Αγορές από θυγατρικές	-	-	17.389	2.763
Κόστος πωληθέντων	-	-	13.008	-
Έξοδα διοίκησης	-	-	471	97
Λοιπά έξοδα	-	-	-	656
Χρηματοοικονομικά έξοδα	-	-	3.910	2.010
Αγορές από συγγενείς	81	174	-	-
Κόστος πωληθέντων	81	174	-	-
Αγορές από λοιπά συνδεδεμένα μέρη	6.019	4.749	-	-
Κόστος πωληθέντων	6.018	4.590	-	-
Έξοδα διάθεσης	-	159	-	-
γ) Κόστος κατασκευής ενσώματων παγίων από θυγατρικές	-	-	12.371	-
δ) Έσοδα από μερίσματα	1.521	998	30.182	33.200
ε) Αμοιβές διευθυντικών στελεχών και μελών της διοίκησης	6.400	6.876	3.218	1.253

	Σημ.	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
		31-Δεκ-19	31-Δεκ-18	31-Δεκ-19	31-Δεκ-18
α) Απαιτήσεις	17	103.181	103.912	303.463	7.345
Απαιτήσεις από θυγατρικές		-	-	301.505	7.344
Πελάτες		-	-	2.840	1.698
Λοιπές απαιτήσεις		-	-	12.211	27
Μερίσματα εισπρακτέα		-	-	-	5.500
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός		-	-	26.670	119
Μακροπρόθεσμος δανεισμός		-	-	259.783	-
Απαιτήσεις από συγγενείς		78.232	75.737	-	1
Πελάτες		4.735	5.434	-	1
Λοιπές απαιτήσεις		7.908	7.293	-	-
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός		-	111	-	-
Μακροπρόθεσμος δανεισμός		65.588	62.899	-	-
Απαιτήσεις από λοιπά συνδεδεμένα μέρη		24.950	28.176	1.958	-
Πελάτες		2.339	7.498	1.958	-
Λοιπές απαιτήσεις		2.387	260	-	-
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός		54	8	-	-
Μακροπρόθεσμος δανεισμός		20.169	20.410	-	-
β) Υποχρεώσεις	24, 26	2.712	3.040	593.101	53.877
Υποχρεώσεις προς θυγατρικές		-	-	593.101	53.877
Προμηθευτές	26	-	-	210	2
Λοιπές υποχρεώσεις	26	-	-	6.615	10.025
Χρηματοδοτήσεις-Μακροπρόθεσμος δανεισμός	24	-	-	586.275	43.850
Υποχρεώσεις προς συγγενείς		779	471	-	-
Προμηθευτές		530	471	-	-
Λοιπές υποχρεώσεις		249	-	-	-
Υποχρεώσεις προς λοιπά συνδεδεμένα μέρη		1.933	2.569	-	-
Προμηθευτές		1.438	2.110	-	-
Λοιπές υποχρεώσεις		495	459	-	-
γ) Υποχρεώσεις προς τα διευθυντικά στελέχη και μέλη της διοίκησης		256	784	-	-

Όλες οι συναλλαγές που περιγράφονται ανωτέρω έχουν πραγματοποιηθεί με τους συνήθεις όρους της αγοράς.

40 Λοιπές σημειώσεις

1. Το απασχολούμενο προσωπικό της Εταιρείας την 31.12.2019 ανέρχεται σε 74 άτομα και του Ομίλου (πλην Κοινοπραξιών) σε 5.975 άτομα και την 31.12.2018 ανερχόταν σε 27 και 5.906 αντίστοιχα.
2. Οι αμοιβές των νόμιμων ελεγκτών του Ομίλου για τον υποχρεωτικό έλεγχο των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων για το οικονομικό έτος 2019 ανέρχονται σε ποσό € 1.183 χιλ. (2018: € 1.254 χιλ), σε ποσό € 430 χιλ. (2018: € 420 χιλ.) για την Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης και σε ποσό € 1.057 χιλ. (2018: € 329 χιλ.) για λοιπές μη ελεγκτικές υπηρεσίες.

Συγκεκριμένα, για τον Όμιλο για το οικονομικό έτος 2019, οι συνολικές αμοιβές προς εταιρείες του δικτύου της PricewaterhouseCoopers στην Ελλάδα ανέρχονται σε ποσό € 1.099 χιλ. (2018: € 1.024 χιλ.) για τον υποχρεωτικό έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων, σε ποσό € 389 χιλ. (2018: € 357 χιλ.)

για την Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης και σε ποσό € 1.049 χιλ. (2018: € 329 χιλ) για λοιπές μη ελεγκτικές υπηρεσίες.

Για την Εταιρεία, για το οικονομικό έτος 2019, οι συνολικές αμοιβές προς εταιρείες του δικτύου της PricewaterhouseCoopers στην Ελλάδα ανέρχονται σε ποσό € 230 χιλ. (2018: € 135 χιλ.) για τον υποχρεωτικό έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων, σε ποσό € 38 χιλ. (2018: € 20 χιλ.) για την Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης και σε ποσό € 914 χιλ. για λοιπές μη ελεγκτικές υπηρεσίες.

3. Στις 13.05.2019 ανακοινώθηκε ότι από τις 15.06.2019 ο κ. Εμμανουήλ Χρηστέας αναλαμβάνει τη θέση του Οικονομικού Διευθυντή της ΕΛΛΑΚΤΩΡ, διαδεχόμενος τον κ. Αλέξανδρο Σπηλιωτόπουλο.

41 Γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού

1. Στις 23.01.2020 η ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε. (μέσω της θυγατρικής της ELLAKTOR VALUE PLC) προχώρησε στην επιτυχή τιμολόγηση (pricing) της διεθνούς έκδοσης και διάθεσης Πρώτης Τάξεως (Senior) Ομολογιών ονομαστικής αξίας € 70 εκατ., με επιτόκιο 6% και λήξη το 2024.
2. Στις 04.02.2020, ο κ. Ιορδάνης Αϊβάζης, Ανεξάρτητο-Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας, υπέβαλε την παραίτησή του και στις 27.02.2020 το Διοικητικό Συμβούλιο εξέλεξε νέο Ανεξάρτητο-Μη Εκτελεστικό Μέλος τον κ. Ιωάννη Πεχλιβανίδη, στη θέση του παραιτηθέντος. Κατά την ίδια ημερομηνία το Διοικητικό Συμβούλιο ανασυγκροτήθηκε σε Σώμα, ως ακολούθως:
 1. Γεώργιος Προβόπουλος, Πρόεδρος του Δ.Σ., Μη Εκτελεστικό Μέλος,
 2. Δημήτριος Καλλιτσάντης, Αντιπρόεδρος του Δ.Σ., Μη εκτελεστικό Μέλος,
 3. Αναστάσιος Καλλιτσάντης, Διευθύνων Σύμβουλος, Μέλος Εκτελεστικό,
 4. Παναγιώτης Δουμάνογλου, Σύμβουλος, Μη Εκτελεστικό Μέλος
 5. Μιχαήλ Κατούνας, Σύμβουλος, Ανεξάρτητο - Μη Εκτελεστικό Μέλος,
 6. Κομνηνός - Αλέξιος Κομνηνός, Σύμβουλος, Ανεξάρτητο - Μη Εκτελεστικό Μέλος
 7. Δέσποινα - Μαγδαληνή Μαρκάκη, Σύμβουλος, Ανεξάρτητο-Μη Εκτελεστικό Μέλος,
 8. Ελένη Παπακωνσταντίνου, Σύμβουλος, Ανεξάρτητο - Μη Εκτελεστικό Μέλος, και
 9. Ιωάννης Πεχλιβανίδης, Σύμβουλος, Ανεξάρτητο - Μη Εκτελεστικό Μέλος.
3. Το 1ο εξάμηνο του 2020 επηρεάζεται από την εξάπλωση της πανδημίας του Covid-19 και των περιοριστικών μέτρων (lock-down) που επιβλήθηκαν από τις επιμέρους κυβερνήσεις. Πρωταρχικό μέλημα του Ομίλου είναι η προστασία της υγείας των εργαζομένων και ο περιορισμός της εξάπλωσης του ιού, καθώς και η ελαχιστοποίηση της αναπόφευκτης επίδρασης στην οικονομική απόδοση του Ομίλου. Το μέγεθος των επιπτώσεων θα καθοριστεί κυρίως από τη διάρκεια και την έκταση της πανδημίας και τα αντίστοιχα μέτρα που λαμβάνονται από τα κράτη για να περιορίσουν την εξάπλωσή της, καθώς και από τις πρωτοβουλίες των κυβερνήσεων για την ενίσχυση της οικονομίας.

Στις Παραχωρήσεις, η κυκλοφορία μειώθηκε σημαντικά (~ 70%) μετά την πλήρη εφαρμογή των περιοριστικών μέτρων μετακίνησης στις 23.03.2020 (η κίνηση στην Αττική Οδό σωρευτικά από την αρχή του έτους έχει μειωθεί κατά περίπου 25%). Οι εταιρείες παραχώρησης έχουν προχωρήσει σε γνωστοποίηση στο κράτος για την ενεργοποίηση άρθρων των Συμβάσεων Παραχώρησης, που δημιουργούν αποζημιωτική ευθύνη του Ελληνικού Δημοσίου και λαμβάνουν κάθε πρόσφορο μέτρο

περιορισμού των συνεπειών πάντα με γνώμονα τη διασφάλιση της υγείας των εργαζομένων και των χρηστών των αυτοκινητοδρόμων. Τέλος, τόσο τα καθαρά διαθέσιμα της Αττικής Οδού, όσο και η Επιδότηση Λειτουργίας του Μορέα από το κράτος, εγγυώνται την συνέχιση των εργασιών για το άμεσο μέλλον.

Στον Κατασκευαστικό τομέα έχει επηρεαστεί η ικανότητα εκτέλεσης υφιστάμενων έργων ενώ αναμένεται να επηρεαστεί αρνητικά και το χρονοδιάγραμμα συμβασιοποίησης νέων έργων για την αναπλήρωση του ανεκτελέστου. Ωστόσο, ειδικά για την Ελλάδα, η βούληση της Κυβέρνησης να προχωρήσει άμεσα σε αύξηση των Δημοσίων Επενδύσεων, τόσο για να ανταποκριθεί σε πραγματικές ανάγκες όσο και να τονώσει την οικονομία, αναμένεται να δημιουργήσει νέες ευκαιρίες για τον Κατασκευαστικό τομέα.

Στις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, η λειτουργία των αιολικών πάρκων δεν έχει επηρεαστεί έως σήμερα. Κίνδυνοι κυρίως ελλοχεύουν τόσο στην πιθανότητα καθυστερήσεων στις πληρωμές από την αρμόδια αρχή (ΔΑΠΕΕΠ, πρώην ΛΑΓΗΕ) προς του παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας (κάτι που ωστόσο δεν έχει παρατηρηθεί προς το παρόν), όσο και στα υπό κατασκευή έργα ΑΠΕ με καθυστερήσεις στην προγραμματισμένη υλοποίησή τους. Η ολοκλήρωση των υπό κατασκευή επιπρόσθετων 88,2 MW μετατίθεται για το 2021, ενώ το ελληνικό κράτος ανταποκρινόμενο στις τρέχουσες συνθήκες λόγω της πανδημίας του Covid-19 έχει ήδη παρατείνει την προθεσμία της 31.12.2020 για τη σύνδεση έργων ΑΠΕ στο δίκτυο, κατά 4 μήνες.

Ο τομέας του Περιβάλλοντος δεν έχει επηρεαστεί σημαντικά ακόμη, αν και υπάρχει κίνδυνος καθυστερήσεων στις εισπράξεις και μείωσης των τιμών των ανακυκλώσιμων υλικών.

Στον τομέα Ανάπτυξης Ακινήτων η απόφαση για παροχή έκπτωσης 40% στα μισθώματα Μαρτίου και Απριλίου, των καταστημάτων που έκλεισαν με απόφαση του κράτους, δημιουργεί ένα ταμειακό κενό που αναμένεται να συνεκτιμηθεί με την πιθανή χρονική επέκταση του μέτρου. Γενικότερα, η αναστολή λειτουργίας των Εμπορικών Κέντρων, σε συνδυασμό με τη μείωση των μισθωμάτων επαγγελματικής μίσθωσης, επηρεάζουν τον ευρύτερο σχεδιασμό του κλάδου.

42 Συμμετοχές Ομίλου

42.α Οι εταιρείες του Ομίλου που ενοποιούνται με τη μέθοδο της Πλήρους Ενοποίησης είναι οι εξής:

Α/Α	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΕΔΡΑ	ΤΟΜΕΑΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	% ΜΗΤΡΙΚΗΣ 31.12.2019		% ΜΗΤΡΙΚΗΣ 31.12.2018		ΣΥΝΟΛΙΚΟ	ΧΡΗΣΕΙΣ ΜΕ ΠΙΣΤΟΠΟΙ- ΗΤΙΚΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ* & ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΧΡΗΣΕΙΣ	
				ΑΜΕΣΟ	ΕΜΜΕΣΟ	ΑΜΕΣΟ	ΕΜΜΕΣΟ			
1	ΑΕΙΦΟΡΙΚΗ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ		94,44	94,44	94,44	94,44	2014-2017*, 2018, 2019	
2	ΑΕΙΦΟΡΙΚΗ ΚΟΥΝΟΥ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ		92,42	92,42	92,42	92,42	2014-2015*, 2016-2019	
3	ΑΙΟΛΙΚΑ ΠΑΡΚΑ ΜΑΛΕΑ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΝΑΝΕΩΣ. ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	57,80		57,80	37,12	37,12	2014-2019	
4	ΑΙΟΛΙΚΗ ΚΑΝΔΗΛΙΟΥ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΝΑΝΕΩΣ. ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	100,00		100,00	64,50	64,50	2014-2019	
5	ΑΙΟΛΙΚΗ ΚΑΡΠΑΣΤΩΝΙΟΥ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΝΑΝΕΩΣ. ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	51,00		51,00	32,89	32,89	2014-2017*, 2018, 2019	
6	ΑΙΟΛΙΚΗ ΟΛΥΜΠΟΥ ΕΥΒΟΙΑΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΝΑΝΕΩΣ. ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	100,00		100,00	64,50	64,50	2014-2019	
7	ΑΙΟΛΙΚΗ ΠΑΡΝΩΝΟΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΝΑΝΕΩΣ. ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	80,00		80,00	51,60	51,60	2014-2019	
8	ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ	77,96	22,04	100,00	71,00	29,00	100,00	2014-2017*, 2018, 2019
9	ΑΚΤΩΡ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ	100,00		100,00	100,00	100,00	2014-2017*, 2018, 2019	
10	ΑΚΤΩΡ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΑΕ-ΑΡΧΙΤΕΚ ΑΤΕ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ		82,12	82,12		82,12	82,12	2014-2017*, 2018, 2019
11	ΑΚΤΩΡ FM ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		100,00	100,00		100,00	100,00	2014-2017*, 2018, 2019
12	ΑΚΤΩΡ- ΤΟΜΗ ΟΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		100,00	100,00		100,00	100,00	2014-2019
13	ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΑΕ - ASA RECYCLE ¹	ΕΛΛΑΔΑ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ		70,84	70,84		-	-	-
14	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΝΕΑΣ ΜΑΡΙΝΑΣ ΑΛΙΜΟΥ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΕ ¹	ΕΛΛΑΔΑ	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ		100,00	100,00		-	-	-
15	ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΓΗΣ & ΑΚΙΝΗΤΩΝ	100,00		100,00	100,00	100,00	100,00	2014-2015*, 2016-2019
16	ΑΝΕΜΟΔΟΜΙΚΗ ΑΕΕ ¹	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΝΑΝΕΩΣ. ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	100,00		100,00		-	-	-
17	ΑΝΕΜΟΣ ΑΤΑΛΑΝΤΗΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΝΑΝΕΩΣ. ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	100,00		100,00		64,50	64,50	2014-2019
18	ΑΠΟΣΤΕΙΡΩΣΗ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ		56,67	56,67		56,67	56,67	2014-2017*, 2018, 2019
19	ΑΠΟΤΕΦΡΩΤΗΡΑΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ		61,39	61,39		61,39	61,39	2014-2017*, 2018, 2019
20	ΑΤΤΙΚΑ ΔΙΟΔΙΑ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ		65,78	65,78		65,78	65,78	2014-2019
21	ΑΤΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ		52,62	52,62		52,62	52,62	2014-2017*, 2018, 2019
22	ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ		65,75	65,75		65,75	65,75	2014-2017*, 2018, 2019
23	ΒΕΛΛ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ		47,22	47,22		47,22	47,22	2014-2017*, 2018, 2019
24	ΓΥΑΛΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΓΗΣ & ΑΚΙΝΗΤΩΝ	100,00		100,00	100,00	100,00	100,00	2014-2015*, 2016-2019
25	ΓΥΑΛΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΗ & ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΓΗΣ & ΑΚΙΝΗΤΩΝ		55,46	55,46		55,46	55,46	2014-2017*, 2018, 2019
26	ΔΕΗ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ-ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗ ΤΕΒ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΝΑΝΕΩΣ. ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	51,00		51,00		32,90	32,90	2014-2017*, 2018, 2019

Α/Α	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΕΔΡΑ	ΤΟΜΕΑΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	% ΜΗΤΡΙΚΗΣ 31.12.2019			% ΜΗΤΡΙΚΗΣ 31.12.2018			ΧΡΗΣΕΙΣ ΜΕ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ* & ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΧΡΗΣΕΙΣ
				ΑΜΕΣΟ	ΕΜΜΕΣΟ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ	ΑΜΕΣΟ	ΕΜΜΕΣΟ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ	
27	ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΛΚΗ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΓΗΣ & ΑΚΙΝΗΤΩΝ	100,00		100,00	100,00	100,00	100,00	2014-2017*, 2018, 2019
28	ΔΗ-ΛΙΘΟΣ ΑΕ ²	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		-	-		100,00	100,00	2015-2019
29	ΔΟΑΛ ΑΕ ²	ΕΛΛΑΔΑ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ		-	-		94,44	94,44	2014-2015*, 2016-2019
30	ΕΔΑΔΥΜ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ		94,44	94,44		94,44	94,44	2015-2019
31	ΕΛΙΑΝΑ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		100,00	100,00		100,00	100,00	2014-2019
32	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΤΟΜΕΙΑ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		100,00	100,00		100,00	100,00	2014-2017*, 2018, 2019
33	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΦΥΤΩΡΙΑ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΛΟΙΠΑ		50,00	50,00		50,00	50,00	2014-2015*, 2016-2019
34	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΛΟΙΠΑ	96,21	0,37	96,57	96,21	0,37	96,57	2014-2019
35	ΕΛΛΗΝ ΕΝΕΡΓ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ - ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΝΑΝΕΩΣ. ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	100,00		100,00		64,50	64,50	2014-2019
36	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗ ΑΝΕΜΟΣ ΑΕ ²	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΝΑΝΕΩΣ. ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	-		-	64,50		64,50	2014-2017*, 2018, 2019
37	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΝΑΝΕΩΣ. ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	100,00		100,00	100,00		100,00	2014-2017*, 2018, 2019
38	ΕΠΑΔΥΜ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ		94,44	94,44		97,22	97,22	2014, 2015-2017*, 2018, 2019
39	ΗΛΕΚΤΩΡ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	94,44		94,44	94,44		94,44	2014-2017*, 2018, 2019
40	ΗΛΕΚΤΩΡ ΑΕ - ΔΟΑΛ ΑΕ ΟΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ		94,44	94,44		94,44	94,44	2014-2019
41	ΗΛΙΟΣΑΡ ΑΝΔΡΑΒΙΔΑΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		100,00	100,00		100,00	100,00	2014-2019
42	ΘΗΒΑΪΚΟΣ ΑΝΕΜΟΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΝΑΝΕΩΣ. ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	100,00		100,00		64,50	64,50	2014-2019
43	ΚΑΝΤΖΑ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΓΗΣ & ΑΚΙΝΗΤΩΝ	100,00		100,00	100,00		100,00	2014-2019
44	ΚΑΝΤΖΑ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΓΗΣ & ΑΚΙΝΗΤΩΝ		55,46	55,46		55,46	55,46	2014-2015*, 2016-2019
45	Κ/ΕΙΑ Π.Κ.ΤΕΤΡΑΚΤΥΣ ΑΕ-ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΑΓΡΑΦΩΝ ΕΕ ¹	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΝΑΝΕΩΣ. ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ		30,00	30,00		-	-	-
46	Κ/ΕΙΑ ΗΕΛΕΚΤΟΡ - CΥΒΑΡCΟ	ΚΥΠΡΟΣ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ		94,44	94,44		94,44	94,44	2007-2019
47	ΜΟΡΕΑΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ		71,67	71,67		71,67	71,67	2014-2017*, 2018, 2019
48	ΜΟΡΕΑΣ ΣΕΑ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ		86,67	86,67		86,67	86,67	2014-2017*, 2018, 2019
49	ΝΕΜΟ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		100,00	100,00		100,00	100,00	2006-2019
50	ΟΔΙΚΕΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ		100,00	100,00		100,00	100,00	2014-2015*, 2016-2019
51	Π. & Π. ΣΤΑΘΜΕΥΣΗ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ		100,00	100,00		100,00	100,00	2014-2015*, 2016-2019
52	ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΛΟΙΠΑ	100,00		100,00	100,00		100,00	2014-2015*, 2016 - 2019
53	ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ-ΛΑΜΔΑ ΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ ΔΕΠΑ ΟΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		100,00	100,00		100,00	100,00	2014-2019
54	ΠΟΥΝΕΝΤΗΣ ΑΕΕ ¹	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΝΑΝΕΩΣ. ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	100,00		100,00		-	-	-
55	ΣΤΑΘΜΟΙ ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ		100,00	100,00		100,00	100,00	2014-2015*, 2016-2019
56	Π.Κ. ΤΕΤΡΑΚΤΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΝΑΝΕΩΣ. ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ		100,00	100,00		100,00	100,00	2014-2019
57	ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		100,00	100,00		100,00	100,00	2014-2017*, 2018, 2019
58	ΑΕCΟ ΗΟΛΔΙΝG LTD ²	ΚΥΠΡΟΣ	ΛΟΙΠΑ		-	-		100,00	100,00	2008-2019
59	ΑΚΤΟΡ & ΑL ΑΒJΑR CΟΝΤΡΑCΤΙΝG FΟR ΤRΑΔΙΝG ΑΝΔ CΟΝΤΡΑCΤΙΝG	ΚΑΤΑΡ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		100,00	100,00		100,00	100,00	-

				% ΜΗΤΡΙΚΗΣ 31.12.2019			% ΜΗΤΡΙΚΗΣ 31.12.2018			
A/A	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΕΛΔΑ	ΤΟΜΕΑΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙ- ΟΤΗΤΑΣ	ΑΜΕΣΟ	ΕΜΜΕΣΟ	ΣΥΝΟΛΙ- ΚΟ	ΑΜΕΣΟ	ΕΜΜΕΣΟ	ΣΥΝΟ- ΛΙΚΟ	ΧΡΗΣΕΙΣ ΜΕ ΠΙΣΤΟΠΟΙ- ΗΤΙΚΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ* & ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΧΡΗΣΕΙΣ
60	AKTOR BULGARIA SA	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		100,00	100,00		100,00	100,00	2009-2019
61	AKTOR CONCESSIONS (CYPRUS) LTD	ΚΥΠΡΟΣ	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ		100,00	100,00		100,00	100,00	2011-2019
62	AKTOR CONSTRUCTION INTERNATIONAL LTD	ΚΥΠΡΟΣ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		100,00	100,00		100,00	100,00	2000-2019
63	AKTOR CONTRACTORS LTD	ΚΥΠΡΟΣ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		100,00	100,00		100,00	100,00	2009-2019
64	AKTOR D.O.O. BEOGRAD	ΣΕΡΒΙΑ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		100,00	100,00		100,00	100,00	-
65	AKTOR D.O.O. SARAJEVO	ΒΟΣΝΙΑ ΕΡΖΕΓΟΒΙΝΗ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		100,00	100,00		100,00	100,00	-
66	AKTOR FM INTERNATIONAL LTD ¹	ΚΥΠΡΟΣ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		100,00	100,00		-	-	-
67	AKTOR FM & SERVICES WLL ¹	ΚΥΠΡΟΣ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		49,00	49,00		-	-	-
68	AKTOR KUWAIT WLL	ΚΟΥΒΕΪΤ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		100,00	100,00		100,00	100,00	2008-2019
69	AKTOR QATAR WLL	ΚΑΤΑΡ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		100,00	100,00		100,00	100,00	2011-2019
70	AKTOR SERVICES LTD ¹	ΚΥΠΡΟΣ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		100,00	100,00		-	-	-
71	AKTOR TECHNICAL CONSTRUCTION LLC	ΗΑΕ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		70,00	70,00		70,00	70,00	-
72	AKVAVIT DOOEL	ΒΟΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		100,00	100,00		100,00	100,00	-
73	AL AHMADIAH AKTOR LLC	ΗΑΕ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		100,00	100,00		100,00	100,00	-
74	BIOSAR AMERICA INC	ΗΠΑ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		100,00	100,00		100,00	100,00	-
75	BIOSAR AMERICA LLC	ΗΠΑ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		100,00	100,00		100,00	100,00	-
76	BIOSAR ARGENTINA SA	ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		100,00	100,00		100,00	100,00	-
77	BIOSAR AUSTRALIA PTY LTD	ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		100,00	100,00		100,00	100,00	-
78	BIOSAR BRASIL - ENERGIA RENOVAVEL LTDA	ΒΡΑΖΙΛΙΑ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		99,99	99,99		99,99	99,99	-
79	BIOSAR CHILE SpA	ΧΙΛΗ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		100,00	100,00		100,00	100,00	-
80	BIOSAR DOMINICANA	ΔΟΜΗΝΙΚΑΝΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		100,00	100,00		100,00	100,00	-
81	BIOSAR ENERGY (UK) LTD	ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		100,00	100,00		100,00	100,00	-
82	BIOSAR HOLDINGS LTD	ΚΥΠΡΟΣ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		100,00	100,00		100,00	100,00	2011-2019
83	BIOSAR PANAMA Inc	ΠΑΝΑΜΑΣ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		100,00	100,00		100,00	100,00	-
84	BURG MACHINERY	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		100,00	100,00		100,00	100,00	2008-2019
85	CAISSON AE	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		91,84	91,84		91,84	91,84	2014-2015*, 2016-2019
86	COPRI-AKTOR	ΑΛΒΑΝΙΑ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		100,00	100,00		100,00	100,00	2014-2019
87	DUBAI FUJAIRAH FREEWAY JV	ΗΑΕ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		100,00	100,00		100,00	100,00	-
88	ELLAKTOR VALUE PLC	ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	ΛΟΙΠΑ	100,00		100,00		-	-	-
89	ELLAKTOR VENTURES LTD	ΚΥΠΡΟΣ	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ		98,61	98,61		98,61	98,61	2011-2019
90	GENERAL GULF SPC ²	ΜΠΑΧΡΕΪΝ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		-	-		100,00	100,00	2006-2019
91	HELECTOR BULGARIA LTD	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ		94,44	94,44		94,44	94,44	2010-2019
92	HELECTOR CYPRUS LTD	ΚΥΠΡΟΣ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ		94,44	94,44		94,44	94,44	2003-2019
93	HELECTOR GERMANY GMBH	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ		94,44	94,44		94,44	94,44	2005-2019
94	HERHOF GMBH	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ		94,44	94,44		94,44	94,44	2006-2019
95	HELECTOR RECYCLING CENTER OSNABRUCK GMBH	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ		94,44	94,44		94,44	94,44	2015-2019
96	HERHOF-VERWALTUNGS	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ		94,44	94,44		94,44	94,44	2015-2019
97	INSCUT BUCURESTI SA	ΡΟΥΜΑΝΙΑ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		100,00	100,00		100,00	100,00	1997-2019
98	IOANNA PROPERTIES SRL	ΡΟΥΜΑΝΙΑ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		100,00	100,00		100,00	100,00	2005-2019
99	JEBEL ALI SEWAGE TREATMENT PLANT JV	ΗΑΕ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		100,00	100,00		100,00	100,00	-

Α/Α	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΕΔΡΑ	ΤΟΜΕΑΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	% ΜΗΤΡΙΚΗΣ 31.12.2019			% ΜΗΤΡΙΚΗΣ 31.12.2018			ΧΡΗΣΕΙΣ ΜΕ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ* & ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΧΡΗΣΕΙΣ
				ΑΜΕΣΟ	ΕΜΜΕΣΟ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ	ΑΜΕΣΟ	ΕΜΜΕΣΟ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ	
100	LASTIS ENERGY INVESTMENTS LTD	ΚΥΠΡΟΣ	ΑΝΑΝΕΩΣ. ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	100,00		100,00		64,50	64,50	-
101	LEVASHOVO WASTE MANAGEMENT PROJECT LLC	ΡΩΣΙΑ	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ		98,61	98,61		98,61	98,61	-
102	MILLENNIUM CONSTRUCTION EQUIPMENT & TRADING ²	ΗΑΕ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		-	-		100,00	100,00	-
103	PMS PROPERTY MANAGEMENT SERVICES AE	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΓΗΣ & ΑΚΙΝΗΤΩΝ		55,46	55,46		55,46	55,46	2014-2019
104	PROFIT CONSTRUCT SRL	ΡΟΥΜΑΝΙΑ	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΓΗΣ & ΑΚΙΝΗΤΩΝ		55,46	55,46		55,46	55,46	2006-2019
105	REDS ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΓΗΣ & ΑΚΙΝΗΤΩΝ	55,46		55,46	55,46		55,46	2014-2017*, 2018, 2019
106	SC CLH ESTATE SRL	ΡΟΥΜΑΝΙΑ	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΓΗΣ & ΑΚΙΝΗΤΩΝ		55,46	55,46		55,46	55,46	2006-2019
107	SILIO ENTERPRISES LTD ²	ΚΥΠΡΟΣ	ΑΝΑΝΕΩΣ. ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ		-	-		64,50	64,50	-
108	YLECTOR DOOEL SKOPJE	ΒΟΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ		94,44	94,44		94,44	94,44	2010-2019

* Με αστερίσκο (*) σημειώνονται οι χρήσεις για τις οποίες έλαβαν πιστοποιητικό φορολογικής συμμόρφωσης οι εταιρείες του Ομίλου που ελέγχονται υποχρεωτικά από ελεγκτικά γραφεία.

1 Νέες εταιρείες

Ενσωματώθηκαν στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της 31.12.2019 ενώ δεν είχαν ενσωματωθεί στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της 31.12.2018 οι παρακάτω εταιρείες:

A. Αποκτήθηκαν

- ▲ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ Α.Ε. - ASA RECYCLE, με έδρα την Ελλάδα (1^η ενοποίηση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις 30.06.2019). Η θυγατρική εταιρεία ΗΛΕΚΤΩΡ ΑΕ απέκτησε το 75,01% του μετοχικού κεφαλαίου της εν λόγω εταιρείας με κόστος συμμετοχής € 4.275 χιλ. (σημείωση 7α).
- ▲ ΑΝΕΜΟΔΟΜΙΚΗ ΑΕΕ και ΠΟΥΝΕΝΤΗΣ ΑΕΕ, με έδρα την Ελλάδα (1^η ενοποίηση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις 30.06.2019). Η θυγατρική εταιρεία ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗ ΑΝΕΜΟΣ Α.Ε. (που κατόπιν απορροφήθηκε από τη μητρική ΕΛΜΑΚΤΩΡ Α.Ε.) απέκτησε το 100% του μετοχικού κεφαλαίου των εν λόγω εταιρειών με κόστος συμμετοχής € 5.980 χιλ. και 5.200 χιλ. αντίστοιχα (σημείωση 7α).

B. Συστάθηκαν

- ▲ Κ/ΞΙΑ Π.Κ.ΤΕΤΡΑΚΤΥΣ Α.Ε.-ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΑΓΡΑΦΩΝ Ε.Ε. με έδρα στην Ελλάδα (1^η ενοποίηση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις 30.06.2019). Η κοινοπραξία ιδρύθηκε από τη θυγατρική Π.Κ.ΤΕΤΡΑΚΤΥΣ Α.Ε. με ποσοστό συμμετοχής 30% και άσκηση ελέγχου από την τελευταία.
- ▲ ΑΚΤΟΡ FM INTERNATIONAL LTD, με έδρα στην Κύπρο (1^η ενοποίηση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις 30.06.2019). Η εταιρεία ιδρύθηκε από τη θυγατρική ΑΚΤΩΡ FM Α.Ε. η οποία κατέχει το

100% του μετοχικού κεφαλαίου της εν λόγω εταιρείας.

- ▲ AKTOR SERVICES LTD, με έδρα στην Κύπρο (1^η ενοποίηση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις 30.06.2019). Η εταιρεία ιδρύθηκε από τη θυγατρική AKTOR CONSTRUCTION INTERNATIONAL LTD η οποία κατέχει το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της εν λόγω εταιρείας.
- ▲ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΝΕΑΣ ΜΑΡΙΝΑΣ ΑΛΙΜΟΥ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Α.Ε. με έδρα στην Ελλάδα (1^η ενοποίηση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις 30.09.2019). Η εταιρεία ιδρύθηκε από τη θυγατρική ΑΚΤΩΡ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ Α.Ε. η οποία κατέχει το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της εν λόγω εταιρείας.
- ▲ AKTOR FM & SERVICES WLL, με έδρα στο Κατάρ (1^η ενοποίηση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις 31.12.2019). Η εταιρεία ιδρύθηκε από τη θυγατρική ΑΚΤΩΡ FM η οποία κατέχει το 49% του μετοχικού κεφαλαίου της εν λόγω εταιρείας.
- ▲ ELLAKTOR VALUE PLC, με έδρα στο Ηνωμένο Βασίλειο (1^η ενοποίηση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις 31.12.2019). Η εταιρεία ιδρύθηκε από τη μητρική ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε. η οποία κατέχει το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της εν λόγω εταιρείας.

² Εταιρείες που δεν ενοποιούνται πλέον

Σε σχέση με τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της 31.12.2018, δεν ενσωματώθηκαν οι παρακάτω εταιρείες:

- ▲ MILLENNIUM CONSTRUCTION EQUIPMENT & TRADING, διότι απορροφήθηκε από την μητρική της AL AHMADIAH AKTOR LLC.
- ▲ SILIO ENTERPRISES LTD διότι πωλήθηκε σε τρίτους μέσα στο α' τρίμηνο του 2019.
- ▲ AECO HOLDING LTD, διότι διαλύθηκε χωρίς εκκαθάριση λόγω σχεδίου αναδιοργάνωσης και συγχώνευσης με την θυγατρική εταιρεία AKTOR CONSTRUCTION INTERNATIONAL LTD μέσα στο β' τρίμηνο του 2019.
- ▲ ΕΛ.ΤΕΧ. ΑΝΕΜΟΣ Α.Ε, διότι απορροφήθηκε από τη μητρική εταιρεία ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε. μέσα στο γ' τρίμηνο του 2019 (σημείωση 22).
- ▲ ΔΗ-ΛΙΘΟΣ Α.Ε., διότι απορροφήθηκε από τα ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΤΟΜΕΙΑ Α.Ε. μέσα στο δ' τρίμηνο του 2019.
- ▲ ΔΟΑΛ Α.Ε., διότι πωλήθηκε σε τρίτους μέσα στο δ' τρίμηνο του 2019.
- ▲ GENERAL GULF SPC, διότι λύθηκε μέσα στο δ' τρίμηνο του 2019.

Για τις θυγατρικές εταιρείες του πίνακα στις οποίες το ποσοστό ενοποίησης του Ομίλου εμφανίζεται μικρότερο του 50%, επισημαίνεται ότι η άμεση συμμετοχή των θυγατρικών εταιρειών που συμμετέχουν στο μετοχικό τους κεφάλαιο ξεπερνάει το 50% εκτός από τις Κ/ΞΙΑ Π.Κ.ΤΕΤΡΑΚΤΥΣ Α.Ε.-ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΑΓΡΑΦΩΝ ΕΕ και AKTOR FM & SERVICES WLL.

42.β Οι εταιρείες του Ομίλου που ενοποιούνται με τη μέθοδο της Καθαρής Θέσης είναι οι εξής:

Α/Α	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΕΔΡΑ	ΤΟΜΕΑΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	% ΜΗΤΡΙΚΗΣ 31.12.2019			% ΜΗΤΡΙΚΗΣ 31.12.2018			ΧΡΗΣΕΙΣ ΜΕ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ* & ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΧΡΗΣΕΙΣ
				ΑΜΕΣΟ	ΕΜΜΕΣΟ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ	ΑΜΕΣΟ	ΕΜΜΕΣΟ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ	
Συγγενείς										
1	ΑΘΗΝΑΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ		25,32	25,32		25,32	25,32	2014-2019
2	ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΟΣ ΑΙΓΑΙΟΥ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ		22,22	22,22		22,22	22,22	2014-2016*, 2017-2019
3	ΒΕΠΕ ΚΕΡΑΤΕΑΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		35,00	35,00		35,00	35,00	2014-2019
4	ΓΕΦΥΡΑ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ		22,02	22,02		22,02	22,02	2014- 2015*, 2016-2019
5	ΓΕΦΥΡΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ		23,12	23,12		23,12	23,12	2014-2016*, 2017-2019
6	ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΕΡΓΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ & ΣΙΑ ΕΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ		30,52	30,52		30,52	30,52	2014-2019
7	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΥΔΑΤΟΔΡΟΜΙΑ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		46,61	46,61		46,61	46,61	-
8	ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΑΝΑΠΛΑΣΕΙΣ ΑΕ ¹	ΕΛΛΑΔΑ	ΛΟΙΠΑ		-	-		40,00	40,00	2014-2019
9	ΕΝΕΡΜΕΛ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ		47,22	47,22		46,45	46,45	2014-2015*, 2016-2019
10	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΟΜΗ EDL ΕΠΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ		47,22	47,22		47,22	47,22	2014-2019
11	ΠΕΙΡΑ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΓΗΣ & ΑΚΙΝΗΤΩΝ	50,00		50,00	50,00		50,00	2014-2019
12	ΧΕΛΙΔΟΝΑ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΓΗΣ & ΑΚΙΝΗΤΩΝ		50,00	50,00		50,00	50,00	2014-2019
13	ΑΚΤΟΡ ASPHALTIC LTD	ΚΥΠΡΟΣ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		50,00	50,00		50,00	50,00	2014-2019
14	ELPEDISON ΑΕ (ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΑΕ) ¹	ΕΛΛΑΔΑ	ΛΟΙΠΑ		-	-		21,95	21,95	2014-2015*, 2016-2019
15	METROPOLITAN ATHENS PARK	ΕΛΛΑΔΑ	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ		22,91	22,91		22,91	22,91	2014-2019
16	POLISPARK ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ		28,76	28,76		28,76	28,76	2014-2019
17	SALONICA PARK ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ		24,70	24,70		24,70	24,70	2014-2019
18	SMYRNI PARK ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ		20,00	20,00		20,00	20,00	2014-2019
Κοινοπραξίες										
19	ΘΕΡΜΑΪΚΗ ΟΔΟΣ ΑΕ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ	ΕΛΛΑΔΑ	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ		50,00	50,00		50,00	50,00	2014-2015*, 2016-2019
20	ΣΤΡΑΚΤΩΡ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		50,00	50,00		50,00	50,00	2014-2019
21	3G ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ		50,00	50,00		50,00	50,00	2014-2015*, 2016-2019

* Με αστερίσκο (*) σημειώνονται οι χρήσεις για τις οποίες έλαβαν πιστοποιητικό φορολογικής συμμόρφωσης οι εταιρείες του Ομίλου που ελέγχονται υποχρεωτικά από ελεγκτικά γραφεία.

¹Εταιρείες που δεν ενοποιούνται πλέον

Στις 19.06.2019 υπεγράφη Συμφωνητικό Μεταβίβασης Μετοχών (Share Purchase Agreement) μεταξύ της θυγατρικής της εταιρείας Ελληνική Ενέργεια & Ανάπτυξη (HE&D) Α.Ε., της ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ Α.Ε. και της Elpedison BV, για τη μεταβίβαση στην τελευταία των μετοχών της Elpedison Α.Ε. που κατέχουν οι δύο προηγούμενες εταιρείες. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το Συμφωνητικό Μεταβίβασης Μετοχών πωλήθηκαν 2.265.141 μετοχές της Elpedison Α.Ε. (22,73% του Μετοχικού Κεφαλαίου) από την Ελληνική Ενέργεια & Ανάπτυξη Α.Ε. στην Elpedison BV έναντι ποσού € 18.775 χιλ. Η μεταβίβαση/πώληση των μετοχών της Elpedison Α.Ε. ολοκληρώθηκε στις 26.07.2019.

Εκτός της παραπάνω εταιρείας, σε σχέση με τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της 31.12.2018 δεν ενσωματώνεται και η εταιρεία ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΑΝΑΠΛΑΣΕΙΣ Α.Ε διότι λύθηκε μέσα στο δ' τρίμηνο του 2019.

Η εταιρεία ΘΕΡΜΑΪΚΗ ΟΔΟΣ Α.Ε., η οποία ενοποιείται με την μέθοδο της καθαρής θέσης, έχει αναγνωρισμένη απαίτηση ύψους € 67,9 εκατ. από το Ελληνικό Δημόσιο σε συνέχεια των σχετικών διαιτητικών αποφάσεων που είχαν δικαιώσει την εταιρεία το 2010 και 2012 αναφορικά με την καταγγελία και διακοπή της Σύμβασης Παραχώρησης της Υποθαλάσσιας Αρτηρίας Θεσσαλονίκης. Το Ελληνικό Δημόσιο άσκησε κατά των ανωτέρω διαιτητικών αποφάσεων επτά αγωγές ακυρώσεως και από το Εφετείο Αθηνών εκδόθηκαν αποφάσεις επί των αγωγών αυτών, οι οποίες τις κάνουν δεκτές για λόγους τυπικούς. Ωστόσο, ο Άρειος Πάγος αναίρεσε τις τέσσερις εφετειακές αποφάσεις (αναμένεται η απόφαση και των υπόλοιπων τριών) και κράτησε τις υποθέσεις για εκδίκαση επί της ουσίας σε νέα δικάσιμο. Μετά την εκδίκαση των υποθέσεων επί της ουσίας, οι αποφάσεις θα είναι αμετάκλητες. Επιπρόσθετα τον Ιούλιο του 2018 επανέφερε τις διαιτησίες με τις ίδιες απαιτήσεις. Η εκ νέου διαιτητική απόφαση, που εκδόθηκε τον Ιανουάριο 2019, δικαιώνει την εταιρεία και επιδικάζει αποζημίωση ύψους € 65,2 εκατ. πλέον τόκων υπερημερίας από 30.01.2011. Το Δημόσιο επέδωσε αγωγή για την ακύρωση και αίτηση για την αναστολή της ανωτέρω διαιτητικής απόφασης ενώπιον του Εφετείου Αθηνών. Στις 7/4/2020 εκδόθηκαν οι Εφαθ 2128/2020 και Εφαθ 2131/2020, οι οποίες απορρίπτουν η πρώτη την αγωγή ακύρωσης και η δεύτερη την αίτηση αναστολής του Ελληνικού Δημοσίου κατά της από 3.1.2020 Διαιτητικής Απόφασης υπέρ της Θερμαϊκής Οδού. Η εταιρεία εκτιμά, βάσει των συμβατικών όρων και της υφιστάμενης νομολογίας, ότι η απαίτησή της είναι καθόλα βάσιμη και θα εισπραχθεί από το Ελληνικό Δημόσιο.

Το αποτέλεσμα στη γραμμή Μερίδιο Ζημιάς από συμμετοχές που λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης που εμφανίζεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων και αφορά ζημία για τη χρήση 2019 ποσού € 2.276 χιλ. διαμορφώνεται κυρίως από ζημίες των εταιρειών ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΟΣ ΑΙΓΑΙΟΥ Α.Ε. και ELPEDISON Α.Ε., η οποία λύθηκε μέσα στη χρήση καθώς και κέρδη της εταιρείας ΓΕΦΥΡΑ Α.Ε. Το αντίστοιχο ποσό του 12μήνου 2018, Ζημιά € 11.379 χιλ. προκύπτει κυρίως από τη ζημία που προέκυψε από συγγενή εταιρεία με έδρα στο εξωτερικό η οποία λύθηκε καθώς επίσης και από τις ζημίες της εταιρείας ELPEDISON Α.Ε.

42.γ Οι κοινές επιχειρήσεις, των οποίων ο Όμιλος λογιστικοποιεί τα περιουσιακά στοιχεία, τις υποχρεώσεις, τα έσοδα και τα έξοδα με βάση το μερίδιό του, εμφανίζονται στον παρακάτω αναλυτικό πίνακα. Η μητρική Εταιρεία έχει μόνο έμμεση συμμετοχή στις εν λόγω κοινές επιχειρήσεις μέσω των θυγατρικών της εταιρειών.

A/A	ΚΟΙΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΕΔΡΑ	% ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ 31.12.2019	ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΧΡΗΣΕΙΣ
1	Κ/ΕΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - IMPREGILO SPA	ΕΛΛΑΔΑ	60,00	2014-2019
2	Κ/ΕΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - IMPREGILO SPA	ΕΛΛΑΔΑ	99,90	2014-2019
3	"Κ/ΕΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΤΕΡΝΑ ΑΕ - ΒΙΟΤΕΡ ΑΕ" - ΤΕΡΝΑ ΑΕ-ΒΙΟΤΕΡ ΑΕ-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	33,33	2014-2019
4	Κ/ΕΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - J & P ΑΒΑΞ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	65,78	2014-2019
5	Κ/ΕΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - Χ.Ι. ΚΑΛΟΓΡΙΤΣΑΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	49,42	2014-2019
6	Κ/ΕΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - Χ.Ι. ΚΑΛΟΓΡΙΤΣΑΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	47,50	2014-2019
7	Κ/ΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ Ε.Λ.Ε.Σ.Σ. & Δ.Π.Λ.Υ.	ΕΛΛΑΔΑ	59,27	2014-2019
8	Κ/ΕΙΑ ΤΟΜΗ-ΑΚΤΩΡ (ΦΡΑΓΜΑ ΑΠΟΣΕΛΕΜΗ) ¹	ΕΛΛΑΔΑ	100,00	2014-2019
9	Κ/ΕΙΑ SIEMENS AG - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΤΕΡΝΑ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2019
10	Κ/ΕΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ ¹	ΕΛΛΑΔΑ	100,00	2014-2019
11	Κ/ΕΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-SIEMENS ΑΕ-VINCI CONSTRUCTIONS GRANDS PROJETS	ΕΛΛΑΔΑ	70,00	2014-2019
12	Κ/ΕΙΑ ΑΚΤΩΡ-ΑΕΓΕΚ-J & P ΑΒΑΞ-SELI	ΕΛΛΑΔΑ	30,00	2014-2019
13	Κ/ΕΙΑ ΑΘΗΝΑ ΑΤΕ - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	30,00	2014-2019
14	Κ/ΕΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΤΕΡΝΑ ΑΕ-J&P ΑΒΑΞ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	11,11	2014-2019
15	Κ/ΕΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-JP ΑΝΑΧ ΑΕ-ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ-ΑΤΤΙΚΑΤ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	59,27	2014-2019
16	Κ/ΕΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΤΕΡΝΑ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2019

A/A	ΚΟΙΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΕΔΡΑ	% ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ 31.12.2019	ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΧΡΗΣΕΙΣ
17	Κ/ΕΙΑ (CARS) ΛΑΡΙΣΑΣ (ΕΚΤΕΛΕΣΤΡΙΑ)	ΕΛΛΑΔΑ	81,70	2014-2019
18	Κ/ΕΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΑΛΤΕ ΑΤΕ - ΕΜΠΕΔΟΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	66,67	2014-2019
19	Κ/ΕΙΑ ΑΕΓΕΚ - ΒΙΟΤΕΡ ΑΕ - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΕΚΤΕΡ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	40,00	2014-2019
20	Κ/ΕΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΑΘΗΝΑ ΑΤΕ - ΘΕΜΕΛΙΟΔΟΜΗ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	71,00	2014-2019
21	Κ/ΕΙΑ "Κ/ΕΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΔΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ - ΘΕΜΕΛΙΟΔΟΜΗ ΑΕ" - ΤΕΡΝΑ ΑΕ - ΕΤΕΘ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	25,00	2014-2019
22	JV AKTOR COPRI	ΚΟΥΒΕΪΤ	50,00	-
23	JV QATAR	ΚΑΤΑΡ	40,00	-
24	JV AKTOR SA - AKTOR BULGARIA SA ¹	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	100,00	-
25	CONSORTIUM BIOSAR ENERGY - AKTOR ¹	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	100,00	-
26	Κ/ΕΙΑ ΤΟΜΗ ΑΤΕ- ΗΛΕΚΤΩΡ ΑΕ (ΧΥΤΑ ΑΝΩ ΛΙΟΣΙΩΝ ΤΜΗΜΑ ΙΙ)	ΕΛΛΑΔΑ	97,76	2014-2019
27	Κ/ΕΙΑ ΤΟΜΗ- ΜΑΡΑΓΚΑΚΗΣ ΑΝΔΡ. (2005)	ΕΛΛΑΔΑ	65,00	2014-2019
28	Κ/ΕΙΑ ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ - ΕΛΤΕΡ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2019
29	Κ/ΕΙΑ ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ ¹	ΕΛΛΑΔΑ	100,00	2014-2019
30	Κ/ΕΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΕΛΤΕΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2019
31	Κ/ΕΙΑ ΕΡΓΟ ΑΕ- ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	15,00	2014-2019
32	Κ/ΕΙΑ ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ - ΑΤΟΜΟΝ ΑΕ (ΛΙΜΕΝΑΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2019
33	Κ/ΕΙΑ ΗΛΕΚΤΩΡ-ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	ΕΛΛΑΔΑ	56,67	2014-2019
34	Κ/ΕΙΑ ΧΥΤΑ ΤΑΓΑΡΑΔΩΝ	ΕΛΛΑΔΑ	28,33	2014-2019
35	Κ/ΕΙΑ ΗΛΕΚΤΩΡ ΑΕ-BILFINGER BERGER (ΚΥΠΡΟΣ-ΧΥΤΑ ΠΑΦΟΥ)	ΚΥΠΡΟΣ	94,44	2014-2019
36	Κ/ΕΙΑ ΔΕΤΕΑΛΑ-ΗΛΕΚΤΩΡ-EDL ΜΟΝ/ΠΕ ΕΠΕ	ΕΛΛΑΔΑ	28,33	2014-2019
37	Κ/ΕΙΑ ΗΛΕΚΤΩΡ ΑΕ- ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ ΑΤΕΕ (ΧΥΤΑ ΜΑΥΡΟΡΑΧΗΣ)	ΕΛΛΑΔΑ	61,39	2014-2019
38	Κ/ΕΙΑ ΗΛΕΚΤΩΡ ΑΕ-BILFINGER BERGER (ΧΥΤΑ ΜΑΡΑΘΟΥΝΤΑΣ & ΟΔΟΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ)	ΚΥΠΡΟΣ	94,44	2014-2019
39	Κ/ΕΙΑ ΗΛΕΚΤΩΡ-ΑΡΣΗ	ΕΛΛΑΔΑ	75,56	2014-2019
40	Κ/ΕΙΑ ΗΛΕΚΤΩΡ-ΕΡΓΟΣΥΝ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	66,11	2014-2019
41	Κ/ΕΙΑ BILFINGER BERGER - ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ - ΗΛΕΚΤΩΡ	ΕΛΛΑΔΑ	27,39	2014-2019
42	Κ/ΕΙΑ ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ -ΗΛΕΚΤΩΡ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	98,79	2014-2019
43	Κ/ΕΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-P&C DEVELOPMENT	ΕΛΛΑΔΑ	70,00	2014-2019
44	Κ/ΕΙΑ ΑΚΤΩΡ-ARCHIRODON-BOSKALIS (ΘΕΡΜΑΪΚΗ ΟΔΟΣ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2019
45	Κ/ΕΙΑ ΑΚΤΩΡ-ΑΘΗΝΑ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2019
46	Κ/ΕΙΑ ΑΚΤΩΡ-ΙΝΤΡΑΚΑΤ- J & P ΑΒΑΞ	ΕΛΛΑΔΑ	71,67	2014-2019
47	Κ/ΕΙΑ HOCHTIEF - ΑΚΤΩΡ - J&P - VINCI - ΑΕΓΕΚ - ΑΘΗΝΑ	ΕΛΛΑΔΑ	19,30	2014-2019
48	Κ/ΕΙΑ VINCI - J&P ΑΒΑΞ - ΑΚΤΩΡ - HOCHTIEF - ΑΘΗΝΑ	ΕΛΛΑΔΑ	17,00	2014-2019
49	Κ/ΕΙΑ ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗΑΕ-J&P ΑΒΑΞ ΑΕ-ΒΙΟΤΕΡ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	39,32	2014-2019
50	Κ/ΕΙΑ ΤΕΡΝΑ ΑΕ-ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	16,50	2014-2019
51	Κ/ΕΙΑ ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ-ΑΡΧΙΤΕΧ ΑΤΕ-ΟΤΟ ΠΑΡΚΙΝΓΚ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	45,00	2013-2019
52	Κ/ΕΙΑ ΑΚΤΩΡ - ΤΕΡΝΑ - J&P	ΕΛΛΑΔΑ	33,33	2014-2019
53	Κ/ΕΙΑ ΕΛΤΕΡ ΑΤΕ - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	15,00	2014-2019
54	Κ/ΕΙΑ ΤΕΡΝΑ - ΑΚΤΩΡ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2019
55	Κ/ΕΙΑ ΑΚΤΩΡ - HOCHTIEF	ΕΛΛΑΔΑ	33,00	2014-2019
56	Κ/ΕΙΑ ΑΚΤΩΡ - ΜΟΧΛΟΣ	ΕΛΛΑΔΑ	70,00	2014-2019
57	Κ/ΕΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΟΚΤΑΝΑ ΑΕ (ΧΥΤΑ ΑΣΤΥΠΑΛΛΙΑΣ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2019
58	Κ/ΕΙΑ ΑΚΤΩΡ-ΤΟΞΟΤΗΣ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2019
59	Κ/ΕΙΑ Κ/ΕΙΑ ΤΟΜΗ - ΗΛΕΚΤΩΡ - ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ	ΕΛΛΑΔΑ	69,16	2014-2019
60	Κ/ΕΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΑΘΗΝΑ ΑΤΕ-ΓΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	48,00	2014-2019
61	Κ/ΕΙΑ ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. - ΙΜΕΚ ΕΛΛΑΣ Α.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	75,00	2014-2019
62	Κ/ΕΙΑ ΑΤΟΜΟΝ ΑΕ - ΤΟΜΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2019
63	Κ/ΕΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΕΛΤΕΡ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	70,00	2014-2019

Α/Α	ΚΟΙΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΕΔΡΑ	% ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ 31.12.2019	ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΧΡΗΣΕΙΣ
64	Κ/ΞΙΑ ΕΡΓΟΤΕΜ - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΕΤΕΘ	ΕΛΛΑΔΑ	15,00	2014-2019
65	Κ/ΞΙΑ ΗΛΕΚΤΩΡ-ENVITEC	ΕΛΛΑΔΑ	47,22	2014-2019
66	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-Ι.ΠΑΠΑΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ ΑΤΕ-DEGREMONT SA-DEGREMONT SPA	ΕΛΛΑΔΑ	30,00	2014-2019
67	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - J&P ΑΒΑΞ ΑΕ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΙΚΤΥΟΥ (NGA)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2019
68	Κ/ΞΙΑ ΗΛΕΚΤΩΡ ΑΕ-Θ.Γ.ΛΩΛΟΣ-Χ.ΤΣΟΜΠΑΝΙΔΗΣ ΟΕ-ΑΡΣΗ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	66,11	2014-2019
69	Κ/ΞΙΑ ΗΛΕΚΤΩΡ ΑΕ-Θ.Γ.ΛΩΛΟΣ-Χ.ΤΣΟΜΠΑΝΙΔΗΣ ΟΕ-ΑΡΣΗ ΑΕ-ENVITEC ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	47,08	2014-2019
70	Κ/ΞΙΑ ΗΛΕΚΤΩΡ ΑΕ - ΖΙΩΡΗΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	48,17	2014-2019
71	Κ/ΞΙΑ ΗΛΕΚΤΩΡ ΑΕ - ΕΠΑΝΑ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	47,22	2014-2019
72	Κ/ΞΙΑ ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ - ΑΠ. ΜΑΡΑΓΚΑΚΗΣ ΕΡΓΑ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	65,00	2014-2019
73	Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ- J&P (ΚΟΡΟΜΗΛΙΑ ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ)	ΕΛΛΑΔΑ	60,00	2014-2019
74	Κ/Ξ ΚΩΝ/ΝΙΔΗΣ - ΗΛΕΚΤΩΡ	ΕΛΛΑΔΑ	46,28	2014-2019
75	JV ΑΚΤΟΡ ΑΡΒΙΟΓΑΖ	ΤΟΥΡΚΙΑ	51,00	-
76	Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ- J & P ΑΒΑΞ ΑΕ (ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΕΘΝ.ΣΥΣΤ.ΜΤΦ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2019
77	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-Μ.ΣΑΒΒΙΔΗΣ & ΥΙΟΙ ΛΕΜΕΣΟΣ LTD	ΚΥΠΡΟΣ	80,00	2014-2019
78	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ - ΤΕΡΝΑ (Α/Κ ΣΤΥΛΙΔΑΣ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2019
79	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ-ΠΟΡΤΟ ΚΑΡΡΑΣ-ΙΝΤΡΑΚΑΤ (ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΕΜΑΤΟΣ ΕΣΧΑΤΙΑΣ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2019
80	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ - ΤΕΡΝΑ (ΝΕΟΣ ΛΙΜΕΝΑΣ ΠΑΤΡΩΝ)	ΕΛΛΑΔΑ	30,00	2014-2019
81	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ ΙΜΕΚ ΕΛΛΑΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	75,00	2014-2019
82	Κ/ΞΙΑ ΗΛΕΚΤΩΡ Α.Ε. - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ (ΕΡΓΟΥ ΥΨΗΛΗΣ ΠΕΡΙΦΡΑΞΗΣ ΕΓΝΑΤΙΑΣ)	ΕΛΛΑΔΑ	66,11	2014-2019
83	Κ/ΞΙΑ ΤΡΙΚΑΤ Α.Ε.Κ.Τ.Ε. - ΤΟΜΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	30,00	2014-2019
84	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ- J & P ΑΒΑΞ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	65,78	2014-2019
85	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. - ΤΕΡΝΑ Α.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2019
86	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΗΛΕΚΤΩΡ Α.Ε. (ΒΙΟΛ ΧΑΝΙΩΝ)	ΕΛΛΑΔΑ	97,88	2014-2019
87	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - P C DEVELOPMENT S.A.	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2019
88	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. - J&P ΑΒΑΞ Α.Ε. - ΙΝΤΡΑΚΑΤ	ΕΛΛΑΔΑ	42,50	2014-2019
89	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΚΑΡΑΛΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	ΕΛΛΑΔΑ	94,63	2014-2019
90	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ALSTOM TRANSPORT SA	ΕΛΛΑΔΑ	65,00	2014-2019
91	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΤΕΡΝΑ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2019
92	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - J & P ΑΒΑΞ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	66,09	2014-2019
93	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. - ΙΝΤΡΑΚΑΤ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2019
94	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΤΕΡΝΑ ΑΕ - ΠΟΡΤΟ ΚΑΡΡΑΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	33,33	2014-2019
95	ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - J&P ΑΒΑΞ ΑΕ - ΤΕΡΝΑ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	33,33	2014-2019
96	ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - J&P ΑΒΑΞ ΑΕ - ΤΕΡΝΑ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	24,44	2014-2019
97	ALYSJ JV-GOLD LINE UNDERGROUND-DOHA	ΚΑΤΑΡ	32,00	-
98	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΗΛΕΚΤΩΡ Α.Ε.	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	96,67	-
99	Κ/ΞΙΑ ΙΟΝΙΟΣ Α.Ε. - ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. (ΣΕΡΡΕΣ-ΠΡΟΜΑΧΩΝΑΣ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2019
100	Κ/ΞΙΑ J&P ΑΒΑΞ ΑΕ-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ (ΔΙΚΤΥΟ ΥΨΗΛΗΣ ΠΙΕΣΗΣ Φ.Α. ΜΑΝΔΡΑ ΕΛΠΕ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2019
101	Κ/ΞΙΑ J&P ΑΒΑΞ ΑΕ-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ(ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΕΠΑ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2019
102	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΑΘΗΝΑ ΑΕ (ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ & ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΚΕΛ ΨΥΤΑΛΛΕΙΑ)	ΕΛΛΑΔΑ	70,00	2014-2019
103	Κ/ΞΙΑ ΙΟΝΙΟΣ Α.Ε. - ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. (ΜΑΝΔΡΑ-ΨΑΘΑΔΕΣ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2019
104	Κ/ΞΙΑ ΙΟΝΙΟΣ Α.Ε. - ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. (ΑΚΤΙΟΥ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2019

A/A	ΚΟΙΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΕΔΡΑ	% ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ 31.12.2019	ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΧΡΗΣΕΙΣ
105	Κ/ΕΙΑ ΙΟΝΙΟΣ Α.Ε. - ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. (ΔΡΥΜΟΣ 2)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2019
106	Κ/ΕΙΑ ΙΟΝΙΟΣ Α.Ε. - ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. (ΚΙΑΤΟ-ΡΟΔΟΔΑΦΝΗ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2019
107	Κ/ΕΙΑ ΙΟΝΙΟΣ Α.Ε. - ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. (ΑΡΔΑΝΙΟ-ΜΑΝΔΡΑ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2019
108	Κ/ΕΙΑ ΕΡΓΟ Α.Ε.-ΕΡΓΟΔΟΜΗ ΑΕ-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ (Κ/ΕΙΑ ΕΡΓΟΥ ΧΑΜΕΖΙ)	ΕΛΛΑΔΑ	30,00	2014-2019
109	Κ/ΕΙΑ ΙΟΝΙΟΣ Α.Ε. - ΤΟΜΗ Α.Β.Ε.Τ.Τ.Ε. (ΔΡΥΜΟΣ 1)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2019
110	Κ/ΕΙΑ ΙΟΝΙΟΣ Α.Ε.-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ (Κ/ΕΙΑ ΚΑΤΟΥΝΑ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2019
111	Κ/ΕΙΑ ΙΟΝΙΟΣ Α.Ε.-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ (ΦΡΑΓΜΑ ΑΣΩΠΟΥ)	ΕΛΛΑΔΑ	30,00	2014-2019
112	Κ/ΕΙΑ ΙΟΝΙΟΣ Α.Ε.-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ (ΦΡΑΓΜΑ ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ)	ΕΛΛΑΔΑ	30,00	2014-2019
113	Κ/ΕΙΑ J&P ΑΒΑΕ ΑΕ-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ (ΔΙΚΤΥΑ ΛΕΥΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2019
114	Κ/ΕΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - J&P ΑΒΑΕ ΑΕ (ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΣΥΣΤ.ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ)	ΕΛΛΑΔΑ	40,00	2014-2019
115	Κ/ΕΙΑ ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. -ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΧΡΙΣΤ.Δ.ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ ΑΕ (ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΝΕΡΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2019
116	Κ/ΕΙΑ ΤΟΜΗ ΑΒΤΕ-ALSTOM TRANSPORT SA (Κ/ΕΙΑ ΕΡΓΟΣΕ)	ΕΛΛΑΔΑ	75,00	2014-2019
117	Κ/ΕΙΑ ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. - ΤΕΡΝΑ Α.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2015-2019
118	Κ/ΕΙΑ ΤΟΜΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε. - ΝΑΤΟΥΡΑ Α.Ε. - ΒΙΟΛΙΑΠ Α.Τ.Ε.Β.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	33,33	2015-2019
119	Κ/ΕΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΤΕΡΝΑ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2015-2019
120	JV SPIECAPAG - ΑΚΤΟΡ (Trans Adriatic Pipeline Project)	ΕΛΛΑΔΑ	40,00	2016-2019
121	Κ/ΕΙΑ ΤΟΜΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε. - ΒΙΟΛΙΑΠ Α.Τ.Ε.Β.Ε. (ΚΟΠΗ ΔΕΝΤΡΩΝ-ΤΜΗΜΑ 1 ΑΓΩΓΟΥ ΤΑΡ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2016-2019
122	Κ/ΕΙΑ ΤΟΜΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε. - ΒΙΟΛΙΑΠ Α.Τ.Ε.Β.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2017-2019
123	Κ/ΕΙΑ ΤΟΜΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε. - ΒΙΟΛΙΑΠ Α.Τ.Ε.Β.Ε. - ΝΑΤΟΥΡΑ Α.Ε	ΕΛΛΑΔΑ	33,33	2016-2019
124	JV CONSORCIO PTAR SALITRE	ΚΟΛΟΜΒΙΑ	40,00	-
125	Κ/ΕΙΑ ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. - ΗΛΕΚΤΩΡ Α.Ε. ¹	ΕΛΛΑΔΑ	98,89	2017-2019
126	ΑΚΤΟΡ COMO INTERCITIES FACILITY MANAGEMENT	ΚΑΤΑΡ	50,00	-
127	VECTOR ΕΠΕ	ΑΛΒΑΝΙΑ	50,00	-
128	JV A3 ΑΚΤΟΡ - ECT	ΡΟΥΜΑΝΙΑ	51,00	-
129	JV SEBES-TURDA ¹	ΡΟΥΜΑΝΙΑ	100,00	-
130	Κ/ΕΙΑ ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. - ΑΚΤΟΡ CONTRACTORS LTD ¹	ΕΛΛΑΔΑ	100,00	2019
131	Κ/ΕΙΑ ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. - ΤΟΜΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε. ¹	ΕΛΛΑΔΑ	100,00	2019
132	Κ/ΕΙΑ ΗΛΕΚΤΩΡ ΑΕ - THALIS E S SA	ΕΛΛΑΔΑ	47,22	2019
133	Κ/ΕΙΑ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΑΠΟΤΕΦΡΩΤΗΡΑ ΗΛΕΚΤΩΡ Α.Ε.-ΑΡΣΗ Α.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	66,11	2019
134	Κ/ΕΙΑ ΗΛΕΚΤΩΡ - ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΕΡΙΒ. ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	47,22	2019
135	Κ/ΕΙΑ ΔΥΤ.ΜΑΚΕΔ.ΗΛΕΚΤΩΡ-THALIS ES SA	ΕΛΛΑΔΑ	47,22	2019

A/A	ΚΟΙΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΕΔΡΑ	% ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ 31.12.2019	ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΧΡΗΣΕΙΣ
136	Κ/ΞΙΑ ΗΛΕΚΤΩΡ ΜΗΧ ΠΕΡ (ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ)	ΕΛΛΑΔΑ	47,22	2019
137	Κ/ΞΙΑ ΜΗΧ ΠΕΡ ΑΕ ΗΛΕΚΤΩΡ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	47,22	2019
138	Κ/ΞΙΑ ΕΡΓΟΥ ΠΡΑΝΩΝ ΚΥΤΤΑΡΩΝ ΧΥΤΑ ΦΥΛΗΣ	ΕΛΛΑΔΑ	47,22	2019
139	Κ/ΞΙΑ J & P ΑΒΑΞ Α.Ε. - ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2019
140	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. - ΑΝΑΣΤΗΛΩΤΙΚΗ Α.Τ.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	66,67	2019
141	Κ/ΞΙΑ ΗΛΕΚΤΩΡ Α.Ε. - ΑΚΤΩΡ FM Α.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	96,67	2019
142	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. - ΟΜΑΔΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ Α.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	51,00	2019
143	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. - Μ.Μ.ΤΣΟΝΤΟΣ Α.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2019
144	JV ΑΚΤΟΡ ΕCΤ Α0 CENTURA	ΡΟΥΜΑΝΙΑ	51,00	2019

¹ Κοινές επιχειρήσεις στις οποίες ο Όμιλος κατέχει ποσοστό 100% μέσω των θυγατρικών του.

Σε σχέση με τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της 31.12.2018, δεν ενσωματώθηκαν οι παρακάτω κοινές επιχειρήσεις διότι μέσα στο 2019 έγινε λύση τους μέσω των αρμοδίων ΔΟΥ:

- ▲ Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ – POLYECO
- ▲ Κ/ΞΙΑ ΒΙΟΛΙΑΠ Α.Ε.-Δ.ΜΑΣΤΟΡΗΣ-Α.ΜΗΤΡΟΓΙΑΝΝΗΣ & ΣΙΑ Ε.Ε.-Μ.ΣΤΟΓΙΑΝΝΟΣ & ΣΙΑ Ε.Ε-ΤΟΜΗ Α.Ε.
- ▲ Κ/ΞΙΑ ΑΘΗΝΑ Α.Τ.Ε. - ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε.
- ▲ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΤΕΡΝΑ Α.Ε. - ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. - ΑΒΑΞ Α.Ε. - ΟΛΟΚΛ.ΜΕΓ.ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΘ.- Β' ΦΑΣΗ-Η/Μ-ΕΞΟΠ
- ▲ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΤΕΡΝΑ Α.Ε. - ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. - ΑΒΑΞ Α.Ε. - ΟΛΟΚΛ.ΜΕΓ.ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΘ.- Β' ΦΑΣΗ-ΟΙ-ΚΟΔΟΜ.
- ▲ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. - ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ Α.Ε. -ΑΒΑΞ Α.Ε.
- ▲ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΑΚΤΩΡ Α.Ε. - ΤΟΜΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε.
- ▲ ΚΟΙΝ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. - "Κ/Ξ ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΜΟΝΤΟΣ Α.Ε. - POLYECO Α.Ε."
- ▲ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΑΒΑΞ Α.Ε. - ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε.
- ▲ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΤΡΙΕΔΡΟΝ Α.Τ.Ε. - ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε.
- ▲ "ΚΞ ΜΥΒΑ Α.Ε. - ΑΑΓΗΣ Α.Ε." - ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ Α.Ε. - ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε
- ▲ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΤΟΜΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε. - ΤΟΠΙΟΔΟΜΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ Ε.Π.Ε.
- ▲ Κ/Ξ ΒΙΟΛΙΑΠ Α.Ε. - Δ.ΜΑΣΤΟΡΗΣ - Α.ΜΗΤΡΟΓΙΑΝΝΗΣ & ΣΙΑ Ε.Ε.- Μ.ΣΤΟΓΙΑΝΝΟΣ & ΣΙΑ Ε.Ε. - ΤΟΜΗ Α.Ε.

ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε.

ΕΡΜΟΥ 25 – ΚΗΦΙΣΙΑ 145 64

Α.Φ.Μ.: 094004914 - Δ.Ο.Υ.: ΦΑΕ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΡ.Μ.Α.Ε. 874/06/Β/86/16 – Α.Φ. 100065

ΑΡΙΘΜΟΣ Γ.Ε.ΜΗ.: 251501000